

Főpróba

CSIKÓS I. ATTILA
ÖSSZEGYŰJTÖTT ÍRÁSAI

XII

Csikós I. Attila

Főpróba

Csikós I. Attila összegyűjtött írásai

Sorozatszerkesztő: Petőcz Tamás

A sorozat kötetei:

- I. Tövises utakon
- II. A vén Kaszás majálisán
- III. Csak holnap lesz
- IV. Pokoli tömjén
- V. Porszemektől a csillagokig
- VI. Álmok Asszonya
- VII. Gazdátlan paripák
- VIII. Szálljatok, emlékek
- IX. Visszhang
- X. A Tókirály palotája
- XI. Emberek a Földön
- XII. Főpróba

Csikós István Attila

Főpróba

Csikós I. Attila összegyűjtött írásai XII.

Petőcz Tamás, Békéscsaba, 2025

Csikós I. Attila összegyűjtött írásai XII.
Főpróba

Szerkesztés, borítóterv: Petőcz Tamás

© Csikós István Attila jogutódjai, 2025

A könyv kereskedelmi forgalomba nem került, kizárólag házi használatra készült. A részben vagy egészben történő nyilvános előadása, nyomtatott vagy digitális megjelentetése, sugárzása a jogutódok írásos engedélyéhez kötött.

ISBN 978-615-6922-11-3

Előszó a sorozathoz

Egy négy évtizede lezárult, de eddig még be nem mutatott életművet tart kezében az olvasó. Csikós István Attila (1912-1983) noha rendkívül termékeny költő volt, életében nem ismerte el a szakma, nem emelte fel a nagyjaihoz, és ha ő sérelmezte is ezt, érdeemes figyelembe venni, hogy az előtte feltáruuló lehetőségek és a döntései egy olyan karrierutat köveztek ki, melyben nem adatott meg neki a bejárás azokba a társasági körökbe és szellemi műhelyekbe, melyek biztosították volna számára a legnagyobbakra jellemző kivételes műveltséget, a széles látókört, az inspiráló közeget és a megjelenési lehetőséget. Ugyan foglalkozott társadalmi kérdésekkel, de nem tudott sem újat mondani, sem újszerűen elmondani a már megénekelteket. A sikerek elmaradtak, figyelme ezért másfelé terelődött.

Valójában már egészen hamar érződött, hogy nem a nép költője lesz, ugyanis nem a költészet korszerű hangján szólt, emiatt nem tudta könnyen magához fogadni őt sem a szakma, sem a szélesebb olvasóközönség. Nem vált médiummá, aki önmagát félretéve korának nagy kihívásait, vagy az emberi lét általános, örökös drámáit öntötte volna alakba, és kínált volna rájuk gyógyírt. A népszerűség azért is kerülhetett el, mert ami őt foglalkoztatta, az olyan megkínzott lelkvilágról tanúskodik, amit még abban az időben is kevesen éreztek a sajátjuknak. Csikóst kevésbé érdekelte a külvilág, ő inkább egy magányos költő volt, aki bent maradt önnön valójának szűk univerzumában, aki a saját „fájdalmát és örömét” dalolta el. A saját szorongással, félelemmel, csalódással teli érzelmvilága visszhangzik verseken, köteteken keresztül, mintha egy mókuskerékszerű csapda fogságába ragadt volna.

Csikós karakterét saját csapdába esettségének visszhangjai igen határozottan körvonalazzák. Szinte látjuk magunk előtt az embert,

aki dühös a körülményei miatt; aki eleinte bizakodik, de hamarosan már semmi reménye nem marad aziránt, hogy a jövőben bármi is jobb lehet; aki később beletörődik a nincstelenségbe; aki kétségbeesetten igyekszik biztonságba helyezni magát egy nőnél; aki állandóan a kapcsolat elvesztésétől retteg; aki belefárad az állandó küzdelembe; aki ugyan áldozata az életnek, mégis – más lehetőséget nem látva – abbahagyja a menekülést, megáll, szembe fordul, és büszkén néz szembe a valójában saját maga által választott végzetével. Sebzett belső világa újra és újra arra kényszeríti, hogy létünk legalapvetőbb kérdésével foglalkozzon: már egészen fiatal korától kezdve fél szemmel mindig a mögötte tornyosuló halált figyeli. Az elmúlás gondolatának állandó, közeli jelenléte végigkíséri a munkásságát, miközben a hozzá való viszonyulása az idő során változik. Sokáig az életbe menekül előle, hajtja a nőket, kapcsolódni próbál, rendszeresen fordul az alkoholhoz is. A menekülés ellenére kérelhetetlenül utoléri az érzés, miszerint az útja hamarosan véget ér. Később megpróbálja magához ölelni a félelmét, és szinte már emelt fővel várja a halál – minduntalan elmaradó – érkezését. Végül ő maga megy elébe. Sorsát már az első versei is előrevetítik, s életművét követve úgy bontakozik ki előttünk, mint egy antik görög dráma tragédiája.

Csikós számára a költészet csatornaként is funkcionált, mely által könnyíteni tudott érzelm- és gondolatvilágának nyomasztó súlyán; egy csatorna, ami segítette őt napról napra tovább létezni. Munkásságának erői pedig épp ebben állnak. Érzékeny volt, de a vele történetek nem megérintették, hanem elárasztották, és ezek az intenzív érzelmi felindulások voltak azok, melyek a műveit életre hívták. Emiatt az írásai technikai megformáltsága jellemzően nyersebb, viszont nem finomkodnak, naturalisak, őszinték, szenvedélyesek, zubognak, mélyről jönnek, mélyre céloznak. Eleven sebek. A versei ugyanígy gyakran nem megérintik, hanem megmarkolják az olvasót. Az elárasztottságon időnként sikerült úrrá lennie: a

legszebb költeményei azok közül kerülnek ki, amikben képessé vált közel engedni magához a nehéz érzéseit, mégsem váltak kezelhetlenné. Habár a költészet egy megküzdési eszköz volt számára, ez az eszköz alkalmassá vált másra is: néha üzent vele szeretteinek, nosztalgizott régi emlékek között, és olykor még történetmesélésre is vállalkozott – nem beszélve a színpadra írt műveiről. Művészetének gerincét azonban a fentebb részletezett érzelmi atmoszféra hatja át. Nem csak az beszédes, amiről írt, hanem az is, amiről hallgatott. A fiáról alig tesz említést: a család gondolata nem foglalkoztatta, a jövőre nem tudott gondolni, hiszen állandó menekülésben volt.

Küzdelmek mögött felsejlik egy másik nagy erénye: a szó szoros értelmébe vett átlagember szempontjából láthatjuk a történelemet. Benne látjuk – a maga őszinte valójában – a harcárokból fagyoskodó katonát, a heves szerelemben égő fiatal felnőttet, a gyárban robotoló munkást vagy az elmúló életében értéket kereső idős embert – különböző szerepekben látjuk őt, amint épp próbál eligazodni az életben. Emiatt a szubjektív, kendőzetlen írásmód miatt Csikóst talán nem túlzás naiv költőként emlegetni.

Csikós a verseit eleinte füzetekbe írta kézzel, később A/5-ös papírokra gépelte, így alakult, hogy a legtöbb költeménye épp olyan hosszú, ami egy kisalakú füzet oldalát kiteszi. Meglévő írásait 1954-ben három nagy kötetbe rendezte: *Álmok Asszonya*, *Pokoli tömjén* és *Porszemektől a csillagokig*. Négy másik kötet csatlakozott hozzájuk: 1955-ben az eposzi *Ember a Földön*, 1956-ban a verses meséit gyűjtő *A Tókirály palotája*, 1957-ben a színműveket tartalmazó *Főpróba* és a megzenésített verseit gyűjtő *Dalok szárnyán*. Ezekből valamilyen okból kimaradtak a korai versei, a novellái és számos más írása mellett – értelemszerűen – a később született versei is. A három nagy verseskötet több alkötetet foglalt magába, amik szétbontásával, valamint a kimaradt munkák beemelésével kialakult a

most látható tizenkét kötetes felosztás. A kritikai kiadás igényével szemben egy olyan népszerűsítő összeállítás létrehozása volt a cél, amely segíti az olvasót közel kerülni az életműhöz. Ennek érdekében az alapszöveg részesült a helyesírás korszerűsítésében, igyekezve minél többet megtartani a versíró stílusából. Ez már tartalmazza azokat a változtatásokat is, melyeket Csikós maga jelzett, de életében már nem végzett el. (Mivel a versíróval már nem lehet egyeztetni a változtatásokat, csak remélni lehet, hogy mindezt az öröksége gondozásának tekintené, s nem megrongálásának.) Mivel több kötet párhuzamosan íródott, ezért a sorrend az életrajzi kapcsolódásokra támaszkodik. A tizenkét kötet végleges sorrendje és tartalma a következőképp alakult:

I. *Tövises utakon* – a kötet első fele fogja össze Csikós legkorábbi írásait. A *Tövises utakon*t eredetileg külön füzetként kapta ajándékba a későbbi, első felesége 1931-ben. Magába foglalja a *Magyar Cserkész* folyóiratban megjelent verseit is. A másik fele a *De megfakultak a virágok*. A két kis kötet bejárja a házasságuk teljes ívét a szerelemtől kezdve a gyerekek születésén át az 1952-ben bekövetkező válásukig, de mellettük tartalmaz más, változatosabb témákból merítő költeményeket is.

II. *A vén Kaszás majálisán* – a fronton és a hadifogságban írt verseit gyűjtötte ide. Egészen megindítóak ezek az írások: telve vannak félelemmel, hazaszeretettel, honvágygal, az életről való tűnődéssel. A hazai költészet számára is különleges értéket képviselhetnek azok, amikben a második világháború lövészárkaiban megbúvó katonák lelkivilágába nyújt betekintést. Keletkezése a *Tövises utakon* és a *De megfakultak a virágok* közé datálható.

III. *Csak holnap lesz* – ez a kötet foglalkozik legkifejezettebben a társadalmi kérdésekkel. Megjelenik benne a nélkülözés világa; a vágy és a remény a társadalom nyomorgó részének felemelkedésére; várja, hogy a nincstelenek kiálljanak magukért; a szegénységért nem az osztályharcot teszi felelőssé (verseiben igen ritkán

politizál), hanem az Isten felé fogalmaz meg kritikát, amiért hagyja nyomorogni az embert.

IV. Pokoli tömjén – a korábbi, nyomorral szembeni lázadás, a harcos hangvétel itt már csalódásba, beletörődésbe csap át. Már nem reméli, hogy a helyzete jobbra fordul, egészen elfogadóvá válik a sorsával szemben.

V. Porszemektől a csillagokig – életképeket, hangulatokat tartalmaz a szegénység köréből; gondolkodik az életen, annak sivárságán, az értelmén és a halálon; valamint megjelenik az Istenből való kiábrándulás is. Ezek mellett akad pár rövid ballada és néhány nosztalgikus emlékezés, de a harmadik fejezetben találunk olyan költeményeket is, amiket a családjának, szeretteinek írt.

VI. Álmodok Asszonya – a legnagyobb terjedelmű kötet. A versíró bevallása szerint második feleségének, Annának írta a verseket, aki vel 1949-ben kezdődött a kapcsolata, noha akkor még házas volt. Verseiből süt a ragaszkodás, a testi vágy, az elhagyatottságtól való rettegés, a találkozás várása. A nő, a szerelem egyfajta megmentőként lép elő, akihez a világ elől menekül, akitől a feloldozást várja a lelki fájdalmai alól. Csikós érzelmileg nem felnőttként van jelen a kapcsolatban, hanem kiszolgáltatottként, mint egy gyermek. Nem jellemzőek az igazán könnyed, önfeledt szerelmes versek, a legtöbbet átítatja a költő szorongása, emiatt a nő alakja nem is jelenik meg a szemünk előtt, legfeljebb csak részletekben, elmosódva. A nő iránt érzett szerelme mintha egy enzim lett volna, ami katalizálta őt: a nőre gondolt, de a fájdalom került a felszínre. Későbbi munkáiban az elmúlástól való félelem egyre nagyobb erővel szűrődik át a szerelem falán. Csikós a verseivel örök emléket kívánt állítani szeretett nőjének, s műveinek kiadásával ez az emlékmű remélhetőleg teljessé is válik.

VII. Gazdátlan paripák – ebben a kötetben sokat gondol a kihűlt szerelemre; fájlalja, hogy szegény maradt; valamint – már 40 éves

korában is – siratja az ifjúkorát és azt, hogy megöregedett. Az életben való megcsalatozás hangulata hatja át a könyvet.

VIII. *Szálljatok, emlékek* – ezt eredetileg összefűzte az *Álmok Asszonya* kötettel. Itt már az elmúlás az úr: találgatja, melyikük megy el előbb; a saját életét elpazaroltnak tartja; érzi a végzetét, de már nem lázad és nem fél – itt már várja, készül a halálra.

IX. *Visszhang* – a nagy kötetekből kimaradt írásai és az azok után keletkezett két füzet (*Visszhang* és *Halottan üzenek*) alkotják, valamint azok a munkái, melyek máshova nem illettek be – legyen az vers, paródia, novella vagy dal. Ezekben már sokkal könnyedebben beszél az elmúlásról, habár néhány dolgot még mindig fáj.

X. *A Tókirály palotája* – ez az 1956-ban befejezett kötet Csikós verses meséit tartalmazza. A könnyed, játékos versek között akadnak keményebb, inkább az idősebb korosztálynak való darabok is.

XI. *Emberek a Földön* – ez a versíró legterjedelmesebb önálló írása, az ősemberekről írt elbeszélő költeménye. Cselekményében mintha a világháborús élményei tükröződnének.

XII. *Főpróba* – a XI. kötettel együtt indokolja, hogy miért nem „Csikós I. Attila költeményei” címet kapta a sorozat. A versíró elszakadt a lírától, és drámában is kipróbálta magát. A *Főpróbában* található öt színdarab terjedelmében és stílusában egyaránt széles palettát képvisel: akad tragédia, vígjáték és zenés mű is.

A Dalok szárnyán c. versszövegeket és (valószínűleg) kottákat tartalmazó kötet időközben sajnos elveszett, ezért ezt már nem áll módunkban megismerni. Annyi tudható a kézzel írt megjegyzésekből, hogy egy bizonyos Aradi D., egy Kiss Antal nevű fogorvos és egy Morvay vezetéknévű személy lehettek azok, akik Csikós verseihez zenét komponáltak.

A szerkesztő egyben a költő egyik dédunokája is. Nyolc év telt el kettejük halála és születése között, de ha lehetőségük is lett volna személyesen beszélni, Csikós jó eséllyel akkor sem mondta volna

el neki azokat, amiket a füzeteknek bevallott. Az életmű ezért páratlan lehetőséget kínál arra, hogy az érdeklődők bensőséges betekintést nyerjenek a versíró érzelmi életének legmélyére, és meglássák, hogy a benne forrongó konfliktusokra milyen konstruktív vagy épp önsorsrontó válaszokat adott.

A sorozat elkészítésében nagy segítséget nyújtott Csikós Attila Ferenc, a költő idősebbik fia, aki a költő hagyatékát és emlékét őrizte, valamint Varga Kálmánné Csikós Csilla Katalin, a költő unokája, akinek az Attilával közösen, a szűk család számára készített magánkiadása inspirálta ezt a kiadást.

Csikós a költészetével egy írásos önarcképet alkotott, amiben azt énekelte meg, hogy milyen szenvedéssel jár a saját árnyainak szorításában élni. Az emberi létezés egy kétségkívül ritka, meggyötört, de létező változatát mutatja meg. Ha hazánk legnagyobb költőinek galériájába nem is fér be, de adni akarása, témaválasztása, őszintesége és a költészet iránti elkötelezettsége okán mégis érdemes rá, hogy neve és művészete fennmaradjon az utókor számára. Jelen könyvsorozat az ő munkássága előtt tiszteleg.

A szerkesztő

Az új titkár

Amerikai szatíra három felvonásban, négy képben

Szereplők:

Kitty Parsons	(K.P.)
Tom Barthley	(T.B.)
Fred	(F.)
Mr. Green	(G.)
Mr. Hopkins	(H.)
Johny bácsi	(J.)
Paul Cinke	(P.C.)
1. munkás	(1. m.)
2. munkás	(2. m.)
Vezér	(V.)
1. gengszter	(1. g.)
2. gengszter	(2. g.)
Cigányzenészek	(Cig.)

I. felvonás

(Parsons' Konzervgyár tulajdonosának és felesének, Kitty Parsons-nak dolgozószobája. Jobb sarokban hatalmas páncélszekrény, előtte íróasztal telefonokkal, mellette írógépasztal írógéppel. Bal sarokban kerekasztal karosszékekkel, középen ajtó. Mikor a függöny fölmeleg, a színház üres. Néhány pillanatig csend, majd az egyik telefon berregni kezd.)

J.: *(Féher bajuszú, ősz hajú, idős ember altiszti egyenruhában belép.)* Jövök már, jövök! De sürgős lehet. *(Fölveszi a telefonkagylót.)* Helló! ... Mr. Green? ... Itt Mr. ... Mr. ... szóval Johnny bácsi beszél. ... Nem, kérem... Miss Kitty még nincsen itt. Csak tíz perc múlva kezdődik a hivatalos idő, tudja, Mr. Green, nekünk... *(Mellét kidiüllesztve.)* ...a Parsons' cégnek egyik fő erényünk a pontosság! ... Igenis! ... Tíz perc múlva. Kérem szépen. *(Lecsapva a kagylót.)* Kérem szépen, kérem szépen, üssön beléd a... *(Kijelöl indul, de ismét szól telefon. Visszafordul.)* De korán eszi a fene ezeket máma! *(Fölveszi a kagylót.)* Helló! ... Mr. Hopkins? ... *(Mellét kidiüllesztve.)* Itt Mr. Johnny bácsi! *(Kis szünet.)* Bolondozik a kórság! ... Persze, hogy még nincsen itt! Nyolc perc múlva kezdődik a hivatalos idő. ... Igen, nyolc... *(Az óráját nézi.)* Nem... nem... Már csak hét perc múlva. Good bye! *(Lecsapva a kagylót.)* Hogy csapna beléd is a kénköves...

F.: *(Fiatal, jampectípus. Középen be.)* Good morning, old boy!

J.: ...istennyila!

F.: Tessék?

- J.: Mondom, morning... morning!
- F.: *(A kerekasztalhoz ülve lábait az asztalra rakja, cigarettára gyújt. A füstöt messzire fújva, Johnnyt is kínálja.)* Gyújtson rá, öreg fiú!
- J.: Köszönöm szépen, de nekem nem kell a maga cigarettája!
- F.: Old boy, mi ütött magába?
- J.: Mr. Fred! Tessék felállni, és kint várakozni!
- F.: *(Fölugrik.)* Micsodaaa?!
- J.: Mondom, tessék kint várakozni a felek részére szolgáló várószobában!
- F.: Johnny bácsi, maga félrebeszél. Maga lázas! Maga egyáltalán nem is tudja, hogy mit beszél! Engem akar kiküldeni? Engem?!
- J.: Igen, magát! Önt, Mr. Fredet! *(Kifelé tuszkolva.)* Ott kívül még kényelmesebb is, mint idebent.
- F.: *(Vonakodva indul.)* Hallatlan! Ezt nem értem... Csak beszéljek Kittyvel...
- J.: Csak beszéljen. Nekem utasításom van.
- F.: Arra, hogy engem...?
- J.: Arra, hogy bárki is legyen az... *(Hirtelen.)* Na, mozgás, mozgás!
- F.: Hihetetlen! Abszurdum! *(El.)*
- J.: *(Karjait széttárva, a becsukódó ajtó felé.)* Sajnálom, de a rendelet, az rendelet! Az utasítás, az utasítás. Úgy bizony, Mr. Fred! *(Az ajtó felé meghajol.)* Good bye!

- T.B.: *(Atléta természetű, jóképű fiatalember belép, és a még mindig hajlongó Johnnyhoz.)* Good morning!
- J.: *(Hirtelen felegyenesedve.)* He?!
- T.B.: Csak köszöntem, öregem. Régi szokásom ez már, ha valahová belépek.
- J.: *(Nagyot nyelve.)* Igen? Hát... hát ez igazán nagyszerű! És mit óhajt?
- T.B.: *(Zsebéből újságot véve elő.)* Ebben az újságban egy hirdetés van. Titkárt keresnek. Remélem, jó helyen járok.
- J.: *(Tomot alaposan megnézi.)* Hát éppenséggel jó helyen jár. Hogy aztán megfelelő lesz-e, azt csak az ördög tudná megmondani. Mindenesetre, tessék kint várakozni! *(Meg akarja fogni Tom karját, hogy kituszkolja.)*
- T.B.: *(Ügyes mozdulattal elsiklik a fogás elől, és Johnny háta mögé surranva.)* Csak egy pillanat türelem!
- J.: *(Szembefordul Tommal.)* No, nézd csak, mint az angolna... *(Fület vakargatva félhangosan.)* Még a végén megfelelő lesz. *(Tomhoz.)* Ha ilyen ördögös fickó, hát nem bánom. Halljuk a kérdést! De azután aló mars!
- T.B.: Mit jelent a hirdetésükben a kitétel, hogy csak elsőrendű sportemberek jelentkezzenek?
- J.: Tudja, Mr... izé.
- T.B.: Barthley. Tom Barthley vagyok!
- J.: Az azt jelenti, Mr. Barthley, hogy néhány nappal ezelőtt szőrén-szálán eltűnt az egyik titkárunk.
- T.B.: Megszökött?
- J.: *(Hevesen nemet intve.)* Á, dehogy! Eltűnt!

- T.B.: Eltűnt?
- J.: Ó, yes! Eltűnt. És ez már a harmadik...
- T.B.: A harmadik titkáruk tűnt el?
- J.: Úgy, ahogy mondom!
- T.B.: Úgy...? És miért nem fordulnak a rendőrséghez?
- J.: Az más lapra tartozik. Már látom, hogy ön is el fog tűnni.
- T.B.: Én?
- J.: Yes, yes! Még mielőtt szolgálatba lépne. Máris túl sokat hallott. Gondolom kezd elmenni a kedve ettől az állástól.
- T.B.: Sőt! Most kezd megjönni! De mondja csak, milyen ember az öreg?
- J.: Miféle öreg?
- T.B.: Hát a nagyfőnök. A góré.
- J.: Vagy úgy! Hát az nem is olyan öreg. De most már tessék kimenni! Ha megérkezik, majd meglátja.
- K.P.: *(Fiatal, szőke szépség, belép.)* Mi van itt, Johnny bácsi? Nem megmondtam...
- J.: Hiszen éppen azon igyekszem. *(Tomhoz.)* Hallotta, mister? Tessék kifáradni!
- K.P.: *(Mosolyogva.)* No, no, Johnny bácsi! Most akar erélyes lenni? Ki ez az ember?
- T.B.: *(Könnyedén meghajol.)* Tom Barthley vagyok! Az újsághirdetésre jöttem. És ön? Ön gépirónő itt?
- K.P.: *(Mosolyog.)* Szoktam ugyan gépen írni, de nekem más munkaköröm van. *(Johnnyhoz.)* Maga elmehezt, Johnny bácsi!

- J.: *(Meghajol.)* Parancsára, miss! *(El.)*
- K.P.: *(Tomboz.)* Foglалjon helyet!
- T.B.: *(Oda ül, ahol az imént Fred ült.)* Köszönöm, miss! Tessék mondani, sokáig kell várni az öregre, Mr. Barthley-ra, a Parsons' cég főnökére?
- K.P.: *(Mosolyogva.)* Csak egy kis türelem. *(Kis szünet.)* Szóval ön szeretne a Parsons' cégnél titkár lenni? *(Tommal szemben helyet foglal.)*
- T.B.: Amennyiben az öregnek megfelelnek, úgy ezer örömmel.
- K.P.: Úgy... ezer örömmel? Nem tudom, mi lesz a véleménye, ha a feltételeket és egyéb dolgokat is megtud...
- T.B.: Ha az eltűnt titkárokra gondol, akkor csak érdekesebbnek találom leendő állásomat. Ha ugyan lesz belőle valami...
- F.: *(Hangja kint.)* Hagyjon nekem békét, Johny bácsi! Mi az, hogy nem lehet bemenni? *(Feldúltan be.)* Kérlek, Kitty, ez már tűrhetetlen állapot! Tisztára megbolondult az öreg...
- K.P.: *(Feláll.)* Dehogy bolondult meg. De most, kérlek, ne zavarj!
- F.: Mi az, hogy ne zavarjalak? Elvégre a menyasszonyom vagy!
- K.P.: Az igaz, de jelen pillanatban és itt, ezen a helyen...
- F.: *(Kitty felé lépve.)* Ugyan, Kitty!
- K.P.: Elég volt a beszédből! Tessék kimenni!
- F.: *(Meg akarja fogni Kitty kezét.)* Ne légy ilyen lehetetlen!
- K.P.: *(Nem engedi megfogni a kezét.)* Nem értetted, hogy mit mondtam?

- T.B.: *(Eddig feszülten figyelt, most feláll, és Fred gallérját megragadva.)* Nem érti, mister, hogy mit mondtak önnek? *(Az ajtó felé tuszkolja.)*
- F.: *(Szabadulni igyekszik.)* Ezt kikérem magamnak! Különben is kicsoda ön?
- T.B.: *(Kedélyesen.)* Barthley vagyok! Tom Barthley! És még annyit, hogy kérje vissza az iskolapénzt, ahol ilyen modorra tanították! Addig pedig be ne merjen jönni, amíg a miss nem kíváncsi önre! *(Kituszkolja az ajtón.)* Így ni!
- K.P.: Mondhatom, jól elintézte a vőlegényemet.
- T.B.: Sajnálom, hogy ilyen vőlegénye van, miss! Ez nem gentlemanhoz méltó viselkedés. Önnek esetleg az állásába is kerülhet egy ilyen tolakodó ember magatartása. A mai világban pedig nem olyan könnyű az elhelyezkedés.
- K.P.: Az állásom miatt nem kell aggódnia!
- T.B.: Nagyon biztos a dolgában, miss. Vagy a főnöke, már úgy értem, az öreg bírja magát?
- K.P.: *(Mosolyog.)* Hát igen, valahogy úgy.
- T.B.: *(Végignézi Kittyt.)* Hát, nem mondom... Apropos! Sokáig kell még várnom?
- K.P.: *(Az ajtóhoz megy és ráfordítja a kulcsot.)* Nem! Már nem sokáig.
- T.B.: Miss, ön... ön bezárta az ajtót?
- K.P.: Be én! Csak nem fél?
- T.B.: *(Gallérját igazgatva.)* Hát... Be kell vallanom őszintén, hogy ilyen helyzetben még nem voltam. De mit fog szólni a

főnök... a nagyfőnök, ha így talál minket? Mert... (*Körül-
néz.*) ...úgy látom, ez az ő dolgozószobája.

K.P.: (*Mosolyogva megy a jobboldali íróasztalhoz, s mielőtt leülne.*) Igen, az övé. De most már illő, hogy én is bemutatkozzam, Mr. Barthley, Kitty Parsons vagyok, a Parsons' gyár tulajdonosa. Vagy ahogyan ön mondotta: a nagyfőnöke. (*Leül.*)

T.B.: (*Hosszú ideig mereven néz Kittyre.*) Maga? Ön? (*Teljesen zavarban.*) Hiszen én akkor... Bocsásson meg, miss! Engedje meg, hogy ismét leülhessek!

K.P.: (*Mosolyog.*) Éppen erre akartam kérni. Tessék! Foglaljon helyet, Mr. Barthley! De miért van úgy meglepődve?

T.B.: (*Leül.*) Tudja, Miss Kitty... bocsánat, Miss Parsons, egy ilyen gyönyörű főnököt még álomban sem képzeltem volna.

K.P.: (*Komolyan.*) Elég, Mr. Barthley! Hiszen ön bókokat mond nekem. Kérem, hogy a jövőben mellőzze!

T.B.: (*Nagyot nyel.*) Bocsánat, miss!

K.P.: Tudja jól, hogy vőlegényem van.

T.B.: (*Keserves arccal az ajtóra nézve.*) Sajnos tudom.

K.P.: All right! Tehát térjünk a tárgyra. Honnan jött? Kicsoda ön? Tessék őszintén és röviden elmondani mindent. Azután majd meglátjuk a többit.

T.B.: Magamról nem sokat mondhatok. Magyarországon születtem, és ötéves voltam, amikor szüleim, mint kivándorlók, magukkal hoztak az Egyesült Államokba. Csábította őket a könnyebb megélhetési lehetőség híre. Letelepdedtek, és keményen dolgoztak. Én tanultam, de mielőtt befejezhettem volna tanulmányaimat, szüleim elhaltak, s én

egyedül maradtam. Beálltam a kikötőbe rakodómunkásnak, mivel kedvezőbb állás nem kínálkozott... Néhány héttel ezelőtt sikerült megszereznem a jogi doktorátust, és most itt vagyok. *(Iratokat szed elő, amiket Kitty asztalára helyez.)* Tessék, az irataim. Időközben megváltoztattam a nevem. Így lettem Barta Tamásból Tom Barthley. Az újsághirdetés éppen kapóra jött.

K.P.: *(Az iratokat átböngésze, visszaadja Tomnak.)* Nos, ezek rendben volnának. Most még arra kérnék választ, hogy a sport melyik ágában jártas?

T.B.: Elég tűrhetően bokszolok, és amennyiben szükséges, úgy a fegyverviselési engedélyt is megszerezném.

K.P.: Úgy látom, az öreg Johny fecsegett önnek valamiről.

T.B.: Az a hír járja, hogy a Parsons' vállalat néhány titkárának nyoma veszett. Ez nem titok. Én pedig nem óhajtok csak úgy egyszerűen eltűnni, már amennyiben alkalmazna, Miss Parsons.

K.P.: Mindenesetre megpróbálkozom önnel. De hol is született? Már elfelejtettem.

T.B.: Magyarországon.

K.P.: Magyarország? Az ott van valahol a Balkánon... Úgy tudom, arrafelé barbár népek laknak.

T.B.: No, nem egészen a Balkánon. Egy kissé északabbra.

K.P.: Az már mindegy. Egyformán primitív népek azok. *(Kiszűnet.)* Mondja, milyen íze lehet annak a húsnak, amit nyereg alatt puhítanak?

T.B.: *(Megbökken.)* Tessék?!

- K.P.: Hát a nyereg alatt puhított hús, meg... meg az erjesztett kancatej, amit kumisznak is neveznek.
- T.B.: Ön csodálkozni fog, Miss Parsons, de ki kell jelentenem, hogy fogalmam sincs arról, milyen ízűek lehetnek az említett dolgok.
- K.P.: Igaza van. Hiszen csak ötéves volt, amikor elkerült hazájából. Dehát a szülei? Vagy ők itt már lemondtak kedvenc nemzeti eledelükről?
- T.B.: Miss Parsons, ez kétségbeejtő! (*Kifakad.*) Nyereg alatt puhított húst és kumiszt soha nem fogyasztottak az én szüleim! Sem a nagyszüleim, sem a dédszüleim. Sőt, még az ükszüleim sem!
- K.P.: Tagadja?
- T.B.: (*Lemondóan.*) Nem, nem tagadom. Valóban az őseim több mint ezer esztendővel ezelőtt valószínű, hogy fogyasztották az említett dolgokat.
- K.P.: Tehát valami mégiscsak igaz?
- T.B.: Igaz... igaz-e, Miss Parsons – bocsánat – az ön ősei mivel táplálkoztak ezer esztendővel ezelőtt?
- K.P.: (*Meghökkén.*) Hm! Őszintén szólva, fogalmam sincs róla. (*Kis szünet.*) De azért arrafelé mégis barbár népek élnek.
- T.B.: Ha Hunyadi János, Zrínyi Miklós és többi törökverő hősök, akik a kultúra nevében szállottak síkra a hódító, oszmán tömegekkel szemben; vagy Kőrösi Csoma Sándor, az első tibeti szótár megteremtője; vagy Petőfi Sándor, Arany János, Ady s a többi magyar irodalmár – a technikában elért nagyszerű eredmények magyar képviselőiről nem is beszélve – ha azok emberek barbárok voltak, úgy

büszke vagyok arra, hogy én is ezek közül a barbárok közül származom!

K.P.: Nyugalom, Mr. Barthley! Hiszen én nem akartam nemzeti önérzetében megbántani. De honnan ismeri ilyen jól nemzete történetét? Hiszen az itteni iskolákban nem tanítják ilyen részletesen.

T.B.: Szüleim sokat meséltek hazámról, s én annak dacára, hogy amerikai állampolgár lettem, szeretem azt a „barbár” népet és azt a sokat szenvedett, kicsi országot, amely ott van kelet felé, az óceánon túl.

K.P.: Ha így beszél hazájáról, Mr. Barthley, a végén még én is meg fogom szeretni! Talán nincs is szebb dolog a világon, mint a hazaszeretet. És talán ez teszi igazán emberré az embert. Most azonban térjünk a tárgyra, mert sürgetnek az események! Talán egyszer, ha minden rendbe jön, akkor szívesen meghallgatom kicsi hazája egész történetét. Most azonban sajnos más témával kell foglalkoznunk. Azt már tudja, hogy rövid idő leforgása alatt három úgynevezett titkárom tűnt el, akiket egyszerűen elraboltak. Éppen ezért bizalmatlan lettem mindenkivel szemben. Még az öreg Johnny bácsi előtt is igyekszem mindent, amit csak lehet, titokban tartani, pedig itt öregedett meg nálunk. Dehát az ember soha nem lehet eléggé óvatos az ellenséggel szemben.

T.B.: Önnek ellensége van?

K.P.: Ellenség vagy ellenségek. Meg kell említenem, hogy apám fél évvel ezelőtt halt meg. Anyámat már régebben vesztettem el, s én itt maradtam ezzel a hatalmas vállalattal teljesen egyedül. A jelek arra vallanak, hogy valaki vagy valakik tönkre akarnak tenni.

- T.B.: És azzal kezdik, hogy a titkárait tűntetik el? Szinte érthetetlen.
- K.P.: Gondolhatja, hogy egy sereg bizalmi emberrel rendelkezem. De amire az ellenség kíváncsi, arról még ezek az emberek sem tudnak. Föltételezik, hogy személyi titkáromtól megtudhatnák azokat az üzleti dolgokat, amire olyan nagyon kíváncsiak, ez pedig nagy tévedés részükről, mert hiszen önnek is az lesz a feladata, hogy személyi biztonságomra ügyeljen. Eddig már több ízben el akartak rabolni, amit titkárain akadályoztak meg. Sajnos, ugyanakkor ők estek áldozatul.
- T.B.: Hát ez szép dolog. És mi van az eltűnt emberekkel?
- K.P.: A rendőrség keresi őket, de eddig még nem sikerült nyomukra akadni. Bár a rendőrök is emberek, s így a gengszterek könnyen lepénzelhetik őket.
- T.B.: Disznóság!
- K.P.: Nos, így ön előtt világossá válhatott a különös hirdetés értelme: a sportember.
- T.B.: Szép kis sport, mondhatom...
- K.P.: Úgy? Szóval meggondolta magát?
- T.B.: Igen, miss, meggondoltam magam.
- K.P.: Tehát visszalép.
- T.B.: Eszem ágában sincs! *(Kezeit dörzsölve.)* Ennél pompásabb állást el sem tudnék képzelni magamnak. Most pedig legyen szíves megmondani... *(Lábujjbegyen az ajtóhoz megy, s a kulcsot megforgatva, hirtelen kinyitja. Láthatóvá válik Fred, amint lebajolva a kulcslyukon hallgatózott.)* Ahá! Tehát jól sejtettem!

- F.: *(Felegyenesedve, kényszeredett mosollyal.)* Hm... Mr... ízé...
- T.B.: Adok én magának azonnal Mr. Izét, ha azonnal nem tatarodik el innen!
- F.: A... a menyasszonyom...
- T.B.: Nem eszem meg a menyasszonyát!
- K.P.: Fred, te hallgatóztál?
- F.: Hogyne hallgatóznék, amikor kettesben vagy ezzel a... ezzel a...
- T.B.: Még egy szót, és átharapom a torkát! *(Feléje lép.)* Hamm!
- F.: *(Torkához kapva ijedten bátrálép.)* Jaj!
- T.B.: *(Becsukva az ajtót.)* Így ni, Mr. Izél! *(Kittyhez.)* Nem találja különösnek ezt a jelenetet?
- K.P.: *(Mosolyogva.)* Féltekeny, szegény fiú... Vagy ön még soha nem volt szerelmes, Mr. Barthley?
- T.B.: Nem hinném. Nem emlékszem rá. De ahogy önt nézem, az a gyanúm, hogy képes lennék ilyesmire is...
- K.P.: Egy szót se! Már megmondottam.
- T.B.: Igaz. Bocsánat, de egy kissé feledékeny vagyok némely dolgokban...
- K.P.: Ott hagytuk el, hogy...
- T.B.: Hát jó, legyen! Szóval nem lépek vissza. Vagyis azt akartam kérdezni az előbb, hogy kire gyanakszik, Miss Parsons?
- K.P.: Két konkurens konzervgyár van, de az egyiket máris elvethetjük, mert annak Fred apja a tulajdonosa. Ellenben a másik: Mr. Hopkins... Úgy gondolom, hogy az ő keze

van az ellenem irányuló merényletekben. Ő ugyanis több ízben tett javaslatokat vállalatom megvásárlására azzal a szándékkal, hogy a két vállalatot egyesítve Fredéket is tönkre tehetné.

T.B.: És Fredék?

K.P.: Fred apja, Mr. Green, panaszkodott, hogy Mr. Hopkins őt is megkörnyékezte hasonló ajánlatokkal.

T.B.: Tegyük fel, hogy Mr. Hopkinsnak sikerülne önt elrabol-
tatni. Mit érne vele?

K.P.: Nos, akkor minden reménye megvolna arra, hogy ingyen
jusson vállalatom birtokába.

T.B.: Ez nem eléggé világos előttem.

K.P.: Csak az aláírásomra lenne szüksége, amit kínzásokkal re-
mél kicsikarni tőlem.

T.B.: Képtelenség még a gondolata is, hiszen a huszadik szá-
zadban...

K.P.: Igen, a huszadik században, de ne felejtse el, hogy az
Egyesült Államokban élünk.

T.B.: Azt pedig megakadályozom!

K.P.: Hiszen erről lenne szó. Meg kell említenem, hogy már a
bankot is ki akarták rabolni abban a reményben, ha ez si-
kerül, úgy a bank fizetéseképtelensége engem is csődbe so-
dor.

T.B.: Úgy...? És Mr. Green?

K.P.: Arról nincsen tudomásom, hogy vele szemben is hasonló
módon kísérleteztek volna.

- T.B.: *(Az ajtófelé nézve.)* Bocsásson meg, miss, de nekem az a vőlegény sem tetszik.
- K.P.: Apám óhaja, helyesebben Mr. Green ötlete volt. Így egyesülne a két vállalat, és Hopkinsék nem bírnák a versenyt. Kikészülnének.
- T.B.: Kikészülnének? Hát ezt szépen mondta, Miss Parsons. Szóval adva van három vállalat, melyek körülbelül azonos tőkével rendelkeznek, és most arra törekednek, hogy valamelyik kettő a harmadikat gúnyosan „kikészítse”. Hát nem mondom, ez aztán vérbeli üzleti erkölcs.
- K.P.: Még visszaléphet. De értse meg, én nem akarok senkit sem tönkre tenni!
- T.B.: *(Gúnyosan.)* Tudom. Csak férjhez akar menni, s ez elég is ahhoz, hogy a harmadik fél tönkremenjen.
- K.P.: *(Kétségbeesetten.)* Nem érti, Mr. Barthley? Én férjhez mehettem volna még apám halála előtt Fredhez, de nem csak a személyi probléma tartott vissza, hanem ez is... *(Hevesen.)* Én nem akarok senkit sem tönkre tenni! Én csak magamat akarom megvédeni! Én csak... Én csak... *(Szíjpogva.)* Menjen, Mr. Barthley... Menjen, ha úgy gondolja!
- T.B.: Az eszem azt parancsolja, hogy így ne vállaljam ezt az állást, de a szívem...
- K.P.: *(Szígorúan.)* Már megmondtam.
- T.B.: *(Nagyot nyel.)* De az ember nem minden esetben hallgat az észére. Egyelőre úgy döntöttem, hogy maradok.
- K.P.: A feladatát még nem is tudja... Az pedig abból fog állani, hogy bármerre is járjak, önnek észrevétlenül kell követnie engem, és ügyelni minden gyanús mozzanatra, ami

körülöttem történik. Szükség esetén pedig azonnal közbe kell lépni. Rendben van?

T.B.: Ez igazán nem lesz nehéz számomra.

K.P.: Most pedig előlegképpen adok egy ezer dolláros bont, amit itt a pénztárnál azonnal beválthat. *(Megírja a bont.)* Igyekezzék mielőbb megfelelő ruházatot szerezni, mert ebben a ruhájában – ne vegye rossznéven, de – úgy néz ki, mint egy ünneplőbe öltözött kikötői munkás. *(Átadja a bont.)*

T.B.: Igaza van, tökéletesen úgy nézek ki. *(Átvéve a bont.)* Igyekezni fogok, hogy mielőbb megszolgáljam bizalmát!

K.P.: Tehát holnap reggel... Good bye! *(Az iratait kezdi rendezgetni.)*

T.B.: *(Néhány pillanatig vár, majd kellenlenül indul az ajtó felé.)* Good bye, Miss Parsons! *(Lassan teszi be maga mögött az ajtót.)*

K.P.: *(Felnéz a becsukódó ajtóra.)* Good bye! Good bye, Mr. Barthley!

F.: *(Belép.)* Ki volt ez a rettenetes alak?

K.P.: Rettenetes? Én nem találom annak.

F.: Mi dolgod van ilyen kétes alakokkal?

K.P.: Milyen hang ez? Felelősségre vonás akar ez lenni?

F.: Csak úgy... Ó, csak úgy kérdeztem.

K.P.: Egyszer és mindenkorra megtiltom, hogy beleavatkozzál az én személyi dolgaimba! Független nő vagyok, úgy cselekszem, ahogyan azt a legjobbnak találom.

F.: Ugyan, Kitty! Hiszen a menyasszonyom vagy!

- K.P.: Igen, „csak” a menyasszonyod.
- F.: S ha a feleségem lesz...
- K.P.: Az még nem olyan biztos.
- F.: Tessék? Ezt nem értem.
- K.P.: Pedig igen egyszerű a dolog. Nagyon jól tudhatod, hogy ami a személyedet illeti, én egy cseppet sem vagyok szerelmes.
- F.: Hát az eljegyzés?
- K.P.: Nos, én reménykedtem abban, hogy az öregek kívánsága szerint idővel az is megjön. De ahogyan te viselkedsz velem szemben, azzal csak rontasz a dolgon.
- F.: *(Az íróasztalnál ülő Kitty kezét megfogva.)* De Kittykém, hát mit tegyek?
- K.P.: *(Elhúzva a kezét.)* Te vagy a férfi, Fred! Ha te nem tudod, honnan tudjam én?
- F.: Mikor legutóbb el akartak rabolni, nem viselkedtem elég bátran talán?
- K.P.: Mi tagadás, elég bátor voltál ahhoz, hogy a pisztolyodat elsüssed, de attól a támadók nyugodtan odébb álltak. Sőt a titkáromat is magukkal vitték.
- F.: Viszont kaptam egy olyan pofont, hogy még most is cseng a fülem tőle.
- K.P.: *(Halk nevetéssel.)* Nevetnem kell, ha eszembe jut, annyira mulatságos volt.
- F.: Ugyan, Kitty! Ne gúnyolódj!

- K.P.: Ne haragudj, Fred, de abban a zűrzavarban nem volt alkalmam megfigyelni, hogy a támadók kaptak-e olyan pofonokat tőled. Ellenben az az ember – a titkárom – olyan remekül csépelte őket, hogy öröm volt nézni. Ha nem gáncsolják el, talán ő is megmenekülhetett volna.
- F.: Történt már valami fordulat ebben az ügyben?
- K.P.: Sajnos nem. És ami még lesújtóbb, hogy egyáltalán előfordulhatnak ilyen esetek. Ma-holnap már színházba sem mehet az ember... Azok a mafla járókelők pedig megállanak, és úgy bámulják az eseményeket, mint egy cowboy-filmet... Ilyenkor a híres Bobbyk, a rendőrök nincsenek sehol. Az a gyanúm, hogy még sokáig várhatunk, amíg valami eredmény lesz.
- F.: Ne haragudj, Kitty, ez nem számonkérés akar lenni, de szeretném tudni, hogy ki az az ember, akivel az előbb tárgyaltál! Éppen az óvatosság miatt kérdezem.
- K.P.: Ha mindenáron tudni akarod, ő lesz a legutóbb elrabolt titkárom utódja. Az új titkár.
- F.: Honnan ismered? Ki ajánlotta?
- K.P.: Nem ismerem, és nem is ajánlotta senki. Újságban hirdetem.
- F.: Ez könnyelműség volt.
- K.P.: Nem tehettem mást. Azok a körök, akik ismerik körülményeimet, azok nem hajlandók senkit sem ajánlani.
- F.: Én nem bízom ebben az emberben, ebben az új titkárban. Mit lehessen tudni, esetleg éppen az ellenségeid felbérelt embere. Akkor pedig el vagy veszve!

- K.P.: Lehet. Nem tudhatjuk, hogy mi lesz a vége. Éppen ezért nem kötöm az orrára, hogy a bankban...
- F.: *(Hirtelen érdeklődéssel.)* Mi van a bankban? Te valamit titkolsz előlem?
- K.P.: *(Kézét a szájára téve.)* Ó! Most elszóltam magam...
- F.: Ejnye, Kittykém, hát nem bízol bennem? Hiszen nincsen senkid. Egyedüli barátod én vagyok, és még bennem sem bízol?
- K.P.: *(Kis szünet után.)* Egy kissé gondolkozóba ejtettél az új emberrel... az új titkárral kapcsolatos megjegyzéssel. Valóban nem tudhatom, hogy kicsoda az illető. Téged mégiscsak jobban ismerlek. Be kell látnom, hogy szükségem van valakire, akihez bizalmas lehetek. Ha már úgyis elszóltam magam, hát mindegy. Tudd meg, hogy a bankban értéktelen papírkötegek vannak elhelyezve. Mint te is tudod, részvényeim nincsenek. Ami készpénzem van, nos hát, az mind itt van ebben a páncélszekrényben.
- F.: *(Kikelve magából.)* Micsoda? Te itt tartod az összes pénzedet?!
- K.P.: *(Ijedten Fred szájára teszi a kezét.)* Csitt! Csak csendesen, mert ha ez kitudódik, vége mindennek!
- F.: *(Egy székre rogyva gallérját kezdi igazgatni.)* Tyűh! De melegen lett egyszerre... Az áldóját neki! Ilyen ötlet csak női agyban születhet. És a bank?
- K.P.: Egyedül a vezérigazgató tudja, hogy amit ott őriznek, azok üres papírkötegek. Csak a tetejükön van egy-egy bankjegy elhelyezve. Tehát aki azt meg is szerezné, később venné észre, hogy hiábavaló volt minden elszántság. Remélem, ezzel bebizonyítottam azt, hogy bízom benned.

- F.: Feltéve, ha az új titkár nem ismétli meg azt, amit az előbb tett velem.
- K.P.: Na, nem ártott az a kis lecke. Különben is egyetlen dolog a hallgatóság. Ha a jövőben szót fogadsz, akkor nincsen mitől tartanod.
- F.: Köszönöm, Kittykém! Ígérem, hogy szót fogadok a jövőben neked!
- K.P.: A szerelemről pedig egyelőre ne beszéljünk. Azt nem lehet erőltetni. Annak magától kell jönni. Így jóbarátok maradhatunk.
- F.: Ezt illő lenne egy csókkal megpecsételni.
- K.P.: Már megint kezdted?
- F.: Persze... Ki hallott olyat, hogy két jóbarát csókolgassa egymást?
- K.P.: Kivételesen megengedem, hogy barátságunkat egy csókkal megpecsételj. De csak ide! *(Homlokára mutat.)*
- F.: „Fukar kezekkel mérsz, de hisz’ nagy úr vagy...” *(Homlokra csókolja Kittyt.)*
- K.P.: Elég volt! Ne szavalj nekem!
- J.: *(Belép.)* Bocsánat, miss! Az emberek már nagyon türelmetlenek.
- K.P.: Miféle emberek?
- J.: Hát akik az újsághirdetésre jöttek. Az új titkárjelöltek.
- K.P.: Mondja meg nekik, hogy az állás be van töltve.
- J.: Igenis, miss! *(Meghajol, indul.)*

- K.P.: Várjon csak, Johnny bácsi!
- J.: *(Visszafordul.)* Parancsoljon!
- K.P.: Hányan vannak kint?
- J.: Legalább harmincan.
- K.P.: Úgy... *(Kis szünet.)* Szerencsétlen munkanélküliek... Kérem, Johnny bácsi, mondja meg nekik, hogy elnézést kérek, amiért hiába fáradtak, és irányítsa őket a pénztárhoz. Sőt akik a nap folyamán ebben az ügyben jelentkeznének, azokkal is így járjon el. Én azonnal leszólok a pénztárba.
- J.: *(Kifelé indul.)* Az Isten áldja meg azt a jóságos kis szívecskéjét! *(El.)*
- K.P.: *(Felemeli az egyik telefonkagylót és tárcsázni kezd.)* Legalább egy jó napjuk legyen szegényeknek. *(Telefonba.)* Itt Kitty Parsons. Kérem, akiket Johnny bácsi a mai nap folyamán odairányít, azok részére fizessen ki fejenként ötven dollárt. ... Igen. ... Személyi terhemre. ... Köszönöm! *(Letészi a kagylót.)*
- F.: Ötven dollárt? Hiszen ez könnyelműség!
- K.P.: Ejnye barátom, már megint...
- F.: Nem, nem...! Igazad van! Hadd örüljenek azok a szegény ördögök! *(Telefon.)*
- K.P.: Kezdődik már a napi robot... *(Felvéve a kagylót.)* Helló! ... Igen, én vagyok. Még nem. ... Majd visszatérünk még a dologra. ... Good bye! *(Letészi a kagylót.)*
- J.: Mr. Green óhajtja tiszteletét tenni.
- K.P.: *(Meglepve.)* Mr. Green? Hát jó! Küldje be, Johnny bácsi!
- J.: *(Meghajol.)* Igenis, Miss Parsons! *(El.)*

- K.P.: *(Fredhez.)* Vajon mit akarhat az öreg?
- F.: Fogalmam sincs róla.
- G.: *(Túl alacsony, erősen bízott, kopasz ember, belép.)* Hehehe... Good morning, good morning, Miss Kitty... hehehe...
- K.P.: Morning, Mr. Green! Mivel lehetek szolgálatára?
- G.: *(Észreveszi Fredet.)* No nézd csak, a boy. Hát te mit keresel itt ilyen korán reggel?
- F.: Ugyan, papa! Neked fél kilenckor korán reggel van?
- G.: Úgy értem... hehehe... nem illik ilyen időpontban udvarolgatni. Első az üzlet... hehehe... és hivatalos idő alatt...
- F.: Tudom, papa! Csak egy pillanatra ugrottam fel, hogy jóreggelt kívánjak. De már megyek is! *(Kittyhez.)* Este érted jövök. Addig is, good bye! *(Kezet akar csókolni.)* Remélem megengeded?
- K.P.: Mondjuk. Kivételesen.
- F.: Köszönöm, Kittykém, kis barátnőm. *(Kézcsók után el.)*
- G.: Ezt nem értem. Történt itt valami?
- K.P.: Barátok lettünk a mai napon.
- G.: Most már igazán... hehehe... igazán semmit sem értek!
- K.P.: Pedig igen egyszerű a dolog. *(Telefon, Kitty fölveszi a kagylót.)* Helló. ... Nem, kérem, ez a könyvelőségre tartozik. ... Kérem. *(Leteszi a kagylót.)*
- G.: *(Fejét vakargatva.)* Hát hogyan is áll a dolog Freddel?
- K.P.: Úgy van, ahogy mondtam: jóbarátok lettünk a mai napon.

- G.: Nagyon jó, nagyon jó... hehehe... nagyon jó... miss... hehehe... *(Hirtelen.)* Mit is mondott, miss? Hogy barátok lettek? És a... és a vőlegénység?
- K.P.: Attól még lehetünk jóbarátok. Vagy nem?
- G.: Hehehe... Természetesen, természetesen.
- K.P.: Minek köszönhetem a szerencsét, Mr. Green?
- G.: A figyelmét szeretném valamire felhívni.
- K.P.: Csak nincsen valami baj?
- G.: Világért sem... hehehe... Dehogyan is van baj. Sőt! Nagyszerű tippet akarok adni. *(Zsebkendőjével a homlokát törölgetve.)* Tudomásomra jutott, hogy a General Motors részvényei egy szellemes találmány révén rövidesen hihetetlenül magasra szöknek. Éppen ezért azt javasolnám, hogy vásároljon belőlük minél előbb és minél többet. Hehehe... Jómagam is innen egyenesen a tőzsdére megyek és amit csak meg lehet szerezni...
- K.P.: Köszönöm a fáradozását, Mr. Green, de amint ön is jól tudja, én nem foglalkozom ilyesmivel.
- G.: Pedig most... hehehe...
- K.P.: *(Erélyesen.)* Szó sem lehet róla! Sajnálom, hogy hiába fáradt.
- G.: Akkor bocsánat! Én nem is zavarom tovább, miss... hehehe... Good bye miss, hehehe... *(Elrohan.)*
- K.P.: *(A becsukódó ajtó felé.)* Good bye!
- J.: *(Belép.)* Bocsásson meg öreg fejemnek.
- K.P.: Mi van, Johnny bácsi? Ki van kint?

- J.: Jelenleg senki...
- K.P.: Hanem?
- J.: *(Zavarban.)* Az új titkár miatt jöttem be, akit ma vett fel, Miss Parsons...
- K.P.: *(Izgagtottan.)* Beszéljen, Johnny bácsi, mit tud róla?
- J.: Nem tudok róla semmit éppenséggel. Csak azt akarom mondani, hogy amikor először megláttam... hát igen szimpatikusnak tűnt a szememben.
- K.P.: *(Elmélázva.)* Nekem is...
- J.: Tessék?
- K.P.: Semmi, semmi! Csak folytassa!
- J.: Hanem amikor innen kiment, úgy viselkedett, mintha... *(A homlokára mutatva.)* ...itt valami hiba lenne.
- K.P.: Miből gondolja, Johnny bácsi?
- J.: Hát abból, hogy amikor kilépett az ajtón, először is egy tízdollárost nyomott a kezembe. Pedig úgy nézett ki, mint akinek ennyi sincs. Azután úgy hátba veregetett, hogy a tudóm majdnem leszakadt. Mikor ez is megvolt, akkor meg a fülét rátapasztotta ide, az ajtó kulcslyukára...
- K.P.: És maga ezt tűrte, Johnny bácsi?
- J.: Már hogyan tűrtem volna? Mondom neki, „hallja, maga mit csinál ott?” Erre azt mondja: „Csitt, öregem! Most ne zavarjon, mert odabent egy ördög tanyázik egy csodálatos angyalal”. Mire kisütöttem, hogy ki lehet az ördög meg az az angyal, addigra abba is hagyta a hallgatózást. Ezután nagyot füttyentve vágatott a lépcsőház felé. Ott pedig lift

helyett a lépcső korlátján szánkázott egészen a földszintig.
Hát mit szól mindezekhez, miss?

K.P.: Ami a hallgatózást illeti, hát az elég csúnya dolog volt tőle.

J.: *(Fejét csóválva.)* Furcsa szerzet, az bizonyos!

K.P.: Ami viszont az örömét illeti, az elég természetes valami.
Hiszen amióta a világon van, igen kevés oka lehetett az
örömré. Majd meglátjuk a végén...

J.: Majd meglátjuk. *(Fejcsóválva el.)*

K.P.: *(Félhangosan.)* Hát igen... Nagyon sok ember van, aki szí-
vesen szaladgálna ezer dollárral a zsebében.
(Telefon szól.) Helló! ... Igen, én vagyok. ... Sajnálom, hogy
még nem kapták meg. ... Elnézést kérek. ... Még ma le-
szállítjuk. ... Igen. ... Azonnal intézkedem! *(Letéve a kagy-
lót a másik telefonon társázní kezd.)* Itt Parsons! Éppen önt
keresem. Mi van a Hardy cég rendelésével? ... Jó. ... Kö-
szönöm! *(Leteszi a kagylót.)*

J.: *(Belép.)* Mr. Hopkins óhajtana bejönni.

K.P.: Ami azt illeti, egy csepp kedvem sincs diskurálni vele. Na
mindegy... Engedje be, Johnny bácsi!

J.: Igenis, Miss Parsons! *(El.)*

K.P.: Különös valami. Az előbb Green, most meg Hopkins...

H.: *(Igen magas, sovány, posztakállas, monoton hangon beszélő egyén.
Belép.)* Good morning, Miss Parsons! *(Az egyik karosszék
felé lépve.)* Remélem megengedi? *(Választ sem várva leül. Lá-
bait egymásra helyezve, cigarettára gyújt. A füstöt messzire fújva,
hosszan, fürkészve nézi Kittyt.)*

K.P.: *(Nagyot nyel.)* Nem gondolja, Mr. Hopkins, hogy – úgy
mondjam – kissé különös módon viselkedik?

- H.: *(Állandóan lassú, kimért hangon.)* Ezt mondták már mások is nekem. De én nem azért jöttem, hogy a viselkedésemről társalogjunk.
- K.P.: Ezzel én is tisztában vagyok. Éppen ezért arra kérem, térjen minél előbb a tárgyra.
- H.: Gondolhatja, hogy miért jöttem. Nem először vagyok itt ebben az ügyben.
- K.P.: *(Fagyosan.)* Akkor pedig ismét csak azt mondhatom, hogy hiába jött.
- H.: Nem hinném, Miss Parsons. Én ugyanis az eddig ígért összeget hajlandó vagyok egymillió dollárral megtoldani.
- K.P.: Én pedig erre is csak azt mondhatom, hogy nem és nem! Még akkor sem, ha dupláját ígérné annak az összegnek, amennyit az egész vállalatom ér!
- H.: Ugyan, gyermekem! Nem gondolja, hogy módomban áll kényszeríteni önt? *(Fojtott hangon.)* Igenis, módomban áll, és keservesen meg fogja bántani, ha szembe mer helyezkedni velem!
- K.P.: *(Kimért hangon.)* Ha a felbérelt gengszterekre gondol, azokra az útonálló zsiványokra, akkor nagyon téved. Nem ijedek meg az ön aljas eszközeitől, amiket eddig is igyekezett alkalmazni céljai érdekében. Vagy azt hiszi, nem tudom kinek a keze van ezekben a sötét üzelmekben? Hiába is tagadná! Világosan állanak előttem a tények.
- H.: Eszem ágában sincs tagadni! Sőt éppen erre akartam felhívni a figyelmét.

- K.P.: Van bátorsága ilyen nyíltan bevallani? Nem fél, hogy a rendőrséget azonnal önre uszítom? *(Felemeli az egyik telefonkagylót.)*
- H.: *(Továbbra is nyugodtan.)* Csak tegye vissza azt a kagylót! Látszik, hogy még túl fiatal és meggondolatlan. Mivel tudná bizonyítani azt, amit én most négy szemközt mondtam? Legfeljebb rágalomnak minősítenék azok, akik ismernek.
- K.P.: *(Meglepetésében visszavejti a kagylót.)* Hiszen ön egy elvetemült gonosztevő!
- H.: No, no! Csak ne izgassa föl magát. Tudhassa jól, hogy nálam az üzleti érdekek mindenek fölött állanak. Én pedig üzletember vagyok.
- K.P.: Ön nem üzletember, hanem egy közönséges csirkefogó!
- H.: *(Fölcsérélve keresztberakott lábait.)* A nyelve jól föl van vágva, de ezzel nem megy nálam semmire.
- K.P.: *(Fölugrik és az ajtóra mutat.)* Takarodjon a szemeim elől, maga... maga szörnyeteg! *(Kiabál.)* Érti? Takarodjon!
- J.: *(Belép.)* Parancsol, miss?
- H.: Semmi öregem, csak egy kissé diskurálgatunk.
- J.: Mintha kiabálást hallottam volna. *(Fejcsóválva el.)*
- K.P.: *(Fojtott hangon.)* Most már menjen! Nem érti, hogy torkig vagyok önnel?!
- H.: *(Nyugodtan feláll.)* Csak nőkkel ne kellene kezdeni... Így természetesen nem lehet tárgyalni. Good bye! *(Az ajtó felé indul.)* Így soha nem fogja megtudni, hogy mi történt azzal a három emberrel. Az eltűnt titkáraival. *(Kézét a kilincsre teszi.)*

- K.P.: Megálljon, Mr. Hopkins! Könyörgöm, maradjon és beszéljen!
- H.: *(Megfordul.)* Sejtettem, hogy nem is lesz olyan túlságosan tűrhetetlen az én társaságom.
- K.P.: Ne gúnyolódjon, hanem beszéljen! Hol vannak azok az emberek? Nincs-e valami bajuk? Élnek még egyáltalán?
- H.: *(Kényelmesen leülve.)* Nem gondolja, hogy túl sokat kérdez egyszerre, Miss Parsons?
- K.P.: Hát jó. Vegyük sorjában. Először is arra feleljen, élnek-e még azok a szerencsétlen emberek?
- H.: Tökéletesen megnyugtathatom: élnek!
- K.P.: És nincsen semmi bajuk?
- H.: A legkitűnőbb bánásmódban részesülnek. Éppen csak a mozgásban vannak kissé korlátozva.
- K.P.: De miért? És meddig akarja fogva tartani őket?
- H.: Ez teljesen öntől függ.
- K.P.: Úgy? Szóval zsarolni akar?
- H.: Ejnye, ejnye! Már megint ilyen erős kifejezést használ?
- K.P.: Most nem a kifejezéseken van a hangsúly. Mennyit kér? Mit fizessenek, hogy szabadon engedje őket?
- H.: Ha emberkereskedőnek tart, akkor ön nagy tévedésben van, Miss Parsons.
- K.P.: Hát akkor mit akar?!
- H.: Ön elfogadja a javaslatomat, és akkor az a három ember szabadlábra kerül.

- K.P.: Ilyen áron nem fogadom el! És vegye tudomásul, ha azoknak az embereknek a legkisebb bántódásuk lenne...
- H.: Kár folytatni! Látom, ismét el akarja vetni a sulykot. *(Feláll.)*
- K.P.: *(Színtén feláll.)* Majd meglátjuk, hogy melyikünk vetette el jobban! Most pedig sürgősen távozzék!
- H.: Ha úgy gondolja... Good bye! De ne feledje, hogy ön akarta. *(Gyorsan el.)*
- K.P.: *(Kis ideig az ajtóra néz, majd sírva asztalra borul.)* Mit tettem? Ó, mit tettem? Elrontottam mindent!
- T.B.: *(A félig nyitott ajtóból vissza.)* Ugyan öregem! Engem nem kell bejelenteni. Én már ide tartozom. *(Belép.)* Bocsanat, miss!
- K.P.: *(Igyekszik összeszedni magát.)* Ön ismét itt? Hiszen csak holnap kezdődik a szolgálata.
- T.B.: Igen, ebben egyeztünk meg. De, amikor kézhez kaptam azt a rengeteg pénzt, úgy éreztem, illő lesz visszajönnöm, hátha máris hasznomat lehetne venni. Egyébként már a szabó mértéket vett... *(Hirtelen elhallgat és Kitty arcát nézi.)* Mi történt önnel, Miss Parsons? Hiszen ön sírt. Talán csak nem a vőlegénye, az a Mr... izé?
- K.P.: Nem, nem! Egész másról van szó.
- T.B.: Ne haragudjon, ha arra kérem, mondjon el mindent őszintén.
- K.P.: *(Nagyot sóhajtv.)* Én olyan nagyon nehéz helyzetben vagyok... és... és... még önt sem ismerem eléggé.

- T.B.: Azzal most ne törődjön! Lesz még alkalom arra, hogy megismerhessen, már amennyiben módot ad erre. Csak ne sírjon. Legyen erős és beszéljen!
- K.P.: Hát nem bánom... Most már úgyis mindegy. De foglaljon helyet!
- T.B.: *(Leül.)* Köszönöm, miss!
- K.P.: Itt járt az ellenség – Mr. Hopkins – és nyíltan bevallotta, hogy tönkre akar tenni. Hogy az ő keze irányít mindent ellenem. Beismerte, hogy embereimet is az ő utasítására rabolták el. Mikor a rendőrségre akartam telefonálni, egyszerűen kinevetett. Azt mondotta, hogy senki sem hinné el ezeket róla. Legfeljebb rágalomnak tartanák.
- T.B.: *(Fölugorva.)* És én itt ülök? Ki az a Mr. Hopkins? Hol lehet azt a gazembert megtalálni?
- K.P.: Néhány pillanattal előbb ment el innen, mielőtt ön megérkezett volna.
- T.B.: Az a pofaszakállas égimeszelő?
- K.P.: Igen, ő volt az!
- T.B.: *(Az ajtó felé rohanna.)* Bocsásson meg, de nekem most igen sürgős dolgom van!
- K.P.: Várjon, Mr. Barthley!
- T.B.: *(Megáll.)* Parancsoljon, Miss Parsons!
- K.P.: Ne menjen sehová! Hiszen lesz még alkalma találkozni vele.
- T.B.: Most minden percnyi késedelem bajt jelenthet. Good bye, miss!
- K.P.: *(Halkan sikolt.)* Mr. Barthley, én úgy félek...

- T.B.: Ne féljen, Miss Parsons! Hiszen ez nagyszerűen indul, és rövidesen megkezdődik a tánc! (*Ajtó felé rohan.*) Hű, de csuda jó kedvem kerekedett! (*Elrohan.*)
- K.P.: (*A becsapódó ajtóra nézve.*) Mr. Barthley, én... én félttem magát!

Függöny.

II. felvonás

1. kép

(Szín: Gengsztertanya. Pincszzerű helyiség, téglafalakkal. Jobbról vasajtó, bal oldalon a falnál hosszú pad, középen hosszú asztal földig érő, fekete terítővel borítva. Középen egy koponya, kétoldalt egy-egy gyertyatartóban gyertyák égnek. Mikor a függöny felmegy, I. és II. gengszter az asztalnál ülnek. Egyszerű polgáremberek benyomását keltik.)

1. g.: ...Én pedig azt mondom, rossz vége lesz ennek. Az az érzésem, hogy máris melegszik alattunk a talaj.
2. g.: Képzeldöl, öregem. Rémeket látsz. Különben is, ha ezt az utolsó vállalkozást lebonyolítjuk, a Vezér kifizeti mindannyiunkat, és mehet, ki merre lát. Ezzel az utolsó fogással lesz annyi pénzünk, hogy dologtalanul és bőségben éldegélhetünk holtunk napjáig. Tudod, egy kis kertes ház, baromfi a ház körül, az ólban hízott disznók...
1. g.: Fekete macskával álmodtam az éjjel, az pedig nem jelent jót. Meg itt ezek a vackok. *(Koponyára mutat.)* Brrr...
2. g.: Ejnye, pajtás, mi történt veled? Nem ilyennek ismertelek én eddig.
1. g.: Cudar egy élet ez. Nem mintha nagyon ragaszkodnék hozzá, de a villamosszék sem kutya. *(Kis szünet.)* Tudod, az a fekete macska...
2. g.: Tudom! Az sem kutya! De most már elég legyen belőle, mert...

1. g.: Mert?
2. g.: Mert már nekem is lúdbőrözni kezd a hátam. Hogy az ördög vinne el a fekete macskáddal együtt!
1. g.: Hát nem olyan ez az asztal meg ez a koponya is, mintha kriptában lennénk?
2. g.: *(Idegesen.)* Mit tudom én, hogy milyen egy kripa. Olyan helyen még nem jártam. Te talán jártál?
1. g.: Én sem jártam, de gondolom, hogy éppen ilyen lehet. *(A báltérben vakolat hullik a földre. Mindkettő ijedten felugrik.)*
2. g.: A fene egye meg!
1. g.: Mi volt ez?
2. g.: A te marha fantáziád. A fekete macskád... a villamoszék... a koporsó...
1. g.: *(Rémülten nézelődik.)* Most meg te kezdted? Már nem is szólhat az ember. *(A báltér falához megy, és a földre hullott vakolatba rág.)* Meg van már!
2. g.: A macskád?
1. g.: A fészkes fene! Egy malter, egy darab vakolat. *(Ismét bele rág.)* Ez a vacak, hogy ránk ijesztett. Na de ilyet... *(Erőltetetten nevet.)*
2. g.: Nahát! *(Színtén nevet.)*
1. g.: Csak nem félsz?
2. g.: Ugyan már! *(Nevet.)* Még hogy én félek... *(Nevet.)* Biztosan azért kérdezted, hogy a magad gyávaságát palástoljad.
1. g.: Palástolja a fene! Mondtam már, hogy...

2. g.: *(Idegesen.)* Fogd be a szád! Én is mondtam már, hogy még egy szót arról a fekete macskáról!
1. g.: Nem is azt akartam mondani.
2. g.: Hanem?
1. g.: Hanem azt, hogy nagyon rossz sejtelveim vannak.
2. g.: *(Kiabál.)* Hallgass már azzal a sok ostobasággal! Tisztára meghülyítet az embert!
1. g.: Mit szólnál ahhoz, ha egy kicsit fölmennénk levegőzni?
2. g.: Ha úgy gondolod, nem bánom. De mi lesz, ha az a két pasas senkit sem talál itt? Vagy a Vezér?
1. g.: Majd figyeljük őket. Mondd csak, az a két pasas honnan ismeri ezt a helyet?
2. g.: Az egyik már többször járt itt, és tárgyalt a Vezérrel.
1. g.: Vagy úgy... *(Ajtó felé indulnak.)* A kulcsot ráfordítsam?
2. g.: Mi a csudának? Hiszen a kutya sem jár erre. Meg különben is, kinek volna kedve egy ilyen elhagyott villa pincéjében bujkálni? Csak mink vagyunk olyan kötözni való barmok... *(Mindkettő el. Távolodó lépéseiket hallani. Néhány pillanat csend, majd...)*
- T.B.: *(Belép. Az ajtót óvatosan betéve körülnéz. Az asztalt meglátva.)* Hm... Nem valami barátságos hely. No de mindegy. *(Elrejtőzik az asztal alá. Kívülről lépések zaja, majd nyílik az ajtó, és I. és II. gengszter belépnek. Az ajtó előtt megállva körülnéznak.)*
2. g.: Mondom, hogy képzelődöl. Nincs itt senki.
1. g.: Pedig esküdni mertem volna arra, hogy valami gyanús neszt hallottam.

2. g.: Biztosan megint egy vakolatdarab hullott a földre.
1. g.: (*A fal melletti padra ülve.*) Én leülök, mert igen elgyengültek a lábaim.
2. g.: (*I. gengszter mellé ülve.*) Már engem is kezd idegesíteni az a vacak fekete abrosz, meg az a koponya. Szép kis banditák vagyunk, mondhatom. Már sem itt, sem a szabadban nincsen elég bátorságunk.
1. g.: (*Az asztal felé bököve.*) Mi a csudának az a hülye dekoráció?
2. g.: A Vezér kívánja így. Tudod, a felek miatt... Így komolyabb színezete van a tárgyalásnak.
1. g.: Te, én azt a cuccot leszórom onnan. (*Feláll és az asztalhoz menve belemarkol a terítőbe. Ebben a pillanatban lépések zajja kintről.*)
2. g.: Pszt! Ne bánts! Valaki jön.
1. g.: (*Elengedi a terítőt, és gyorsan leül a padra.*) Végre... Legalább többen leszünk.
- H.: (*Hangja kintről.*) ...Csak bátorság, Mr. Green! Helyben vagyunk már. (*Belöki az ajtót. Kezében zseblámpa. Maga előtt tuszkolja Greent.*) Menjen csak bátran!
- G.: (*Félénken forgolódva belép. Meglátja a koponyát.*) Ajjaj! Hová hozott engem? (*El akar illanni.*)
- H.: (*Elkapva Green kabátja szárnyát.*) Hohó! Jöjjön csak vissza! Ha valaki A-t mondott, az mondjon B-t is! Itt különben nincs mitől tartani.
1. g.: (*II. gengszterhez.*) Hű! Ezek a majmok még gyávábbak, mint mink vagyunk.
- H.: (*A gengszterek felé.*) Helló, boy!

- G.: Helló, Mr. Gengszterek!
- H.: *(Oldalba löki Greent.)* Ejnye, ejnye!
- G.: Ó, ezer bocsánat. Hehehe...
2. g.: Üljenek oda az asztalhoz! Várni kell egy kis ideig, mert a Vezér még nem jött meg.
- G.: *(Az asztal felé közeledve a koponyát nézi.)* Hu-hu-hu... Brrr... Nem lehetne eldugni ezt a... *(Koponyára mutat.)* ...ezt a micsodát innen? Én nem szeretem az ilyen barátságtalan dolgot látni.
2. g.: Majd megbarátkozik vele. *(Erélyesen.)* Üljenek le!
- G.: *(Ijedten leül a középső székre.)* Ülök már, ülök...
- H.: *(Green mellé ül jobbról.)* Remélem, nem sokáig kell várni a főnökükre!
2. g.: Már nem sokáig. Hanem maga, kisebbik mister, üljön egy másik székre, mert az a Vezér helye.
- G.: *(Ijedten ugrik fel.)* Ajjaj! Bocsánat! Hehehe... Természetesen... *(A középső széktől balra ül le.)*
- H.: *(A koponyát kézbe véve nézegeti.)* Szép kis asztali dísz.
- G.: Tegye le, Mr. Hopkins! Tegye le, mert én elszököm innen!
- H.: *(A koponyát hirtelen Green orra elé tartja.)* Csak nem fél tőle?
- G.: *(Ijedten felugrik.)* Ajjaj! Én haza akarok menni! *(Az ajtó felé indul.)* Nekem már elegendő van az egész ügyből!
- V.: *(Karcsú, magas alak fekete ruhában, fekete álarcval belép.)* Helló! Remélem, nem sokáig vártak!
- G.: *(Majdnem beleütközik a belépőbe. Rémiülten hátrálni kezd miközben állandóan az álarcosra bámul.)* Borzasztó! Borzasztó!

- V.: *(Greenhez.)* Ahá! Az új üzletfél. *(Közeledik Green felé, aki ügyel arra, hogy a távolság ne csökkenjen.)* Mitől van így megijedve? *(Kezet nyújt Green felé, aki ijedten dugja háta mögé a kezét.)* Vagy úgy! Szóval nem akar kezet fogni velem? Lehet, hogy igaza van. *(Gúnyosan.)* Elvégre ön becsületes ember, nem úgy, mint én... *(Hopkinssal kezet fog. Green felé.)* Foglaljon helyet, és ne féljen semmitől! *(Leül a középső székre.)*
- G.: *(Hátrafelé lépegetve kanyart csinál és az ajtó felé tart.)*
2. g.: *(Az ajtóhoz surran és revolverét Green felé tartja, aki ezt nem veszi észre.)*
- G.: *(Állandóan az asztal felé nézve a kilincs után nyúl, de a feléje tartott pisztolyba markol, amit lefelé nyom, mintha az kilincs volna. Hirtelen megfordul, hogy kisorsranjon az ajtón, de az előtte álló II. gengszterbe ütközik. Tévedését észre véve hátra tántorodik, és a fegyver csövére bámulva kiabál.)* Segítség! Segítség! Gyilkosok!
- V.: Fogja be a száját! Mit ordítózik? Nyakunkra akarja hozni a rendőrséget?
- G.: *(A pisztolyra mutatva.)* Nem látja, hogy le akarnak lőni?
- H.: Ugyan, Mr. Green! Ne gyerekeskedjen!
- V.: *(A mellette lévő székre mutatva.)* Tessék leülni! Nem akarja senki sem bántani! *(II. gengszterhez.)* Tedd el azt a pisztolyt! Mire való ez a marhaság?
2. g.: *(Eltéve a fegyvert.)* Csak rá akartam ijeszteni. Csuda érdekes pófája van ennek a pasasnak, mikor így be van rezelve...
- V.: Most már elég legyen! Tessék a helyeket elfoglalni!
- G.: *(A Vezér baloldalánál leül.)* Foglalom, foglalom...
1. g.: *(Green mellé ül.)* Így, na!

2. g.: *(Hopkins mellé ül.)* Így, ni!
- G.: *(Hol a két gengszterre, hol a Vezérre nézve.)* Így, na! Így, ni! Hehehe...
- V.: *(Hopkinshoz.)* Sajnálom, Mr. Hopkins, hogy eddig még nem sikerült eleget tenni megbízatásának, de beláthatja, hogy mindent elkövettünk. Hanem mi köze van ennek az embernek... *(Green felé bök az ujjával, aki erre összerázkódik.)* ...az egész üggyhöz?
- H.: Ó, nagyon sok. Először is az ő fia udvarol Miss Parsons-nak. Az ám. Még be sem mutattam önnek, Mr. Green!
- V.: *(Green felé bólintva.)* Örvendek. De nem értem, hogy miért van akkor itt.
- H.: Csak türelem, azonnal megtudja. A legény hajlandó lenne Miss Parsonst feleségül venni. Ellenben a miss időközben más véleményre juthatott, mert húzza-halasztja a dolgot.
- V.: Csak nem képzeli, Mr. Hopkins, hogy házasságközvetítőnek fogok fölcsapni?
- H.: Persze, hogy nem! Ha ez a házasság létrejött volna, akkor én az egyesült Green' és Parsons' céggel szemben nem bírtam volna a versenyt. Mivel azonban Mr. Green is látja, hogy tervei nem akarnak megvalósulni, így velem társult, hogy közösen tegyük tönkre a Parsons' céget.
- V.: *(Greenre és Hopkins-ra nézve.)* Az áldóját! Hiszen önök sokkal nagyobb gazemberek, mint én vagyok! *(Kis szünet.)* Ezek szerint nincs rám szükség. Az teljesen önökre tartozik, hogy miképpen tegyék tönkre egymást.
- H.: Az túl hosszadalmas lenne. Sokkal egyszerűbb és gyorsabb eljárásra van szükségünk. Azért is vagyunk most itt.

- V.: Az más! Halljuk hát, mit óhajtanak?
- H.: Mr. Green tudomására jutott, hogy a Parsons' vállalat összes forgótőkéje Miss Parsons dolgozószobájának pán-célszekrényében van elhelyezve.
- V.: (*Halkan fűttyent.*) Kezd érdekelni az ügy. Így akkor a bankban?
- H.: Az csak maszlag. Ott értéktelen papírokat őriznek. A bank kifizeti ugyan Miss Parsons csekkeit, de a kifizetett összegeket a miss utólag számolja el a bankkal. Úgy látszik inkább lemond a kamatokról, csakhogy a pénzét biztonságban érezze.
- V.: Értem már! Tehát most arról lenne szó, hogy azt a pán-célszekrényt ürítsük ki, és a tartalmát adjam át önöknek.
- H.: Amennyiben ez egyszerűbb lenne, mint a szerződés kicsikarása.
- V.: Mit érnének a pénzzel, ha a vállalat megmarad Miss Parsonsnak?
- H.: Abba úgyis belebukik, ha nem rendelkezik elegendő készpénzzel.
- V.: Miért volt szükség ehhez Mr. Greennel társulni?
- H.: A közös haszon reményében a költségeket és a felelősséget is közösen akarjuk viselni.
- G.: Bizony, közösen! Ez csak természetes!
- V.: (*Greenre néz.*) No, nézd csak, hogy megjött ennek is a hangja, amikor pénzről van szó!
- G.: Hja, kérem, az üzlet, az üzlet. Hehehe.
- V.: Szép kis üzlet...

- H.: Tehát akkor...?
- V.: Én a miss elrablása mellett döntök.
- H.: Abban én már nemigen bízom.
- V.: Pedig most sikerülni kell. Még ma éjjel a villájából, egyenesen a hálósobájából fogjuk elrabolni.
- G.: Igen ám, de a személyzet senkit sem enged be a villába a fiamon kívül.
- V.: No, meg az új titkárt, Miss Parsons testőrért.
- G.: *(Csodálkozva.)* Már ezt is tudja?
- V.: Én mindent tudok. Sőt annyira jutottam, hogy a miss komornáját sikerült megvesztegetnem, aki altatót kever este a személyzet vacsorájába. Hiba itt nem lehet!
- G.: Én tartok attól, hogy az az új titkár elronthat mindent.
- V.: Az csak egy ember. Könnyen lefülelhetjük őt is. Legalább a miss nem unatkozik majd, ha fogságunkba kerül. Különben is az a titkár olyan szerelmes a miss-be, mint egy... mint egy...
- G.: Hát ezért nem kellett neki Fred? Szinte megdöbben az ember, hogy milyen jól van értesülve mindenről.
- V.: Kell is, ha valakinek olyan vállalata van, mint nekem.
- G.: Kedves haramiavezér...
- H.: *(Greent oldalba üti a Vezér háta mögött.)* Ugyan, Mr. Green!
- G.: Csak annyit akarok mondani, hogy a miss ma este színházba megy Freddelel.

- V.: Az nem baj. Mi éjfél után, úgy két óra körül lépünk akcióba. Addigra pedig a miss, sőt a titkár is régen aludni fognak.
- H.: *(Felállva.)* Így akkor rendben is volnánk. Óhajt most előleget?
- V.: *(Színtén feláll.)* Nem, kérem...
- G.: Hehehe... Milyen kedves ember.
- V.: *(Folytatva.)* ...Nem, kérem, most nem előlegről van szó, hanem még a mai nap folyamán úgy ön, mint Mr. Green is, fejenként tíz-tízmillió dollárt juttatnak el hozzám, mondjuk legkésőbb délután öt óráig.
- H.: Micsoda?
- G.: *(Fölugorva.)* Tessék?!
- V.: Úgy, ahogyan mondtam: tíz-tízmillió dollárt.
- G.: *(Ordít.)* Ez örület! Ez képtelenség! Ön... ön... maga teljesen tönkre akar tenni bennünket! *(Azt ajtó felé indul.)* Köszönöm, nem kérek belőle! Maga csak hagyja Miss Parsonst nyugodtan aludni, hogy én is nyugodtan aludhassak!
- H.: Így én sem tárgyalok! *(Ő is azt ajtó felé indul.)*
- V.: Csak egy pillanatig várjanak...
- G.: *(Visszafordul.)* Mit akar még?
- V.: Csak annyit kívánok megjegyezni, ha a jelzett időpontig nem lenne itt a pénz, vagy a rendőrséghez fordulnának, úgy mind a ketten nyugodtan fognak aludni – de örökre! Ezt garantálom!
- H.: Ez gazemberség!

- V.: És az, amit önök terveztek?
- G.: Hehehe... Az üzlet. Mink pedig üzletemberek vagyunk, akik nem szokták megválogatni az eszközeiket.
- V.: Nagyszerű! Hát akkor vegyék tudomásul, hogy én is üzletember vagyok, és én sem szoktam megválogatni az eszközeimet! Tehát vagy elhozzák a pénzt, vagy pedig...
- H.: Ha elhoznánk, milyen garanciát tudna nyújtani arra vonatkozóan, hogy ön is teljesíti vállalt kötelezettségét?
- G.: Dehogyan hozzuk el! Hiszen ez a végünket jelentené.
- V.: Ha nem hozzák el, az is a végüket jelenti. Ami pedig a garanciát illeti, becsületszavamat adom.
- H.: Az ön becsületszava...
- V.: *(Erélyesen.)* Ér annyit, mint az önök kettőjüké együttvéve!
- G.: *(Kis szünet.)* Mondja, mister, minek van magán ez a fekete álarc?
- V.: Engedje meg, hogy ez az én titkom maradjon. De miért kérdezi?
- G.: Engedje meg, hogy ez viszont az én titkom maradjon. Hehehe...
- V.: Ön igen szellemes... Most pedig good bye! Fél öt és öt óra között itt várjuk önöket. Amennyiben nem jönnek, úgy a többit már tudják...
- G.: Good bye, Mr. Gengszter!
- H.: Good... Good... *(Hirtelen elkapva Green kezét, maga után húzva el.)*
2. g.: Ahogy ezek elhozzák a pénzt...

- V.: Én tudom, hogy elhozzák. Sőt a miss pénze is a miénk lesz, mert éjjel azt is megszerezzük. Azután pedig bottal üthetik a nyomunkat.
1. g.: Így a misst nem is kell elrabolni...
- V.: De igen! A miss legyen az övéké. Elvégre nekünk is kell valamit nyújtani. Ne mondják üzletfeleink, hogy mink nagyobb gazemberek vagyunk, mint ők. Ha végeztünk, nyugdíjba megyünk. Én is spenótot fogok ültetni valahol. Esetleg sósát... Semmi kedvem sincs börtönben, vagy villamoszékben végezni pályafutásomat. Most pedig menjünk! *(Azt ajtó felé indulnak.)* Tehát fél ötkor itt!
2. g.: Az ajtót kulcsra zárjam?
- V.: Vagy bezárni, vagy pedig leszedni azokat a vackokat az asztalról.
2. g.: *(Elfújva a gyertyákat.)* Inkább kulcsra zárom. Azokra a vackokra még úgyis szükségünk lesz ma délután. *(Mindhárom el. Hallani lehet a kulcs ráfordítását.)*
- T.B.: *(Kis szünet után előbújik az asztal alól, Annyira világos a színe, hogy minden mozdulatát látni lehet. Az egyik gyertyát meggyújtja, és az ajtó felé néz.)* Tyű, a mindenit! Ezek képesek voltak bezárni engem. *(Azt ajtó felé indulva derekát tapogatja.)* Jaj, a derekam! Éppen ideje volt, hogy elmenjenek. *(Próbálja az ajtót nyitni, de az nem enged. Hát ez be van zárva. (Kis ideig tanácstalanul nézi az ajtót, majd ismét nyitni próbálja.)* Hm... Alaposan benne vagyok a pácban. *(Leül az asztalhoz, és kezébe veszi a koponyát.)* Lenni, vagy nem lenni... Na, öreg csont, vagy talán fiatal...? Mindegy... Árukl el nekem, most mitévő legyek? ... Mit vigyorogsz? ... Hja, neked már könnyű vigyorogni. *(Visszateszi a koponyát, de továbbra is ránéz.)* Ha meggondolom, hogy valamikor én is ilyen

leszek. ... Eh! Menjünk innen! *(Feláll.)* Igen ám, de hogyan? *(Azt ajtóhoz megy, és kulcsköteget vesz elő a zsebéből. A kulcsokat sorra próbálja, de egy sem jó.)* Ez sem jó... Ez sem jó... *(Kijakad.)* A mindenit! Miféle ajtózár ez? *(Elővéve zsebkendőjét, a homlokát törölgeti.)* Hm... Milyen meleg kezd lenni... Vagy csak nekem? *(A zsebkendőt és kulcsokat eltéve.)* Lássuk csak, melyikünk erősebb? *(Vállát az ajtónak feszíti, de az így sem enged. Egyre idegesebb lesz.)* Most mi az ördögöt csináljak? *(Azt asztalhoz megy, és a koponyára üt a tenyerével.)* Te kárörvendő, vigyorgó golyóbis... *(Kis szünet után, hirtelen.)* Mit mondtam? Golyóbist? Nagyszerű! Bravó! A golyóbis majd kiszabadít innen! *(Előveszi pisztolyát és a zárra irányítja.)* Valamelyik filmen láttam ilyen jelenetet. Talán sikerül nekem is. *(Számol.)* Egy... Kettő... *(Kint lépések, majd az ajtózárrban kulcszörgés. Elfújja a gyertyát, és visszabújik az asztal alá. Rövid idő múlva belép.)*

P.C.: *(Hasonló életkorú, mint Tom. Kimustrált tengerészruhában, civil sapkában. Ing helyett csíkos trikó van rajta.)* A fenébe is, de sötét van itt! *(Gyufát gyújt, meglátva a gyertyákat.)* Nagyszerű! Mégiscsak jó helyen járok! *(Meggyújtja az egyik gyertyát. A koponyát meglátva meghökken.)* Hű! *(Kis szünet.)* Majdnem megijesztettél... *(Ráüt a koponyára.)* Szervusz, kiskomám! Egyedül, egyedül? ... Tessék? Hogy nem tetszik a modorom? Ó, bocsánat! *(Meghajol.)* Tisztelt Miss vagy Mrs., esetleg: Mr., legyen szíves megmondani, nem járt erre felé mostanában a barátom? Tom. Tom Barthley-nak hívják.

T.B.: *(Azt asztal alól.)* De igen! Itt járt!

P.C.: *(Ljedten nagyot ugrik és kiroban az ajtón. Kis idő múlva óvatosan bedugja a fejét.)* He?!

- T.B.: *(Az asztal alól kidugja a fejét.)* He! Engem méltóztatik keresni? *(A terítőbe gabalyodik, végül sikerül kibújni.)*
- P.C.: *(Berohan és megölelgeti Tomot.)* Tom! Tomikám! Már azt hittem, hogy... Őszintén szólva, nem is tudom, hogy mit hittem.
- T.B.: *(Cinkét megölelgeti és hátba veregeti.)* Jól van no, öreg fiú! De honnan a csudából kerültél ide?
- P.C.: Hát... hát csak úgy... véletlenül.
- T.B.: Véletlenül? Hát ilyen nincs!
- P.C.: *(Zavarban.)* Igazad van. Ilyen nincs... Hát tudod, Tom, jó pajtásunk voltál mindig. Még csak alig néhány napja váltál el tőlünk, mégis nagyon hiányoztál nekem is, meg a többieknek is. Amióta megcsináltad a szerencsédet, sokszor emlegettünk a kikötőben. Emlékszel, mikor azt a hatalmas ládát fogadásból felemelted? Mondhatom, mindannyiunknak leesett az álla. Pedig mink sem vagyunk akármiilyen legények! Meg mikor Teddy beteg lett, és a családját a te indítványodra támogattuk. Az adakozásból is te vetted ki az oroszlánrészt.
- T.B.: *(Barátságosan vállon veregetve Cinkét.)* Hagyjuk most azokat a dolgokat! Arról beszélj inkább, hogyan kerültél ide! Mert tudod-e, hogy éppen a legjobbkor jöttél?
- P.C.: Semmi az egész... Mindenki tudja, hogy a Parsons' cég titkárai rejtélyes módon eltűnnek. Mi pedig nem szerettük volna, ha te is azok sorsára kerülnél. Így a fiúk most engem támogatnak. Mikor megtudtuk, hogy a Parsons' cégnél léptél szolgálatba, úgy döntöttünk, hogy vigyázni kell biztonságodra. A fiúk most engem támogatnak, mert

nekem az a dolgom, hogy téged szemmel tartsalak, ne-hogy valami bajod történjen.

T.B.: *(Cinke vállait fogva hosszan néz a szeméibe.)* Cinke! Édes barátom! Nem is tudom, hogyan köszönjem meg ezt az áldozatot. *(Magához öleli Cinkét.)*

P.C.: *(Kibontakozva az ölelésből.)* Ne bolondozz, Tom, mert... mert biz' Isten, hogy elérzékenyülök. Hiszen ez a legkevesebb, amit megtehetünk érted!

T.B.: Köszönöm, pajtás! Neked is, meg a többieknek is! Nem fogok adósotok maradni. Tehát így jutottál ide...

P.C.: Igen, mikor láttam, hogy beosonsz ebbe az elhagyott vilába, hát akkor egy kissé melegem lett, mert itt valamikor gyilkosság történt. Ez azonban nem tartott vissza attól, hogy kedvemem szegje. Bemásztam az egyik törött ablakon, és onnan tartottam szemmel a pincelejáratot. Láttam a nagy jövést-menést, sőt egyik gengsztert megismerve igen cifra gondolataim támadtak... Hanem amikor már mind elment, és te még mindig nem bújtál elő, akkor már gondoltam, hogy szükséged lehet rám. Na, és most itt vagyok!

T.B.: Éppen a legjobbkor. De honnan szereztél kulcsot? *(Zsebéből előveszi a kulcsköteget.)* Nézd, itt van egy csomó kulcs, és mégsem mentem semmire velük.

P.C.: Tedd csak el! Azok helyett elég lett volna egy ilyen... *(Egy álkulcsot mutatva.)* ...tolvajkulcs.

T.B.: Te Cinke! Csak nem...?

P.C.: Ugyan, miket gondolsz? Ezt csak azóta hordom magamnál, amióta elveszett a lakáskulcsom. De mi a csudát

kerestél ezen a barátságtalan helyen? És mi az ördögnek ezek a színpadi kellékek?

T.B.: Azonnal elmondok mindent, csak... csak azt szeretném tudni, honnan ismered a gengsztereket?

P.C.: *(Rosszallóan.)* Ejnye, ejnye! Hiszen ismerhetsz már eléggé!

T.B.: *(Nem felel, hanem továbbra is mereven néz Cinke szeméi közé.)*

P.C.: *(A nézést hosszan vizsgálja.)* Csak az egyik embert ismerem közülük. Valamikor ő is a kikötőben dolgozott, de nem ízlett neki a munka. Könnyebb megélhetés után nézett. Később hallottam, hogy beállott a gengszterek közé. Azóta nem láttam, csak most...

T.B.: *(Még mindig nem szól, csak mereven néz.)*

P.C.: *(Kifakad.)* Hát miért gürcölök? Miért járok rongyokban? Ezek a rongyok... ezek a foltozott ruhadarabok... *(Hirtelen halk hangon.)* Egyebem sincs, mint a becsületem. *(Keserűen.)* Nem sikerülhet mindenkinek úgy, mint neked, Tom Barthley!

T.B.: *(E szavakra összereszezően, majd mintha most eszmélne.)* Jól van, no! Ne bolondozzunk egymással! *(Kézét nyújtja.)* Bocsáss meg! Nem akartalak megbántani.

P.C.: *(Hosszú ideig nézi a feléje nyújtott kezét, majd lassan kezét fog.)* Különös ember vagy te, Tom... De talán éppen ezért is kedveltünk meg ennyire.

T.B.: Most azonban éppen eleget időztünk itt. Ha valamelyikük visszajönne, akkor el vagyunk veszve.

P.C.: Az ám! Még mindig nem mondtad meg, hogy mi a csudát kerestél itt.

T.B.: Nagy dolgok vannak készülőben. Még ma éjjel szükségem lesz rád, meg a többiek segítségére is.

P.C.: Mifene?!

T.B.: Nagyon komoly dolog. *(Az asztalon lévő koponyát helyre igazítja, a gyertyát elfújja, és Cinkébe karolva.)* Menjünk! Majd útközben mindent elmondok! *(Mindkettő el. Hallani lehet, amint az ajtót kulcsra zárják.)*

Függöny.

2. kép

(Kitty hálószoobája. Jobb sarokban hatalmas rekamié. Fölötte a falon csengőzsinór. Mellette toalettasztalka telefonnal, olvasólámpa. Bal sarokban kisebb asztalka, székek, kis pohárszekrény-féle. Középen nagy, kétszárnyas ablak nebész, földig érő függönyökkel. Balról ajtó. Mikor a függöny fölmege, a szén annyira világos, amennyire a tárgyak éppen láthatókká lesznek. Kívülről gyenge fény szűrődik át az ablakon. A szén néhány pillanatig üres.)

K.P.: *(Belép az ajtón, villant gyújt és visszafordul.)* Good night, Fred! Köszönöm, hogy elkísértél, de most már siess haza! *(Be akarja tenni az ajtót.)*

F.: *(Eddig nem lebetett látni. Most benyomja az ajtót és belép.)* Csak egy pillanatra, Kitty! *(Az ajtót betéve ráfordítja a kulcsot.)*

K.P.: *(Ijedten hátrál. Fojtott hangon.)* Azonnal menj! Hogy merészselsz engedelmem nélkül belépni?!

F.: *(Mereven Kittyre nézve közeledik.)* Ugyan, Kitty! Kis csacsi... Hiszen a vőlegényed vagyok.

K.P.: *(Hátrálva a jobboldali falhoz ér. Ott megáll.)* Az még nem jogcím arra, hogy...

F.: *(Hirtelen átöleli Kittyt, aki szabadulni igyekszik.)* Ugyan, galambom... Hagyjuk most a formáságokat! *(Meg akarja csókolni.)*

K.P.: *(Dulakodva tér ki a csók elől.)* Galambom? Miféle közönséges hang ez? Engedj el! *(Kiabál.)* Engedjen el! Vegye

tudomásul, hogy ettől a perctől kezdve örökre vége közöttünk mindennek!

F.: Dehogy is vége! Csak most kezdődik el igazán!

K.P.: Engedjen el, mert sikítok! Ide csődítem a személyzetet, és kidobatom...

F.: *(Nevetve.)* Azok úgy sem hallják. Akkorát úgy sem tudsz sikítani, hogy a földszinten is meghallják.

K.P.: *(Kiabál.)* Most már elég volt! Engedjen el, és takarodjon a szemeim elől!

F.: Jó, jó! Csak előbb... *(A rekamié felé vonszolja Kittyt.)*

K.P.: *(Sikolt.)* Segítség! Segítség!

F.: *(Nevetve.)* Kár a gőzért! Mondtam már, hogy olyan ember nincsen, aki ezt meghallaná! *(Kittyt a rekamiéra teperi.)*

T.B.: *(Az ablakfüggöny mögül lassan előjön, és Fred háta mögött megállva.)* Ön téved most az egyszer, Mr. Izé!

F.: *(Elengedve Kittyt, hirtelen megfordul.)* Hát ez meg kicsoda?

T.B.: *(Hatalmas pofont adva Frednek nyugodtan meghajol.)* Tom Barthley vagyok! Az új titkár, ha még nem ismerne.

F.: Úgy?! Hát akkor dögölj meg! *(Hirtelen pisztolyt ránt elő és Tomra fogja.)*

K.P.: *(Már felállt a rekamiéről és most sikolt.)* Segítség! Gyilkos!

T.B.: *(Kiüti a fegyvert Fred kezéből és nyugodtan.)* Nem ilyen tacsókók kezébe való a fegyver. Most pedig... *(Elővéve saját revolverét, Fredre fogja.)* ...fölkérem, szíveskedjen távozni innen, még mielőtt valami meggondolatlanságot követné el!

K.P.: *(Meglepve néz Tomra.)* Ön itt, Mr. Barthley? Hihetetlen...

- T.B.: Ó, semmi az egész! Még néhány meglepetésre fel lehet készülve, Miss Parsons, már ami a személyemet illeti.
- K.P.: *(A csengőzsinórhoz lépve megnyomja a csengőgombot.)* Ami pedig ezt az erőszakos frátert illeti... *(Fredre néz.)* ...azonnal intézkedem.
- T.B.: Ne fáradjon, miss! A csengő nem működik. *(Fred felé.)* Most pedig, tisztelt jómadár, hármat számolok, és ha addigra nem tűnik el a szemeim elől, keresztüllövöm, mint egy veszett kutyát! Arra pedig ügyeljen, hogy az életben ne találkozzunk még egyszer, mert megkeserüli! *(Számolni kezd.)* Egy... *(Fred hátrálni kezd az ajtó felé.)* Kettő...
- F.: *(Kinyitja az ajtót és elrohan. Az ajtó nyitva marad.)*
- T.B.: *(Fred elejtett pisztolyát felveszi és a sajátjával együtt zsebre teszi, majd az ajtóhoz lépve beteszi azt. Kitty felé fordulva.)* Egyelőre ez el lenne intézve.
- K.P.: *(Kis ideig mereven néz Tomra.)* Mr. Barthley... én... én alig tudok azóhoz jutni. Hihetetlennek tűnik minden, ami most velem történt...
- T.B.: *(A rekamiénál lévő olvasólámpát meggyújtja, a nagyvillanyt eloltja.)* Bocsásson meg, miss, hogy engedelme nélkül hatoltam be ide, de súlyos okaim vannak erre. Ami most zajlott le, arra nem is számítottam. És azért is elnézését kérem, hogy belátható időn belül nincsen szándékomban távozni innen.
- K.P.: *(A csengő felé nézve.)* Mi van a csengővel? És... és egyáltalán, hogyan került ön ide?
- T.B.: Éppen ezekre a kérdésekre igyekszem választ adni.

- K.P.: *(A székrényből két pohárkát és egy üveget véve elő, az asztalra teszi.)* Foglaljon helyet, és beszéljen! *(Tölt a poharakba.)* Tessék, erre a kis kalandra!
- T.B.: *(Kézébe véve a poharat.)* Inkább az ön egészségére! *(Koccint és fölhajtja, majd leül.)*
- K.P.: *(Szintén fölhajtja és leül.)* Így! Most pedig halljuk, miről van szó!
- T.B.: Merényletet terveznek ön ellen, miss, méghozzá – de ne ijedjen meg — még az éj folyamán.
- K.P.: *(A csengőzsinórra nézve.)* A csengő el lett vágva?
- T.B.: Igen. Méghozzá, valahol kívül vágták el a zsinórt.
- K.P.: Dehát kicsoda? És ön... ön honnan tudja?
- T.B.: Azonnal elmondok mindent, csak előbb arra feleljen, neheztel-e reám azért, mert engedelve nélkül behatoltam ide... *(Körülnéz.)* ...ebbe a szentélybe?
- K.P.: Ó, Mr. Barthley, milyen romantikus kifejezést használ. Dehogyan nehezteltek! Sőt én tartozom köszönettel! Ha nem lett volna itt...
- T.B.: Hát igen... Még jó, hogy ilyen bogaraim vannak. Egyéb-ként arról van szó, hogy önt ma, helyesebben éjfél után két óra körül el akarják rabolni innen.
- K.P.: Honnan veszi, honnan tudja ezt?
- T.B.: Tanúja voltam ma délután egy beszélgetésnek, ahol Mr. Hopkins és Mr. Green a gengszterekkel tárgyalt.
- K.P.: Tehát Green is benne van? És ön személyesen ott volt?
- T.B.: Igen, ott voltam. Méghozzá nem az asztaluknál ültem, hanem az asztal alatt. Szerencsére túl ünnepélyes hangulatot

akartak teremteni, s így az asztal egy földig érő terítővel volt borítva. Ámbár nem valami kellemes dolog egy félórán keresztül ilyen helyen ücsörögni. *(Derekát tapogatva.)* Még most is érzem az utóhatását.

K.P.: Nem félt, hogy felfedezik?

T.B.: Őszintén szólva... *(Az öklét mutatja.)* ...ilyen verejtékcseppek hullottak a homlokomról.

K.P.: Ez egy kis túlzás, Mr. Barthley... Nem úgy ismertem meg önt.

T.B.: Lehet, hogy az a vastag, fekete terítő is meleg volt, de... *(Ugratva Kittyt.)* ...úgy féltem, hogy még arra sem volt elegendő bátorságom, hogy elmeneküljek onnan.

K.P.: *(Mosolyogva.)* Hát jó! Elhiszem, de csak azért, hogy kedvében járjak. Ezek szerint Fred is benne van az összeesküvésben?

T.B.: Lehetséges...

K.P.: *(Ismét a csengőzsinórra néz.)* Még mindig nem mondta meg, hogy ki vágta el a csengőzsinórt.

T.B.: Éppenséggel megmondhatom: a miss komornája volt a tettes.

K.P.: A komornám? Hiszen igazán szép fizetést kap nálam.

T.B.: Ezt nem vonom kétségbe. Ám, ha egy vagyont ígérnek, amiből máris tekintélyes összeg lett előlegképen kifizetve...

K.P.: Rettenetes!

T.B.: Igen, rettenetes, hogy még a becsületes embereknek is kilencvenkilenc százaléka megvásárolható.

- K.P.: *(Förláll és az ajtó felé indul.)* Én máris kidobom azt a némbert!
- T.B.: Ne menjen sehová sem, Miss Parsons!
- K.P.: *(Visszafordulva.)* Igaza van. Inkább a rendőrségre telefonálok. *(A telefon felé megy.)*
- T.B.: Valószínű, hogy az sem működik már...
- K.P.: *(A telefonra néz mereven.)* Ez sem működik? *(Tom felé.)* És ön ezt ilyen nyugodtan mondja?
- T.B.: Bízson bennem, és bízson reám mindent. Egyelőre nincsen mitől tartani.
- K.P.: Ha ön így megnyugtat... *(Leül.)* Szinte már vakon kezdek bízni önben. Most azonban ideje lenne már, hogy bővebben elmondjon mindent.
- T.B.: Ahogy parancsolja, miss, de előbb arra kérem, oltsa el a villanyt, nehogy gyanút keltsen ez a hosszú ideig tartó világosság. Feltételezem, hogy máris szemel tartják az ablakot. Remélem, nem fél a sötétben velem maradni.
- K.P.: *(Förláll, eloltja a villanyt, és visszaül a helyére. A színen uralkodó homályból élesen válik ki az ablak, amit a kívülről beszüűrődő utcai fények okoznak.)* Nem tudom... Lehet, hogy félek, és azért engedelmeskedem. Nos, meg van velem elégedve?
- T.B.: *(Körülnéz.)* Nem egészen. Még arra kérném, hogy nyissa ki az ablakot.
- K.P.: *(Ismét feláll.)* Megtehetem, de azutóbbi időben mindig zárva tartottam, hiszen tudja jól, hogy elég okom volt az aggodalomra.
- T.B.: Tudom. Éppen ezért nem kell kitárni, csak a kilincset fordítsa el. Kár lenne az üvegeket betöretetni.

- K.P.: *(Végrehajtja ezt is, majd a helyére ülve halkan felnevet.)*
- T.B.: Ön igazán bátor nő, ha még ilyen helyzetben is van kedve nevetni.
- K.P.: Nevetnem kell, ha arra gondolok, hogy ön az első férfi, akinek ilyen vakon engedelmeskedem. Hanem most már igazán folytassa!
- T.B.: Ahogy parancsolja. Hát kérem, én feltételeztem, amint ma este hazajön – szokása szerint – ilyen későn nem veszi igénybe komornája segítségét, és aludni küldi őt.
- K.P.: Igen, ez már régi szokásom.
- T.B.: Nos, amikor ön elbocsátotta, első dolga volt elválni a zsinórt. Először úgy tervezték, hogy altatót kever a többiek vacsorájába, de ez részéről nehézségekbe ütközött. Ha ez sikerült volna, úgy önt egyszerűen a kapun viszik ki. Így azonban csak az ablak maradt hátra.
- K.P.: *(Az ablak felé néz.)* Az ablak? Egy emelet magasságban?
- T.B.: Ez nem probléma az ilyen mindenre elszánt embereknek. Ezért lett elvágva a csengőzsinór is. Így akarták megakadályozni abban, hogy jelt adhasson, ha önre törnek.
- K.P.: *(Idegesen.)* Dehát... dehát ön... Mr. Barthley, egyedül akar szembe szállni az ilyen sötétlelkű gazemberekkel?
- T.B.: Nem, annyira nem érzem elég erősnek és bátornak magamat. Mint észrevehette, a függöny mögött kötelek vannak készenlétbe helyezve. Aki ide behatol, azzal én könnyűszerrel elbánok. Ám ahhoz, hogy az egész bandát lefűleljem, igénybe kellett vennem egy barátomnak és társainak segítségét is. Ez a barátom egy kikötői munkás, aki viszont engemet tart állandóan szemmel.

- K.P.: Brrr... Egy kikötői munkás a barátja?
- T.B.: Hiszen én is az voltam. Vagy talán tagadtam ezt valaha?
- K.P.: Igaz, de én már elfelejtettem.
- T.B.: Ennek a barátomnak és társainak segítségével óhajtom a bekövetkezendő kalandot lebonyolítani. Ha sikerül a dolog, amiben erősen bízom, úgy sokat köszönhetünk majd azoknak a kikötői munkásoknak. Mert higgye el, Miss Parsons, hogy azok is emberek... *(Kis élel.)* ...azok a kikötői munkások!
- K.P.: Természetesen, Mr. Barthley. Az ön barátai nekem is... azaz, hogy... szóval nekem nincsen semmi kifogásom. Nem is azért mondtam. De a társadalmi előítéletek... *(Idegesen néz az ablakra.)* Az élet teszi, a nevelés, a körülmények. *(Hirtelen.)* Mondja, Mr. Barthley, még nem jönnek? Még maradhatok?
- T.B.: Még maradhat, Miss Parsons. Különben is, amíg én itt vagyok, addig semmi bántódása nem lehet. Erre esküszöm!
- K.P.: *(Nagyot nyel.)* Köszönöm! De még mindig nem mondott el mindent. Állandóan eltérünk a tárgytól.
- T.B.: A komornára visszatérve: neki csak az a feladata maradt, hogy a csengőt és a telefont használhatatlanná tegye. Feladatát elvégezve most arra vár, hogy a gengszterekhez csatlakozzon. Ez akkor következik be, ha a rablók vállalkozása már sikerült. Ami pedig engem illet, én nemcsak a gengszterek asztala alatt bujkáltam, hanem Mr. Hopkins telefonbeszélgetéseit is lehallgattattam egy telefonos miss-szel, aki minden gyanús dolgot azonnal továbbított hozzám. Így értesültem arról is, hogy altató helyett a

csengő és a telefon használhatatlanná tételében egyeztek meg.

K.P.: Csinos legalább az a telefonos miss?

T.B.: Megnyugtathatom, Miss Parsons, hogy ön sokkal, de sokkal csinosabb!

K.P.: *(Halk sóhajjal.)* Akkor jó... Folytassa, Mr. Barthley!

T.B.: Igenis, folytatom. A közelébe sem jöhet önnek! Higgyc el, hogy csak ön miatt, az ön érdekében ismerkedtem meg vele!

K.P.: *(Hidegen.)* Ez nem érdekel! A történetét folytassa!

T.B.: *(Megadással.)* Hát jó... Így sikerült mindent idejében megtudnom. Így jutottam a gengszterek tanyájára is. Ámbár ott majdnem ráfizettem, mert amikor eltávoztak, egyszerűen rám zárták az ajtót. *(Ugrasztva Kittyt.)* Képzelve, egy hatalmas vasajtó, ami be van zárva, és én ott vagyok egy fekete terítőn vigyorgó koponyával. Ha a gengszterek felfedeztek volna... *(Legyint.)*

K.P.: Te jószágos ég!

T.B.: Hiszen ön félt engem. Köszönöm!

K.P.: *(Észbe kapva.)* Igen, féltém önt, mint minden embertársamat, aki hasonló helyzetbe kerül.

T.B.: *(Nagyot nyel.)* Köszönöm szépen! Már be is fejezem elbeszélésemet. Azokban a kritikus percekben jött segítségemre egy régi barátom, az a kikötői munkás, akit az előbb említettem. Ha ő nincs akkor most én sem vagyok itt. És hogy önnel mi történt volna ma éjjel... *(Hirtelen feláll és járkalni kezd.)*

K.P.: *(Szintén feláll.)* Valami baj van?

- T.B.: *(Megállva Kitty előtt.)* Igen. Legalábbis úgy érzem...
- K.P.: *(Ijedten közelebb húzódik Tomhoz.)* Már jönnek...? Jaj, én úgy félek!
- T.B.: Még nem jönnek, ne féljen, miss!
- K.P.: De hiszen ön ideges.
- T.B.: Semmi az egész. Majd elmúlik.
- K.P.: *(Megfogva Tom karját.)* Nem semmi! Valami... De mi? Mi történt önnel, kedves... kedves...
- T.B.: *(Hirtelen magához öleli Kittyt és megsókolja.)*
- K.P.: *(Néhány pillanatig nem tiltakozik, majd kibontakozva az ölelésből éles hangon.)* Hiszen ez merénylet! Mit képzels rólam?
- T.B.: *(Lehajtott fejjel.)* Elvesztettem a fejem... Megérdelem, hogy kirúgjon, hogy elbocsásson szolgálatából.
- K.P.: Legyen nyugodt, hogy lesz önre gondom! Ez mégiscsak sok!
- T.B.: *(Elővéve Fred revolverét, Kitty felé nyújtja.)* Ezt vegye magához, és vonuljon vissza a mellettünk lévő szobába! Zárkózzon be jól, és addig, amíg én nem jelentkezem, ne nyissa ki az ajtót senkinek! Ma éjjelre feltétlenül fegyverszünetet kell kötnünk. Most még fogadjon szót nekem, hogy ezekben a kritikus percekben helyt tudjak állni abban az ügyben, amit magamra vállaltam ön miatt. Holnap pedig, nos, holnap jogában áll belátása szerint cselekedni személyemet illetően.
- K.P.: *(Mereven nézve Tomra átveszi a fegyvert.)* Legyen úgy, ahogy kívánja! De ne feledje, hogy az, amit tett, az mégiscsak... mégiscsak... *(Tomhoz lép, aki ismét lehajtott fejjel áll, és rövid*

tétovázás után homlokon csókolja. Egy pillanatig egymásra néznek. Kitty szája elé teszi a kezét.)

T.B.: Ó, magasságos egek!

K.P.: Mit tettem...? Jaj, mit tettem?! *(Elrohan és becsapja az ajtót.)*

T.B.: *(A becsapódó ajtóhoz futva megáll.)* Kitty! Kittykém! Ne hagyj most itt!

K.P.: *(Hangja kintről.)* Én most bezárákózom ide a szomszéd szobába. Vigyázz magadra, Tomikám, nagyon! *(Kint ajtó csapódik be.)*

T.B.: *(Hirtelen kinyitja az ajtót.)* Elment... Elment a kedves... *(Az ajtót beteszi.)* Ez nem igaz! Csak álmodom... *(Homlokát simogatja, lassan az egyik székhez megy és leül.)* Ne félj, kedves, ne félj, Kittykém! Most már jöhet az egész pokol! *(Az ablak felől halk fütytyentés hangzik.)* Úgy látszik, hogy máris elkezdődik. *(Feláll és az ablak jobb oldalánál helyezkedik el. A szín most fokozatosan, teljesen elsötétül, csak az ablak világossága válik ki a háttérből.)* Elég hamar kezdik. No, de mindegy... Előbb túlleszünk rajta. *(Kis szünet.)* Ne félj, édes kicsi Kittykém!

1. g.: *(Körvonalai megjelenik az ablak mögött. Óvatosan motozgat, majd halk zújjal nyílik az ablak. Igen lassú mozdulatokkal mászik be. Megfordulva kijelöl integet, mintha hívna valakit. Ezután visszafordul és egy lépést tesz előre. Most a jobb oldalon álló Tom, akit egybként nem lehet látni, kétkézzel torkon ragadja I. gengsztert. Az ablak világosságában ezt a fogást jól ki lehet venni. A következő pillanatban Tom elrántja a bebatolót az ablak világosságából. Most már semmit sem lehet látni, csak a dulakodás zaját és a küzdők libegését hallani. Később teljes csend lesz.)*

2. g.: *(Mint előző, óvatosan bemászik. Mikor belül áll, Tom azonnal elkapja a torkát és elrántja az ablaktól, Mint előbb: dulakodás zajja, majd ismét csend. Most egy harmadik alak mászik be.)*
- T.B.: *(Torkon ragadja ezt is és elrántja. Kis dulakodás után.)*
- P.C.: *(Hangja.)* Ereszd el a nyakamat, te marha! Meg akarsz fojtani?
- T.B.: Te vagy az, Cinke? No nézd csak... Mondhatom, szép titulust adtál.
- P.C.: Nem tudom, mit szólnál, ha a te nyakadat szorongatta volna meg valaki ilyen gyalázatosan.
- T.B.: Igazad van, de most ne veszekedjünk! Nem alkalmasak erre ezek a pillanatok. De mi a csudának mászkálsz így az ablakon keresztül?
- P.C.: Pontosan a te két gyönyörű szemedért, amiket nem is lehet látni ebben a cudar sötétségben. Láttam azt a két embert, amint bemászott, és utánuk másztam a létrán én is. Két ember mégiscsak két ember... Hová tűntek innen?
- T.B.: Majd megmutatom őket, ha a villanyt meg lehet gyújtani.
- P.C.: Azt hiszem, már nem sokáig tart.
- T.B.: Mi van odakint, hogy ilyen csend van?
- P.C.: Irgalmatlan püfölés folyik. A fiúk alaposan befűtenek ennek a bandának. A rendőrség pedig kezét csókol mindannyiunknak, még az éj folyamán. Képzeld, minden gengszterre legalább két emberem jut.
- T.B.: Túl nagy csend van. Még egy lövést sem hallani.
- P.C.: Ja, barátom, nekünk nincsenek lőfegyvereink. Az embe-reim homokzsákokkal csapják fejbe az ügyfeleiket. A

gengsztereknek viszont annyi idejük sincs, hogy nyögjenek, nemhogy lövöldözni tudnának. Nekünk sokkal könnyebb dolgunk van, mint a rendőrségnek, Tudod, az egyenruha miatt... *(Kintről éles, nyújtott fütty hangzik.)* Hallod, pajtás? Ez azt jelenti, hogy villanyt lehet gyújtani. *(A villanykapcsolót keresve össze-vissza ugrál. Többször elhalad az ablak világossága előtt. Nekimegy egy székeknek, ami nagy robajjal feldől.)* Az ördögbe is! Hol a csudába van a kapcsoló?

T.B.: *(Villanyt gyújtva a kapcsolónál áll.)* Mit szaladgálsz össze-vissza, mint egy kerge birka?

P.C.: Hja, könnyű neked, Tom, te ismerős vagy ebben a... *(Körülnéz.)* Hű, de rendes kis nyomortanya! Tom, te burokbanszületté! *(Most veszi észre a két gengsztert, akik alaposan megkötözve, egymás mellett fekszenek a rekamién.)* Tyúha! Ezek azonban nem burokbanszülettek. *(Hozzájuk lép.)* No, nézd csak, a Bütyök! *(Barackot nyomva a kívülről fekvő gengszter fejére.)* Mondtam, ugye, hogy rossz vége lesz ennek az életnek?

1. g.: Eridj a pokolba!

P.C.: Nono! Csak lassan! Majd kiderül, hogy melyikünk kerül oda.

T.B.: Hagyd őket, Cinke! Inkább menjünk a főnökömhöz ...a menyasszonyomhoz!

P.C.: Mifene? A főnököd a menyasszonyod? Szép kis vircsaft, mondhatom.

T.B.: Ha még nem is az, de merem remélni, hogy rövidesen az lesz.

P.C.: *(Nevetve hátba üti Tomot.)* Én is ott akarok lenni az eljegyzéseken!

- T.B.: Pajtás, ez csak természetes! Ámbár...
1. m.: *(Belép.)* A fene ette volna meg... Annyi ajtó van ebben a házban, hogy belegabalyodik az emberfia. Alig tudtam ide találni. *(Tomhoz.)* No, nézd csak, a Tom! A mi... a mi Tomunk! *(Tom elé állva.)* Hát itt volnék én is! A Cinke szólt, ő hívott, hogy szükséged volna ránk, hát eljöttünk mindannyian... és hát... sikerült a dolog.
- T.B.: *(Megölelgetve I. munkást.)* Hát ez igen derék volt tőletek, köszönöm, drága barátom! Köszönöm neked is, meg a többieknek is!
1. m.: *(Igyekszik elhárítani az ölelést.)* Ugyan, Tom... Te most már úr lettél, mink pedig ilyen koszosok, rongyosok maradtunk. Nem való most mán... meg osztán nem is kívánjuk, hogy ennyire leereszkedjél hozzánk. Mink mindannyian örülünk a szerencsédnek, mer... mer... hogy olyan derék fickó voltál mindig.
- T.B.: *(Még jobban ölelgetve.)* Csacsi gyerekek! Hát azt hiszitek, hogy az ember szíve megváltozhat? Ti mindannyian talpig becsületes, derék emberek vagytok. És én éppen úgy szeretlek most is titeket, mint amikor közöttetek éltem.
1. m.: *(Kibontakozva az ölelésből.)* Jól van mán, no... Mondom, hogy ne vacakolj mán... *(Szemeit dörzsölve.)* No, nézd csak, hogy ég a szemem. Úgy láccik, hogy cúgot kaptam valahol...
- T.B.: Még egyszer köszönöm, hogy nem felejtettetek el, és hogy az első hívó szóra segítségemre siettetek! A jutalom nem marad el!
1. m.: Nem a jutalomért tettük, Tom. Becsületből jöttünk mindannyian. És máskor is, mindig számíthatsz reánk!

- P.C.: Mi van a foglyokkal?
1. m.: Odalent, az előszobában vannak mind egy szálig. Hű, mekkora előszoba! Ilyent még nem is láttam! Hát oda cipeltük őket, és most szép sorjában fekszenek egymás mellett, alaposan összekötözve. *(Tomboz.)* Az ám! Hanem a köteleket, azokat vissza kell vinnünk, ha már nem lesz rájuk szükség, mert azokat csak úgy, kölcsönbe hoztuk el a kikötőből.
- T.B.: *(Nevetve.)* Ne féljete! Abból semmi baj sem lesz, sőt! Még meg is köszöni az állam, ha megtudják, hogy milyen célra használtátok. *(Cinke felé.)* Mielőtt Kittyhez mennénk, nézzük meg előbb azokat a mákvirágokat odalent.
- P.C.: Miféle Kittyről beszélsz?
- T.B.: Hát a menyasszonyomról – a főnökömről.
- P.C.: Hallod-e, Tom? Kezd már engemet is érdekelni az a fehérszemély, akinek a te kemény fejedet sikerült így elcsavarni.
- T.B.: Majd meglátod. De most menjünk! *(Mindhárom el.)*
1. g.: *(Kis szünet után.)* Végünk van, pajtás! Családi ház helyett állami koszt lesz a vége, ha ugyan nem villamosszék. Ugye mondtam, hogy a fekete macska nem jelent jót?
2. g.: A fene evett volna meg a fekete macskáddal együtt! Még most is ilyen marhaságon jár a fejed! Inkább azon törnéd, hogyan szabadulhatnánk innen!
1. g.: Hát menekülj, amikor ilyen cudarul össze vagyunk kötözve.
2. g.: Próbálj lemászni erről a vacakról, és a fogaiddal bogozzad ki a kötelékeimet.

1. g.: Hogy a fenébe másszak le, amikor mozdulni sem tudok?
2. g.: *(A testével lelöki a kívülről fekvőt.)* Így, ni! Te tehetetlen!
1. g.: *(Földre huppan.)* Ajjaj! A csontjaim! Még itt is pechem van, hogy én kerültem kívülre.
2. g.: Ne pofázz, hanem láss neki!
1. g.: Könnyű azt mondani! Csak nem kívánod, hogy most meg visszamásszak?
2. g.: *(Nagyon messziről és nagyon halkán a kikötői munkások hangjai szűrődnek be: Hurrá Tom! Hurrá! Hurrá!)* Hallod? Ez azt jelenti, hogy még van időnk. Talán sikerül. *(Legurítja magát a földre.)* Igyekezz hozzám férközni! *(Addig görgetik magukat, amíg olyan helyzetbe kerülnek, hogy I. gengszter a fogával munkába kezd.)* Siess! Hallod? Siess! *(Kis szünet után.)* Hagyd abba! Majd én! *(Ismét addig görgetik magukat, amíg II. gengszter megfelelő helyzetbe kerül. Most ő próbálkozik I. gengszter kötelékével.)*
1. g.: Jaj, a kezem! Ne a kezemet harapd, te marha!
2. g.: De kényes vagy! Jobb lesz talán a rendőrségen?
1. g.: Nem, nem! Csak csináld! Már azt sem bánom, ha a kezemet harapod le, csak már menekülhetnénk innen! *(Hosszabb ideig motoznak, majd kintről lépések zaja.)*
2. g.: Végünk van! Nincs menekülés!
- T.B.: *(Cinkével be.)* Na, nézd csak! Úgy látszik ezeknek nem elég kényelmes a rekamién.
- P.C.: Az a gyanúm, hogy valamiben törték a fejüket.
- T.B.: Gyere, segíts! Tegyük vissza őket!

- P.C.: A fene a jódogukat! Még mi emelgessük őket! No, nem bánom! Ezután úgylis sokáig kemény fekvőhelyük lesz... *(I. gengszter felé.)* Igaz-e, Bütyök? *(Mindkettőt fellódítják a rekamiéra.)*
- K.P.: *(Belép.)* Remélem, nem zavarok!
- T.B.: *(és Cinke megfordulnak.)* Miss Parsons... Kitty, te itt?
- K.P.: Kijöttem erre a nagy lótás-futásra. Talán rosszul tettem?
- T.B.: Ó, nem! Most már minden rendben van. Sikerült hurokra keríteni az egész bandát a vezérükkel együtt. De engedje meg... engedd meg Kitty, hogy bematathassam egyik legjobb barátomat, Cinkét, aki... *(Kis éllel.)* ...csak egy kikötői munkás.
- K.P.: *(Tomboz.)* Ejnye, Tom... *(Cinkéhez.)* Nagy örömömre szolgál, hogy megismerhettem! *(A kezét nyújtva Cinke felé.)* Kitty Parsons.
- P.C.: *(Kezét fogva meghajol.)* Paul Cinke. Én is igazán örülök!
- K.P.: *(Most látja csak a két gengsztert.)* Hát azok ott hogyan kerültek ide?
- T.B.: Ők azok közül valók, akiket annyira vártam. Semmi kifogásom nem lehet ellenük, olyan pontosak voltak. *(Cinkéhez.)* Légy szíves ezt a két mákvirágot levetetni a többiek közé, hogy ne unatkozzanak itt. Azután pedig telefonáljatok egy utcai telefonon, mert ez nem működik. Értesíteni kell a rendőrséget.
- P.C.: A rendőrséget már értesítettük. Ezeket pedig azonnal leviszük. *(El.)*
- T.B.: *(Kittyt magához vonva.)* Édes Kittykém!
- K.P.: *(Elhárítva.)* Most nem szabad! Nem vagyunk egyedül.

- T.B.: Ezek nem számítanak embereknek. *(Kittyhez hajolva, leheltszerű csóké.)*
2. g.: A fene a pofátokat!
- T.B.: *(I. gengszterhez.)* Ejnye, édes fiam! Egy hölgy előtt igazán nem való ilyen alvilági modorban beszélni!
- K.P.: Mi történt a komornámmal?
- T.B.: Hoztak elég kötelet a fiúk. Jutott neki is belőle.
- K.P.: Őt is megkötözték?
- T.B.: Igen. Ilyen esetben nem lehet elnéző az ember.
- P.C.: *(I. és II. munkással be.)* Visszük őket máris. *(Mindhárman a rekamiéhoz mennek, Cinke segít társainak a két gengsztert vállalkra venni.)*
1. m.: *(Amint vállára veszi az egyiket.)* Na gyere, öregem, az apád ragyogó csillagát!
2. m.: *(Vállára véve a másik gengsztert.)* Gyerünk! Hogy az a hét-kórságos nyű essen belétek!
- T.B.: *(Kittyt magához vonva nézi, hogy Cinkéék elvonulnak.)* Valóságos majális ez az éjszaka! *(Kintről behallatszik a rendőrségi autó szirénája.)* Hallod, Kittykém? Itt van már a rendőrség is... Ezzel a felvonás véget ért.
- K.P.: *(Tomhoz simulva.)* Remélem, hogy egy felvonás még hátra van.
- T.B.: Igen... A legszebb felvonás csak ezután következik! *(Hosszan néz Kitty szemeibe.)* Kitty! Kittykém!
- K.P.: Tomi! Tomikám! *(Hosszú csóké.)*

Függöny.

III. felvonás

(Ismét Kitty dolgozószobájában. A hatalmas páncélszekrény nyitva. Néhány összedobált irat kivételével teljesen üres. Általában nagy rendetlenség. A földön szétszóró papírlapok. Mikor a függöny fölmegy, néhány pillanatig a színpad üres, majd kulcs fordul a zárrban és belép.)

J.: *(A feldúlt szoba láttára meghökken.)* Hát itt mi történt? *(Tanácstalanul néz körül.)* Olyan itt minden, mintha... mintha... *(Fejéhez kap.)* Hiszen itt... itt betörők jártak! *(Az egyik székhöz támolyogva belerog.)* Mit akarhattak itt? Hiszen itt nem volt semmi értékes. De hogyan tudtak bejönni? *(Az ajtóra néz.)* A zárnak nincsen semmi baja. *(Feláll és lassan az ajtóhoz megy. Kinyitja és a zárat kezdi vizsgálgatni.)* Érdekes... Ez teljesen sértetlen. *(Betéve az ajtót ismét körül néz.)* Érthetetlen valami... És mégis itten idegenek jártak. *(Lassan körbemenve nézi a földre szóró papírokat, majd megáll a páncélszekrény előtt.)* Hm. Különös... Még szerencse, hogy... *(Legyint.)* Eh! *(Ismét járkálni kezd, majd lebahol és föl emel egy papírlapot a földről, de nyomban visszaejti.)* Nem... Ez nem jó! Nem szabad semmihez sem nyúlni! Értesíteni kell a rendőrséget! *(A telefonhoz megy. Fölemeli az egyik kagylót. Tanácstalanul nézi. Forgatja a kezében, majd visszateszi.)* Nem... Így sem lesz jó! *(Kifakad.)* Mit tegyek most én, szerencsétlen öregember? Csak már jöjjön a miss. *(Lassan kifelé indul.)* Menjünk innen, Johnny! Öreg vagy te már az ilyen dolgokhoz.

- K.P.: *(Belépvé majdnem összeütközik Johnnyval.)* Good morning, Johnny bácsi! *(Észreveszi a rendetlenséget.)* Hát itt mi történt? Mit művelt itt, Johnny bácsi?
- J.: Én, Miss Parsons, hogy én mit műveltem?
- K.P.: *(Csak most látja a nyitott páncélszekrényt. Odarohan.)* Magasságos egek! Itt betörők jártak! *(Sokáig szótlanul áll az üres szekrény előtt, majd lassan megfordul és az íróasztalához ülve az asztalra borul és sír.)* Kiraboltak! Oda van mindenem!
- J.: *(Tanácstalanul áll egyik lábáról a másikra, és füle tövét vakargatja. Szólni akar, de sokáig csak hangtalanul mozog a szája. Végül rekedten megszólal.)* Nyugodjon meg, miss, hiszen nincsen olyan végzetes baj. Majdcsak rendbe jönnek a dolgok.
- K.P.: *(Felnézve.)* Nem érti, Johnny bácsi? Ebben a... ebben a páncélszekrényben volt az összes készpénzem... a vagyonom!
- J.: Hát a bankban?
- K.P.: Ott nincsen egy árva centem sem! Ki tehetete? Ki tehetete? Hiszen erről senki, de senki nem tudott. *(Kis szünet.)* De nem! Fred... neki elárultam. Ó, a gyalázatos!
- J.: No, hiszen... Kutyára a májat...
- K.P.: Mit beszél, Johnny bácsi?
- J.: Még a szeme sem állt jól annak a... annak a... vőlegénynek... Ne haragudjon rám, miss, ha így megmondom, de öregember vagyok én már, és bizony az ilyen emberekről hamar megvan a véleményem.
- K.P.: Nincs miért haragudnom. Az az ember különben is már nem vőlegényem.

- J.: No, ez igen derék dolog.
- T.B.: *(Egykedvűen, mosolyogva belép.)* Good morning! Helló, Kitty-kém! Ma olyan remek kedvem van, hogy alig bírok magammal! *(Megcsókolja Kittyt.)* Mi van veled, angyalom? *(Johnyra néz.)* Helló, öreg fiú! Mit néz, mintha kettőig sem tudna számolni? *(Csak most veszi észre a rendetlenséget.)* Szép kis fölfordulás van itt! Szedje össze azokat a papírokat, Johnny bácsi! Csináljon egy kis rendet!
- J.: Megtehetem éppenséggel... *(Kezdi fölszedegetni a papírokat.)*
- K.P.: Ne bántson semmit, Johnny bácsi! Előbb értesítem a rendőrséget. *(Telefonhoz nyúl.)*
- T.B.: Felesleges dolog, nincs értelme.
- J.: *(Visszaejtve a felszedett papírt.)* Felesleges dolog... nincs értelme...
- K.P.: Igazad van, Tom, nincs értelme már semminek. *(Elhúzza kezét a telefontól.)* A mi rendőrségünk... *(Legyint.)*
- T.B.: Inkább arról beszéljünk, hogy mikor tartjuk az eljegyzést.
- J.: *(Fejét csóválva lassan megfordul.)* Menjünk innen, öreg Johnny! Nem értesz te már semmihez sem az életben. *(El.)*
- K.P.: *(Förlállva.)* Eljegyzést? Erről most már szó sem lehet! Ezek után kár róla beszélni.
- T.B.: Nem is kell arról annyit beszélni. Megtartjuk és kész!
- K.P.: Nekem nincs tudomásom arról, hogy valaha megkérted volna a kezem.
- T.B.: Ha csak azon múlik... *(Összeütve bokáját.)* Kedves Miss Parsons! Engedd meg, hogy ünnepélyesen és tisztelettel megkérjem a kezecskédet!

- K.P.: Ez szépen hangzott, csak...
- T.B.: Csak? Csak nem kapok kosarat?
- K.P.: A jelen körülmények között kénytelen vagyok nemet mondani.
- T.B.: Miért? Mi akadály van?
- K.P.: Beszéljünk komolyan. (*Körülmutatva.*) Teljesen kifosztottak. Annyira nem maradt semmim, hogy ha alaposan utánanézek a dolgaimnak, talán csak adósságom maradt. Én nem vagyok többé a dúsgazdag Kitty Parsons!
- T.B.: Annál jobb! Így egyikünk sem tehet szemrehányást a másiknak. Csak így lesz ideális ez a házasság.
- K.P.: Igen? És miből fogunk megélni?
- T.B.: Akad állás számomra máshol is. Szükség lehet még valahol egy megbízható titkárra.
- K.P.: Szó sem lehet róla! Ez abnormitás!
- T.B.: Szerintem cseppet sem az. Amióta a világ világ, mindig a férfi kötelessége volt szíve választottjának eltartása. Az lett volna abnormitás, ha férfi létemre én tartatnám el magam egy nővel. Legalábbis ilyen színezete lett volna a dolognak. Most azonban...
- K.P.: Most azonban kár beszélni erről a témáról. Én nem bírnám úgysem a nélkülözést, a filléres gondokat, a nyomort... Pedig az Egyesült Államokban és még igen sok országban szerte a nagyvilágon a legtöbb ember így él... s talán boldogok is egy kissé... A barátaim, kivétel nélkül így élnek. Cinke is... és a többiek is, akik segítségünkre voltak.

- K.P.: Köszönöm, de mit értem vele, amikor minden pénzem oda lett?
- T.B.: Hagyjuk azt az átkozott pénzt! A pénz még nem minden. Az embernek lelke is van. Aki pedig erre nem gondol, csak a pénzre, az előbb-utóbb elveszti a lelkét!
- K.P.: *(Kijakad.)* Nekem is van lelkem! De pénz nélkül az élet semmit sem ér!
- J.: *(Belép. Az ajtó előtt állva marad. Nem veszik észre jelenlétét.)* Az ördög érti ezeket a fiatalokat...
- T.B.: Elismerem, hogy van lelked, de a nevelés rajta hagyta bélyegét. Az aranyifjak, a milliomosok csemetéi mind meg vannak mételyezve, mert azoknak a pénz az istenük!
- K.P.: Sértegetni akarsz?
- J.: Ajjaj! Rosszkor jöttem! *(Fejcsóválva el.)*
- T.B.: *(Higgadtan.)* Nem, Kittykém! Nem akarlak megbántani. Csak rá akartam mutatni olyan dolgokra, amiket esetleg nem vettél észre eddig. Majd, ha a feleségem leszel... *(Meg akarja ölelni, de Kitty elhárítja az ölelést.)*
- K.P.: Nem! Nem! Nem leszek a feleséged! Nem akarok férjhez menni sem hozzád, sem másokhoz!
- T.B.: Az más... Akkor... akkor... bocsásson meg, Miss Parsons, ezek után legokosabb, ha távozom innen... örökre! *(Megbajol.)* Good bye, Miss Parsons! Felejtsem el! Én is igyekezni fogok, hogy elfelejthessem. Talán sikerül... *(Ismét megbajol.)* Good bye, Ms... *(Kissé megnyomva a szót.)* ...Parsons! *(Lassan az ajtófelé indul.)*
- K.P.: *(Szívére szorítva kezét.)* Miss Parsons? Milyen hideg lett a világ... Kitty helyett Miss Parsons... *(Dermedten néz Tom*

után. Mikor a kilincsré teszi kezét, felsikolt.) Megálljon, Mr. Barthley!

T.B.: *(Lassan megfordul.)* Mr. Barthley? Igaz... igaz... Ha ön nekem nem Kitty többé, úgy én is megszűntem az ön számára Tom lenni. Pedig... pedig... nagyon kár... Parancsoljon velem, miss!

K.P.: Csak annyit akartam mondani, hogy... *(Lassan közeledik Tomhoz, majd megáll előtte és a szemébe néz.)* ...hogymint...hogymint eszembe jutott valami! *(Szünet.)*

T.B.: *(Szünet után halk hangon.)* Nos? Tessék, miss!

K.P.: *(Könnyeivel küzd.)* Eszembe jutott egy barbár nép... egy... egy sokat szenvedett, kicsi ország, amely... amely arra van kelet felé... az óceánon túl.

T.B.: *(Mosolyogva.)* Meg a nyereg alatt puhított hús, meg az erjesztett kancatej, a kumisz.

K.P.: Miért kínozz, Mr. ... Mr. ... *(Hirtelen.)* Miért kínozol, Tom? Nem látod, hogy... hogy...

T.B.: *(Meleg hangon.)* De látom... És tudom azt is, hogy nem ezt akartad mondani, Kittykém, hanem azt, amit én, azt, hogy...

K.P.: *(Elsírja magát.)* Tom! Kedves Tom!

T.B.: Kittykém! *(Megöleli.)* Édes, aranyos Kittykém! *(Hosszú csók.)*

J.: *(Belép.)* Hű, a mindenit! *(Fületövére vakargatva.)* Vagy rosszul látok, vagy... vagy pedig bolond vagyok... *(Diszkrétan köhög.)*

K.P.: *(...és Tom ijedten rebbennek szét.)* Mit akar, Johnny bácsi?

- J.: Három ember van itt istentelenül nagy kofferekkel.
- K.P.: Milyen ügyben?
- J.: Azt nem akarják megmondani. De olyan a kinézésük, hogy... *(Hirtelen.)* Én ugyan be nem engedem őket! Közöséges kikötői munkások.
- T.B.: Engedje csak be őket nyugodtan! Már vártam őket. Azok az én legkedvesebb barátaim.
- J.: Hű! Az ántiját! *(Kijelölve menve.)* Hogy miket kell nekem itt megérni! *(El.)*
- K.P.: Mit jelentsen ez, Tom?
- T.B.: *(Mosolyogva.)* Be kell vallanom egy súlyos, jellembeli fogytékosságomat.
- K.P.: *(Keblére szorítva kezzeit.)* Rettenetes! Mi lehet az?
- T.B.: Ugyanis, az utóbbi időben – amióta megismertelek – rászoktam arra, hogy bizonyos kulcslyukaknál hallgatózam...
- K.P.: Tényleg... Johnny bácsi mondott is valamit erről...
- T.B.: *(Tovább mosolyogva.)* Igen... Az volt a legelső eset, amiről ő is tud. Egyébként Fredtől tanultam...
- K.P.: Ezt nem hittem volna rólad!
- T.B.: Én sem. Álmomban sem gondoltam arra, hogy ennyire jussak. Dehát a nők borzasztóan nagy befolyással vannak a férfiak jellemére. Ebben az esetben is így történt. Már az első pillanatban, amikor szemeidbe néztem, éreztem, hogy baj lesz a jellememmel... Így sikerült kihallgatnom azt a beszélgetést, amikor elmondottad neki, hogy az

összes készpénzed ebben a páncélszekrényben van elhelyezve.

K.P.: Ez nagy könnyelműség volt tőlem...

T.B.: Még szerencse, hogy ekkor következett be nálam az a bizonyos jellembeli fogyatékoság. Ennek köszönhetem, hogy sikerült lefűlelnünk a gengsztereket, és így sikerült megkaparintanom ennek a páncélszekrénynek a tartalmát is, mielőtt mások megelőzhettek volna.

K.P.: *(Örömmel.)* Hiszen akkor...

P.C.: *(Belép I. és II. munkással, akik két-két hatalmas bőröndöt cipelnek.)* Good morning! Megérkeztünk, Tom!

T.B.: *(...és Kitty fogadják a köszöntést.)* Good morning, fiúk! *(A bőröndökre mutatva, Kittyhez.)* Ezekben a bőröndökben van a kiürített páncélszekrény tartalma. *(Kézét fog a három belépővel.)* Nyissátok ki azokat a bőröndöket, és ürítsétek ki ide az asztalra! *(Kirakják a bankjegyekötegeket.)*

K.P.: Mintha nem is lenne igaz... Mintha álom lenne...

P.C.: *(Az üres bőröndöket segít félrerakni az útból.)* Most pedig mehetünk, fiúk!

K.P.: Dehogy mennek! Nem is tudom, hogyan háláljam meg azt, amit értem tettek.

P.C.: Amit tettünk, azt Tom miatt, a barátunk miatt tettük.

K.P.: Csak Tom miatt?

P.C.: No, egy kicsit a menyasszonya miatt is... *(Kacsintva.)* Ön miatt is, miss!

K.P.: Annál inkább...

- P.C.: Bocsánat, miss! Nemsokára visszajövünk. Maradt még egy kis elintéznivalónk. *(Két társa felé.)* Mehetünk, fiúk! *(Mindhárom el.)*
- J.: *(Belépre egy ideig a távozók után néz.)* Én nem tudom megérteni, hogy... *(Megfordulva meglátja az asztalra rakott bankjegyeket.)* Tyű! Milyen ménkű sok pénz! Hogyan került ez ide?
- T.B.: Azok az emberek hozták Miss Parsons részére, akik az imént távoztak.
- J.: *(Az ajtó felé bökkve.)* Azok a rongyos csavargók?
- K.P.: De Johnny bácsi!
- T.B.: Azok a kopottruhájú gentlemanek, akiknek aranyból van a szívük. *(Kitty felé.)* Igaz, Kittykém?
- K.P.: *(Lassan Tomhoz simulva, csaknem sírva.)* Igaz, Tomikám! Bocsáss meg nekem!
- T.B.: *(Megölelve Kittyt.)* Ha te is szeretni fogod a barátaimat...
- K.P.: Már számot vettem a lelkiismeretemmel, mert nem ismertem eléggé őket. *(Johnnyhoz.)* Óhajt valamit, Johnny bácsi?
- J.: Csak azért jöttem be, mert kíváncsi voltam. Azok az aranszívű... azok a bőrdös gentlemanek...
- T.B.: *(Johnny vállát veregetve.)* Úgy? Kíváncsiak vagyunk? Ejnye, ejnye! Te is fiam, Brutus?
- J.: Mi az, hogy Brutus? Engemet nem így hívnak... Nem is ismerek ilyen nevű gentlemant.
- T.B.: Nem is volt az gentleman, mert az a Brutus nevű fickó valamikor nevelőapja meggyilkolásánál segédkezett.

- J.: Értem már! Szóval gengszter volt az illető... És ön egy kalap alá vesz engem egy ilyen emberrel? Ejnye, ejnye! Öregember vagyok én már... Mért akar csúffá tenni, Mr. Barthley?
- T.B.: Dehogy is teszem csúffá. Ez csak olyan szólás-mondás, amit jelen pillanatban a kíváncsiságára értettem. Ugyanis az utóbbi időben én is túl kíváncsi természetű lettem, de most már igyekszem leszokni róla. Néha előnyös lehet ez a szenvedély, de nem mindig...
- J.: Értem már, Mr. Barthley... Hát akkor nem is kíváncsiskodom tovább. *(Kifelé menve.)* Csak találkozzam azzal az apagyilkos, Brutus nevű gengszterrel...
- K.P.: *(és Tom mosolyogva néznek Johnny után.)* Remek pofa az öreg!
- T.B.: Ezek az egyszerű emberek igen eredetiek tudnak lenni... És most, Kittykém, tüntessük el ezt az átkozott pénzt, mert nemsokára visszajönnek Cinkéék, és vendégeket hoznak. Azok a vendégek pedig nem valami megbízható emberek. Esetleg zsebre tennének néhány köteget.
- K.P.: Hát nem bánom. *(A páncélszekrényhez állva Tom adogatja, Kitty pedig rakosgatva számolni kezdi.)* Egy... kettő...
- T.B.: Ejnye, Kittykém! Úgy látom, még most sem bízol a barátaimban... Megnyugtatlak, itt van minden pénz az utolsó centig, ami ebből a páncélszekrényből ki lett szedve.
- K.P.: Ó, ez csak a szokás hatalma. Hát jó! Nem akarok összeveszni veled. Inkább nem számolom. *(Tovább rakosgatja.)*
- T.B.: Hazámban van ugyan egy közmondás, hogy a pénz olvasva, az asszony pedig verve jó, de most tekintsünk el ettől.

- K.P.: Jó! Eltekintek. Most azonban azt szeretném tudni, hogyan tudtátok elvinni ezt a rengeteg pénzt ilyen észrevétlenül!
- T.B.: Cinke segítségével. Kitűnő ember ez a Cinke! Még szerencse, hogy nincsenek gengszter hajlamai, mert ugyancsak sok borsot törhetne az Egyesült Államok rendőrségének orra alá... Azt még nem is mondtam, hogy ő is magyar származású, és hogy ő is tanult ember. Együtt végeztünk, de neki még nem sikerült megfelelő álláshoz jutni. Kitűnően vizsgázott, akárcsak a gengszterbanda lefűléseénél.
- K.P.: Cinke is magyar?
- T.B.: Ó, talán még magyarabb, mint én, mert megmaradt eredeti nevénél. Cinke Pál, vagy ha úgy jobban tetszik: Paul Cinke, de mindenféleképpen magyar!
- K.P.: Érdekes, hogy mennyi magyar él itt, és én csak most találkozom velük először.
- T.B.: Nem is csoda. Idegenben jobban összetartanak a honfitársak.
- K.P.: Idegenben? Úgy értem ezt, hogy csak idegenben tartanak össze?
- T.B.: Sajnos igen! Apám nagyon szerette a fajtáját, de ugyanakkor sokat szidta is őket. Gyakran hangoztatta, hogy két magyar ember: három különféle pártot jelent.
- K.P.: Hiszen ez képtelenség!
- T.B.: Valóban annak tűnik, de ahogyan előtötte apámat ilyenkor a méreg, mégiscsak kell valami alapjának lenni. Ámbár lehetséges, hogy most már nem így van, és most egyetlen

hatalmas pártba tömörülve megértéssel munkálkodnak egy boldogabb magyar jövőendő megteremtésén.

K.P.: *(Befejezve a pénz rakosgatását, becsukja a páncélszekrényt, és Tom felé fordul.)* Én pedig tiszta szívemből kívánom annak a kicsi nemzetnek, hogy így legyen! Hogy megtalálják a boldogabb jövőendő felé vezető utat!

T.B.: *(Meghajolva.)* Köszönöm, Kittykém! Köszönöm annak a kicsi nemzetnek a nevében is! *(Az egyik telefon cseng.)*

K.P.: *(Sóhajtván.)* Kezdődik már az üzleti élet... *(Fölvéve a kagylót.)* Igen, én. ... Igen, átvehetik kipróbálásra. ... Természetesen azokra a gépkocsikra a legjobb gépkocsivezetőket kell beosztani. ... Jó! ... Köszönöm! *(Leteszi a kagylót.)*

T.B.: Kittykém, te még adós maradtál nekem egy válasszal!

K.P.: Én? Milyen válasszal?

T.B.: Ha jól emlékezem, megkértem a kezed...

K.P.: Ó, te kis mohó! Hát, ha már annyira kíváncsi vagy, akkor megadom a választ. *(Telefon szól. Kitty a kagylóba.)* Hogyne egyeznék bele. ... Természetes, hogy igent mondok. ... Rendben van?

T.B.: *(Hevesen.)* Rendben hát! Így gondoltam én is!

K.P.: *(Telefonba.)* Köszönöm! *(Leteszi a kagylót.)*

T.B.: Végre megértettük egymást!

K.P.: Tessék? Nem értem!

T.B.: Éppen most mondtad: természetes, hogy igent mondok!

K.P.: Azt a telefonba mondtam... De ha te úgy értetted, hogy neked szól, akkor... akkor... *(Halkan.)* ...legyen úgy!

- T.B.: *(Meg akarja ölelni Kittyt, de az egyik telefon ismét jelez.)* Az ördög vigye el ezeket a telefonokat! *(Kibúzza a telefonok dugóit.)* Így, ni! Most pedig házon kívül vagyunk. Kittikém! *(Megöleli.)* Édes, kicsi menyasszonyom! *(Csóké.)*
1. m.: *(Hangja kintről.)* Tessék! Tessék csak! *(Az ajtó nyílik, és be lépnek: I. és II. Munkás, maguk előtt tuszkolva Greent és Hopkinst.)* Ne féljenek, nem harapja le senki sem azt a ronda orrukat. *(Tomboz.)* Itt volnánk ezekkel a jómadarakkal.
- T.B.: *(Kissé bosszúsán.)* Mondhatom, éppen a legjobbkor érkeztek!
2. m.: Na, ugye! Tudtuk mi azt jól, hogy mikor kell jönni!
- T.B.: Cinke hol maradt?
1. m.: Ő csak idáig kísért, azután elrohant, mert eszébe jutott közben valami. De néhány perc múlva itt lesz ő is!
- H.: *(Kimért hangján.)* Kérem, én tiltakozom az ilyen eljárás ellen! Miss Parsons bérelte fel ezeket a... *(Két munkásra mutatva.)* ...gazembereket?
- T.B.: Legyen szíves megválogatni a szavait! Nem tűröm, hogy az én barátaimat ilyen szavakkal illesse!
- H.: Önt én nem ismerem, és így semmi tárgyalnivalóm nincsen önnel!
- G.: Hallatlan! Disznóság az embert akarata ellenére kényszeríteni!
- T.B.: Csak nyugalom, Mr. Green!
- G.: Micsoda??? Még engemet is leint? És egyáltalán, honnan tudja a nevemet, mikor én sem ismerem önt?
- H.: Ezért elégtételt fogok szerezni!

G.: Igen, elégtételt fogunk szerezni!

H.: Most pedig távozom!

G.: Igen, távozunk! (*Az ajtófelé indulnak.*)

1. m.: (*Elkapja Hopkins gallérját.*) A csudát távozik! Mars vissza, amíg szépen mondom!

H.: He!

1. m.: Sőt, hehe! (*Visszalódítja.*)

2. m.: (*Greent lódítja vissza.*) Maga nem szabadul innen idő előtt!

G.: Hehehe... Ne viccelődjön velem!

H.: Ez arcátlanság! Miss Parsons, ha azonnal el nem enged bennünket, úgy vegye tudomásul...

T.B.: Vegye tudomásul, hogy mi semmit sem veszünk tudomásul!

H.: Mondtam már, hogy semmi közünk egymáshoz!

T.B.: Nekem viszont nagyon is sok közöm van önökhöz.

G.: Mármint hozzám is? Hehehe...

T.B.: Foglaljanak helyet!

H.: Én nem ülök le itt!

G.: Én sem ülök le itt!

T.B.: Pedig okosabban tennék, mert amit most hallani fognak, attól úgymint leülnek.

H.: Maga nekem ne mondjon semmit!

G.: Maga nekem se mondjon semmit! Hehehe...

- T.B.: *(Greenhez lépve a szeme közé.)* Pedig én mesélni akarok, hehehe... egy elhagyott villa pincéjéről, ahol egy fekete leppellel borított asztal állott két gyertyával és egy halálfejjel.
- G.: *(Hopkinshoz.)* Nahát, Mr. Hopkins! Valaki elárult minket!
- H.: Fogja be a száját, maga marha!
- G.: Kikérem magamnak ezt a hangot! Miért vagyok én marha?
- T.B.: Ön nagyon okosan cselekedett, Mr. Green.
- G.: Na ugye! Hehehe...
- T.B.: Igen, mert elárulta, hogy ismerik az említett helyet. Hehehe...
- G.: *(Rémülten bámul maga elé, majd elővéve zsebkendőjét, homlokát törölgetve egy székhöz támoanyag és belerogy.)*
- H.: Én nem tudok semmiféle gyertyákról, sem halálfejekről.
- T.B.: Természetes, hogy nem tud! Mint ahogy arról a tíz-tízmillió dollárról sem tud, amit a gengszterek kértek önöktől.
- H.: *(Green felé közeledve.)* Maga gazember! Maga mindent elárult!
- G.: Én nem árultam el semmit! Maga árult el mindent!
- H.: *(Kibál.)* Kikérem magamnak!
- G.: Én kérem ki magamnak! Maga vitt bele engem mindenbe!
- H.: *(Elkapva Green gallérját.)* Maga gazember! *(Ordít.)* Maga közönséges csibész!
- G.: *(Fölugorva torkon ragadja Hopkins.)* Maga közönséges szélhámos! Maga... maga... *(Egymást cibálva ordítanak.)*

- T.B.: Úgy, úgy! Csak fojtsák meg egymást! Legalább kevesebb gondot okoznak a rendőrségnek.
- H.: (...és *Green elengedik egymást.*) Mit akar a rendőrséggel?
- T.B.: Úgy! Tehát mégis hajlandók velem tárgyalni?
- G.: (*Kiabál.*) Igen! Tárgyalni akarok! Mi van a fiammal, Fred-del? Magának arról is tudni kell, ha ilyen jól tud mindent!
- T.B.: Véletlenül tudok róla. Utoljára Miss Parsons hálósobájában találkoztunk, ahol megfélemezett az úri modorról, és ezért egy hatalmas pofont kapott tőlem.
- G.: Milyen jogon merte megütni őt?
- T.B.: Nem nézhettem tétlenül, hogy a miss-szel erőszakoskodjon. Egy gentleman ilyesmit nem tűrhet.
- G.: (*Ordít.*) Hová tették a fiamat!
- T.B.: Van egy közmondás: aki a korpa közé keveredik, azt megesszik a disznók. Nos hát, drágalátos csemetéje is így járt. Ha nem tudná, az éjjel hurokra került egy gengszterbanda, és valahogyan Fred is közéjük keveredett. Jelen pillanatban a rendőrség vendégszeretetét élvezi. Most pedig önök következnek.
- H.: (*Az ajtó felé közeledve hirtelen revolvert ránt.*) Ez egy nagy tévedés!
1. m.: (*Kikapja a fegyvert Hopkins kezéből, és középre lódítja.*) Bizony ez egy nagy tévedés.
- P.C.: (*Kintről.*) Menjünk csak befelé! (*Nagy zivajjal egy cigánybandát engedve be maga előtt.*) Ott a sarokban azt hiszem, elfértek. (*A jobb sarokra mutat.*)
- H.: (*Ismét szökni akar, és nekimegy a nagybőgőknek.*)

Cig.: *(A bőgős Hopkins fejére üt vonóval.)* Megájj, bibás! A vákányád! Ezst a drága bigót ákárod nekem össze demulányi?!

1. és 2. m.: *(Az ajtóhoz állanak, hogy senki ne távozhasson.)*

T.B.: Mi ütött beléd, Cinke?

P.C.: Elhoztam ezeket a füstösöket a magyar csárdából. Arra gondoltam, hogy minden jó, ha a vége jó! És hogy tényleg jó vége legyen, ezt a két mistert... *(Hopkinsra és Greenre mutat.)* ...szeretném megtanítani a magyar csárdásra. Igazán szép pár lesz belőlük. *(Általános derűltség.)*

K.P.: Igazán remek emberek maguk, magyarok!

P.C.: *(Megbajol Kitty előtt.)* Megengedi, miss, hogy előbb valami szép magyar nótát húzassak? Mert igazán szépek azok az édes-bús dallamok.

K.P.: Ez a legkevesebb! Hiszen úgylis olyan sokkal tartozom önnek.

P.C.: Köszönöm, miss! *(A zenészek felé.)* Ácsi, te! Húzzátok el azt, hogy: „Szeretem a magyar nótát, nincs is annak párja...” *(Amíg a zenészek az előfutamokat játszzák, közéjük áll és énekelni kezd.)*

Sze-re-tem a ma-gyar nó-tát, nincs is an-nak pár-ja.

5
Jó-ba-rá-tom a he-ge-dű zen-gő, szá-raz fá - ja.

9
A-mi-kor a ci-gány húz-za, fáj-ni kezd a lel - kem,

13
Mé-gis, mé-gis mo-soly-gós-ra vál-to-zik a ked - vem.

(Copyright by Moray-Csikós. Budapest, 1956.)

2.

Szeretem a magyarnótát, nem tehetek róla.
 Könny hullik és mosoly fakad a muzsikaszóra.
 Ha nem lenne magyar nótá, mit érne az élet?
 Hiszen csak egy röpké dallam minden magyar lélek!

(A színen lévőké vegyes érzésekkel hallgatják Cinke énekét.)

K.P.: Gyönyörű nótá volt ez, Mr. Cinke! Tele érzésekkel és a haza iránti szeretettel. Egyszer majd én is megtanulom.

P.C.: Az könnyen sikerülhet, mert Tom lefordította angolra is. Néha-néha, mikor betérünk a magyar csárdába, elénekelgetjük. Hol magyarul, hol angolul, de mindig magyar szívvel.

- H.: Tőlem ugyan énekelgethetnek akármilyen szívvel, csak már engedjenek el innen minél előbb!
- P.C.: Nem addig van az! Most önökön van a sor!
- H.: Nekem egy csepp kedvem sincsen énekelgetni.
- G.: Nekem sincsen. Hehehe...
- P.C.: Mi az, hogy nincs? Még táncolni is fognak. *(Zenészek felé.)* Banda, vigyázz! Húzzátok el azt, hogy: „Nem loptam én életemben...” *(A zenészek húzni kezdik. Cinke derékon kapva Greent.)* Próbáljuk csak, mister! Két lépést jobbra, kettőt balra... Így, ni!
- G.: *(Ellökve Cinke kezét.)* Maga téved, ha azt hiszi...
1. m.: *(Greenhez lépve ráfogja a fegyvert.)* Maga téved, ha azt hiszi! Tessék táncolni, ha Mr. Cinke úgy kívánja!
- G.: *(A fegyvercsőre bámulva gépiesen táncolni kezd.)*
- P.C.: *(Tánc közben Hopkinshoz.)* Figyeljen jól ide, Mr. Hopkins, mert ezt önnek is meg kell tanulni.
- T.B.: Nos, Kittykém, mi a véleményed Cinkéről?
- K.P.: Igazán eredeti.
- P.C.: *(Egyre hangosabban énekel.)* „Nem loptam én életemben, / Csak egy csikót Debrecenben / Mégis rám verték a vasat, / Babám szíve majd meghasad...” *(Ismételni.) (A nóta végén elengedve Greent Hopkins felé int.)* Tessék, Mr. Hopkins! Most ön következik!
- H.: Azt már nem!
1. m.: *(Most Hopkinsra fogja a fegyvert.)* De igen! Rajta!
- H.: *(Cinke felé lép.)* Nahát.

- P.C.: *(Greenre mutatva.)* Ott van a partnere. Azzal táncoljon!
- H.: *(Ismét a fegyverre néz, majd lassan Greenhez megy, és táncolni kezdenek, Eleinte ellenkezően lépnek, de a végén belejönnek. A zenészek rendületlenül húzzák. I. Munkás a fegyverrel tartja sakokban őket.)*
- P.C.: Hű, de kutya jókedvem van! *(A szöveget énekelve, Green fejét taktusra ütögeti. Később Hopkins fejére ütve.)* Hű, de istentelenül hosszúra nőtt kegyelmed! *(Most már felváltva, hol az egyik, hol a másik fejét ütögeti a zene ütemére.)*
- J.: *(Belép, nagy szemeket mereszt az eléje táruló látványra. Fejét csóválja, és elmosolyodik.)*
- P.C.: *(Néhányszori ismétlés után leinti zenészeket.)* Na! Ezzel is megvolnánk!
- K.P.: *(Johnyhoz.)* Mi van, Johnny bácsi?
- J.: Semmi, semmi! *(Gyorsan el.)*
- T.B.: Most pedig értesíteni kell a rendőrséget, hogy jöjjenek ezekért is.
- K.P.: Igen. A multság véget ért! *(Telefon után nyúl.)*
- T.B.: *(Lefogva Kitty kezét.)* Nem te, Kittykém! Ez a titkár dolga.
- K.P.: Hű! A ragyogóját! Most jut eszembe, ha te a vőlegényem leszel, akkor én ismét titkár nélkül maradok. Pedig te voltál a legkitűnőbb titkárom.
- T.B.: Köszönöm a bókot, Kittykém! Én azonban arra gondoltam, hogy az új titkár hívja fel a rendőrséget.
- K.P.: Miféle új titkár?
- T.B.: Ha nincsen ellene kifogásod, úgy én Cinkét javasolnám. Ismerem a képességeit.

- P.C.: Ne tréfálg, Tom!
- K.P.: Ez nem tréfa, Mr. Cinke! Ha Tom úgy akarja, akkor én csak örülhetek ennek. Feltéve, ha ön elfogadja.
- P.C.: *(Kitörő örömmel.)* Ó, Miss Parsons... Nem álom ez? *(Kittyhez rohan, és kezét csókol. A zenészek tuszt húznak.)* Köszönöm, és ígérem, hogy meg lesznek elégedve velem!
- T.: *(A telefonra mutató.)* Tessék, Cinke! Máris meg lehet kezdeni a szolgálatot!
- P.C.: *(Bokáját összeütve.)* Igenis, Mr. Barthley!
- T.: *(A telefondugókat visszadugva.)* Ejnye! Majdnem elfelejtettem, hogy kihúztam ezeket a dugókat.
- P.C.: *(Felemelve az egyik telefonkagylót, tárcsáz, majd kis szünet után.)* Helló! Itt Cinke! Paul Cinke! Üdvözlöm, Mr. Főkapitány! Szíveskedjenek kijönni a Parsons' cég főnöki irodájába! Két embert kell bekísérni. ... Nem ... nem egészen gengszterek... *(Hopkinsékra nézve.)* ...csak úgy félig-meddig. ... Igen. ... Az éjjeli kalanddal van összefüggésben. ... Igen. ... Köszönöm! *(Le akarja tenni a kagylót, de gyorsan visszaveszi a füléhez.)* Tessék? *(Kis szünet.)* Jól hallottam? Tízezer? Nahát... *(Gépiesen.)* Good bye...! *(Letéve a kagylót nagyon lassan egy székhöz megy, és leülve kezébe temeti az arcát. Tagolva ismétli.)* Tíz... ezer... Tíz... ezer... dollár...
- T.B.: *(...és Kitty hozzá rohannak.)* Mi történt, Cinke?
- K.P.: Beszéljen, Mr. Cinke, mi baj van?
- P.C.: *(Lassan felnéz. Előbb tétován néz körül a szobában, majd hol Tomra, hol pedig Kittyre néz.)* Képzeld, Miss Parsons... Képzeld el, Tom... A főkapitány most közölte velem, hogy... hogy tízezer dollárt kapok az éjjeli gengsztervadászatért!

A fiúk pedig koponyánként ezer-ezer dollárt. Szinte hihetetlen, hogy én ilyen szerencsés legyek. (*Hirtelen.*) Hű! Hiszen én meggazdagodtam!

K.P.: Ha ez így van, akkor én meg szegényebb lettem egy titkárral ismét.

T.B.: Ugyan, Kittykém! Viszont gazdagabb lettél egy vőlegénnyel!

K.P.: Aminek szívből örülök. Most már csak eltűnt titkáraim sorsa aggaszt.

T.B.: Lám, azokról el is feledkeztem... Már szabadon vannak, és kutyabajuk sincsen. Még a mai nap folyamán tisztelteteket teszük. Egyben mind a három fölmondja a szolgáltatott. Kissé idegeikre ment a gengerszterkaland...

K.P.: Igazán szabadok? Nagyszerű! Így legalább megnyugszik a lelkiismeretem is. Természetesen kárpótolom őket a kiállott izgalmakért. Azután mehetnek. (*Hirtelen.*) De honnan szerzek egy újabb titkárt?

P.C.: Az miatt nem kell aggódni, Miss Parsons, mert én már csak barátságból is vállalom a felajánlott állást! Hanem volna egy... nem! Nem is egy, hanem két kikötésem.

K.P.: Éspedig?

P.C.: Először is: annak ellenére, hogy alkalmazott leszek, én is szeretnék jelen lenni az eljegyzésen!

K.P.: Ez csak természetes. Sőt a többi kedves barátainkra is számítok! Tomra való tekintettel úgy gondoltam, hogy a magyar csárdában tartjuk meg.

P.C.: Igazán kitűnő gondolat!

T.B.: És a másik kikötés?

- P.C.: *(Lebalkított hangon.)* Ha egyszer... ha majd menni akarok, mert hív az anyaföld, a haza, ahol mindenki magyarul beszél és magyarul énekel... akkor... akkor én...
- T.B.: Ne folytasd, Cinkel! Ki tudja? Talán egyszer én is... *(Kittyre nézve.)* ...mi is odamegyünk, és ottmaradunk örökre abban a kicsi, sokat szenvedett országban, mely ott van kelet felé... az óceánon túl... *(Tom beszédének vége felé a zenészek halkán játszani kezdik: „Szeretem a magyarnótát...”)*

Függöny.

Szeretni szép

Zenés vígjáték három felvonásban, öt képből

Szereplők:

Zádor Magda		(M.)
Zádor Gábor	Magda apja	(Zá.)
Zádorné Mária	Magda anyja	(Zá-né)
Béla		(B.)
Balázs Zoltán		(Zo.)
Balázs Gergely	Zoltán apja	(G.)
Sándor		(S.)
Lili		(L.)
Albert		(A.)
Juci		(J.)
Egy nő		(Nő)

I. felvonás

1. kép

(Ligeti részlet. Előterben pad, mögötte fák, bokrok. Béla a pad előtt sétál, kezében selyempapírba csomagolt virágcsokor. Nyári délután van.)

- B.: *(Megáll, körülnéz.)* Hm... *(Az óráját nézi, majd türelmetlenül ismét sétálni kezd.)*
- S.: *(Jobbról be.)* Szervusz, Béluskám! *(Kézfogás.)* Ejha, de szép csokor! Úgy látom, áldozni készülsz Hymen¹ oltáránál.
- B.: Már ahogyan azt a magunkfajta fiatal emberek szokták. Csak talán én sokkal őszintébb szívvel...
- S.: Ejha! Akkor nagyon komoly lehet a dolog. És ki az, aki ennyire el tudott bűvölni?
- B.: Ha én azt tudnám...
- S.: Mi? Micsoda? Nem ismered azt, akit virággal akarsz fogadni?
- B.: Őszintén szólva, csak annyit tudok róla, hogy Magda a neve, és hogy páratlanul csinos... Mit csinos, az nem is kifejezés! Gyönyörű! Egy tavaszi álom! Egy tündérkirálynő!
- S.: Jó, jó, kérek...
- B.: ...egy földre szállott angyal!
- S.: Hagyd abba, Béluskám! Látom, hogy remek költői fantáziával rendelkezel.

¹ A házasság istene a görög mitológiában – a szerk.

- B.: Hát nem te kérdezted, hogy ki az, akire várok?
- S.: Ez igaz, de te egészen másról beszélsz. Ezek szerint még nem is tudod, hogy kicsoda az illető.
- B.: Egyelőre nem is fontos, hogy többet tudjak róla. Egy hét óta mindennap találkozunk. Igaz, hogy csak rövid időre, mert a szülei nagyon féltik. Valami ügyvédi irodában dolgozik, és mielőtt haza menne, itt szoktunk találkozni néhány percre. *(Lelkesen.)* Sándorkám! Soha nem hittem volna, hogy egy ügyvédi iroda poros aktái között ilyen angyal tanyázhat.
- S.: Én nem is zavarlak tovább. Este feltétlenül jöjj el a Fészekbe, mert nagyon fontos ügyben szeretnék beszélni veled! Nagybátyám továbbította találmányod terveit egy volt iskolatársának, aki nagykutya – és sokat tehet az érdekedben. Tehát este várlak! Szervusz!
- M.: *(Feltűnően csinos fiatal lány, balról jön.)*
- S.: *(A mellette elhaladó Magda után fordulva megáll, amíg Béla üdvözl.)* Tehát ő az... Tyűh, de csinos! Egy földre szállott angyal! Egy tündérlány! *(Kézfogás után balra indul.)*
- B.: Kezeit csókolom!
- M.: Jó napot kívánok! *(Kézfogás. A kézcsók miatt tiltakozik.)* Nem, ezt nem szabad!
- B.: *(Átnyújtva a csokrot.)* De ezt szabad!
- M.: *(Átvéve a csokrot.)* Ezt igen. A virág a legszebb ajándék. Ezek jelképezik legszebben az életet. A tavasz világra hívja őket, s a nyár éltető melegében tékozolva szórják világgá édes illatukat... Tetszelegve pompáznak, tündökölnek, élnek. S azután, mikor rájuk köszönt az ős: elhervadnak, elhullanak... Meghalnak, mint az emberek. Mire eljön a tél, örökre elfelejtik őket.
- B.: Örökre?

- M.: Örökre. De vannak kivételek is, mint például ezek a virágok, amiket magától kapok. Ezek nem lesznek elfeledve. Ha el is hervadnak, édes illatuk emléke velem marad örökre, hogy emlékeztessenek arra, akitől kaptam őket.
- B.: Miért mond ilyeneket? Miért beszél így? Hiszen még alig ismertük meg egymást, és máris el akar felejteni?
- M.: Ezeket csak azért mondtam, mert tudom jól, hogy a legnagyobb szerelem is idővel veszít varázsából. A csillogás megkopik, az illat elenyészik. Az aranyból szőtt mesék is megfakulnak, és akkor a lélek lassan kiábrándul mindemből, ami szép volt, ami álom volt. És akkor szükségünk lesz ezekre az emlékekre, különben megunnánk és megutálnánk az életet.
- B.: Csodálatos gondolatai vannak. És mennyi igazság rejlik bennük. Maga sokat nélkülözhetett az életben, mert csak a nélkülözés nemesítheti meg az emberek lelkét és gondolatait.
- M.: Nem, eddig még nem éreztem a nélkülözést. Mindig meg voltam elégedve az élettel. Ami pedig hiányozhatott volna, azt csak most ismertem meg az alatt a néhány nap alatt, amióta egymással találkozunk.
- B.: Nagyon köszönöm ezeket a szavakat! Drága Magduskám, amióta megláttam, minden gondolatom csak maga! Bár-mennyire is prózaian hangzik az a szó, hogy szeretem, nekem kedvesen új, ha ezt a szót magának mondhatom.
- M.: És ez a kopott, agyoncsépelte szó mindig kedvesen hangzik annak, aki szívesen hallgatja.
- B.: *(Megfogva Magda kezét.)* Nézzen a szemeimbe, és úgy feleljen: szívesen hallod tőlem ezt a szót?
- M.: *(Béla szemeibe nézve.)* Magától? Tőled? *(Lehajtott fejjel.)* Igazán boldognak érzem magam.

- B.: Tündérkém! Többet nem adhat az élet nekem. *(Csóke, majd magához ölelve tartja.)* Csodálatos valami a szerelem!
- M.: Igen! Csodálatos valami.
- B.: Ezek a bokrok, ezek a fák, ha beszélni tudnának... Hány boldog pár talált egymásra a vén liget poros lombjai alatt... *(Kis szünet után ének.)*

1. Szeretni szép, szeretni jó...
Ha megfogom kezéd,
Ne félj tőlem, te kis bohó,
Ölelj meg engemet!
Ha édes ajkad csókolom,
Szívem vadul dobog.
Csak én tudom, csak én tudom:
Milyen boldog vagytok!
- Refr: Szeretni szép, szeretni jó...
A boldogság is illanó.
Ne várjunk hát, ne tétovázzunk,
Mert gyorsan elszáll minden álmunk!
Ma még a szív vígan dalol,
De holnap már nem lesz seholl!
Amíg szívünkben van remény:
Az élet egy szép költemény.
Ne várjunk hát, ne tétovázzunk,
Mert gyorsan elszáll minden álmunk!
2. Szeretni szép, szeretni jó...
A vén nap ránk nevet.
Ne félj tőlem, te kis bohó,
És szeress engemet!
Felejtünk minden bánatot,
A szív legyen vidám!
Kacagjuk át az életet
Az első csók után!

Refr. *(A refrént Magdával duettben énekelik. A dal végén csóké.)*

- M.: *(Ijedten bontakozik ki az ölelésből.)* Jaj! Végem van!
- B.: Mitől vagy úgy megrémülve?
- M.: *(A jobboldali színpel felé néz.)* Ott jön a papa...
- B.: Éppen a legjobbkor!
- M.: *(Zavarban.)* Nem... nem ő az! A főnököm tart erre felé... Nem szabad, hogy meglásson veled!
- B.: Miért? Mi köze van a te magánéletedhez? Csak szóljon egy szót! Én majd meg mutatom...
- M.: Nem, nem! Nagyon kérem ...nagyon kérlek, hagyj most magamra!
- B.: Csak nem szaladok el egy vén krampusztól!
- M.: *(Könyörögve.)* Te nem értesz ezekhez a dolgokhoz. Nagyon kérlek, távozz, mielőtt kellemetlenséget okoznál nekem!
- B.: Vagy úgy! Persze, az állásod miatt aggódol. Az más! Így tényleg alkalmazkodni kell egy vén madárijesztő rigolyáihoz.
- M.: Holnap öt óra körül itt leszek ismét. De most már...
- B.: *(Gyors kézcsóké.)* Megyek már, megyek, Édes! *(Balra el.)*
- Zá.: *(50 év körüli, deresedő hajú férfi lassan sétálva, jobbról jön.)*
- M.: *(Sétálva közeledik apja felé. Közben fejét forgatva nagyokat szíjpant a levegőből, mintha különösen élvezné.)*
- Zá.: *(Magdára néz.)* No, nézd csak! Hát te mit keresel itt, kislányom?
- M.: Csókolom kezedet, apuskám! Én... én... Éváéknál voltam, és most erre megyek hazafelé.

- Zá.: Hiszen Éváék Budán laknak.
- M.: Tudod, apuskám, szeretem a friss, tiszta levegőt.
- Zá.: És itt tiszta a levegő?
- M.: (*Arrafelé néz, amerre Béla eltűnt.*) Hát, most elég tiszta.
- Zá.: Különösnek találom, hogy ide jössz friss levegőt szívni, mikor Budán sokkal jobb levegő van.
- M.: Olyan régen voltam már itt a ligetben. Szeretem nézni, amint jönnek-mennek az emberek. Ez elszórakoztat.
- Zá.: Persze, persze... (*A virágra mutat.*) Milyen szép virágod van.
- M.: (*Megszagolja, nézegeti.*) Igen, szép ez a csokor. Éva adta.
- Zá.: Nahát, hogy milyen figyelmes ez az Éva!
- M.: (*Sóbajt.*) Igen, nagyon figyelmes...
- Zá.: Üljünk le erre a padra! Most van egy kis időm.
- M.: Az nagyon jó lesz. Úgyis olyan ritkán tudok beszélgetni veled. (*Leülnek.*) Apukám, te olyan elfoglalt ember vagy.
- Zá.: Ezen nem kell megütköznöd. Tudod, hogy mennyire lefoglal a gyár, a minisztérium... Most is egy találmány terveit kell átnéznem. Nem utasíthattam vissza, mert egy régi barátom és iskolatársam ajánlotta. A vőlegényjelölted apja, mint te is tudod, szintén velem járt.
- M.: (*Durcásan.*) Nem vőlegényjelöltem... Én már megmondtam, hogy ki nem állhatom Zoltánt!
- Zá.: Ugyan, kislányom! Az anyád sem szimpatizált velem az első percekben, és látod, most már milyen szépen megvagyunk egymással.
- M.: De nekem nem kell Zoltán!

- Zá.: Nono, kislányom! Hiszen senki sem erőlteti a dolgot...
Én csak annyit kérek tőled, hogy légy kedves Zoltánhoz!
Tudod, az apja nem akármilyen ember. Egy bankár fia pedig nem a legutolsó parti.
- M.: Azt hiszem, én erre nem vagyok rászorulva. A mi gyárunk ér annyit, mint az ő bankjuk.
- Zá.: Ez igaz. De gondold meg, ha az én gyáram azzal a bankkal egyesül...
- M.: *(Kifakad.)* Apukám, te nem érted! Én boldog akarok lenni!
Én csak olyanhoz megyek, akit szeretek!
- Zá.: Ejnye, kislányom! Hát ez természetes! Mondtam már, hogy senki sem erőltet! Én csak annyit kértem, hogy légy kedves Zoltánhoz. Ennyit igazán megtehetsz. Ami a férjhez menést illeti, én nem akarok akadályt gördíteni boldogságod útjába.
- M.: Köszönöm, apuskám! *(Apjához simul.)* Apuskám, én olyan boldog vagyok!
- Zá.: *(Magda haját simogatva.)* Ez természetes is, hiszen mindeged megvan.
- M.: Ez igaz, apuskám! De... de én nem ezért vagyok boldog.
- Zá.: Nem ezért? Hanem?
- M.: Azért, mert... mert... *(Elsírja magát.)*
- Zá.: No, nézd csak... *(Magda fejét magához vonja.)* Mi történt veled, kislányom? Csak bátran, ki vele!
- M.: *(Szipogva.)* Én... én... De apuskám, nem haragszol meg?
- Zá.: Nem hát! Te kis csacsi!
- M.: Én nagyon... de nagyon... *(Ismét sír.)*
- Zá.: Ejnye, hát! Ne sírj, hanem beszélj!

- M.: Drága apuskám... én olyan boldogtalan vagyok! *(Elbőgi magát.)*
- Zá.: *(Nagyot néz.)* Mi?! Micsoda?! Hát ezt igazán nem értem. Az előbb még azt mondtad, hogy boldog vagy.
- M.: Igen, azt mondtam... Éppen azért vagyok boldogtalan, mert... mert boldog vagyok!
- Zá.: *(Kis ideig Magdára néz.)* Vagyis ezt úgy kell érteni, hogy szerelmes vagy.
- M.: Eltaláltad, apuskám. *(Sóhaj.)* Hát igen... Szerelmes vagyok.
- Zá.: Na ugye! Elvégre az a Zoltán nem is olyan utolsó fiú.
- M.: Apuskám, te mégiscsak haragudni fogsz reám.
- Zá.: Dehogy fogok haragudni. Miért haragudnék?
- M.: Mert én nem Zoltánt szeretem!
- Zá.: *(Elgondolkozva.)* Persze, persze. *(Hirtelen észbe kap.)* Mit mondtál? Hogy nem Zoltánt szereted?
- M.: Igen. Én... én mást szeretek!
- Zá.: *(Meglepre fölugrik.)* Az áldóját neki! És ezt te csak így mondd?
- M.: *(Ártatlanul.)* Hát hogyan kellett volna mondanom?
- Zá.: *(Lassan leül és maga elé néz.)* Igaz, igaz... Hogyan is lehet ezt másképpen mondani? Mit szól majd Zoltán? Meg az apja, Gergely? *(Kis szünet.)* Pedig milyen szépen kiterveztük... *(Magdához érélyes hangon.)* Ha nem Zoltán, akkor ki az, akibe te szerelmes vagy?!
- M.: *(Elszántan.)* Bélának hívják...
- Zá.: Béla? Hm... Béla! Itt Pesten ezerszám szaladgálnak a Bélák. Közelebbit mondjál róla! Tudni akarom, melyik az a bizonyos Béla!

- M.: *(Halkan.)* Csak annyit tudok róla, hogy nagyon szegény, de nagyon kedves fiú.
- Zá.: Hát ez hallatlan! Szegény is... meg... meg Béla is... És te szerelmes vagy. Borzasztó! Szörnyű valami! Hát majd én elintézem azt a kedves fiút... Azt a lehetetlen Bélát!
- M.: Látod, apus, mégis jól sejtettem, hogy megharagszol.
- Zá.: *(Balra nézve.)* Most csönd legyen! Úgy látom, Balázsék közelednek.
- G.: *(Zoltánnal balról be. 50 év körüli özvegyember. Bankigazgató. Zoltán elég jó megjelenésű, de szellemileg kissé korlátozott fiatalember.)*
- Zá.: Szervusztok! Hát ti mit kerestek erre felé? *(Kézfogás az érkezőkkel.)*
- Zo.: *(Magdához)* Kisztihand², Magda kisasszony! *(Kézet akar csókolni.)*
- M.: *(Hűvösen.)* Jó napot! *(Apjára néz. A kézcsókot nem engedi.)* Ezt hagyjuk!
- Zo.: De Magdácska! Hiszen eddig...
- M.: Az eddig volt, de a jövőben kérem, hogy ezt mellőzze!
- Zá.: *(Magdáék felé.)* Min vitatkoztok, gyerekek?
- Zo.: Nem vitatkozunk. Csak kezet akartam csókolni, de Magduska nem engedi.
- Zá.: Ejnye, kislányom! Micsoda dolog ez? Csak add oda a kezéd! Nem fog összedőlni a világ egy kézcsóktól.
- M.: *(Apjára nézve Zoltánnak nyújtja a kezét.)*
- Zo.: *(Elkapja és mohón megcsókolja.)* Ó, Magdácska kisasszony!

² „Kézét csókolom!” – a szerk.

- M.: *(A kézcsók alatt behunyja a szemét, utána körülnéz.)* Nahát! Tényleg nem dőlt össze.
- Zá.: *(Balázshoz.)* Remélem, nem sietsz.
- G.: Kapóra jött ez a találkozás, úgyis beszélni akartam veled.
- M.: Apuskám, én szeretnék hazamenni!
- Zá.: Most, mikor ilyen kellemes a levegő? Sétálatok egy kicsit! Gondolom Zoltán szívesen tart veled.
- Zo.: Már hogyan tartanék szívesen! Ezer örömmel! *(Magdára néz, aki lesújtó pillantásokkal méregeti.)*
- Zá.: Nemsokára úgyis hazamegyünk.
- M.: Nekem már elég volt mára ebből a kellemes levegőből. *(Ismét Zoltánt méregeti.)*
- G.: Ha mindenáron menni akar, Zoltán hazakísérheti.
- Zo.: *(Örömmel.)* Nagyon szívesen hazakísérem Magdácskát!
- M.: Köszönöm, nincsen szükségem kísérőre. Magam is hazatalálok!
- Zá.: *(Erélyesen.)* Magda!
- G.: *(Rosszállóan.)* Magduska!
- Zo.: *(Bambán.)* Magda kisasszony!
- M.: *(Kézét nyújt Balázsnak, majd apját megcsókolva.)* Viszontlátásra! Csókollak, apuskám! Siess haza, mert még szeretnék veled beszélni!
- Zá.: Úgy tudom, ma az operába mentek.
- M.: Éppen azért siess haza. Egyszer már te is velünk jöhetnél...
- Zá.: Majd legközelebb! Ma este ismét fontos elintéznivalóm van. Vigyázz magadra, kislányom! Szervusztok!

- M.: *(Balra indul.)* Viszontlátásra, Balázs bácsi! Csókollak, apuskám!
- Zo.: *(Magda után nézve.)* És én?
- M.: *(Visszafordul.)* Maga?! Hát, ha nagyon szeret kísérgetni, csak jöjjön. De nem lesz benne köszönet. *(Hirtelen el.)*
- Zo.: Ó, Magdácska! Magda kisasszony! *(Magda után rohanva el.)*
- Zá.: Örülök, hogy erre jártatok! Éppen az imént olyasmi jutott tudomásomra, ami... ami hallatlan. Ha csak rágondolok, máris előnt a méreg. Ezt csak veled tudom megbeszélni. Neked a nők körül több tapasztalatod van, és így tanács-csal szolgálhatsz.
- G.: Halljuk, miről van szó?
- Zá.: Magdával baj van. Nagy baj... Azt hiszem, semmi sem lehet abból, hogy Magda a fiad felesége legyen.
- G.: Hűha! Ezt nem gondoltam volna. Hja! A mai lányok... Nem lehet ezekben bízni. Bezzeg az asszonyok! Öregem, ha te tudnád... Dehát nem tudhatod, mert nős vagy. Öregem, a mai asszonyok...
- Zá.: Hagyjuk most az asszonyokat! Én Magdáról akarok veled beszélni.
- G.: Most akarsz róla beszélni, amikor már baj van? Most már késő! Előbb kellett volna.
- Zá.: Talán még lehetne segíteni.
- G.: Öregem, én ismerem a nők minden csínját-bínját. Mióta özvegyember vagyok éppen elég nővel volt dolgom. Merem állítani, ha egy asszonnyal történik baj, azt még el lehet simítani, de ha egy lányról van szó... *(Legyint.)* Azon, öregem, már az Úristen sem segíthet.
- Zá.: Te félreérted a dolgot. Csak arról van szó, hogy Magda megismerkedett egy fiatalemberrel és...

- G.: *(Közbévág.)* Igen, és megtörtént a baj!
- Zá.: ...és most hallani sem akar a fiadról, Zoltánról.
- G.: *(Hirtelen.)* Mi? *(Kis szünet.)* Ja, vagy úgy! És ki az a fiatalember?
- Zá.: Ha én azt tudnám... Fogalmam sincs róla, hogy ki lehet az illető. Azonban... Hopp! Megvan! Persze, persze, hogy én erre nem gondoltam...
- G.: No, öregem, ha megvan, akkor csak ki vele!
- Zá.: Magda az utóbbi időben sokkal gyakrabban jár Évákhoz, mint azelőtt. Ma is hozzájuk ment. Ezzel szemben én itt találkoztam vele a ligetben. Azt a virágcsokrot te is láthatad, ami Magdánál volt. Kezded már érteni?
- G.: Hát igen. ...azaz, hogy ebből még semmit sem értek.
- Zá.: Nem találsz különösnek, hogy egy leány a barátnőjének majdnem minden nap virággal kedveskedjen?
- G.: Tegyük fel, hogy furcsának találom. Ebből még mindig nem tudom, hogy ki az, aki leányod fejét elcsavarta.
- Zá.: Csakis az lehet, akitől a virágokat kapja. És minden valószínűség szerint itt szoktak találkozni.
- G.: *(Maga elé, a földre mutatva.)* Itt? Mármint, hogy pont itt?
- Zá.: *(Kissé idegesen.)* Hát nem pont itt, hanem öt lépéssel odébb! Nem mindegy az?
- G.: Igazad van, öregem! Az már tökéletesen mindegy!
- Zá.: Nos, azt a fiatalembert lehetetlenné kell tenni Magda előtt.
- G.: Öregem, ez igen egyszerű dolog!
- Zá.: Én attól tartok, hogy nem is lesz annyira egyszerű, mint gondolod.

- G.: Ugyan, öregem! *(Levéltárcájából egy papírszeletkét vesz elő, és Zádor felé nyújtja.)* Itt van egy nőnek a címe és telefonszáma. Nagyon rendes nő! Pénzért mindenre kapható. Feleséged és Magda ma este úgyis az operában lesznek, így nyugodtan magadhoz rendelheted.
- Zá.: Én egy idegen nőt?
- G.: Várd ki a végét, öregem! Ez hozzá tartozik az ügyhöz. Szóval magadhoz rendeled, és még ma este elhozod ide a kocsidon, megmutatod neki ezt a helyet, ahol Magda találkozni szokott azzal a fiatalemberrel. Természetesen egy fényképet is adj át annak a nőnek Magda legélethűbb arcképéről, hogy legalább Magdát megismerhesse.
- Zá.: Na és?
- G.: Mit na és? Ha Magda találkozik azzal a fiatalemberrel, ez a nő meglesi őket és rajtuk üt. Úgy tesz majd, mintha annak a fiúnak a felesége vagy egy régi, lerázott barátnője lenne. Jaj-jaj, öregem! Már szinte látom, amint Magda kiadja útját annak a pasasnak.
- Zá.: *(Kis gondolkozás után.)* Gondolod, hogy sikerül a dolog?
- G.: Öregem, te még nem ismeresz engem erről az oldalról. Az ilyen dolgokban kitűnő praxisom van. Egyébként Zoltánt is így szoktam elintéztetni, mert egy kissé szoknyabolond a gyerek. De én ügyelek rá. Esetenként más és más nőnek adom Zoltán fényképét, és a megbízott nők mindig tökéletesen hajtják végre a rájuk bízott feladatot.
- Zá.: Nahát, hogy te milyen ravasz kópé vagy!
- G.: *(Kissé öntelten.)* Ja, öregem, ha nem lettem volna ilyen ravasz kópé, úgy soha nem lehettem volna bankár sem. Hej, öregem, de sokat is kellett ravaszkodnom, amíg valaki lett belőlem...!

- Zá.: Csak sikerüljön a dolog. Valahogy tartok attól, hogy hiba csúszik a számításba.
- G.: Az teljesen kizárt dolog!
- Zá.: Hát jó! Majd meglátjuk, De most már mennem kell... Bocsáss meg! Te merre tartasz?
- G.: *(Balra mutat.)* Erre!
- Zá.: Akkor, Szervusz! Én még fölugrok a minisztériumba. *(Kézét nyújt.)*
- G.: *(Kézfogás.)* Viszontlátásra! Csak ügyesen, öregem! *(Balra indul.)*
- Zá.: Remélem sikerül a dolog! *(Jobbra el.)*

Függöny.

2. kép

(Zádorék lakása. Nappali. Középen asztal, fotőjük. Jobb sarokban zongora. Baloldalon benyúló, előtte földig érő, nehéz függöny, amely mögé a nézőtérrel jól be lehet látni. Középen és jobbra ajtók.)

J.: *(A zongorát törölgetve dúdolgat. Később felnyitja a fedelét, és leülve üttögetni kezdi a billentyűket.)* Hogy a csudába csinálják, hogy nóta legyen belőle? *(Jobban nekiülve, két kézzel kezdi üttögetni, és énekel.)* Boci, boci, tarka... Se füle, se farka... *(A zongorából teljesen hamis hangok jönnek. Hirtelen lecsapja zongora fedelét és feláll.)* Hát igen, ennek se füle, se farka. Hej, úri élet, úri élet! *(Mintha vendégeket fogadna, a középső ajtó felé.)* Csak tessenek befáradni! *(Zádort utánozva, mély hangon.)* Szervusz, kérlek! Igazán örülök a szerencsének. *(Kézét fog a levegővel.)* Szervusz, kérlek, szervusz... Csókolom a kacsóit, méltóságos asszonyom! *(Mímeli a kézcsókot. Hangot változtatva Zádornét utánozza.)* Csókollak, drágám! *(Mintha jelenlévő személyvel beszélne. Jobbról, balról arcon csókolja a képzelt személyt, majd végigméri.)* Nahát! Micsoda remek toaletted van! És milyen remek színben vagy. Igazán, napról napra fiatalabb és csinosabb leszel. *(Más irányba fordulva.)* Ah, ön is itt van, tanácsos úr! Legyen üdvözölve szerény hajlékunkban! *(Kézét csókra nyújtja. Most jobbra-balra köszöntget.)* Szervusz, drágám! Isten hozta önöket! Csókollak, angyalom! *(Az asztal felé mutat.)* Foglaljanak helyet! Úgy! Most pedig egy kedves meglepetéssel fogok szolgálni. Ma nem a leányom, hanem Juci kisasszony énekel önöknek. Igen, jól hallották. Nem Juci, hanem Juci kisasszony. Önök, még nem is tudják, hogy Jucika egy elvarázsolt hercegnő. Igen, úgy ám. Csak pusztá szeszélyből csapott föl szobalánynak. Kedves Juci hercegnő, nagyon szépen

megkérem, hogy szíveskedjen valami szépet énekelni nekünk! *(Juci most saját hangján.)* Jaj, én úgy szégyellem magam! De ha már le tetszett leplezni, hát... hát most már mindegy. *(Zádorné hangján.)* Igazán, nagyon szépen kérem... A főhadnagy úr szépen tud zongorázni. Ő majd kísérni fogja... *(Juci most odaáll a zongorához, különböző pózokat próbál, majd a zongorát utánozva előfutamot trilláz, utána énekelni kezd.)*

1. Kiskertemben piros rózsá, tulipán.
Mondjátok meg, szeret-e az én rózsám?
Kicsit huncut, kicsit hamis,
De az vagyok én magam is
Hiába...
Pletykálnak a vénasszonyok,
Hogy egy kicsit furcsa dolog:
Ha ő nem jön, magam megyek
Utána.
2. Ne higgyetek, leányok, a legénynek,
Akárhogyan kacsingatnak felétek!
Sok beszédnek sok az alja,
Csúszás minden árokalja,
Ha sáros...
Beszélhetnek a legények,
Nem hiszek én a beszédnek,
Csak a csóknak, mert egy csók még
Nem káros!

A.: *(Középen belép az ének végén, és csodálkozva néz Jucira.)*

J.: *(Befejezve a dalt, mélyen meghajol az asztal mellé képzelt társaság felé.)*

A.: *(Tapsol.)*

- J.: *(Hirtelen Albert felé fordulva.)* Jesszusom! Maga az, Albert? Mit keres itt?
- A.: *(Végignézte magát.)* Úgy látom, hogy én volnék.
- J.: Mondja, maga mit leskelődik utánam?
- A.: Kikérem magamnak! Én nem leskelődöm! Én csak bejöttem.
- J.: Látom jól, hogy bejött. De mit akar?
- A.: Nem akarok én semmit. Éppen csak hogy bejöttem, mivel láttam, hogy maga is itt van. Ha nem lett volna itt, akkor... akkor talán be sem jöttem volna.
- J.: Tehát mégis leskelődött! Milyen ostobák tudnak lenni a férfiak.
- A.: De Jucika! Ezt... ezt én kénytelen vagyok visszautasítani úgy a magam, mint az összes férfiak nevében! Már megyek is innen, hogy ne kelljen magának az én ostoba arcomra nézni. *(Indul.)*
- J.: Jó, jó! Nem kell azért megsértődni... Végeredményben igazat mondtam. Napok óta kerülget, mint a macska a forró kását. Legalább megmondaná, hogy mi a csudát akar tőlem? Miért nem rukkol ki, Albert?
- A.: Én...? Mármint, hogy én? Hát mivel rukkoljak ki?
- J.: Hát azzal, ami a szívét nyomja. *(Albert felé közeledve.)* Még a vak is láthatja magát, hogy szeretne mondani valamit.
- A.: Á! Az ki van zárva!
- J.: *(Egészen közel lép Alberthez, és a szeméibe nézve.)* Ne tagadja, Albert! Én még azt is tudom, hogy mit akar mondani.
- A.: *(Vállait vonogatva.)* Semmit! Én igazán semmit sem akarok mondani.
- J.: Albert, maga... maga szerelmes.

- A.: Ugyan, kérem! Nem mondaná meg, hogy kibe?
- J.: *(Kacéran billegetve magát.)* Ha nagyon akarja, hát megmondhatom: belém!
- A.: Jucika, maga egy angyal! Még hozzá egy gondolatolvasó angyal. Igaza van! Jucika, én úgy szeretem magát! *(Magához öleli.)* Úgy... de csak úgy... *(Megcsókolja.)*
- J.: *(Gyengén tiltakozik.)* Albert, ez így nincsen jól!
- A.: *(Hirtelen elengedi.)* Tessék? Hogy ez nincsen jól?
- J.: Mit képzelsz, hogy csak úgy ukk-mukk-fukk nekem ugrik, és megcsókol?
- A.: De amikor én úgy szeretem magát!
- J.: Az más! Akkor megcsókolhat!
- A.: *(Meglepve.)* Micsodaaa? *(Kis szünet.)* Ja, vagy úgy! *(Ismét megöleli, és megcsókolja Jucit.)*
- J.: *(A csók után.)* Higgye el, Albert, hogy ez volt a legelső csók, amit életemben férfi adott.
- A.: *(Saját magán végignézi.)* De még milyen férfitől! Higgye el, Jucika, hogy maga az első nő, akit megcsókoltam.
- J.: Elhiszem! Elég egyetlenül csinálta.
- A.: *(Megbökkenve, a nézők felé.)* Na, tessék! *(Juci felé.)* Mit mondtott? Hogy elég egyetlenül csináltam? Honnan tudja ezt, mikor állítása szerint, én vagyok az első férfi, aki megcsókolta?
- J.: *(Nagyot nyel.)* Hát csak úgy...
- A.: Ez igen! Az örök női érv: „hát csak úgy...”
- J.: Na meg a moziban is láttam... Ott egészen másképp csinálták.

- A.: Vagy úgy! Hát én is láttam a moziban ilyesmit, úgy én is tudom. *(Hirtelen megöleli Jucit.)*
- J.: *(Sikolt.)* Albert!
- A.: Csak nyugalom! *(Csóke.)* Most kezdek belejönni... *(Csóke.)* Maga csak nyugodtan sikoltozzon, ha úgy jobban esik... *(Csóke.)*
- J.: *(Mintha tovább sikoltana, de már a zene előfutamait kíséri hangjával.)*
- A.: *(Az előfutamok után énekel.)*

Angyalom, szeress egy kicsikét,
 Hiszen a szívem csak érted ég!
 Szeressél nevetve,
 Nevessél szeretve,
 Így lesz az életünk csudaszép,
 S elmondok egy régi, szép mesét:

Refr: Élt egyszer egy kisleány
 Túl az Óperencián.
 Meglátta őt egy legény,
 És szerelmes lett szegény.
 Addig udvarolgatott,
 Míg egy csókot nem kapott.
 És azóta együtt fújják,
 Mert e kis dalt nagyon tudják:
 Túl az Óperencián:
 Boldog lett egy kisleány!

(Ismétlésnél a refrént mindketten énekelik. Utána bosszú csóke.)

- Zá-né: *(Középkorú nő, belép. Kissé rátarti hangon beszél.)*
- J.: *(Meglátva Zádornét, kétségbeesetten igyekszik szabadulni az ölelésből.)* De Albert! Hagyjon már békében! Engedjen el!
- A.: Ha bolond lennék!
- Zá-né: Miféle dolog ez, Albert?
- A.: *(Ijedten engedi el Jucit és Zádorné felé fordul. Nagy zavarban van.)* Ez kérem... Tetszik tudni... ez csak olyan ízé... A Jucinak szemébe esett valami, és azt vettem ki.
- Zá-né: A nyelvével?
- A.: Miből tetszik gondolni, hogy a nyelvemmel?
- Zá-né: Láttam, hogyan nyalta-falta ezt a lányt... Ilyesmit én nem tűrök! *(Juciboz.)* És maga miért nem sikított?
- J.: *(Lesütött szemmel.)* Hát, hiszen én sikítottam. Igaz, hogy nem valami nagyon, de azért sikítottam... *(Alberthoz.)* Ugye, Albert, hogy sikítottam?
- A.: Igenis, méltóságos asszony, Juci sikított!
- Zá-né: Juci, magának sokkal erélyesebbnek kellett volna lenni. Most pedig elmehet!
- J.: Igenis! Máskor sokkal, de sokkal erélyesebb leszek. *(Középen el)*
- A.: *(Juci után indul.)*
- Zá-né: *(Erélyesen.)* Albert!
- A.: *(Megáll az ajtóban, és visszafordul.)* Parancsoljon, méltóságos asszony!
- Zá-né: Mondja, hogy tehetett ilyent? Hogy feledkezhetett meg ennyire magáról, hogy erőszakosságra vetemedjen?
- A.: Bocsánatot kérek, de én nem feledkeztem meg magamról. Én nem erőszakoskodtam, hanem...

- Zá-né: *(Közbeváág.)* Kár a szóért! Ismerem jól a maguk fajtáját!
- A.: Úgy! Akkor tisztelettel bejelentem, hogy állásomat a mai nappal fölmondom!
- Zá-né: Mit jelentsen ez?
- A.: Ez azt jelenti, hogy egy percig sem maradhatok olyan helyen, ahol így nyilatkoznak rólam.
- Zá-né: Tagadni akarja, hogy Jucival erőszakoskodott? Hiszen a saját szemeimmel láttam.
- A.: ...azt, hogy a menyasszonyomat csókoltam.
- Zá-né: *(Meglepve.)* Juci a menyasszonya? Így természetesen más. Ezt én nem tudtam. Mindenesetre a jövőben vigyázzanak egy kicsit! Nem kell mindenkinek látni, ha csókolóznak.
- A.: A jövőben jobban vigyázunk majd!
- Zá-né: Rendben van, Albert. Vegye úgy, mintha semmi sem történt volna. Most pedig elmehet.
- A.: Igenis, mintha semmi sem történt volna. *(Meghajol.)* Mintha semmi sem történt volna... *(Középen el.)*
- Zá-né: *(Leül az asztalhoz, és egy folyóiratot lapozgatva.)* Ez a mai fiatalság! Nem törődnek semmivel, csak csókolóznak. Még ha tavasz lenne, de így, nyár elején... *(Sóhaj.)* Hol vannak már azok a régi szép nyarak? Vagy most is olyan szép a nyár, mint valamikor régen, csak mi, öregek látjuk másnak, kopottnak? *(Szívére szorított kézzel.)* Hol vannak már azok a régi szép nyarak...?
- M.: *(Középen be.)* Szervusz, anyuskám! *(Megcsókolja Zádornét. Hangjából kedvetlenség csendül.)* Csókollak, anyus!
- Zá-né: Mi van veled, kislányom? Mért vagy ilyen levert? Történt valami?
- M.: Semmi!

- Zá-né: Mi az, hogy semmi?
- M.: (*Leül anyja mellé.*) Csak úgy, hogy semmi!
- Zá-né: (*Megbotránkozva.*) Magda! Milyen hang ez?!
- M.: Bocsáss meg, anyuskám, de én olyan nagyon szerencsétlen vagyok!
- Zá-né: Miket beszélsz össze-vissza? Mért lennél szerencsétlen? Azt csinálsz, amit akarsz, nincsen semmire sem gondod. Sok más lány a te helyedben örülne, ha...
- M.: (*Erélyesen.*) Tudom, anyuskám! Éppen eleget hallottam... De ti elfelejtetek, hogy húszéves vagyok, hogy unom már a teniszt, az autótúrákat, az ötórás teákat és mindent, amivel igyekeztek az életemet unalmassá tenni!
- Zá-né: (*Magda mellé állva, annak homlokát kezdi simogatni.*) Kislányom, te beteg vagy. Feküdj le! Azonnal orvost hívatok.
- M.: Nem, anyuskám! Én nem fekszem le. Nekem egészen más bajom van.
- Zá-né: Mondd meg gyorsan! Hátha tudok rajtad segíteni.
- M.: Apusnak már megmondtam.
- Zá-né: Mikor? Hol találkoztál vele?
- M.: Mielőtt hazajöttem volna, a ligetben találkoztam apussal.
- Zá-né: (*Meglepve csapja össze a kezét.*) A ligetben?
- M.: A ligetben... De miért vagy úgy meglepve?
- Zá-né: Hogyan kerültél te a ligetbe?
- M.: (*Ártatlan arccal.*) Hát úgy, hogy odamentem.
- Zá-né: Azt gondoltam... De mi keresnivalód volt a ligetben?
- M.: (*Még ártatlanabb arccal.*) Randevúm volt.

Zá-né: *(Teljesen elképedve.)* Randevúd volt a ligetben? Ez nem igaz! Ez tisztára képtelenség!

M.: Ugyan, anyuskám! Mi van ezen csodálkoznivaló? Hiszen annyi ember jár ott.

Zá-né: Emberek? De milyen emberek? Én megtiltom, hogy olyan helyre menj! Én nem tűrhetem, hogy mindenféle szedett-vedett népséggel érintkezzél!

M.: De anyuskám, hiszen járnak arra rendes emberek is.

Zá-né: Az ki van zárva! Oda rendes ember nem megy!

M.: És apus? Ő nem rendes ember?

Zá-né: *(Nagyot nyel.)* De, ő rendes ember! Érthetetlen, hogy mi dolga lehetett ott.

M.: És Balázs bácsi? És Zoltán?

Zá-né: Ők is ott voltak?

M.: *(Diadalmasan.)* Na látod, anyuskám! Vagy ők sem rendes emberek?

Zá-né: *(Idegesen.)* Ezt most hagyjuk! Arról beszélj, hogy kivel volt randevúd!

M.: Hát... hát egy nagyon jóképű fiatalemberrel.

Zá-né: És apus ezt tudja?

M.: Most már igen. Vagy ha még nem tudná, annyit minden-
esetre már tud, hogy én nem Zoltánt, hanem Bélát szere-
tem.

Zá-né: Béla? Ki az a Béla?

M.: Ezt már apus is szeretne volna tudni, de sajnos közelebbit
még én sem tudok róla.

Zá-né: *(Magánkívül.)* Képtelenség, amit te művelsz! Micsoda le-
hetetlen dolog egy idegen férfival randevúzni!

- M.: Drága anyuskám! Én tudom jól, hogy ti Zoltánnal szeretnétek összehozni engem. Szerintetek ez egy jó parti lenne. *(Idegesen.)* De nekem Zoltán nem kell! Füttyölök rá és a jó partira! Nem vagyunk elég gazdagok ahhoz, hogy egy szegény, de becsületes ember legyen a férjem?
- Zá-né: Jegyezd meg, kislányom, hogy szegény ember sok van. Talán sokkal több is, mint kellene. Ellenben becsületes ember annál ritkábban akad. Gondolj a társadalmi helyzetünkre! Egy Zádor-lány nem mehet akármilyen jöttmenthez!
- M.: De anyuskám, hogyan beszélhetsz így?
- Zá-né: Hát hogyan beszéljek egy olyan emberről, akivel te a ligetben randevúzol?
- M.: Egy kis türelmet kérek, anyuskám, és azonnal elmondok mindent. Bélát néhány héttel ezelőtt ismertem meg, amikor Éváéknál voltam. Hazafelé jövet nagy eső kerekedett. Mint tudod te is, az autóbuszmegálló elég messze van Éváéktól. Ha visszafordulok, akkor is bőrig áztam volna. Ezekben a kritikus pillanatokban toppant elém az a fiatal ember, hogy ernyőjét fölajánlja.
- Zá-né: Ismerem jól az ilyen lovagokat. Jó trükk ez arra, hogy fiatal lányokkal ismeretséget kössenek.
- M.: Anyuskám, te csodálkozni fogsz: pontosan ezeket a szavakat mondtam az illetőnek. Tudod mit tett erre? Egyszerűen faképnél hagyott.
- Zá-né: Nagyon okosan tette.
- M.: Igen ám, de mikor láttam, hogy nyugodtan továbbmegy, még csak vissza sem fordul, akkor utána futottam.
- Zá-né: Elég ostobán tetted. Egy idegen férfi után futni abszurdum.
- M.: Nem a férfi után futottam, hanem az ernyője után.

- Zá-né: Igen, csakhogy azzal az ernyővel egy idegen férfi is volt.
- M.: Arról igazán nem tehetek, hogy idegen volt az a férfi.
- Zá-né: Csak meséld tovább! Azután mi történt?
- M.: Megszólítottam, és kértem, hogy kíséren el az autóbusz-megállóig.
- Zá-né: Hallatlan! Még meg is szólítottad. Persze, ő erre elkísért, és mindjárt randevút is kért.
- M.: Elkísért, de nem kért randevút.
- Zá-né: Úgy! Akkor hogyan találkoztatok mégis?
- M.: Véletlenül ismét találkoztunk.
- Zá-né: Nem kellett volna szóba állni vele!
- M.: De anyuskám, egy Zádor-lány nem lehet hálátlan azzal szemben, akitől egyszer szívességet fogadott el.
- Zá-né: Értem! Így lett a dologból randevú. De miért pont a ligetben kellett találkoznotok?
- M.: A mi társaságunkhoz... (*Kissé gúnyosan.*) ...csupa rendes emberek tartoznak. Nem akartam velük találkozni. Így kénytelen voltam olyan helyen randevúztatni, ahol ilyen rendes emberek nem járkálnak. Béla különben is úgy tudja, hogy egy szegény gépirólány vagyok, aki egy ügyvédi irodában dolgozik.
- Zá-né: Micsoda ötleteid vannak...
- M.: Azt akartam, hogy a nőt, az embert lássák és szeressék meg bennem, nem pedig a gazdag Zádorék leányát.
- Zá-né: És most?
- M.: És most már tudom, hogy engemet szeret. A nőt, a bennem lévő fiatalságot, személyemet. Most már tudom, hogy a csókja nekem szólt, nem pedig az esetleges hozományomnak.

- Zá-né: Magda! Mit műveltél? Meg engedted csókolni magad egy idegen férfitől?
- M.: Anyuskám, ne izgasd föl magad! Hát irodában dolgozik. Téged nem idegen férfi csókolt meg először? Hiszen valamikor apus is csak egy idegen férfi volt neked.
- Zá-né: *(Elgondolkozva leül.)* Igaz... Egyszer régen én is kaptam első csókot egy idegen férfitől... az apádtól. Mintha csak tegnap lett volna... és... és mégis milyen régen volt... Annak az első csóknak varázsa van. Ha emlékeinkből felidézzük, élni kezd, és a szívünk mélyén szunnyadó parázs egy pillanatra fellobog. Apró, kicsi lángok, de értelmet adnak az életünknek, és vénülő szívünket megfiatalítja, be-
aranyozza. Én édes, elfelejtett emlékeim... *(Szemeit törölgetve.)* De boldogtalan is vagyok...
- M.: *(Megölelve anyját.)* Édes anyuskám! Miért érzed magad boldogtalannak?
- Zá-né: *(Magda haját simogatva.)* Azért, mert... mert nagyon boldog vagyok, édes, kicsi lánykám!
- M.: Én megértelek, anyuskám. Mi nők, meg tudjuk érteni, ha egy nő boldogtalan azért, mert boldog... *(Kis szünet.)*
- Zá-né: Nem akarok én sem boldogságod útjába állani. Hiszen azt akarom én is, hogy boldog légy.
- M.: *(Megcsókolva anyját.)* Köszönöm, anyuskám!
- Zá-né: Alkalmat keresünk, hogy bevezethessük társaságunkba azt a fiatalembert, és ha érdemesnek találom, úgy igyekezni fogok, hogy apád is beletörődjön.
- M.: *(Kitörő örömmel.)* Ó, anyuskám! Te vagy a legédesebb anyuska a világon! *(Össze-vissza csókolja anyját.)*
- Zá-né: Jól van, no, te kis szeleburdi!

M.: *(A zongorához ülve.)* A siker öröme eljátszom egy vidám dalt!

Zá-né: *(Feláll.)* Nem, kislányom... *(Lassan Magdához megy.)* ...ne vidámat, hanem az én nótámat... azt a régit, ami annál újabbnak tűnik előttem, minél öregebb leszek. *(Leül Magda mellé.)*

M.: *(Lassan játszani kezd, és halkán énekel.)*

1. Az első csók, az első bál:
Az emlék szárnyán visszaszáll.
Fájni kezd bolondul forró szívünk,
El nem sírt könnyeket hullajt szemünk,
Mikor egy eltűnt, bolondos nyár
Emléke ránk talál.

2. Miért van csók, miért van dal,
Ha szívünk már nem fiatal?
Miért van bánat, és miért van könny?
Vénülő szívünkben miért nincs közöny,
Mikor egy eltűnt, bolondos nyár
Emléke ránk talál?

Zá-né: *(A második szakaszt halkán együtt énekel Magdával. A dal végén Magda vállára borul, és csendesen sír.)*

Zá.: *(Középen be.)* Ti még mindig így vagytok? Nemsokára kezdődik az előadás.

M.: *(Megcsókolja az anyját, és feláll.)* Máris megyek öltözni. Majd nem elfelejtettem, hogy az operába készültünk. *(Jobbra indul.)* Siess, anyuskám, te is! *(Zádort megcsókolja, és szélesen el.)*

Zá.: *(Lassan Zádornéhoz megy.)*

- Zá-né: *(Feláll.)*
- Zá.: Csókollak... *(Megáll Zádorné előtt, de nem csókolja meg.)* Mi az, te sírtál?
- Zá-né: *(Halkan.)* Igen, Gábor, sírtam!
- Zá.: *(Teбетetlenül emelgeti a kezét.)* Ejnye, ejnye, hát mi történt?
- Zá-né: *(Közelebb lép Zádorhoz.)* Csókolj meg, Gábor!
- Zá.: *(Először tanácstalanul tekintget, mintha nem érné, hogy miről van szó, majd Zádornét homlokon csókolja.)* Nnnna!
- Zá-né: Nem így gondoltam, Gábor! Hanem úgy, mint valamikor régen... *(Azt ajkára mutat.)* Itt csókolj meg!
- Zá.: *(Csodálkozva.)* De Mária! *(Lassan átöleli Zádornét. Hosszú csók.)*
- Zá-né: *(Zádor haját simogatva.)* Gábor! Kedves Gábor! *(Csók.)*
- Zá.: *(A csók után továbbra is átölelve maradnak.)* Drágám! Tudod, mi jutott most az eszembe?
- Zá-né: Egy régi nyár... Egy régi, kedves nyár, ami elmúlt... elszállt... ami régen az álmok ködébe merült.
- Zá.: Igen, mintha a múlt csak egy szép álom lett volna... Mária! Én olyan furcsán érzem most magam, ahogy így foglak, és... és... *(Hosszú csók.)* Mária! Mi történt velem?
- Zá-né: *(Kibontakozva az ölelésből.)* A szíved, Gábor. A szív... az jelentkezik, ha kezdünk elfeledkezni róla. De megyek én is átöltözni, mert Magda már türelmetlen lesz.
- Zá.: Mária, maradj még! Szeretném, ha velem maradnál ma este!
- Zá-né: Szívesen maradnék, de nem akarom Magda örömét elrontani. Elsősorban is anya vagyok, és csak azután feleség.
- Zá.: Igaz, igaz... Hát akkor... *(Száján csókolja Zádornét, majd kezét csókol.)* ...szórakozzatok jól!

Zá-né: *(Halkan.)* Köszönöm, Gábor! Én most olyan boldognak érzem magam... *(Lassan jobbra el.)*

Zá.: *(Hosszan néz Zádorné után, majd sóhajtva leül.)* Milyen különös lett most minden... A szív tenné? Hogyan is mondta Mária? A szív jelentkezik, ha kezdünk elfeledkezni róla. *(Kis szünet után nagyot üt az asztalra.)* Eh! Ostobaság! Hová jutottam volna, ha törődöm a szívemmel? Szív? A huszadik században? Pénzügyi tranzakciók lebonyolításához nem szív kell, hanem ész, ravaszság! *(Keserűen nevet.)* Hahaha... Szív... Hahaha...

Függöny.

II. felvonás

1. kép

(*Szín: az előbbi.*)

Zá.: (*Az asztalnál ül. Az előtte lévő dobozból szívart vesz elő, körül-
ményesen megropogtatja, nézegeti, majd rágyújt. Hosszan nézi a
maga elé fújt füstöt.*) Szív. Micsoda ostobaság... Az élet vad
hajszája előbb-utóbb megöli a szívet. Aki a mai világban
a szívével törődik, az elveszett ember. Azt eltiporja az élet.
(*Csenget.*) Máriának is pont ma jutott eszébe, hogy ilyen
ostobasággal hozakodjon elő...

A.: (*Középen be.*) Tessék parancsolni!

Zá.: Hozzon be egy üveg pezsgőt és két poharat!

A.: Két poharat?

Zá.: Igen, két poharat!

A.: Parancsára! (*El.*)

Zá.: (*Albert után néz.*) Ennek az embernek is van szíve. Minden
embernek van. De milyen szívek...? Ahány ember, any-
nyiféle. A csodába is! (*Kifakad.*) Hát nincsen egyéb gon-
dom, hogy ilyen ostobaságokon rágódjak! Őrülség!

A.: (*Középen be. Tálcán pezsgőt és poharakat hoz, amiket az asztalra
helyez.*)

Zá.: Ha egy hölgy keres, azonnal vezesse be! Ma este már nem
lesz szükségem semmire.

A.: Igenis, méltóságos úr! (*El.*)

Zá.: (*Tölt a pezsgőből. Néhány kortyot iszik, majd járkálni kezd. A
szongora előtt megállva szórakozottan üt le egy két billentyűt. Visz-
szamegy az asztalhoz, és ismét iszik néhány kortyot, utána*

továbbbsétál.) Hm... Szív... *(Ismét kifakad.)* Hát nekem nincsen szívem! Kinek volt szíve énhozzám, amikor nyomorogtam? Senkinek! Egyedül Máriának! Igen... őneki volt. És talán van még most is... *(Az ajtón kopogtatnak.)* Tessék!

L.: *(Erősen kifestett lokálnő típus. Középen bejön.)* Jó estét kívánok!

Zá.: *(Eléje megy. Kézfogás.)* Jó estét! Már vártam! Foglajon helyet!

L.: Köszönöm! *(Leül.)*

Zá.: *(Melléje ülve tölt a poharakba.)* Nem is tudom, hogy hol kezdjem. Nehéz dolog az ilyesmi... *(Koccint.)* Egészségére! *(Mindketten isznak.)*

L.: *(Letéve poharát.)* Én megértem, méltóságos úr. Dehát minden kezdet nehéz.

Zá.: Örülök, hogy igyekezik segítségemre lenni.

L.: Ó, semmiség az egész! Különben is nekem már nagy gyakorlatom van az ilyen dolgokban.

Zá.: *(Meglepve.)* Hogyan? Ön tudja, hogy miről van szó? Hiszen én a telefonon semmi közelebbit nem említettem.

L.: Nekem tökéletesen elég volt annyi, hogy Balázs igazgató úrra hivatkozva idehívatott. A többit már nem nehéz megtalálni

Zá.: Annál jobb! Úgyis nehezemre esik most a beszéd. *(Felhajtja a pohár tartalmát.)* Nos, akkor kezdhetjük!

L.: *(Színtén kiüríti poharát.)* Igen, kezdhetjük. *(Zádor haját simogatni kezdi.)* Kis mókusom... Kis prutyili-mutyilim!

Zá.: *(Elhárítva Lili kezét.)* De kérem! Semmi kismókus és semmi prutyili-mutyili! Tessék komolyan viselkedni, mert így nem lehet tárgyalni!

L.: Tárgyalni?

- Zá.: Szóval megbeszélni a teendőket.
- L.: Nem kell ahhoz beszéd! Cselekedni kell!
- Zá.: Úgy van! Cselekedni kell!
- L.: *(Hirtelen arcon csókolja Zádort.)* Hát persze, hogy cselekedni kell!
- Zá.: *(Elhárítva Lilit.)* No-no-no!
- L.: Nem vagyunk talán egyedül?
- Zá.: De, egyedül vagyunk, csak...
- L.: *(Ismét meg akarja csókolni.)* Hát akkor?
- Zá.: *(Mindkét kezét ijedten, elhárító mozdulattal tartja maga elé.)* Mondtam már, hogy nem vagyok kismókus és semmi prutyili-mutyili!
- L.: Az más! Van, akinek nem tetszik, ha így beszélek. Te drága! *(Ismét meg akarja csókolni.)*
- Zá.: De kérem, én nem ezért hívtam!
- L.: Bocsánat, ön azt mondta a telefonba, ha ma este felkeresem, könnyen kereshetek néhány száz pengőt.
- Zá.: Az fönn áll most is. És hogy megnyugtassam... *(Levéltárcáját elővéve, egy bankjegyet nyújt Lili felé.)* ...adok egy kis előleget. Ennyi elég lesz?
- L.: *(A pénzt átvéve, táskájába teszi.)* Ó, ez tökéletesen megnyugtató!
- Zá.: Most pedig figyeljen ide! Leányomnak egy fiatalember udvarol, akit szeretnék eltávolítani, lehetetlenné tenni leányom előtt. Egy kitűnő ötletem van, ami, ha sikerül, úgy mind a ketten jól járnánk.
- L.: Értem. Ha pénzről van szó, előre is kijelenthetem, hogy sikerül az ügy.

Zá.: Nos, akkor az előlegen kívül még ezer pengőt adok önnek!

L.: *(Meglepve, örömmel.)* Ezer pengőt?

Zá.: Igen. Hiszen az a néhány pengő nem a világ!

L.: *(Hirtelen megcsókolja Zádort, majd énekel.)*

Néhány pengő nem a világ,
Mégis nagy dolog,
Mert a földön minden csak a
Pénz körül forog.
Pénzért mindent lehet kapni,
Nagyon jól tudom.
Ha egy kicsit ide figyel,
Végig sorolom:

Refr. Mozijegyet, színházjegyet,
Operajegyet;
Púdert, kölnit, parfümöt és
Édességhegyet;
Finom likórt, szendvicseket,
Pezsgős vacsorát;
Hejehujás jazz-zenét és
Cigánymuzsikát;
Ezen kívül bársonyt, selymet,
Csipkét, szövetet;
Intim ruhadarabokat,
Drága toalettet;
Arany-, ezüstékszereket,
Drágaköveket;
A vitrinbe – porcelánból –
Néger gyereket.

Zá.: *(Fölkáll és Lili felé.)*

Néhány pengő nem a világ,
Mégis nagy dolog,
Mert a földön minden csak a
Pénz körül forog.
Pénzért mindent lehet kapni,
Nagyon jól tudom.
Ha egy kicsit ide figyel,
Végig sorolom:

Refr. Lisztet, krumplit, tököt, babot,
Zsíros kenyeret;
Taxi helyett, autóbusz- vagy
Villamosjegyet;
Likőr, pezsgő, szendvics helyett,
Olcsó vacsorát;
Utána egy pohár szódát,
És nem muzsikát!
Selyem, bársony, csipke helyett
Olcsó szövetet;
A Gellértben gőzfürdő, vagy
Kádfürdő jegyet;
Toronyórát láncsal és nem
Drágaköveket!
Ráadásul a budai
Öreg-hegyeket.

L.: *(Az ének végén Zádorhoz.)* Ejnye, de spórolós lett egyszerre!

Zá.: Csak így tud boldogulni az ember.

L.: *(Ismét énekel.)*

Zá.: *(Vele énekel.)*

Néhány pengő nem a világ,
Mégis nagy dolog,

Mert a földön minden csak a
Pénz körül forog.
Pénzért mindent lehet kapni,
Nagyon jól tudom.
Ha egy kicsit ide figyel,
Végig sorolom:

- L.: Mozijegyet, színházjegyet,
Opera jegyet;
- Zá.: Lisztet, krumplit, tököt, babot,
Zsíros kenyeret;
- L.: Púdert, kölnit, parfümöt és
Édességhegyet;
- Zá.: Taxi helyett, autóbusz- vagy
Villamosjegyet;
- L.: Finom likőrt, szendvicseket,
Pezsgős vacsorát;
Hejehujás jazz-zenét és
Cigánymuzsikát;
- Zá.: Likőr, pezsgő, szendvics helyett,
Olcsó vacsorát;
Utána egy pohár szódát,
És nem muzsikát!
- L.: Ezen kívül bársonyt, selymet,
Csipkét, szövetet;
Intim ruhadarabokat,
Drága toalettet;
- Zá.: Selyem, bársony, csipke helyett
Olcsó szövetet;
A Gellértben gőzfürdő, vagy
Kádfürdő jegyet;

L.: Arany-, ezüstékszereket,
Drágaköveket;
A vitrinbe – porcelánból –
Néger gyereket.

Zá.: Toronyórát láncsal, és nem
Drágaköveket!
Ráadásul a budai,
Öreg-hegyeket.

L.: Miért irigykedik? Hiszen...

Zá.: Nem irigykedek... Hiszen...

(Mindkettő, duettben énekl.)

Néhány pengő nem a világ,
Mégis nagy dolog,
Mert a földön minden csak a
Pénz körül forog.
Pénzért mindent lehet kapni,
Nagyon jól tudom.
Ha egy kicsit ide figyel,
Végig sorolom:

(Most mindegyik a maga refrénjét énekl.) egyre gyorsabb ütemben, mintegy vita formájában. A refrén zenéjére tánc is beiktatható.)

Zá.: *(Homlokát törölgetve.)* Hű, de melegem lett egyszerre! Maga egészen megbolondít engem.

L.: *(Elővéve saját zsebkendőjét, törölgetni akarja ő is Zádor homlokát.)* Majd én is segítsek, kis... kis...

Zá.: *(Ijedten közhelvág, és zsebkendőjével Lili felé csapkod, mintha legyeket hajtana el.)* Nem, nem! Se csók, se kismókus, sem pedig... *(Éles gúnnyal.)* ...prutyili-mutyili!

- L.: *(Zsebkendőjével magát legyezgetve leül.)* Igaz. Már majdnem elfelejtettem.
- Zá.: *(Tölt a poharakba. Mindketten isznak egy keveset.)* Így! Most pedig figyeljen rám! Nemsokára elviszem a kocsimon arra a helyre, ahol leányom találkozni szokott azzal az emberrel, akit önnek kompromittálni kell. Sajnos a férfiről nincsen fénykép, hogy rája ismerhetne, de adok egy képet a leányomról. Elég, ha őtet felismeri. Maga holnap is, meg holnapután is úgy öt óra körül álljon lesbe a jelzett helyen, és ha leányomat egy férfivel látja, nyugodtan akcióba léphet. Feltételezem, hogy holnap, de legkésőbb holnapután ismét találkoznak egymással. Én, amíg el nem intézi a dolgot, mindennap itthon leszek, és várom az eredményt. Amint sikerül a dolog, azonnal üljön taxiba, és jöjjön egyenesen ide!
- L.: Taxival? Az drága lesz. Inkább villamoson jövök.
- Zá.: Most az egyszer ne villamoson utazzon, mert előbb kell ideérkezni magának, mint a leányomnak! Mert abból, ha találkoznának itt egymással, még botrány lehetne... *(Levéltárcájából fényképet vesz elő, és Lilinek adja.)* Ez a legélet-hűbb fénykép a leányomról. Erről feltétlenül ráismerhet.
- L.: *(Átvéve a fényképet, rövid ideig nézegeti.)* Nem mondom, csinos a kicsike! *(A képet a táskájába teszi.)*
- Zá.: Még arra akarom kérni, ha elintézte ügyet, és felkeres, kevesebb festéket használjon, mert így nehéz lenne elhitetni a háziakkal, hogy üzleti ügyben tárgyalunk egymással. Természetesen amint elintézte az ügyet, a pénzt azonnal megkapja tőlem. *(Koccint Lilivel.)* Igyunk a siker reményére!
- L.: *(Poharát felemelve.)* Az ezerpengős medve bőrére! *(Iszika.)*
- Zá.: *(Színtén iszik, de a „medvebőr” szóra erősen köhögni kezd.)*
- L.: *(Zádor hátát kezdi ütögetni.)* Kuc-kuc-kuc... Cigányútra szaladt?

- Zá.: *(Köhögve.)* No hiszen még csak az hiányzik, hogy medvebőr legyen belőle.
- L.: Nem kell félni! Amit én egyszer elintézek, az el van intézve!
- Zá.: Ezt örömmel hallom! Most azonban lassan elindulhatunk! *(Ismét szívat vesz elő, és körülményesen vizsgálgatva rágyújt.)*
- L.: *(Ezalatt a zongora felé sétál. A kottákat kezdi nézegetni.)* A kisasszony szokott játszani?
- Zá.: *(Lili felé fordul.)* Ő is, meg a feleségem is.
- L.: *(A zongorához ülve felfedezzi a kottatartón kinyitva lévő kottát.)* Éppen itt van egy régi, kedves kis dal. Meg tetszik engedni, hogy eljátsszam?
- Zá.: *(Óráját nézegetve.)* Még van egy kis időnk. Ha kedve tartja, tessék!
- L.: *(Halkan játszani kezd, és énekel.)*

1. Az első csók, az első bál:
Az emlék szárnyán visszaszáll.
Fájni kezd bolondul forró szívünk,
El nem sírt könnyeket hullajt szemünk,
Mikor egy eltűnt, bolondos nyár
Emléke ránk talál.

- Zá.: *(Elmélázva.)* Szív... szív... Kezdem már érteni.
- L.: Tetszik parancsolni?
- Zá.: Nem... Semmi... Csak gondolkozom...
- L.: Hagyjam abba?

Zá.: Ha kedve van, folytassa! Ne zavartassa magát! Valami eszembe jutott erről a dalról.

L.: *(Folytatva.)*

2. Miért van csók, miért van dal,
Ha szívünk már nem fiatal?
Miért van bánat és miért van könny?
Vénülő szívünkben miért nincs közöny,
Mikor egy eltűnt, bolondos nyár
Emléke ránk talál?

Zá.: Érdekes kis dal... *(Kis szünet.)* Hány éves maga?

L.: *(Meglepve feláll.)* Én? Hogy én hány éves vagyok? Én még fiatal vagyok.

Zá.: Igaza van. Ilyesmit nem illik kérdezni egy nőtől. Jöjjön, igyon még egy pohárával!

L.: *(Lassan az asztalhoz megy. Felemeli a poharat és iszik.)*

Zá.: Mondja, van magának szíve?

L.: *(Köhögni kezd.)*

Zá.: *(Lili bátát ütögetve.)* Kuc-kuc-kuc... Úgy látszik, cigányútra ment.

L.: *(Poharát letéve, a középső ajtó felé hátrál.)* Hogy nekem van-e szívem?

Zá.: Megálljon! Hová megy?

L.: *(Megáll.)* Olyan... olyan furcsa kérdései vannak. Én úgy félek...

- Zá.: *(Lilibeéz megy, és visszavezeti az asztalhoz.)* A gondolataim egy kissé elkalandoztak. Nem kell félni, nem vagyok megzavarodva. Csak ez a mai nap, ez olyan különös...
- L.: Igen, nagyon különös...
- Zá.: *(Ismét tölt a poharakba.)* Nem szoktam alkoholt fogyasztani, de ma... *(Iszik.)*
- L.: *(Színtén iszik.)* Ma? Mi történt ma?
- Zá.: *(Elgondolkozva.)* Eszembe jutott, hogy van szívem. Nem hallott még arról, hogy a szív jelentkezik, ha kezdünk elfeledkezni róla?
- L.: *(Színtén elgondolkozva.)* Nem, nem hallottam. De most... most úgy érzem, mintha én is elfeledkeztem volna róla.
- Zá.: Őszintén feleljen, meg van elégedve a sorsával?
- L.: Igen... Azt hiszem. Talán eddig meg voltam elégedve. De most... most... *(A könnyeivel küszködve.)* ...úgy érzem, hogy elpazaroltam az életemet.
- Zá.: Nono... Nem kell mindjárt elkeseredni. Még nem késő, még lehet változtatni rajta. Ha maga is úgy gondolja, én hozzásegítem. Támogatni fogom anyagilag, csak ezt az ügyet intézze el!
- L.: *(Szemeit törölgetve.)* Önnek igazán van szíve.
- Zá.: Hej, a mindenit! Most már magam is szeretném tudni, hogy van-e szívem, vagy nincs! *(Izgagtottan sétálni kezd, majd hirtelen megáll Lili előtt.)* Mondja csak... izé... Mi is a maga neve?
- L.: Lili.
- Zá.: Igazán szép név. Mondja Lilike, honnan ismeri maga Balázs urat?
- L.: A Zöld Egérben ismerkedtünk meg.

- Zá.: Igen? És mióta ismeri?
- L.: Nemrégén ismerkedtünk meg. Csak néhány hét óta vagyunk ismeretségben.
- Zá.: És Zoltánt, a fiát?
- L.: Említette, hogy van egy fia, de még nem volt hozzá szerencsém, ugyanis Balázs urat néha a lakásomon fogadom, de én még nem voltam náluk.
- Zá.: Ezt örömmel hallom. A fia valószínű, hogy tisztessége-sebb életet él. *(Félig magához.)* Különben is, Zoltán csak többet ér, mint egy ismeretlen Béla! Érdekes, hogy azokat a terveket is egy Béla nevű készítette... De az legalább ügyes, tehetséges ember. Az feltétlenül meg érdemli, hogy komolyan foglalkozzam terveinek megvalósításával. Kár, hogy még nem találkoztam vele. Bizonyára különb ez a Béla, mint az, amelyik el merészelte csavarni kisleányom fejét. *(Hevesen.)* No, de meg is kapja azt, amit megérdemel egy ilyen aszfaltbetyár! *(Lilibe.)* Bízom magában, hogy ebben az ügyben remekelni fog!
- L.: Igen, remekelni fogok!
- Zá.: Nos, akkor indulhatunk, hogy megmutathassam a tragédia színhelyét. Igazán megéri azt a néhány pengőt... *(Az ajtó felé indulnak. A zene már az utolsó szavaknál játszani kezd.)*
- L. és Zá.: *(Énekelve tartanak a középső ajtó felé.)*

Néhány pengő nem a világ,
Mégis nagy dolog...

Függöny.

2. kép

(Ismét a ligeti részlet. Néhány pillanatig a színpad üres.)

M.: *(Énekelve balról jön.)*³

1. A szerelem megszépíti
Az egész világot
Szebb a kék ég, szebb a
napsugár,
Színesebbek a virágok,
Zöldebbek a lombok,
Bájosabban dalol a madár.

1. Megszépíti a szerelem
Az egész világot,
Mindenkinek ad egy édes
Álmot, boldogságot.
Ha könny csillan szemek-
inkben,
És sajog a lelkünk:
A szerelem mámorában
Mindent elfelejtünk.

Refr. Kacagva csókolgat a nyár.
A szívem valakire vár!
Ma még zöld a fákon minden levél,
Édes mesét suttog a nyári szél.
Zöldellő fák alatt dalolva járok,
Valakit szeretek, valakit várok.
Ma még kacagva csókol a nyár.
A szívem valakit epedve vár.

2. Édes álmok, boldog ál-
mok,
Maradatok vélem!
Csókoljátok álmodó szí-
vem!

2. Mikor szívünk összedob-
ban
Valaki szívével,
Mikor lelkünk szeretni tud
Minden melegével:

³ Ennek a dalnak két változata maradt fenn – a szerk.

Ringó lombok, kisvirágok,
Bájos kismadárkák,
Daloljatok ti is énvelem:

Megtanulunk mosolyogni,
Boldog lesz a lelkünk,
A szerelem mámorában
Mindent elfelejtünk.

Refr.

Zo.: *(A dal végén jobbról jön.)* No nézd csak, kit látnak szemeim?
Milyen szerencsés véletlen. Csókolom kacsóit!

M.: *(Hidegen.)* Jónapot!

Zo.: *(Bambán.)* Csak így fogadja köszöntésemet?

M.: Ha nincs megelégedve, akkor alászolgája!

Zo.: Nem, nem alászolgája! Maradjunk inkább a jónapotnál!

M.: *(Mosolyogva.)* Zoltán, magának szerencséje van.

Zo.: I-igen... Van szerencsém. Azaz, hogy szerencsém van.
(Hirtelen.) Miért van nekem szerencsém?

M.: Azért, mert nem tudok úgy haragudni magára, ahogyan szeretnék.

Zo.: Inkább ne szeressen... Vagyis szeressen, de harag nélkül!

M.: *(Kezet nyújt.)* Hát jó! Szent a béke!

Zo.: Béke? Hiszen nem is volt közöttünk háború. *(Két kézzel kap Magda keze után, és erősen megrázza.)* Ó, Magdácska!
Én... én nem is tudom, hogy örömben mit csinállok.

M.: Jaj, a kezem! Engedje el! Maga tényleg nem tudja, hogy mit csinál!

Zo.: Ez csak azért van, mert... Bizony Isten, hogy nem is tudom... *(Még mindig erősen rázza Magda kezét.)*

M.: Jó, jó! Engedje már el a kezem, maga bolond!

- Zo.: *(Hirtelen elengedve Magda kezét.)* Bolond? Nem, ez túl szokatlan kifejezés. Inkább meláknak nevezzen!
- M.: *(Nevetve.)* Melák? Hát az meg mi?
- Zo.: *(Vigyorogva.)* Nem tudom. A papa becéz így az utóbbi időben.
- M.: *(Nevet.)* Nahát! Nem is hittem volna, hogy a papája ilyen szellemes legyen.
- Zo.: Igen, ő nagyon szellemes! Kísértetiesen szellemes ember.
- M.: Maga azonban cseppet sem szellemes!
- Zo.: Ez azért van, mert gyermekkorom óta irtózom a kísértéktől és szellemektől. Tudja, az úgy történt, hogy egyszer gyermekkoromban, egy pajtásommal kimentünk a temetőbe. Pont éjféli 12 órakor. *(Megrázkódik.)* Brrr...
- M.: Hagyja abba! Most ne mesélje el! Majd máskor. Látom, nagyon megviseli az idegeit ez a történet.
- Zo.: Á, dehogy! *(Röhög.)* Most már nevetek rajta. Tetszik látni! *(Ismét röhög.)* De akkor nagyon megviselt a dolog. Azt mondja a papa, hogy azóta vagyok ilyen.
- M.: ...Melák?
- Zo.: Nem! Akkor nem azt mondta. Most már nem emlékszem arra, hogy mit mondott, de az bizonyos, hogy nem melákot. Csak azóta becéz így, amióta magácska meg én... magácska engemet... azaz, én magácskával... szóval...
- M.: Fejezze be, mert egészen összezavarodik!
- Zo.: Igaza van. Már azt sem tudom, hogy fiú vagyok-e, vagy melák...
- M.: Maga egy nagy melák fiú. Lássá, ezért nem tudok igazán haragudni magára. *(Idegesen nézi a karóráját.)* Most

azonban, ha továbbra is jóba akar lenni velem, akkor egy nagy kérésemet kell teljesíteni!

Zo.: Mindent, Magdácska! Ezer örömmel!

M.: Szeretném, ha sürgősen magamra hagyna.

Zo.: *(Megnyúlt arccal.)* Hiszen még nem is beszélgettünk!

M.: Legközelebb pótolhatja, amit most elmulasztott. De most már menjen!

Zo.: Menjek?

M.: Igen! *(Ének.)*

M.: Menjen, menjen, kisbarátom,
Nincs szükségem magára,
Ne kínozza tovább szívemet!

Zo.: Jó, én megyek, ha magácska
Így jobbnak találja;
Ha elküld, hát tovább mehetek.

M.: Keressen egy másik kislányt,
Aki vigasztalja,
Aki meg is hallgatja magát.
Menjen, menjen, kisbarátom,
Ne számítson énrám.
Jó mulatást és jó éjtszakát!

Zo.: Nem kell nékem magán kívül
Senki a világon,
Hiszen én csak magát szeretem!
Maga az én csodálatos,
Mesés tündérálmom!
Ha én mondom, higgye el nekem!

M.: Elhiszem, ha úgy akarja,
Mégis arra kérem:

Ne kínozza a szívem tovább!
Tudja jól, hogy csoda lenne,
Ha én megszeretném,
De már régen nincsenek csodák!

Zo.: Nem kell nékem magán kívül...

M.: Hallottam már egyszer!

Zo.: Mégis?

M.: Mégis! Nem mondhatok mást:
Menjen, menjen, kisbarátom,
És mondja el másnak
A szívében őrzött vallomást!

Zo.: De, Magdácska, én...

M.: Ne vitatkozzon, mert örök harag!

Zo.: Jaj, jaj! Csak azt ne!

M.: Szóval?

Zo.: Megyek, megyek! Csókolom azokat a kicsike kacsókat!

M.: *(Kézét nyújt.)* Viszontlátásra!

L.: *(Balról jön. Táskájából előveszi a fényképet, és összehasonlítja.)*
Ahá! Ők azok! *(Lassan közeledik.)*

Zo.: *(Magda kezét fogva.)* Megcsókolhatom?

M.: Most kivételesen megengedem.

Zo.: *(Többször, zajos cuppogással megcsókolja Magda kezét.)* Ó, Magdácska!

L.: *(Eltéve a fényképet.)* Szegény fickó... Dehát a pénz az pénz!

Zo.: Drága Magdácska, én olyan boldog vagyok! A tegnapi viselkedése után nem is hittem volna, hogy még egyszer

megcsókolhatom ezeket az édes kis kacsókat. Ennél nagyobb meglepetés már nem is érhet engem.

L.: *(Zoltánhoz lép. Megöleli, és össze-vissza csókolja.)* Végre megtalálalak, te gonosz ember!

Zo.: *(Annyira meg van lépve, hogy még csak nem is tiltakozik.)*

L.: Hát hogyan tehetél ilyet? Eddig jó voltam neked? Persze, akadt egy másik. *(Zoltánhoz simul.)* Ugye, apuskám, visszajössz hozzám? Hiszen én még most is szeretlek! Szeretlek, még ha meg is csaltál ezzel a... *(Végigméri Magdát.)* ...ezzel a nővel.

Zo.: *(Lassan magához tér, és igyekszik szabadulni.)* De kérem, mit akar tőlem?

L.: No, nézd csak... Úgy tesz, mintha nem ismert volna.

Zo.: *(Ellökve magától Lilit.)* Persze, hogy nem ismerem! Menjen innen a... a... *(Hirtelen.)* Mars innen! Érti?!

M.: *(Zoltánhoz.)* Vegye tudomásul, hogy ezekután látni sem akarom többé! Még volt bátorsága rám vetni a szemeit! Maga... maga közönséges szélhámos!

Zo.: Bocsánat, Magdácska, de ez...

M.: Nem érdekel a beszéd! Többé ne merjen a szemeim elé kerülni! Szégyellje magát, Zoltán! *(Jobbra el.)*

Zo.: *(Pityergő hangon.)* Jaaaaj! Mit szól majd a papám?!

L.: *(Meglepve.)* Hát magát nem Bélának hívják?

Zo.: *(Bőgve.)* Neeem! Én Zoltán vagyok! *(Bömböl.)* Jaaaaj! Mit akar maga tőlem?

L.: Ugye magát Bélának hívják?

Zo.: Én nem vagyok Béla! *(Kiabál.)* Én azért sem vagyok Béla! *(Ordít.)* Én jusst sem vagyok Béla, még ha meg is pukkan!

L.: Dehát kicsoda maga?

- Zo.: (Ordít.) Maga kicsoda? Maga... maga...
- L.: (Köszbevág.) Láthassa, én egy nő vagyok.
- Zo.: (Hirtelen lecsillapodva.) Jééé! Tényleg! Maga egy nő. (Nézegetni kezdi Lilit.) Na látja, így mindjárt más... En pedig Balázs Zoltán vagyok!
- L.: Ajvél!⁴ Bakot lőttem! A kedves papáját pedig Balázs Gergelynek hívják?
- Zo.: Jé! Honnan tudja?
- L.: Ismerem őt.
- Zo.: Nahát! Hiszen akkor nincsen semmi baj! Ugye, ő bízta meg magát?
- L.: Téved. Nem ő bízott meg.
- Zo.: Neeem! Akkor nem értem az egészet. Tudja, a papámnak vannak ilyen különös ötletei. Így akarja megakadályozni azt, hogy a menyasszony-jelöltemen kívül más nőekkel ne foglalkozzam. Egyszer már volt cifrább esetem is, mert akkor az a felbérelt hölgyike egy gyönyörű napernyőt teljesen szétvert a fejemben. Az a nő véletlenül túl temperamentumos volt...
- L.: (Nevetve.) Nagyon érdekes lehetett.
- Zo.: (A fejét tapogatva.) Nem is volt olyan érdekes... Szóval mégis csak a papa bízta meg magát.
- L.: Mondom, hogy nem!
- Zo.: Igaza van. Ha ő bízta volna meg, akkor másképp történt volna, ő ugyanis oda szokta adni Magdácska fényképét, meg az enyémet is. Így nem lehet tévedés.

⁴ Jiddis szó, magyarul kb: „Jajj!” – a szerk.

- L.: *(Elővéve a fényképet, Zoltán elé tartja.)* Nálam is van egy fénykép.
- Zo.: *(El akarja venni.)* Adja ide!
- L.: *(Eltéve a képet.)* Nem lehet. Ezt vissza kell adnom a megbízómnak,
- Zo.: A papámnak?
- L.: Mondtam már, hogy nem a papája volt.
- Zo.: *(A kabátján végig fogdosva a gombokat.)* Ő volt... nem ő volt... ő volt... nem ő volt...
- L.: Mit művel maga?
- Zo.: Babonázok. Meg akarom tudni, hogy a papa volt-e, aki megbízta.
- L.: Ha mindenáron tudni akarja, hát jó, elárulom. De ülünk le előbb! *(Leül a padra.)*
- Zo.: *(Körülnéz.)* Én nem merek... Esetleg egy másik megbízott is jöhet... és maga egyáltalán nem hasonlít Magdácskára.
- L.: Ne féljen, ha velem van, maga melák!
- Zo.: *(Meglépre.)* Micsoda? Melák?
- L.: Igen, melákot mondtam.
- Zo.: *(Gyorsan leül Lili mellé.)* Akkor rendben van. Ha ezt a szót hallom, úgy érzem, mintha otthon lennék. A papa is így szokott becézni.
- L.: Nagyon szellemes becenév.
- Zo.: Bizony, nagyon szellemes.
- Nő: *(Jobbról jön. Táskájából fényképeket véve elő, hol a képeket, hol pedig Zoltánékat nézegeti.)* Na várj csak, jómadár! *(Eltéve a képeket, lassan közeledik.)*

- Zo.: Erről jut eszembe, hogy gyermekkoromban volt egy kalandom. Pont éjfélkor – egy pajtásommal – kimentünk a temetőbe és...
- Nő: *(Zoltánhoz ér, és pofon üti.)* Nesze, te semmirekellő! Hát így becsülöd meg a feleségedet?
- L.: *(Elővéve Magda fényképét a nő elé tartja.)* Ne bántsza szegényt! Én már elintézttem.
- Nő: *(A képet nézve.)* Maga is?
- L.: Bizony, én is...
- Nő: Nahát! Most oda lett a százpengőm...
- L.: Ne búsuljon, én sokkal többet veszítettem ma!
- Nő: *(Balra indul.)* Most mit fogok mondani Balázs úrnak?
- Zo.: *(Utánaszól.)* Csak mondja azt, hogy a ligetben rajtakapott valakivel, küldte ezt a pofont, hát fizesse is meg!
- Nő: Igen... Köszönöm... Megpróbálom. *(El.)*
- L.: Ezt nem értem.
- Zo.: Mit nem ért?
- L.: Honnan tudja a papája, hogy ezek a nők valóban elintézték-e a vállalt feladatot? Be is csaphatják őtet.
- Zo.: Á, az ki van zárva! Ha én most hazamegyek és találkozom vele, csak annyit mondok neki, hogy ajaj! Ebből ő már tudni fogja a többit. Így volt ez a napernyő esetében is.
- L.: Szóval így akarja magát tisztességre nevelni?
- Zo.: Így, így! Ma is, ha hazamegyek, eléje állok, és csak annyit mondok, ajaj! Legalább az a szegény nő megkapja a pénzét. *(Kis szünet.)* De magát ki bérelte fel?
- L.: Engem? Zádor méltóságos úr!
- Zo.: *(Meglepve.)* Az nem lehet! Az ki van zárva!

- L.: Miért lenne kizárva?
- Zo.: Mert ő is azt szeretné, ha én lennék Magdácska férje.
- L.: Ezt én is tudom.
- Zo.: Akkor mire volt jó az, amit velem művelt az előbb?
- L.: Elrontottam a dolgot. Nekem egy Béla nevű embert kellett volna kompromittálni. Úgy volt, hogy itt találkoznak Magdával *(Kis szünet.)* Maga szerencsétlen! Pont most kellett magának ide jönni?!
- Zo.: Jaj, nekem! Magdácska mással randevúzik! Mást szeret! *(Kiabál.)* Mást szeret! Ezt megmondom a papámnak!
- L.: Ne ordítozzon! Ide akarja csődíteni az egész ligetet? Inkább beszéljük meg, hogy mit tegyünk.
- Zo.: Mást szeret! Végem van! Én bosszút állok mindenkin! A papán! A méltóságos úron! Mindenkin! *(Hirtelen Lilibe.)* Mondja, akar a feleségem lenni?
- L.: Én a maga felesége? Maga bolond! Mit szólna a papája?
- Zo.: Akar, vagy nem akar?
- L.: Az lehetetlen! Hiszen a papája meg én... Nem is tudom, hogyan mondjam...
- Zo.: Értem már. Így annál inkább! Igen vagy nem?
- L.: Mi lesz ennek a vége?
- Zo.: Azzal ne törődjön! Feleljen!
- L.: Én... én...
- Zo.: Szóval igen. Akkor azonnal megszerzem a diszpenzációt. Lesz, ami lesz!
- L.: Ha ennyire ragaszkodik hozzá...
- Zo.: *(Lili kezét megfogva.)* Te édes... Te édes... *(Hirtelen.)* Mi is a neve?

- L.: Lili.
- Zo.: Lili? Lilike? Milyen szép neve van... Ez szerelem-házasság lesz. Én máris szerelmes vagyok a... nevébe! *(Megcsókolja Lili kezét.)* Lilike! Édes Lilikém!
- L.: Ha a papája megtudja ezt a dolgot, kitagadja magát az örökségből.
- Zo.: Annyi baj legyen!
- L.: Az nem egészen úgy van. Miből fogunk élni?
- Zo.: Van egy kis pénzem, amit az öregemtől szereztem. *(Kezével olyan mozdulatot csinál, mintha elcsenne valamit.)*
- L.: Csak nem lopta meg az apját?
- Zo.: *(Ártatlan arccal.)* Áááá! Neeem! Mellette dolgozom, és sikerült ellesnem az üzleti fogásait. Természetesen csak onnan lehet pénzt szerezni, ahol van.
- L.: *(Átölelve Zoltánt.)* Maga nem is olyan melák. *(Megcsókolja.)* Én máris szeretlek, te drága melákom!
- Zo.: *(Viszonozza az ölelést.)* Édes Magdácska! Oppardon! Azt akartam mondani, hogy édes Lilike! *(Lili arcát jobb és baloldalon többször megcsókolja.)* Most pedig elmegyünk valahová, és megtartjuk az eljegyzésünket! *(Feláll, és Lilit is felsegíti.)*
- L.: Hol tartjuk az eljegyzést?
- Zo.: Egy eszpresszóban. *(Rikkantva.)* Ihaj-tyuhaj! De jól fogunk mulatni! Már most is csudajó kedvem van!
- L.: Csak nehogy elromoljon az a csudajó hangulat...
- Zo.: Nekem? Az ki van csukva! *(Énekel.)*

1. Szeretem a violát,
Szeretem a rezedát,
Szeretem a napot, holdat,

Szeretem a csillagokat,
Ám a nőt is szeretem!
Mikor őket ölelem:
Nem törődöm a világgal,
Violával, rezedával,
Vígán fújom énekem:

Refr: Azt mondják, hogy melák vagyok,
Annyi baj legyen!
Ha egy csinos nőcskét látok:
Megjön az eszem.
Csábos bókot,
Édes csókot
Már jól ismerem.
Tudom jól, hogy mire való
Egy kis szerelem.

2. Szeretem a violát,
Szeretem a rezedát,
Szeretem az eget, földet,
De a csinos pesti nőket
Sokkal jobban szeretem!
Mikor őket ölelem:
Nem törődöm éggel, földdel,
Mert ilyenkor öröm tölt el.
Vígán fújom énekem!

Refr.

L.: *(Az ének végén türelmetlenül.)* Menjünk már!

Zo.: Hallgass! Az anyád...

L.: Tessék?

Zo.: Semmi, semmi! *(Elkapja Lili kezét, és maga után rántja.)* Mehetünk! Ajaj! Mikor foglak én megnevelni... *(Mindketten el, balra.)*

- B.: *(Kis szünet után balról sietve jön. Körülnéz.)* Még nincsen itt. Igazán nem lett volna szép megvárakoztatni. *(Leül a padra, és egy levelet vesz elő.)* Na, nézzük csak! Azt mondja, hogy... *(Olvasza.)* „...Találmánya ügyében bármelyik napon este 6 óra körül keressen fel az alábbi címen. Üdvözl: Zádor.” *(Kis szünet.)* Vajon ki lehet? Soha nem hallottam ezt a nevet. Csak már jönne az én kis tündérem...
- M.: *(Jobbról jön.)* Már arra gondoltam, hogy valami baj történt.
- B.: *(Fölugrik, és Magda elé siet.)* Csókollak, édesem! *(Kézcsók, majd arcon csókolja.)*
- M.: *(Kissé tiltakozva.)* Jaj, ha valaki meglátná...
- B.: Te édes! Igazán resteltem, de azt hittem, hogy megelőztelek. Egyébként egy kellemes hírrel szolgálhatok.
- M.: *(Meglátva a levelet Béla kezében.)* Csak nem szerelmeslevél?
- B.: Egy találmányomról van szó. Ha elfogadják, akkor megesküszünk, és neked, drágám, soha többé nem kell dolgozni abban az ügyvédi irodában.
- M.: Igen, de a szüleim...
- B.: Róluk is gondoskodom.
- M.: Én nem arra gondoltam, hanem az esküvő... Mit szólnak majd?
- B.: Remélem, semmi kifogásuk nem lesz ellenem. Látod, édesem, már be kellett volna mutatnod engem.
- M.: Isten őrizzen!
- B.: Ugyan, drágám! Bármilyen egyszerű emberek is legyenek, én előre is kijelentem, hogy nagyon fogom szeretni és becsülni őket.

- M.: Köszönöm, Béla! Igen hálás vagyok ezért a kijelentésedért, de most beszéljünk másról! Egyszer majd mindenre sor kerülhet. *(Kis szünet.)* Ki írta azt a levelet?
- B.: *(A levelet Magda felé nyújtva.)* Tessék! Nem ismerem az illetőt.
- M.: *(Átvéve a levelet, nézegeti.)* Ismerős az írás.
- B.: Valami méltóságos úr.
- M.: *(Felsikolt.)* Óh!
- B.: Mi történt?
- M.: Ülünk le, Béla. *(Leülnek.)* Egy vallomással tartozom.
- B.: *(Gyengéden átkarolva Magdát.)* Előre is kijelentem, hogy bármit is mondjal, én nem változtatok meg a rólad alkotott véleményemet soha! Angyalnak ismertelek meg, és az is maradsz előttem örökké!
- M.: Bélám! Igazán boldoggá teszel!
- B.: Most pedig halljuk, miről van szó!
- M.: Eddig nem akartam elárulni családi nevemet. Most már belátom, hogy helytelen volt ez tőlem. Én eddig félrevezettelek, hogy megtarthassalak magamnak. Én ugyanis nem ügyvédi irodában dolgozom, hanem... hanem sehol sem, mert ez a levél... *(Atadja Bélának a levelet.)* ...ezt a levelet az édesapám írta.
- B.: *(Hirtelen elhúzza a karját, amivel Magdát átölelve tartotta. Föláll.)* Bocsásson meg...! Ha ezt tudtam volna, úgy időben véget vetettem volna ennek az ismeretségnek.
- M.: De miért? Hiszen én...
- B.: *(Legyint.)* Hiába minden... *(Lassan énekelni kezd.)*

1. Nem lehetünk boldogok egymással.
Búcsúzni kell, ez a végzetünk.
Véget ért e leggyönyörűbb álom,
Hiába vert egymásért szívünk.
Hullhatnak már a zöldellő lombok,
Nem kell a nyár, jöhet már a tél!
Minek a nyár, a fény olyan szívnek,
Amelyik szív többé nem remél?

2. Nem láthatom szemeidnek fényét,
Így hozta a sors, a végzetem.
Csak egy kispad az öreg ligetben,
Csak az tudja, ki voltál nekem.
Hullhatnak már a zöldellő lombok,
Nem kell a nyár, jöhet már a tél!
Minek a nyár, a fény olyan szívnek,
Amelyik szív többé nem remél?

M.: *(A dal végén megfogja Béla kezét, aki lehajtott fejjel áll, és maga felé búzsa.)* Az nem lehet, hogy vége legyen! Ül ide mel-
lém! Én nem akarok elbúcsúzni tőled!

B.: *(Vonakodva leül.)* Ki hitte volna... *(Maga elé néz.)*

M.: Apus már tud rólad, valahogyan majd csak elintézzük...
Igaz, hogy hallani sem akar arról, hogy egy szegény em-
berhez menjek feleségül, de én sem akarok hallani arról,
akit ő szemelt ki nekem.

B.: Igen kellemetlen helyzetben vagyunk...

M.: A szerelem mindent legyőzhet. Különben is, apus még
nem sejt, hogy a hozzá juttatott tervek készítője és az, aki
nekem udvarol, ugyanaz a személy. Ha megtudja, és így
sem puhulna meg, akkor megszököm hazulról, de rólad
mégsem mondok le!

- B.: *(Kézét csókol Magdának.)* Drága Mindenségem! Ezt nem teheted meg...
- M.: De igen! Ha másképpen nem megy... Én most hazamegyek. Te egy félóra múlva jöjj utánam a levélügyben. Ha egy mód kínálkozik is, úgy én mindent elkövetek, hogy rendbe jöjjenek a dolgok. *(Kézét nyújt.)* Viszontlátásra, Édes!
- B.: *(Kézét csókol.)* Drágám! Tehát fél óra múlva!
- M.: *(Balra indul.)* Remélem, sikerül.
- B.: *(Magda után nézve.)* Ki tudja?

Függöny.

III. felvonás

(*Szín: ismét Zádorék lakásán.*)

Zá.: (*Az asztalnál ül és szivarozik.*) Hol a csudába késik az a nő? Még csak az hiányzik, hogy Magda előbb érkezzon, és itt összeházaszkodjanak...

M.: (*Középen be.*) Csókollak, apuskám! (*Homlokra csókolja Zádort.*)

Zá.: De korán hazajöttél. Talán nem volt otthon a varrónő?

M.: Meggondoltam magam, és nem mentem a varrónőhöz, hanem kint voltam a ligetben, ott, ahol veled is találkoztam.

Zá.: (*Csodálkozást színlel.*) Igen? A ligetben voltál?

M.: Apuskám, el sem tudnád képzelni, hogy milyen érdekes dolog történt.

Zá.: (*Nagyot nyel.*) Tényleg. Fogalmam sincs arról, hogy mi történhetett.

M.: (*Kacagva.*) Hahaha! Ezt ugyan soha nem találnád ki!

Zá.: Tyűha! Szinte érthetetlen, hogy miért van ilyen jó kedved. Vajon mi történhetett?

M.: Zoltánnal találkoztam és...

Zá.: (*Nyögve.*) Ajaj!

M.: ...és amint ott beszélgetünk, odajött egy nő, és Zoltán nyakába borult.

Zá.: (*Még keservesebben nyög.*) Ajajaj! Zoltán nyakába borult?

- M.: Igen, a nyakába borult, és össze-vissza csókolta. Kiderült, hogy Zoltán kedvese volt az a nő.
- Zá.: Kiderült?
- M.: Zoltán adta ugyan a meglepettet, de én átláttam a szitán, és kiadtam az útját!
- Zá.: Az valami tévedés lehetett. Bizonyára összetévesztették Zoltánt valakivel.
- M.: Az ki van zárva! Egy nő még a sötétben is megismeri azt, akit szeret.
- Zá.: Ha nem is úgy, hát... hát másképpen lehetett ott tévedés.
- M.: Másképpen? Hogyan?
- Zá.: Na igen... Hát persze... Vagyis, hogy... persze, persze.
- M.: *(Nevetve.)* Nahát! Csoda érdekes volt Zoltán azzal a nővel. Kár, hogy nem láttad azt a jelenetet.
- Zá.: El tudom képzelni azt a szegény fiút.
- M.: Szegény fiú? Igazán nem értelek, apuskám. Ezek után még sajnálni tudod? Különben is megérdemelte! Én még a szemét is kikapartam volna annak a nőnek a helyében! És te még azt akartad, hogy ilyen ember legyen a férjem?
- Zá.: Még most is azt akarom!
- M.: De apuskám! Ezt nem értem. Te ezt nem akarhatod eze-kután.
- Zá.: Meg vagyok győződve arról, hogy Zoltán egy szerencsétlen áldozat.
- M.: De én nem törődöm többé Zoltánnal. Engem nem érdekel! Hallani sem akarok róla többé! *(Heresen.)* Már kezd az idegeimre menni a dolog! *(Dobbant.)* Én meg fogok szökni innen!

- Zá.: Ugyan, kislányom! Nem tudom, hová mennél, mit kezdenél?
- M.: Mindegy. Inkább dolgozok egy... egy... ügyvédi irodában, vagy bárhol, de én nem tűröm, hogy kényszerítsetek. Undor fog el, ha csak a nevét is meghallom annak a meláknak, annak a...
- Zá-né: *(Jobbról be.)* Mi van itt? Miféle vitatkozás ez?
- M.: *(Anyjához megy, és vállára borulva sír.)* Anyuskám, én olyan szerencsétlen vagyok!
- Zá-né: *(Magdát magához ölelve.)* Gábor, Gábor! Már megint mit műveltél? Gyere, kislányom! *(Mindkettő jobbra el.)*
- Zá.: *(Utánuk nézve a fejét vakarja.)* Azt én is szeretném tudni, hogy mit csináltam... Azt hiszem, valami nagy marhaságot követtem el. Ez a nő is... Ez a Lili, alaposan elintézte a dolgot. Igaz, arról ő sem tehet, hogy az a lüke Zoltán is mindig oda dugja az orrát, ahová nem kellene. *(Kifakad.)* Gergely az oka mindennek! Ha nem adja azt a hülye ötletet...
- G.: *(Középen be.)* Szervusz, Gábor!
- Zá.: Éppen a legjobbkor jöttél!
- G.: Csak nem valami jó hír?
- Zá.: Azonnal megtudod. De foglalj helyet, kérlek!
- G.: *(Nem ül le.)* Köszönöm, de nem maradok sokáig.
- Zá.: Ülj csak le! Olyasmit hallasz tőlem, hogy attól úgyis le kell ülnöd.
- G.: *(Leül.)* Baj van talán?
- Zá.: Méghozzá elég nagy.
- G.: Ejha! Mi legyen az?
- Zá.: Megfogadtam a tanácsodat azzal a nővel, azzal a Lilivel.

- G.: Na és? Nem sikerült?
- Zá.: De! Nagyon is jól sikerült. A fiad itta meg a levét az egész hülyeségnek.
- G.: Micsoda? *(Feláll, majd ismét leül.)* Beszélj, mi történt?
- Zá.: Az történt, hogy a te drágalátos csemetéd lett elintézve ahelyett az ismeretlen Béla helyett.
- G.: Mi a csodát keresett az a melák a ligetben? Dehát ez még nem olyan tragikus eset.
- Zá.: Igen ám, de Magda ezek után hallani sem akar Zoltánról.
- G.: Ismerem a nőket nagyon jól. Majd megbékül vele.
- Zá.: A nőket ismerheted eléggé, de Magdát még én sem tudom kiismerni. Néhány perccel ezelőtt még azzal fenyegetőzött, hogy inkább elmegy hazulról, de neki Zoltán nem kell.
- G.: Az lesz a leghelyesebb, ha mindent elmondasz neki. Így megengesztelheted.
- Zá.: Én mondjam el, hogy milyen marhaságot csináltam? Nem! Erről szó sem lehet!
- G.: Majd igyekszem segíteni neked. Majd csak kisütök valamit!
- Zá.: *(Ijedten.)* Inkább ne! Elég volt egyszer is a te remek ötleteidből!
- A.: *(Középen be. Tálcan névjegyet nyújt Zádor felé.)* Egy úr kéri be-bocsájtását.
- Zá.: *(A névjegyet olvasva.)* Kovács Béla. Vezesse be a dolgozószobámba! Azonnal jövek!
- A.: Parancsára! *(Meghajol. Középen el.)*
- G.: Béla? Csak nem a leányod csábítója?

- Zá.: Még ha ő lenne... Ez egy nagyon ügyes fiatalember, akit a napokban ajánlott figyelmembe egy régi iskolatársam. Nos, ez a fiatalember szenzációs dolgot agyalt ki, aminek óriási jelentősége van. De megyek, mert egy ilyen talentumot méltatlan dolog lenne megvárakoztatni. Ha érdekel, tartsál velem!
- G.: *(Feláll.)* Hogyne érdekelne. Engem minden szokott érdekelni, amiben van egy kis fantázia. *(Mindkettő középen el.)*
- M.: *(Hatalmas kofferral a kezében, jobbról be. Körülnéz, majd ének.)*

1. Fölkapom a koffferemet,
Odébb állok, amint lehet.
Úgy eltűnök, mint a pára.
Meglépetés lesz ez mára.
Csak a mama meg ne tudja,
Csak a papa meg ne lássa!
Elég volt az ötórai teákból!
Ez lesz csak a merészség a javából!

Refr. Anyuskám, apuskám,
Kiscicám, kiskutyám:
Messzire megyek!
Anyuskám, apuskám,
Kiscicám, kiskutyám:
Ne keressetek!
Nem találtok sem a földön,
Sem égen,
Csak a babám értem égő
Szívében!
Anyuskám, apuskám,
Kiscicám, kiskutyám:
Nem találtok sehol máshol,
Csak a babám értem égő
Szívében!

2. Fölkapom a kofferemet,
Nem tehetek már egyebet.
Szép csendesen odébb állok,
Ilyenek a mai lányok.
Legény után visz a lábam,
Köd előttem, köd utánam!
Csak a mama meg ne tudja,
Csak a papa meg ne lássa!
Elég volt az ötórai teákból!
Ez lesz csak a merészség a javából!

Refr.

J.: *(Középen be. Magdát megpillantva a bőrönddel, nagy hangon.)* El tetszik utazni? Nahát! Nem is tudtam!

M.: Ne kiabáljon, Jucika! Nem akarom, hogy valaki meghallja! Különben is, én nem utazom, hanem megszököm.

J.: *(Összezsapva kezzeit.)* Nahát! Az nagyon érdekes dolog. Látam már a moziban is ilyen esetet.

M.: Mondja meg a szüleimnek, hogy a toalettasztalomon egy levelet hagytam.

J.: Ha megtudják, egészen oda lesznek. *(Hirtelen.)* Nem, ezt nem lehet csinálni! *(A bőrönd után kapkod.)* Tessék ide adni azt a koffert! Én nem engedhetem...

M.: Kérem, Jucika, ne avatkozzon az én ügyeimbe! *(Kikerülve Jucit.)* Mondja meg a szüleimnek, hogy ne keressenek, mert úgysem találhatnak meg. *(Középen gyorsan el.)*

J.: *(A becsukódó ajtóra nézve.)* Na, tessék! Most megszökött... Ez lett az úri nevelés vége. *(Lassan jobbra el.)*

M.: *(Kis szünet után középen bejön. Idegesen néz körül, majd a bal oldalon lévő függöny mögé bújik a bőrönddel.)* Hát kellett ez nekem?!

- Zá.: *(Gergelyvel és Bélával közösen bejön. Kezében iratcsomó.)* Foglaltok helyet! Itt valamivel barátságosabb.
- B.: Köszönöm szépen! *(Leül.)*
- G.: Köszönöm! *(Leül.)* Nos, lássuk a medvét!
- M.: *(A függöny mögött bőröndjét letéve.)* Mi lesz ebből?
- Zá.: *(Bélához.)* Kovács úr, jelenleg hol van alkalmazásban?
- B.: Sajnos már hosszú ideje állás nélkül vagyok.
- Zá.: Annál jobb! Átnéztem a terveit, és el vagyok ragadtatva tőle. Azért is hívtam, hogy felkérjem, hajlandó-e nálam alkalmazást vállalni? Lehetővé akarom tenni, hogy terveit mielőbb kidolgozhassa.
- B.: Igazán nem is tudom, mivel háláljam meg ezt a bizalmat!
- Zá.: Ha elfogadja ajánlatomat, úgy máris meghálálta. Ön olyan tehetség, akire csak büszke lehetek, ha nálam működik.
- M.: *(A függöny mögött halkan.)* Éreztem, hogy nem mindennapi ember.
- G.: Mi a lényege tulajdonképpen annak a találmánynak?
- Zá.: A lényege nem titok. *(Egy papírlapot nyújt Balázs felé.)* Parancsol! Itt néhány sorban minden benne van. *(Bélához.)* Nos, fiatalember, megegyeztünk?
- B.: Az ajánlatot köszönettel elfogadom.
- Zá.: Akkor rendben vagyunk. Én természetesen minden anyagi támogatást megadok.
- B.: Igazán hálás vagyok! Most azonban egy vallomással tartozom...

Zá-né: *(Jobbról berohan. Kezében egy papírlapot lobogtat.)* Ez rettenetes!
(A vendégeket meglátva igyekszik lecsillapodni.) Gábor, kérlek,
nagy baj történt!

Zá.: Egy kis türelmet, Mária, azonnal végzek!

Zá-né: Ezt nem lehet elhalasztani!

Zá.: Ugyan, Mária! Mi lehet az a fontos dolog?

Zá-né: *(Átnyújtva a kezében lévő papírlapot.)* Tessék! Olvasd!

Zá.: *(Átvéve olvasni kezdi.)* „Drága anyuskám és apuskám! Nagyon jól tudjátok, hogy én mindig szófogadó, jó kislányság voltam. Ne haragudjatok reám azért, mert elhagytam a szülői házat...”

Zá-né: *(Kezeit tördelve.)* Rettenetes! Végem van!

M.: *(A függöny mögött balkan.)* Szegény anyuskám!

B.: Nahát, ez a kislány...

Zá.: *(Balázs és Béla felé.)* Bocsássanak meg egy pillanatra!

G.: Kérlek szépen... Csak olvassad! Kezd a dolog engem is érdekelni.

Zá.: *(Tovább olvas.)* „Ti azt hittétek, hogy jót tesztek velem, amikor Zoltánhoz akartok kényszeríteni. Mivel Béláról hallani sem akartok, elhatároztam, hogy megszököm hazulról, de én csakis az ő felesége leszek! Nekem többet ér a boldogságom, mint a vagyon. Nem bírom azt a felvágós úri társaságot sem! Ne haragudjatok rám! Csókollak, anyuskám és apukám! Szeretettel, a ti engedelmes kisleányságotok – Magda.”

Zá-né: *(Sírva.)* Ilyen szégyent kellett megélnem.

Zá.: Látod, ez lett a te nevelésed következménye!

Zá-né: Te vagy az oka mindennek!

- Zá.: Persze, ha valami kellemetlenség történik, annak csak én lehetek az oka. Így van ez a világ kezdete óta... A baj már Ádám és Évánál kezdődött, azzal a bizonyos almával...
- Zá-né: Gábor! Ez téged ilyen hidegen hagy? Lányod a legnagyobb szégyent zúdítja fejünkre, te pedig filozofálsz...
- Zá.: Mégsem engedhetem meg, hogy engem hibáztass!
- B.: *(Feláll.)* Bocsánatot kérek...
- Zá.: Csak egy kis türelem!
- B.: Be kell vallanom, hogy én vagyok az oka mindennek!
- Zá.: *(Hirtelen feláll. Szája egy ideig hangtalanul mozog, és mereven néz Bélára.)* Maga az...? Ön az...?
- G.: *(Végigméri Bélát)* ...Az a bizonyos Béla?
- Zá-né: *(Bélát nézegeti.)* Hiába... Mindig jó ízlése volt az én kislánynomnak.
- M.: *(A függöny mögött egyik lábáról a másikra áll.)* Mit tegyek? Mit tegyek?
- Zá.: *(Lassan Bélához megy.)* Ön volna az a... az a Béla?
- B.: *(Lehajtott fejjel, halkán.)* Sajnos én vagyok.
- Zá.: *(Felemeli kezét, mintha ütni akarna.)* Úgy? Szóval...
- Zá-né: *(Sikolt.)* Gábor!
- Zá.: *(Hirtelen magához öleli Bélát.)* Fiam! Édes fiam!
- M.: *(Elölép a függöny mögül.)* Apuskám! Édes apuskám!
- Zá.: *(Elengedi Bélát.)* Magda! Hát te... Hát te itt bujkálsz?
- Zá-né: *(Magdához rohan és össze-vissza csókolja.)* Kislányom! Édes, egyetlen kislányom!
- G.: *(Fejét vakarva.)* No nézd csak! És én azt hittem, hogy ismerem a nőket...

- B.: Bocsánatot kérek, hogy miattam ilyen kellemetlenség...
- Zá.: *(Közbevág.)* Egy mukkot se! *(Magdához.)* Mire volt jó ez a csacsiság?
- M.: Én igazan el akartam szökni, de ti éppen akkor jöttetek, és így nem tudtam kijutni a házból.
- Zá-né: Hála Istennek! De miért kellett elbújni?
- M.: A bőrrönd miatt. *(A függöny mögül előbozizza a bőrröndöt.)* Ez miatt!
- Zá-né: Tedd le azonnal! Még meg találod erőltetni magad!
- M.: *(Nagy huppanással leejti a bőrröndöt.)*
- G.: *(A huppanásra nagyot ugrik.)* Huh...
- M.: Ugye, nem haragszol, apuskám?
- Zá.: *(Tettetett haraggal.)* Megérdemelnéd, hogy alaposan megverjelek, de... *(Magda arcát simogatva.)* ... a vőlegényed előtt ezt mégsem illene.
- M.: Ó, apuskám! *(Összecsókolja Zádort, majd Bélához rohan, de megtorpan előtte.)* Béla!
- B.: *(Magda szeméibe nézve, halkán.)* Magduska! *(Hosszú ideig egymást nézik.)*
- Zá.: Na mi lesz? Mire vártok, gyerekek?
- M.: *(Bélához simul.)* A szerelem mindent legyőz! *(Csók.)*
- G.: Mi lesz Zoltánnal?
- Zá.: Minden zsák megtalálja a maga foltját. Majdcsak talál ő is valakit. *(A csókolózó párhoz.)* Jó lesz, ha későbbre is hagytok belőle...
- M.: *(Kibontakozva az ölelésből.)* Ó, apuskám! Köszönöm, nagyon köszönöm ezt a boldog napot!

- Zá.: Most pedig, hogy lássátok, nekem is van szívem, áldásom adom rátok!
- Zá-né: De Gábor! Hiszen még meg sem kérték Magda kezét!
- Zá.: *(Legyint.)* Ahogyan én a vőlegényt megismertem, viszi anélkül is.
- B.: Hogy a formáság is meglegyen, tisztelettel bátorkodom megkérni leányuk, Magduska kezét!
- Zá.: *(Zádornéra néz.)* Nos, Mária?
- Zá-né: Nekem nincsen kifogásom ellene.
- Zá.: Nekem sincs.
- A.: *(Középen be.)*
- Zá.: Éppen jókor jön, Albert. Holnap eljegyzést tartunk. Mozgósítsa a személyzetet, hogy holnap estére minden rendbe legyen!
- Zá-né: *(Magdához.)* Kislányom, te azt írtad, hogy nem bírod azt a felvágós úri társaságot. Nos, hogy megfelelő társaság legyen, Albert és Juci is ott lesz az asztalunknál, és ők is megtartják az eljegyzésüket. *(Zádor felé.)* Remélem nincsen ez ellen semmi kifogásod!
- Zá.: Á, dehogy van! *(Hirtelen.)* Mit mondtál? Hogy Albert és Juci...?
- Zá-né: Igen. Szeretik egymást.
- Zá.: A mi asztalunknál?
- Zá-né: Miért ne? Ők is csak emberek. Vagy talán nem?
- Zá.: Hüm... Hát igen... Na jól van, ha már így van.
- M.: *(Alberthez rohan, és elkapva a kezét megforgatja.)* Gratulálok, Albert!
- J.: *(Jobbról be.)* Hívni tetszettek?

- Zá.: Juci, maga hallgatózott?
- J.: Nem... Á, nem...
- Zá.: *(Juciboz.)* Maga szereti Albertet?
- J.: Én...? Albertet...? *(Hirtelen.)* Hát persze, hogy szeretem!
- Zá.: Holnap este maguk is megtartják az eljegyzésüket. A gyűrűkről, na meg egyéb apróságokról is gondoskodni fogok. *(Kibúzza magát, és Zádornéra néz.)* Na, ugye, hogy van szívem?
- Zá-né: *(Nyel egyet.)* Igen, most már azt hiszem...
- A.: *(Meghajol.)* Nagyon szépen köszönjük a jóságát!
- J.: *(Színtelen meghajol.)* Nagyon szépen köszönjük!
- Zo.: *(Lilivel középen be.)* Csókolom az összes kacsókat! Kiszti-hand! Jó estét kívánok!
- L.: *(Félénken.)* Jó estét kívánok!
- Zá.: Na, ezek szépen összekerültek...
- G.: *(Meglepve.)* A melák és a Lili...
- M.: *(Zoltán felé biccentve, Bélához.)* Látod, ehhez akartak feleségül adni.
- B.: *(Magda kezét simogatva.)* Csak nyugalom, édesem! Most már minden jóra fordul!
- G.: *(Zoltánhoz.)* Hát te hol a csudában ismerkedtél meg ezzel a hölgygel?
- Zo.: *(Énekelve.)* „Ujjé, a ligetben nagyszerű...”
- G.: Ne bolondozz, hanem felelj! *(Feláll.)*
- Zo.: Én nem bolondozok. Mondom, hogy a ligetben.
- G.: Jó. Ez rendben van. De mit akarsz ettől a nőtől?
- Zo.: Ez a hölgy a feleségem!

G.: *(Lerogy egy székre.)* Jaj, nekem! Ez a hölgy a feleséged? Ez nem igaz!

Zo.: Márpedig igaz. Hiszen én is jelen voltam az esküvőmön.

G.: *(Lilikehez.)* Ugye, Lilike, ez nem igaz?

L.: Hát nem egészen...

Zo.: Mi az, hogy nem egészen?

L.: Csak az eljegyzést tartottuk meg egy eszpresszóban.

G.: Micsoda marhaság! Eszpresszóban eljegyzés...

Zo.: Na meg a többin is túl vagyunk már.

G.: *(Hevesen.)* Zoltán, én ezt nem tűröm! Ez a nő nekem... Én ezt a nőt...

Zo.: Tudom, papa! Lili elmondott mindent!

G.: Mégis el akarod venni?

Zo.: Na hallod, papa! Egy ilyen becsületes nőt, aki ilyen őszinte hozzám... És különben is, így minden a családban marad. Kár izgulnod!

Zá.: Gergely, Gergely! Még mindig nem ismered eléggé a nőt... Ha szeretik egymást, hát legyenek boldogok!

G.: De értsd meg, kérlek...

Zá.: Én mindent értek, csak te nem érted. Mondtam már az előbb, hogy „minden zsák megtalálja a maga foltját”.

G.: *(Fejét fogva.)* De micsoda folt...?! Micsoda folt...?!

Zá.: Attól meg boldogok lehetnek. *(Lassan Zádornéhoz megy, és átkarolja.)* A szív az oka mindennek... De ne búsulj, hiszen... *(Énekelni kezd. A párok egymásához simulva szintén énekelnek. Bonviván)*

1. Szeretni szép, szeretni jó...
Ha megfogom kezéd,

Ne félj tőlem, te kis bohó,
Ölelj meg engemet!
Ha édes ajkad csókolom,
Szívem vadul dobog.
Csak én tudom, csak én tudom:
Milyen boldog vagyok!

Refr: Szeretni szép, szeretni jó...
A boldogság is illanó.
Ne várjunk hát, ne tétovázzunk,
Mert gyorsan elszáll minden álmunk!
Ma még a szív vígan dalol,
De holnap már nem lesz seholl!
Amíg szívünkben van remény:
Az élet egy szép költemény.
Ne várjunk hát, ne tétovázzunk,
Mert gyorsan elszáll minden álmunk!

2. Szeretni szép, szeretni jó...
A vén Nap ránk nevet.
Ne fél tőlem, te kis bohó,
És szeress engemet!
Felejtsünk minden bánatot,
A szív legyen vidám!
Kacagjuk át az életet
Az első csók után!

Refr.

Függöny.

Vége.

Főpróba

Szatíra, bohózat, vígjáték vagy amit akartok
egy felvonásban és egy képben

Szereplők:

Férj	(Fé.)
Feleség	(Fe.)
Kökény	(K.)
Rendező	(R.)
Ügyelő	(Ü.)
Súgó	(S.)

(Kispolgári szalon. Bal sarokban kisebb asztalka, fotójök. Oldalt pohárszekrény. Jobb háttérben vitrin. Férj és feleség az asztalnál ülnek. A nő kézímunkázik, a férj újságot olvas. Középen és jobbról ajtók.)

Fe.: Mi van veled, fiacskám? Ma nem akarsz lemenni a kávéházba sakkozni? Toporcsák már bizonyosan türelmetlenül vár.

Fé.: Nem. Ma nincs kedvem. De képzel, a villamos ismét elütött egy embert.

Fe.: Na és? Ha elütötte, hát elütötte!

Fe.: Te csak ilyen könnyen veszed a dolgot: ha elütötte, hát elütötte? Maholnap az ember nem mehet már az utcára sem!

Fe.: A kávéházban biztosan nem üt el a villamos senkit sem.

Fé.: Mit akarsz azzal a kávéházzal?

Fe.: Toporcsák szép véleménynel lesz rólad.

Fé.: Hagyd már azt a Toporcsákot! De ez a villamosbaleset...

Fe.: Ugyan, kérlek! Menj már azzal a villamossal!

Fé.: *(Ingerülten.)* Hát nem megyek! Sem azzal a villamossal, sem a következővel, sőt még az utána következővel sem!

Fe.: Fiacskám, ma egy kissé ideges vagy.

Fé.: Hogy ne lennék ideges, mikor a villamos elgázol egy embert, te pedig a kávéházba küldesz sakkozni. Nagyon szeretném tudni, mit szólnál akkor, ha egy villamos engem ütne el!

Fe.: Téged?

Fé.: Igen, engem! Engem nem üthet el egy villamos? Vagy úgy gondolod, hogy csak más embereknek van joguk ahhoz,

hogy a villamos elüsse őket? *(Kiabál.)* Nekem nincs jogom ahhoz, hogy a villamos elüssön?

Fe.: Én csak azt gondolom, hogy a kávéházban még senkit sem ütött el a villamos.

Fé.: Persze, hogy ott nem üt el senkit!

Fe.: A gyalogjárón sem üt el senkit. Vagy azt hiszed, hogy a villamos képes fölmenni a járdára is csak azért, hogy a kiszemelt áldozatát elüthesse?

Fé.: Dehogy is hiszem! Mondtam én egy szóval is, hogy a járdán, a gyalogjárón gázolta el? *(Kiabál.)* Nem a gyalogjárón gázolta el! Az úttesten, a síneken gázolta el, ahol a villamosoknak módjukban áll, ahol alkalom kínálkozik arra, hogy gázoljanak! Érted most már?!

Fe.: Persze, hogy értem! Eddig is értettem. És mégsem tudom sajnálni azt az embert, mert ha óvatos lett volna, ha jobbra-balra tekintgetett volna, akkor hiába akarta volna a villamos elgázolni.

Fé.: Ne politizálj! Ne politizálj! Én nem akarok „jobbra-balra tekintgetni”. Én csak előre tekintgetek! Engem ne vádoljon senki sem azzal, hogy „kétkulacsos” vagyok, hogy „jobbra-balra tekintgetek.”

Fe.: Akkor pedig érvényesülni fog a jogod, és egy szép napon téged is elgázol.

Fé.: A villamos?

Fe.: Vagy az, vagy egy autóbusz, esetleg egy dömper... Vagy mit tudom én, egy lépegető-exkavátor.

Fé.: Azért, mert én becsületesen mindig csak előre nézek?

Fe.: Azért, mert nem vagy tisztában a közlekedési szabályokkal, és nem tudod azt, hogy mielőtt lelépnél a gyalogjáróról, akkor balra kell tekintgetni mindaddig, amíg el nem

éred az úttest közepét. Onnan kezdve pedig jobbra kell tekintgetni, amíg el nem éred a túloldali gyalogjárót. Meg azt sem tudod, hogy áthaladni csak útkereszteződéseknél, vagy az arra kijelölt helyeken lehet, de ott is csak derékszögben...

Fé.: Tyű, hogy te milyen jól tudod ezeket a dolgokat! Hát ez nagyon szép! Csakhogy...

Fe.: Mit csakhogy?

Fé.: ...az a különös, hogy engem még egyszer sem írt föl a rendőr szabálytalan közlekedés miatt. Ellenben téged már több ízben is megbírságoltak.

Fe.: Ja, fiacskám, az azért volt, mert én becsületes vagyok.

Fé.: Mi a fene?

Fe.: Igen, azért! Én nem tudom megtenni azt, amit sok lelkiismeretlen gazember megtesz.

Fé.: Ugyan mit?

Fe.: Azt, hogy amikor a rendőr rájuk sípol, akkor ártatlan pófákat vágva vargabetűt csinálnak, és csaknem futva menekülnek el a tett színhelyéről. Ha engem odaint, hát oda-megyek becsületesen.

Fé.: És azután szépen felír.

Fe.: Előbb udvariasan kioktat a közlekedés szabályaira.

Fé.: Téged, aki annyira tisztában vagy vele?

Fe.: Nem csak engem. Mások is tisztában vannak vele...

Fé.: És azokat is felírja?

Fe.: Persze, hogy föl, ha nem tartják be azokat.

Fé.: Szinte érthetetlen...

- Fe.: *(Erélyesen.)* Vannak emberek, akiket azért írnak föl, mert nincsenek tisztában a közlekedés szabályaival. Minket pedig – akik tisztában vagyunk vele –, azért írnak föl, mert nekünk mindig sürgős a dolgunk. Mindig sietünk, és nincsen arra időnk, hogy betartsuk. Érted?
- Fé.: Aha! Most már értem!
- Fe.: Hát nem mész ma sakkozni?
- Fé.: Hogy elüssön egy lépegető-exkavátor?
- Fe.: Hogy Toporcsák ne várjon hiába!
- Fé.: *(Letéve az újságot fölláll.)* Na jó! De ha mégis elüt valami?
- Fe.: Ne félj! Nem fog elütni semmi!
- Fé.: *(Feleséghez lépve.)* Biztos ez?
- Fe.: Na hallod, ha én mondom!
- Fé.: Igazad van, szívecskem. Megyek! Ne várjon az a Toporcsák hiába! *(Feleséget homlokon csókolja.)* Szervusz, szíveském!
- Fe.: Szervusz, kismókusom!
- Fé.: *(Jobbra indul. Középen, a sűrűség előtt megáll.)*
- Fe.: Nos?
- Fé.: Nos?
- S.: *(A sűrűségéből felkiabál.)* Mit „nos”-olnak ott? Ez nincsen benne a szerepben!
- Fé.: *(Sűrűsöböz.)* Mit kiabál? Magának nem szabad kiabálni. Magának csak suttogni szabad!
- S.: *(Kiabál.)* Mi lesz már? Gyerünk, gyerünk!
- K.: *(Jobbról belép.)* Én nem bánom, én bejöhetek éppenséggel, de az ügyelő úr azt mondta, hogy várjak addig, amíg ő... *(A férjre mutat.)* ...kimegy innen.

- Fé.: *(Kökényhez.)* Jé, maga már bejött? Hová siet annyira? Nekem előbb ki kell innen menni.
- K.: Én azt hittem, hogy a sűgő nekem ordította, hogy gyérünk, gyérünk!
- Ü.: *(Középen be.)* Mit művelnek itt maguk, szerencsétlenek? Tönkre teszik az egész előadást!
- Fé.: Ügyelő úr, maga minek jött be? Maga nincsen benne a szerepben!
- Ü.: *(Ordít.)* Persze, hogy nem vagyok benne! De magának már régen ki kellett volna menni!
- Fé.: Tudom én azt jól, de közben bejött a Kökény úr. No de most már tényleg megyek ...a kávéházba sakkozni. *(Kökénynek kezét nyújt.)* A viszontlátásra, kedves Kökény úr!
- K.: *(Kézfogás.)* A viszontlátásra!
- Fé.: *(Kezét nyújtva az ügyelőnek.)* A viszontlátásra, ügyelő úr!
- Ü.: *(Ellökve a férj kezét.)* A... a fenéket! Maga marad! Ellenben maga... *(Kökényt a gallérjánál fogva kifelé húzza.)* ...maga jöj-jön ki! *(Férj felé.)* Maguk pedig folytassák! *(Ügyelő Kökényt a gallérjánál fogva jobbra kiviszi.)*
- Fé.: *(Feleséghez.)* Könnyű neki! Ő kimegy, mi pedig folytassuk. Mit folytassunk? Honnan folytassuk?
- S.: *(Hangosan felkiabál a szűnre.)* Köszönjön, és menjen!
- Fé.: Mit kiabál abból az ürgelyukból?
- S.: *(Ordít.)* Köszönjön, és menjen!
- Fé.: Hát jó! A viszontlátásra, sűgő úr!
- S.: Ne nekem köszönjön, hanem a feleségének!
- Fé.: A feleségemnek? Érdekes. Hiszen én nőtlen vagyok!
- Fe.: De a szerep szerint igenis nűs maga!

- Fé.: Persze, persze! Hiszen maga most az én kedves feleségem... az én aranyos, kis nejem. Igaza van! Hát akkor folytassuk! *(Feleségéhez megy, és pátosszal.)* Édes szívecském! Megyek a kávéházba sakkozni. Ne várjon az a Toporcsák hiába! *(Csók.)* Szervusz, szívecském!
- Fe.: Szervusz, kismókusom! *(Félbalkan.)* De most már menjen!
- Fé.: Megyek már! Hát persze, hogy megyek! *(Jobbra el.)*
- Fe.: *(Fölkáll, és nyújtózkodik.)* Retteneteseek ezek a mai férjek. Ha itthon kellene maradni, akkor mindenáron menni akarnak. Ha pedig nincsen rájuk semmi szükség, akkor alig lehet eltávolítani őket. Bár az is igaz, honnan tudhatná egy jó férj, hogy mikor illik diszkréten távol lenni? Elvira is pontosan így van a férjével. No de az a fő, hogy már elment. Jöhet Balambér, az én álmaim daliás lovagja... Ó, Balambér! *(Karjait széttárva keringőzni kezd, és énekel.)* „Egy a szívem, egy a párom, / Boldogságom tőle várom, / Más legénytől még a csók sem kell! / Mert...”
- K.: *(Jobbról be.)* Itt vagyok, angyalom! Édes Kunigundám!
- Fe.: *(Karjait kitárva.)* Ó, Balambér! Itt vagy, egyetlen Balambérom?!
- K.: *(Színtén kitárja karjait.)* Itt vagyok, ragyogok, mint a fekete szurok... Oppardon... Nem is ezt kellett volna mondanom, hanem azt, hogy: Kunigundám! Te vagy az összes Kunigundák Kunigundája! Te él-Kunigunda! Te kiváló Kunigunda! Te szakma kiváló dolgozója!
- S.: *(Ordít.)* Maga őrült! Miket beszél össze-vissza? Ez nincsen benne a szerepben!
- K.: *(Súgóboz.)* Hallja, maga ne ordítózzon közbe, mert itt hagyom az egész szerepet ezzel a kiváló Kunigundával együtt!
- S.: Jó, jó! Csak folytassa! Ölelje meg!

- K.: Jó, jó! Csak folytassa! Ölelje meg!
- S.: Maga ölelje meg, maga szerencsétlen!
- K.: Maga ölelje meg, maga szerencsétlen!
- S.: Ne utánozzon, hanem csinálja már!
- Fe.: Csinálja már, Kökény úr!
- K.: *(Feleséghez.)* Már maga is idegesít? Mit kell nekem csinálni?
- Fe.: Engem megölelni.
- K.: Á, az ki van zárva! Magának kell megölelni engem.
- Fe.: Nekem?
- K.: Igen, magának! Várjon csak egy kicsit! *(Súgóhoz megy.)* Adja ide azt a szerepkönyvet! *(Felkapja, és a feleséghez viszi.)*
- S.: *(Ordít.)* Adja vissza! Ne bomoljon meg egészen!
- K.: *(Súgóhoz.)* Bocsánat, egy pillanatra! Azonnal vissza fogom adni, csak előbb valamit tisztázni kell. *(Feleséghez megy.)* Hát idefigyeljen! Itt van az, hogy... Várjon csak... Hol is van? Ja, igen... Azt mondja, hogy: „Feleség azt mondja: Ó, Balambér! Egyetlen Balambérom!”
- Fe.: Igen, és a karjaim ki kell tární. Így! *(Mutatja.)*
- K.: Igen. A karjait kitarja... Itt van az is... Eddig jó.
- Fe.: Hát hol nem jó?
- K.: Várjon csak egy kicsit! *(Szótagolva olvas.)* „Kökény szintén kitarja a karjait.”
- Fe.: Na ugye?!
- K.: De az ölelés az nincsen itt!
- Fe.: Hogyan akar maga ölelés nélkül csókolózni? Azt úgy kell, öleléssel!
- K.: Úgy kell, öleléssel???

Fe.: Természetesen!

K.: Á, az nincsen ideírva.

Fe.: Az nem baj, de a szövegíró úgy gondolta!

K.: Biztos ez?

Fe.: Egész biztos!

K.: Hát akkor... (*Kijakad.*) ...a fene egye meg ennek a szövegnek az íróját! Honnan tudjam én azt, hogy ő mit gondolt és hogyan gondolta? Hát mi ez tulajdonképpen, szövegkönyv vagy pedig zsákbamacska?

R.: *(Jobbról be.)* Kökény úr! Mit művel itt? Miféle vitatkozás ez?

K.: Nem jó a szerep... Elromlott. A szövegíró elrontotta.

R.: A nyavalyát rontotta el! Maga ront el itt mindent! (*A szerepkönyv után nyúl.*) Adja ide azt a szerepkönyvet!

K.: *(Háta mögé dugja.)* Hogyisne! Ez a sűgő úré. Megígértem neki, hogy visszaadom. *(A sűgőhöz viszi.)* Tessék! Na ugye, hogy visszaadtam? Ez vagyok én!

R.: Kökény úr, mi van magával? Teljesen tönkre teszi ezt a drámát és engem is. Szedje össze magát! Tessék folytatni az előadást! Menjen oda a kartársnőhöz, és csókolja meg!

K.: Rendben van, rendező úr! Én megcsókolom! Ezen már ne múljon! De maga mondta, rendező úr! *(Feleséghez megy, és esetenül megcsókolja.)* Nnnna! Megy ez nálam!

R.: (*Ordít.*) Mi volt ez?! Ez magának csók? Így csókol egy házibarat? Egy csábító? Egy Don Juan?

K.: Nézze, rendező úr! Ne idegeskedjen! Mit tudom én, hogy azoknak a kicsodáknak, azoknak a hogyyishíjjákoknak hogyan esik jól csókolózni? Nem mutatkozott be nekem egyikük sem. Én már csak a magam módján csinálom.

Meg egyébként sem vagyok olyan nyavalygós hangulatban...

R.: Ne magyarázzon annyit! Ide nem hangulat kell, hanem tehetség! Meg kell játszani a dolgot. Érti?

K.: Kezdem érteni. Bízza csak rám. Valahogyan majd csak eligazítom...

R.: Figyeljen ide, Kökény úr! Egyszer még megmutatom magának. *(Feleséghez.)* Figyelem, kartársnő! Játék! Tehát ön, azaz Kökény úr, mint Balambér belép, és azt mondja: „Itt vagyok, angyalom! Édes, egyetlen Kunigundám!”

Fe.: *(Karjait kitérve.)* Ó, Balambér! Itt vagy, egyetlen Balambérom?

R.: *(Karjait kitérve.)* Kunigundám! Te vagy az összes Kunigundák Kunigundája! *(Kökényhez.)* Most figyeljen, Kökény úr!

K.: Figyelek! Veszett módon figyelek, csak csinálja, rendező úr!

R.: *(Feleséghez megy. Hosszú csók.)*

K.: *(Feje búbját vakargatva.)* Hüjnye! A teremburáját!

R.: Kunigundám! Egyetlen Kunigundám!

Fe.: Ó, rendező úr! ...Jaj, bocsánat! Ó, Balambér! Egyetlen Balambérom! *(Csók.)*

K.: *(A rendező háta mögé lép és megkopogtatja a hátát, mintha ajtón kopogna.)* Mondja csak, izé... Rendező úr... Hol a csudába tanulta ezt?

R.: *(Kökény felé fordul.)* Hol tanultam, hol tanultam? Hát itt a színpadon!

- K.: Itt a színpadon? Á, az ki van zárva! *(Tréfásan megfenyegeti.)*
No, no! Maga kis huncut! Ez valahogyan úgy nézett ki,
mintha... hogyan is mondjam csak...?
- R.: Ne mondja sehogy! Most magán a sor! Tessék csinálni,
mégpedig onnan, hogy belép és „Itt vagyok angyalom...”
satöbbi!
- K.: Itt vagyok angyalom... satöbbi!
- R.: *(Ordít.)* Nem satöbbi, hanem „Édes, egyetlen Kunigun-
dám!” Érti?
- K.: *(Feleség felé, ordít.)* Nem satöbbi, hanem édes, egyetlen Ku-
nigundám! Érti?
- R.: *(Fejét fogja.)* Végem van!
- K.: *(Fejét fogja.)* Végem van! *(Kis szünet után.)* Miért lenne vé-
gem? Hiszen ez nincsen benne a szerepemben.
- R.: Persze, hogy nincsen benne! Drága Kökény úr! Az ég
áldja meg, emberelje meg magát végre, és játssza el a sze-
repet úgy, ahogyan az elő van írva!
- K.: Drága rendező úr, hiszen én azon vagyok. De ha maga
folyton beleavatkozik, hát akkor ne is csodálkozzon, ha
összezavarodok.
- R.: Nem szólnék én bele, dehogy is szólnék... De, amit maga
művel, az abszurdum! Most azonban elég legyen a vitából!
Tessék folytatni! Ne kergessen örületbe!
- Fe.: *(Karjait kitérve, Kökény felé.)* Ó, Balambér! Itt vagy, egyetlen
Balambérom?
- K.: *(Feleséghez.)* He? Vagy úgy! Hát akkor folytassuk! *(Karjait
kitérve.)* Kunigundám! Te vagy az összes Kunigundák Ku-
nigundája! *(Feleség felé közeledik, majd kitért karokkal megáll
előtte, de nem öleli meg.)*
- R.: Na mi lesz már? Ölelje meg!

- K.: Jaj, rendező úr, ez olyan vicces valami!
- R.: Micsoda?
- K.: Hát az, hogy egy nő, egy eleven nő csak úgy ukk-mukk-fukk megölelni. *(Karjait leengedve.)* Tudja, rendező úr, egy nőn... egy ilyen eleven nőn mennyi minden... olyan hogy is hívják... szóval olyan izék vannak, amiket nem lehet csak úgy... olyan egyszerűen... Hiszen tudja... Maga is férfi... Maga kis huncut! Na, na!
- R.: Nem tudok semmit! Tessék ölelni, és csókolni!
- K.: Hát jó. Megadom magam! *(Feleséghez lép, és annak kitárt karjait igazgatni kezdi, hogy jobban sikerüljön az ölelés, majd magához rántva össze-vissza csókolja a fejét nagy cuppogásokkal.)*
- R.: Gyerünk a szöveggel! „Kunigundám! Egyetlen Kunigundám!”
- K.: *(Feleséget átölelve tartja, és a rendezőre néz.)* Nimolé! Csipiszt a magáé! Most az enyém! *(Feleséghez.)* Igaz-e?
- R.: *(Ordít.)* Mondja már a szöveget!
- K.: Ja, vagy úgy! Hát nem bánom. Kunigundám! Egyetlen Kunigundám!
- Fe.: Ó, Balambér! Egyetlen Balambérom!
- Fé.: *(A színpalack mögött énekel.)* „A lábamon alig-alig állok, mégis szeretnek a lányok...”
- Ü.: *(Hangja kint.)* Ne ordítózzon! Mit ordítózik, maga szerencsétlen flótás?
- Fé.: *(Kint.)* Én nem ordítózok. Én énekelek. Különben is be akarok menni! *(Kiabál.)* Engedjen el! Ne fogja a karomat! Engedjen el!
- Ü.: *(Kint.)* Dehogy is engedem! Magának még nem kell bemenni!

- Fé.: *(Az ügyelővel dulakodva jobbról be.)* Ne papoljon annyit! Én csak jobban tudom, hogy... hukk... hogy mikor kell bejönni. Hukk... Az ördög vigye el ezt a csuklást!
- R.: Mi van itt ma? Bolondokháza?
- Fé.: No nézd csak a... hukk... a rendező úr! *(Bizonytalanul áll a lábán.)* Magának nincs itt semmi keresnivalója! Maga is... hukk... csábítani akar? Maga ne csábítson, hanem... hukk... menjen ki innen! Elég, ha egy... hukk... egy csábít!
- R.: Hiszen maga ivott!
- Fé.: Persze, hogy ittam. *(Feleségre mutatva.)* Ő küldött a... hukk... a kávéházba.
- R.: *(Ügyelőhöz.)* Vigyük ki ezt a lehetetlen alakot. *(Bele akarnak karolni, de a férj elrántja a karját.)* Azt már nem! Inkább... hukk... inkább... *(Jobbra kirohan.)*
- R. és Ü.: *(Utána rohannak.)*
- K.: *(Feleséget tovább ölegetve.)* Kunigundám! Egyetlen Kunigundám!
- R. és Ü.: *(Hangja kint.)* Álljon meg! Álljon meg!
- Fé.: *(Középen futva be. Nyomában a rendező és az ügyelő.)* Álljanak meg maguk! Magukat nem kergeti senki! *(A színen átfutva mindhárom elrohan.)*
- K.: *(Utánuk néz.)* Bolondok ezek? *(Legyint, és ismét csók.)* Kunigundám! Egyetlen Kuni...
- Fé.: *(Ismét középen be. Nyomában a rendezővel és az ügyelővel.)* Mit futkároznak utánam? *(Mindhárom elrohan jobbra.)*
- Fe.: Ezek tisztára megőrültek.
- K.: *(Vállait vonogatva.)* A látszat tényleg azt mutatja.

- Fé.: *(Nagy lármá után középben be. Nyomában az ügyelő.)* Hagyjanak nekem békét!
- R.: *(Jobbról be. Szembe fut a férjfel, s így elcsúszik. Ügyelővel jobbról és balról belekarolnak.)* Most már elég volt! Vigyük ki!
- Fé.: *(Szabadulni igyekszik.)* Hova akarnak vinni? Engedjenek el! Nekem... hukk... nekem lőni kell! Le kell lőnöm a... hukk... a Kökény urat!
- R.: Dehogy kell lelőni! *(Kiabál.)* Majd később! Érti?!
- Fé.: *(A dulakodást hirtelen abbahagyja.)* Na jó! De akkor... hukk... szóljanak idejében!
- R.: Gyerünk! Gyerünk! *(Kifele húzzák.)*
- Fé.: Már megint... hukk... Már megint „gyerünk, gyerünk!” *(Rendező az ügyelővel jobbra el.)*
- Fe.: Hol ihatott ez az ember?
- K.: Hát a... a kávéházban.
- S.: *(Felkiabál.)* Feleség a pohárszekrényhez megy, és italt szed elő!
- Fe.: Persze, a szerep... *(Üveget és két poharat vesz elő, amiket tálcán az asztalra helyez.)* Kedves Balambér! Ugye iszik egy kispohárkával?
- K.: Hát ami azt illeti...
- Fe.: *(Tölt a poharakba, majd leül.)* Fogja meg, Kökény úr... azaz Balambér... Ne féljen, ez nem árthat meg.
- K.: Márpedig én attól félek, ha ebből iszom, hát ugyancsak megárhathat. *(A két pohár tartalmát a földre önti.)*
- Fe.: Kökény úr ...Balambér! Mit művel? Ez nincsen benne a szerepben!
- K.: Akár van, akár nincs, én akkor sem iszom ilyen színpadi, festett vizet. *(Zsebéből egy laposüveget húz ki, és abból tölt.)*

Kisüsti ... Original kisüsti. Az egyik tisztelőmtől kaptam két üveggel. A másik üveget meg a színfalak mögött odaadtam a... a kedves férjének. És amint láthattuk, már meg is kóstolta. Sőt alaposan benyakalt belőle. *(Koccint.)* Kóstoljuk meg mi is!

Fe.: Nem lesz ebből baj?

K.: Ugyan már, hogy is lenne. *(Kiürítik a poharakat.)*

Fe.: Brrr... *(Erősen köhögni kezd.)* Jaj!

K.: *(Feleség hátát ütögetve.)* Kuc-kuc-kuc... Úgy látszik cigány-útra szaladt.

Fe.: Ne üsse a hátamat!

K.: Na ugye, hogy igazam volt? Hogy megjött a hangja!

Fe.: Nem volt igaza! Hanem ez az ital olyan erős, mint a mérreg. Úgy kaparja a torkom, hogy még a szemem is szikrázik bele.

K.: *(Ismét tölt.)* Hja, érteni kell az iváshoz is. Ezt a fajtát úgy kell inni, hogy egyből belódítja az ember a szájába, azután pedig egyből le kell nyelni. Nem csokoládé ez, hogy nyalogassa az ember. Ide nézzen! Így la! *(Kiüríti a poharat.)*

Fe.: *(Utánozva.)* Így la! Brrr...

K.: Aha! Kezd már belejönni. Most már csak a brrr volt, de a köhögés elmaradt. *(Ismét tölt.)*

Fe.: Köszönöm, de nem kérek többet.

K.: *(Tölt neki is.)* Nem is kell kérni. Töltök én anélkül is jó szívvel. Ha ilyen szenteltvízzel locsolgatnák a halottakat, hát még azok is táncra perdülnének... No, igyunk még egy keveset! *(Koccint.)* Nem kell félni! *(Isznak.)*

- S.: *(Kiabál.)* Kökény úr, mondja már a szerepet! „Epedve vártam ezt a pillanatot, hogy ismét veled lehessenek, aranyos Kunigundám!”
- K.: *(Érződik rajta az ital hatása.)* Csönd! A teremburáját ennek a keserves világnak! Tudom én jól, hogy mit kell csinálni.
- S.: Be fog rúgni. Ne igyon többet!
- K.: Frászkarikát! Ettől az itókától egyre tisztább lesz a fejem... Ide süssön maga... maga csólakó! *(Feleséget magához húzza, és az ölébe ülteti.)* Jer ide, tubicám... Azaz, hogy... Aranyos Kunigundám!
- Fe.: *(Kissé vonakodva Kökény ölébe ül.)* Jaj, ha a férjem meglátná!
- K.: Epedve vártam arra, hogy ismét láthassalak, aranyos Kunigundám! *(Feleség haját simogatja.)*
- Fe.: *(Kökény mellére hajítja a fejét.)* Édes Balambérom, én úgy szeretlek!
- R.: *(Középen, az ügyelő jobbról lábujjhegyen, egymást csitítva belépnek.)* Pszt, pszt, csak csendesen...
- K.: Képes volnék érted bármilyen áldozatra... Még arra is, hogy az általad oly hűségesen és forrón szeretett férjedet agyoncsapjam. Pláne olyankor, amikor zavarni merészelne minket.
- Fe.: Ó, Balambér, te hősök hőse, te férfiak férfja, te ideálok ideálja!
- R.: *(Ügyelőhöz.)* Nagyszerűen bejöttek. Menjünk! Ne zavarjuk őket. *(Mindketten jobbra el.)*
- K.: Ó, Kunigundám! *(Hosszú csók.)*
- Fe.: Ó, Balambérom! *(Hosszú csók.)*
- K.: *(Ismét tölt.)* Igyuk meg még ezt a keveset! Ne maradjon ez sem!

- Fe.: Nem fog megártani?
- K.: Ugyan, hogyan is árthatna meg az utója, mikor az eleje sem ártott meg. Egyforma ez az ital elejétől végig. *(Mindkettő iszika.)* Most pedig olyan fene jókedvem van, hogy az valami csuda! Csak úgy ficáncol bennem valami... Valami olyan... olyan... Várj csak, gyönyörűségem, hadd bújjék elő az a valami belőlem! *(Énekelni kezd.)* „Hét csillagból van a göncöl szekere...”
- Fe.: Jaj, csendesebben!
- K.: *(Még jobban ordít.)* „Hét szeretőt tartottam én egyszerre!”
- F.: Jaj, csak halkan! Mi lesz, ha a szomszédok meghallják?
- K.: „Ha meghallják, hadd hallják! / Úgy is tudja már a világ, / Hogy én téged szeretlek! / Hogy én téged soha el nem feledlek!”
- Fé.: *(Jobbról be. Kezében hasonló üveg van, mint Kőkénynél. Belépve jót húz az üvegből, majd magasra emelve az üveget nagyot rikkant.)* Ihaj! Tyuhaj! Sose halunk meg! *(Kőkényhez botorkál.)* Csináljuk együtt... hukk... Kőkény úr!
- Fe.: *(Felugrik Kőkény öléből.)* Jaj, most már igazán végem van!
- K.: *(Feláll.)* Nagyszerű, kartárs! Maga igazán derék ember. Maga tudja, hogy mitől döglük a légy!
- Fé.: *(Kőkénnyel összeölelkezik, megcsókolják egymást, és egymásba karolva, rettenetesen hamis hangon, diülöngélve énekelni kezdenek.)* „Ha meghallják, hadd hallják! / Úgyis tudja már a világ, / Hogy én téged szeretlek, / Hogy én téged soha el nem feledlek!” *(Összecsókolóznak, majd tovább üvöltönek.)* „Ha meghallják, hadd hallják! / Úgyis tudja már a világ, / Hogy én téged szeretlek, / Hogy én...”
- R.: *(Középen be.)* Órület! Botrány! Tönkre tették az egész előadást! Mit művelnek? Mondják meg, mit csinálnak?!

- K.: Mi az, hogy mit csinálunk? Hát énekelünk. Benne van a szerepben. *(Súgó felé.)* Nézze csak meg, súgó úr! Ugye, hogy ott van?
- R.: Ott van, ott van, de nem így!
- Fé.: *(A kezében lévő üveget a rendező felé nyújtva.)* Ne izguljon... hukk... Inkább húzza meg ezt a... hukk... ezt az üveget!
- R.: *(Félretolva az üveget.)* Hukk, hukk... A fene a jó dolgukat! Térjenek már észhez végre!
- K.: *(Férjhez.)* Édes öregem, az én üvegem már kiürült. Tudod, ketten ittunk belőle a feleségeddel. Kínálj meg egy korty-tyal, mert igen ihatnékom van. *(Elveszi az üveget, és jót húz belőle.)*
- Fé.: *(Kökény vállát veregetve.)* Igyál, Kökény úr! Igyál, te csábító Balambér! Én... hukk...én nem sajnálom tőled. Igazán... hukk... igazán nem sajnálom!
- R.: De a mindenségit maguknak! Hagyják már abba, mert nem is tudom, hogy mit csinálok magukkal.
- K.: *(Szájától elvéve az üveget.)* Nimolé! Nem hagyjuk abba! Nem hagyunk abba! Vagyis ebben sz üvegben semmit! Ismerem már magát, rendező úr, A csóknál is azt akarta, hogy úgy csináljam, ahogyan az magának jobban imponál. Hát nem! Most már nem engedek beleszólni! *(Férj felé nyújtja az üveget.)* Igyál, öregem! Neked is jogod van inni abból az üvegből, amelyikből én iszom.
- Fé.: *(Az üveg után nyúl.)* Na jó! De csak egy... hukk... egy kortyot, mert nekem már elég volt belőle. *(Inni akar.)*
- R.: Ne te, ne! *(Odaugrik, és el akarja venni az üveget.)*
- K.: *(A rendezőt megelőzve kikapja a férj kezéből az üveget.)* Az előbb nem kellett magának, hát akkor most nincs! *(Fügét mutat.)* Ezt e!

- R.: Micsodaaa? *(Kökény kezében lévő üveg után kap.)*
- K.: *(Futni kezd a színpadon körbe-körbe.)* Hohó! Azt már nem!
- R.: *(Kökény után fut.)* De a mindenségit magának!
- K.: *(Futás közben nagyokat húz az üvegből, és csak akkor áll meg, amikor az üveg teljesen kiürült.)* Tyűh, de melegem lett egyszerre! Nem is hittem volna, hogy a rendező úr ilyen jó futó legyen. Maga egy világklasszis! Egy Iharos!⁵
- R.: Takarodjanak le a színpadról, de azonnal! Egy-kettő!
- Fé.: *(Kökénybe karolva.)* Gyere, öregem! Nem szeretem az ilyen... hukk... Ilyen goromba embereket.
- K.: *(Elhúzza a karját.)* Ne haragudj, öregem, de én most nem mehetek. Nekem el kell csábítani sürgősen a feleségedet. Be kell látnod, hogy ilyen körülmények között...
- Fé.: *(Homlokára ütte.)* Hát persze! Na menj akkor, és sürgősen intézzed el. Én addig... hukk... várok rád.
- K.: Dehogy is vársz addig! Neked most kint kell lenned. Akkor kell bejönnöd, amikor én már javában csábítok.
- R.: Nem bírom tovább idegekkel! *(Fejét fogja.)* Nem bírom tovább! *(Jobbra el.)*
- K.: *(Rendező után nézve.)* Csak menjen! *(A közönség felé.)* Aki nem bírja tovább nézni, az menjen ki!
- Fé.: *(Kökény fejét magához húzza, és egy cuppanós csókot nyom rá.)* Egyem meg azt az okos kis kobakodat... Hukk!
- K.: *(Férjet kijelölésére.)* Jó, jó, de most már menj ki! Nem-sokára jöhetsz vissza és...
- Fé.: Te... Te... Hukk... Jól van, no. Ne mondd, hogy énmi-attam... *(Jobbra el.)*

⁵ Iharos Sándor, magyar közép- és hosszútávfutó – a szerk.

- K.: Végre magunkra maradtunk. *(Gyors léptekkel feleséghez megy. Magához öleli, és hevesen csókolgatja.)* Angyalom, tubicám! Kuni-Kunigundám!
- Fe.: Hű, Kökény úr! Hogy maga mennyire belejött ebbe az ízébe...
- K.: Mondtam én, hogy nem kell nekem annyit magyarázni. Megy ez nálam. De amikor mindenki beleszól... *(Csók.)*
- Fé.: *(Jobbról betámolyog.)* Hah! Hah... Hukk...
- S.: *(Felkiabál.)* Kezdje a férj! „Hah, gaz csábító!”
- Fé.: *(Súgó felé.)* Bo... bo... bocsánat. Már kezdem. *(Kökényék felé.)* Hukk... hukk... gaz csábító! Te hűtlen kígyó! És te is, te... hukk... te Balambér! Te ízé... te Kökény úr! Én most... hukk... azonnal, rögtön, nyomban végezni fogok veletek!
- S.: *(Kiabál.)* A férj vegye elő a revolverét és lőjön!
- Fé.: Persze, a revolver... *(Keresgélni kezd a zsebeiben.)* Az ördög vigye el... hukk... Hová a csudába tettem azt a vacak revolvert? *(Az üres pálinkás üveg kerül elő.)* Ez nem az... hukk... *(Zsebkendőt, erszényt szed elő.)* Ez sem az... Hukk... Ez sem az... *(Az üres üveget földre dobja.)* Egyik sem az...
- K.: *(Odamegy a férjhez.)* Majd én segítek megkeresni.
- Fé.: *(Előveszi a revolvert és Kökényre fogja.)* Vissza! Én most... hukk... én most löni fogok... Én most hármat... hukk... hármat számolok és végetek van. Egy... hukk...
- K.: Hukk...
- Fé.: Kettő... hukk...
- Fe.: Hukk... hukk...
- Fé.: Mik ezek a hukkok? Szimpátiatüntetés? Vagy... hukk... Ezzel nem lehet engem megagítani... Hukk... Én löni

fogok! Há... hukk... Három! *(Megbúzza a ravaszt, de a fegyver nem sül el.)* Mi van ezzel vacakkal? *(Forgatja, nézegeti. A csőbe is belenéz.)*

S.: *(Kiabál.)* A férj lőjön már!

Fé.: *(Súgó felé.)* Azt hiszi, hogy az csak, hukk... az csak úgy megy? Mit csináljak, ha nem sül el ez a, hukk... ez a vacak? Úgy látszik, exportáru... hukk...

Fe. és K.: *(Odamennek. Nézegetik a pisztolyt, és utána nyúlkálnak.)*
Mutassa csak! Adja ide!

K.: Add ide, egykomám! Valamicskét én is értek hozzá. *(Addig rángatják egymás kezéből, amíg a fegyver elsül.)*

Fe.: *(Sikolt.)* Jaj!

K.: *(A földre huppanva leül.)* Jaj!

Fé.: *(Hátra lépve, rájuk fogja a fegyvert.)* Úgy látszik, jó ez a hukk... vacak... Úgy látszik, mégsem... hukk... mégsem exportáru... De most már igazán végzek veletek... hukk... *(Ismét nem sül el a fegyver.)* A fene evett volna meg születésed napján!

S.: *(Ordít.)* Lőjön már!

R. és Ü.: *(Berohannak, és össze-vissza ordítognak.)* Lőjön már! Lőjön már!

K.: *(Ordít.)* Lőjön már! *(Feláll a földről.)* Mit gondol, meddig fogok várni? Lőjön már!

Fé.: *(A lármát túlkiabálva.)* Szerző! Szerző! *(Mindenki elhallgat, csak a férj kiabál.)* Szerző! Szerző!

R.: Mit akar maga a szerzőtől?

Fé.: Őt kell lelőni, mert ilyen vacak darabot írt!

Függöny.

(A leeresztett függöny mögöl egy dörrenés hangzik.)

Vége.

Hazatérés

Drámai opera egy felvonásban, két képben

Szereplők:

Heléne		(H.)
Gustav	Heléne férje	(G.)
Johann	Gustav öccse	(J.)
Stefan	Gustav bajtársa	(S.)
Hadnagy		(Ha.)
Hadnagy felesége		(Ha-né)
Franz	a hadnagy gyermeke	(F.)
Kürtös		(K.)
Róza	a kürtös felesége	(R.)
Egy nő		(Nő)
I. idős férfi		(I. f.)
II. idős férfi		(II. f.)

(Nők, gyermekek, serdülőkorban lévő és idős férfiak.)

*(Történik 1648-ban, a Harmincéves Vallásháború befejezésekor
egy német kisvárosban.)*

1. kép

(A városka tere. Középről, jobbról és balról részútosan utcák nyílnak a térre. Baloldalon korcsma. Fölötte lógó báncskötegből cégér. Mikor a függöny fölmeq, kintről gyermekzsibongás, láрма hallatszik.)

F.: *(8-10 év körüli gyermek, több pajtásával sietve jönnek. Kórusban énekelnek.)*

Jönnek már a katonák, erre tartanak.
Porzik, dübörög a föld lábaik alatt.
Csillognak a fegyverek, leng a lobogó,
Hegyen-völgyön végig zeng a trombitaszó.

(Mialatt elismétlik, nők, idős férfiak és serdülőkorban lévő fiúk, lányok jönnek a házakból és utcákból.)

I. f.: Mit láttatok, gyermekek?
Miért ez a láрма?

F.: Jaj, de régen várok már
Én is jó apámra!
Talán azok között jön,
Aki erre jönnek.

I. f.: Letelt hát az ideje
A bánatnak, könnynek.

Ha-né: Mégis igaz? Nem álom ez?
Jaj, de régen várom,
Hogy sok, hosszú évek múltán
Hazajöjjön párom. *(Rózához.)*
Igaz ez? Mondd!

R.: Így mondják, de
Én sem merem hinni.

Ha-né: Úgy örülök! Jaj, a szívem
Ki sem fogja bírni! (*Franzhoz.*)
Édes kicsi gyermekem,
Én apátlan árvám,
Nem is sejtet, hogy milyen
Nagy boldogság vár rám.
(*Messziről kúrthang és ütemes lépések.*)

I. f.: Halljátok a trombitát?
A harcoknak vége!

N.: Elég volt a könnyekből!
Jöjjön már a béke!

I. f.: Elég volt a könnyekből!
Én is csak azt mondom...

II. f.: Minden házban ezután
Békesség lakozzon!

(*Egyre erősebben hallani a katonák bevonulási indulóját.*)

1. Árva kis otthonunk nem hiába várt:
Ránk virradt végre a béke!
Csendüljön ajkunkon vidáman a dal!
Letesszük fegyverünket végre.
Zengjen a harsona, szóljon a dob szava,
Lengjen a visszahozott szent lobogó!
Hallgat a fegyverünk, szebb lesz az életünk,
Nem tépi testünket a puszkagolyó.
2. Vége a harcoknak, hallod, kedvesem?
Ne hulljon csillogó könnyed!
Tárd felém két karod, hű szerelmesem!
Egyebet nem kívánok tőled.
Zengjen a harsona, szóljon a dob szava,
Lengjen a visszahozott szent lobogó!
Hallgat a fegyverünk, szebb lesz az életünk,
Nem tépi testünket a puszkagolyó!

- F.: Az én édes, jó apám is
Talán ott van köztük!
- Ha-né: Éjjelenként párnáinkat
Könnyekkel öntöttük.
- II. f.: Örüljete, asszonyok,
Nagy ünnep lesz itt ma!
- R.: Igen, mintha a nap is
Szebb fénnel ragyogna!
- I. f.: Megérkeztek!
- Ha-né: Itt vannak!
- Gyermekek: Apám!
- Férfiak: Fiam!
- Asszonyok: Férjem!
- I. f.: Nem hittem, hogy e napot
Egyszer még megérem... *(Sír.)*
- Ha.: *(Kivont karddal, a jobboldali utcából a térre vezeti csapatát. A „Bevonulási indulót” énekelve körbe vonulnak a színen. A színpad közepén, kardját fölemelve vezényel.) Század, állj! Tisztelegj! (A század megáll, tisztelegnek. Hadnagy is tiszteleg kardjával a nép felé, majd a kürtöshöz.) Fújjad a díszjelet!*
- K.: *(Fújni kezd.)* |: ♪♪ / ♪♪ / ♪♪♪ / ♪♪ :|
- Ha.: Oszolj!
- Ha-né: Itt vagy, jó uram!?
- Ha.: Édes feleségem! *(Megöleli.)*
Földöntúli boldogság
A mai nap nékem. *(Csókol.)*
- F.: Édesapám! Jó apám!
Jaj, de régen vártunk!

- Ha-né: Csakhogy itt vagy, jó uram,
Csakhogy újra látunk!
- H.: De megnőttél, kisfiam!
- Ha-né: Igen, nagy gyermek már...
- G.: *(Középen marad Stefannal, mikor a katonák széjjel oszlanak.)*
Hol van az én asszonyom?
Engem senki sem vár?
- S.: Szívedet balsejtelem,
Aggódás ne nyomja!
Előbb-utóbb rátalálsz
Te is asszonyodra!
- K.: *(A kavarodásban felesége, Róza háta mögé kerülve kürtjébe fúj.)*
♩ / ♩ / ♩ ♩ („Tá” helyett.)
- R.: Jaj!
(A színen lévők a kürthangra figyelnek, és az asszony sikoltására derűltég támad.)
- K.: Megijedtél, angyalom?
Lám, csak én vagyok!
- R.: Így reám ijeszteni
Nem volt szép dolog! *(Ölelés, csók.)*
- G.: *(Stefanhoz.)*
- S.: Nincs sehol az én asszonyom!
Megnyerted a fogadást!
- G.: Bár én lettem volna vesztes!
Nem kívánok borivást.
Ej, mi történt, hogy ő nincs itt?
Hallhatta a kürtöt jól...
- S.: Bolond vagy te!
- G.: Csak nyugtalan...

- S.: Megnyugszol, ha bort iszol.
- G.: Ostobaság volt fogadni,
Hogy az asszony élém jön.
- S.: Ugyan, pajtás, ne emésztődj!
Jöjj, amott vár az öröm! *(A korcsma felé mutatva.)*
Ránk vár az a kicsi csárda!
Megfizetek emberül.
Amíg iszunk, meglátod, hogy
Asszonyod is megkerül.
- G.: Nem kívánom, jó pajtásom,
Nem kell nékem most a bor!
- S.: Pedig jó az, mikor a szív
Nyugtalanul zakatol.
- K.: *(Ezalatt Rózát kezénél fogva a korcsma felé húzza. Róza eleinte vonakodik, végül enged, és bemennek.)*
- S.: *(Gustavval szembefordulva, vállait megfogva szeméibe néz, és hal-
kan énekelni kezdi a „Bordalt”).*
1. Igyunk pajtásom, mikor szívünkre
Bánat és fájdalom száll!
Jobb orvosságot nem nyújthat semmi,
Csak egy kis borospohár.
Rózsaszín ködökben úszik a lelkünk:
Meggyógyít mindent a bor!
De ha ilyenkor könnyet is ejtünk,
Még az a könny is dalol!
 2. Igyunk pajtásom, mikor az élet
Búval és könnyekkel vár!
Nem nyújthat semmi vigaszt és mámort,
Csak az a borospohár!
Igyunk! – és elmúlik minden keservünk!
Meggyógyít mindent a bor!

És ha ilyenkor könnyet is ejtünk,
Még az a könny is dalol!

G.: *(Az utolsó sorokat Stefannal együtt énekelve, lassan bemennek a korszamába.)*

H.: Induljunk, hű asszonyom!

Ha-né: Vár a kicsi otthon!

H.: Ó, de sokszor gondoltam
Reátok a fronton...

F.: Édesapám! Hadnagy úr!
Én jelentést kérek
Arról, hogyan küzdöttek
A bátor vitézek!

H.: Csúf dolog a háború,
Édes gyermekem...

F.: Mégis – édes, jó apám –
Meséld el nekem!

Ha-né: Ne a háborút meséld
Ennek a gyermeknek!
Adjon nyugalmat az ég
A kihűlt szíveknek...
A békéről mondj mesét,
Nyugodjon a fegyver!

H.: Igaz, csak ha béke van,
Úgy boldog az ember.

Ha-né: Induljunk, hogy otthonunk
Ne várjon hiába!

H.: Az a hajlék ne legyen
Soha többé árva!

(Mindhárman középen elmennek.)

- R.: *(Kürtöst kifelé húzza a korcsmából.)*
- K.: Elég volt a borivásból!
Fejezzük be mára!
Ejnye, asszony! Inni kell még
Egyet a hazára!
- R.: *(Kürtöst a zubbonyánál fogva húzza, aki minden áron vissza akar menni.)*
Otthon is van egy kis borom,
Neked készítettem!
- K.: Derék dolog... De nekem most
Itt van inni kedvem!
Nem engedsz el?
- R.: Nem engedlek!
Olyan régen várlak...
- K.: Nos, hát akkor...
Nos hát akkor
Vége az ivásnak!
(Bizonytalanul állva takarodót fúj. Lefújás után a földre fekszik, s a kürtöt, mint egy párnát, a feje alá igazítja.)
- R.: Ne hozz szégyent a fejemre!
Mit szólnak majd rólunk?
- K.: Mesebeszéd! Ha szólnak, hát
Akkor visszaszólunk!
- R.: Ejnye! Milyen katona vagy?
Ilyenek a hősök?
Mindkettőnket kinevetnek
A jó ismerősök!
(Valóban derűltség keletkezik, és nevetve mutogatnak feléjük.)
- K.: *(Felül és szaporán hunyorgat.)*
Kinevetnek? Ki nevet itt?

A szégyent nem bírom,
De előbb még az ébresztőt
Magamnak elfújom.

(A földön ülve kürtjébe fúj.)

Ki az, aki nevet rajtam? *(I. idős férfinhez.)*
Te vagy? Eb a lelked?

I. f.: Édes fiam, én csak a bort
Nevetem ki benned.

R.: Menjünk!

I. f.: Vár az üres fészek!
Pihend ki a mámort!

K.: Nem akarom itt hagyni még
Ezt a vidám tábort!
De ha kell, hát...

R.: Persze, hogy kell!
Könyörgöm az égre,
Induljunk már!

K.: *(Fújja.)*

R.: Menjünk haza végre!

K.: *(I. idős férfinhez.)*
Előbb ki kell még fizetnem
Ezt az öreg csontot... *(Arcába fújja.)*

I. f.: Ej, ne csinálj
Belőlem bolondot!

K.: Na, rendben van. Meg volt ez is!
Vigyázz! Rajta! Indulj! *(Rózába karol.)*
Ismerem én a fegyelmet!
Asszony – hát ne igulj!
(Kürtjével menetet fújva mindkettő balra, egyszerre lépve el.)

- G.: *(Stefannal kijönnek a korcsmából.)*
 Nem lehet a bút, kétséget
 Mámorba temetni.
 Merre van az én asszonyom?
 Meg kell őt keresni!
 Búcsúzom hát! *(Kézét nyújt.)*
- S.: *(Kézfogás.)* Isten veled,
 Kenyeres pajtásom!
 Megyek én is, hej pedig nincs
 Senkim, aki várjon... *(Balra indul.)*

 Elfutottam én mindig a
 Szép asszonyok mellett... *(El.)*
- G.: Jaj, valami úgy kínozza,
 Úgy marja e keblet.

*(Lassan középre megy. Mellén a zubbonyát markolja. A jelenlévők
 vegyes érzésekkel néznek feléje. Többen összesúgnak, és sajnál-
 kozva fejeiket csóválják.)*
- Nő: Szegény ember,
 Szegény ember
 Kár volt hazatérni!
- II. f.: De sok, furcsa
 Dolgot kell egy
 Embernek megérni...
- G.: Balsejtelem sötét árnya
 Kínozza a lelkem.
 Talán... talán jobb lett volna
 A harcban elvesznem.
- I. f.: Én is voltam ifjú legény,
 Hej, de sokat láttam,
 Bizony, bizony sok furcsaság
 Van a nagyvilágban.

Minden fehér hajam szála
Könnyes titkot őriz.
De még egyszer fiatalnak
Lenni, Isten őrizze!

Nő.: Szegény Gustav!

I. f.: Szegény Gustav!

II. f.: Szegény, naiv gyermek...
Ráfizetnek sokan, akik
Háborúba mennek...

G.: Mit beszéltek?

I. f.: Semmit!

Nő.: Semmit!

G.: Miért néztek így rám?
Ki látta az asszonyomat?
Hol van az én drágám?
Él még?

II. f.: Él hát!

G.: Beteg talán?

Nő.: Él és egészséges.
Dehát...

G.: Miért nem feleltek?
Mi az, ami kétséges?

I. f.: Ne menj haza!

Nő.: Menj csak haza!

II. f.: Drága, jó barátom,
Ki tudja, hogy mennyi titok
Van a nagyvilágon?

G.: Elég volt a sok beszédből!

Nő: Többet nem is szólunk!
I. f.: Hiszen nem is beszélgetünk.
II. f.: Éppen csakhogymorgunk...

G.: Ezt a bizonytalanságot
Tovább nem bírom!
Meg kell tudnom, hol marad el
Az én asszonyom!

*(Határozott, kemény lépésekkel középben el. A színen lévők
utána néznek, és kórusban.)*

Szegény ember! Szegény ember!
Szegény ember! Szegény ember!

Függöny.

2. kép

(Tornácos ház, előtte virágoskert. A kertben kis asztalka kerti székekkel, alacsony kerítés kiskapuval, mely a ház előtti útra nyílik. Mikor a függöny fölmege, Heléne a virágokat simogatja.)

H.: Virágok, nyíló kisvirágok,
Mondjátok meg, mi van velem?
Szívemre szállnak édes álmok,
Mégis kínoz a félelem.
Szívemben boldog titkot őrzök,
Amíg csókol a napsugár,
És mégis az én szegény szívem
Nyugalmat sehol nem talál.

(Egy rózsát simogatva.)

Felelj, te büszke, piros rózsza,
Miért kacag egyik szemem,
Amikor a másik szememmel
Szomorkodom és könnyezem?
Felelj, virágok királynője!

(Belemarkol.)

Jaj! Megsebezted a kezem!
Haragszom rád, mert kegyetlen vagy!
Te szívtelen, te szívtelen!

(Egy szegfűt simogatva.)

Kicsi szegfű, te ugye más vagy?
Te nem bántasz meg, ugye nem?
Amit az a csúf rózsza ejtett,
Ugye meggyógyítod sebem?
Csak néked mondom, senki másnak,
Hogy milyen titkom van nekem;

- Hogy nékem is, mint más anyáknak,
Hogy nékem is lesz gyermekem!
- K.: *(Rózával jobbról jönnek.)*
Nicsak! Ott van a szép Heléne!
- R.: Hallgass, vagy beszélj csendesen!
- K.: Miért? Hiszen megjött a férje!
- R.: Fogadj hát végre szót nekem!
Még nem tudja, de jobb is neki.
Olyan sokáig nem jött hír,
Hogy férjét elveszettnek hitte,
És most egy másik férjjel bír.
- K.: Tyű! Ennek már fele sem tréfa!
- R.: Hallgass! Menjünk gyorsan tovább!
- K.: Tyű! Ebből cifra multság lesz!
- R.: Az égre! Hallgass legalább!
A férj testvére most az úr itt.
Én nagyon sajnálom szegényt,
Hogy időközben megszeretve
Férjül fogadta a legényt.
- K.: Miket beszélsz?
- R.: Elég volt ennyi!
Most szedd a lábad szaporán! *(Húzza.)*
- K.: Tyű! Erre meg kellene fújni...
Meg is fúvom a trombitám!
- R.: Fúvod a... Dehogy is fúvod meg!
- K.: Hogy nem fúvom, milyen beszéd?
Hiszen ez megkavarja minden
Teremtett, józan lény eszt!

R.: Ha másoknak meg is kavarja,
De ne kavarja meg nekünk!
Ne bolondozz!

K.: Ez nem bolondság!

R.: De okosabb, ha elmegyünk!

(Kürtöst maga után húzva, mindkettő balra el.)

H.: *(A tornác felé menve.)*

Csak néked mondom, senki másnak,
Hogy mi történt, mi van velem;
Hogy nékem is, mint annyi másnak,
Hogy nékem is lesz gyermekem,
Egy aranyos, kis gyermekem.

(Bemegy a házba.)

G.: *(Jobbról sietve jön. A kertet megpillantva lelassítja lépteit, s a kerítés léceibe markolva hosszán nézi a kertet és a házat.)*

Ó, a kiskert olyan, mint volt régen.
Oly ismerős itt minden kisvirág.
Köszöntelek, rég nem látott kertem,
Álmokat ringató, szép világ!

Köszöntelek, nyíló, piros rózsá!
Úgy örülök, hogy így vártál reám!
Hej, de sokszor álmodoztam rólad
Elhagyott, szomorú éjszakán!

Jaj, Istenem, mi van velem?
Úgy sajog a lelkem,
Hát ezt a nehéz balsejtelmet
Már nem lehet elvetnem?

A szívem úgy ver, majd kirobban...
Az én asszonyom nem vár reám.

A lelkem reszket, mintha fáznék...

Ez hát az én tanyám?

Ó, kistanyám, te kedves otthon:

A zárt ajtód mit rejteget?

Úr voltam itt, s most úgy jövök meg,

Mint egy eltévedt gyermeked.

Véreztem golyótépett testtel,

De visszajöttem, itt vagyok!

Ha fáj is sebem, nem könnyeztem,

De most szememben könny ragyog!

Nem! Nincsen erőm, hogy átlépjek

A régen látott küszöbön.

Bár erős voltam a csatákban,

Most könnyeimmel küszködöm.

Oly gyenge lett e férfilelek,

És olyan ködös lett szemem,

Hogy kicsi házam, kicsi kertem

Csak könnyes szemel nézhetem.

H.: *(Kilép a házból.)*

Se bent, se kint nincsen nyugalmam,

A helyem sehol nem lelem.

Virágok, kedves kisvirágok...

G.: E hang oly ismerős nekem.

Heléne!

H.: Ó, ki szólít engem?

Jaj, Istenem! Jaj, Istenem!

Valaki áll a kerítésnél.

Nem ismerem! Nem ismerem!

G.: Heléne! Kicsi feleségem! *(Belép a kapun.)*

Te vagy, kedves? Nem álmodom?

- Ezerszer is hála a sorsnak,
Hogy kedves arcod láthatom!
- H.: Gustav! Gustav! (*Hozzá rohan.*)
- G.: Heléne, drágám!
Már annyit gyötrődött szívem,
Hogy ezt az édes boldogságot
Álomnak vélem, nem hiszem!
- Heléne, drágám! Boldogságom!
Én életem, én mindenem!
Hát valósággá lett az álom,
Hogy itt pihensz a keblemen?
- J.: (*Kilép a házból.*) Gustav!
- G.: Johann! Hát itt vagy nálunk?
- J.: Megjöttél?
- G.: Igen! Itt vagyok!
- H.: Jaj, végem van! Ez egy rossz álom!
Ha nincs ébredés: meghalok!
- G.: Öcsém! Jöjj ide a keblemre!
Már olyan régen láttalak...
- J.: Ez nem igaz! Ez nem lehet ő,
Csak egy szellem, egy árnyalak...
- H.: Nem! Nem igaz, hogy visszajöttél! (*Hátrál.*)
Neked már csak emléked él!
- G.: Miket beszélsz? Hiszen még élek,
Még nem borít a szemfödél.
Az öröm fölkavarta lelkünk.
Jöjj, Heléném, a szívem vár!
- H.: Ó, mit tettem? Ó, jaj, mit tettem?
De jó lenne ébredni már!

- G.: Én Heléném, ez már nem álom!
- J.: Most csak álmodni lenne jó...
- G.: Jöjj hát ide, a karjaimba,
Hogy még szebb legyen a való! *(Szünet.)*
Mi van veled? Mi van e házban?
Miért néztek így, rettegve rám?
Vagy talán... Mondjátok meg végre,
Mi ez a különös talány?
- H.: Hosszú évek óta nem jött hír felőled,
Míg a szívem vérzett...
Halálhíred járta. Úgy tudtam, hogy régen
Rád szállt az enyészet.
Élni akartam még csókban, szerelemben,
Úgy, ahogyan mások...
Hiszen idő előtt hervadnak, pusztulnak
A letört virágok.
- G.: Nem értem! Nem értem!
Szóljatok hát végre!
- J.: Én vagyok... egy... éve
Az asszonyod férje.
- G.: Megöllek, gazember!
- H.: Jaj, ne bánts!d!
- G.: Ne bántsam?
Takarodj, te fattyú!
Nincs helyed e házban!
- H.: Gustav, hallgass reám,
Könyörögve kérlek!
Én gyermeket várok...
- G.: Ó, te gyarló féreg!
Te asszonyi...

- J.: Gustav!
Az egekre kérlek!
- G.: Még te is beleszólsz,
Te másik rút féreg?
- H.: Szeretlek, Gustav, úgy, mint régen!
Te vagy a mindenem nekem!
Bocsátsd meg ezt a gyarlóságom!
Most is tiéd az életem...
- J.: Te leszel a gyermekem anyja!
Gondold meg jól, hogy mit beszélsz!
- G.: Hahaha-haha... Anya leszel...
Mit akarsz hát? Még mit remélsz?
- H.: Gustav! Hát nem kellek már néked?
Én vagyok a te asszonyod.
- J.: Heléne, miket beszélsz össze?
Vagy személyemet már unod?

Csak eddig tart egy nő szívében
A fellobbanó szerelem...?
Jó! Én megyek, ha úgy kívánod,
De enyém lesz a gyermekem! *(Indul.)*
- H.: Johann! Ne menj! Én nem engedlek!
Hiszen gyermekem apja vagy...
- G.: Igen... igen... Nekem kell mennem!
- H.: Gustav, ne menj! Maradj! Maradj!
- G.: Ostobaság! Te szegény lélek...
Én leszek, aki elmegyek.
Ha látom a te szenvedésed,
Én kétszeresen szenvedek.

Éljetek boldogan ti ketten.
Maradjon velem a ború,

Hiszen olyan sok ember szívét
Típorta szét a háború.

Johann, öcsém, már nem haragszom.
Tedd boldoggá az asszonyom!
Több jogod van a boldogsághoz,
Most már érzem, hiszem, tudom... (*Indul.*)

H. és J.: (*Egyszerre.*) Gustav!

G.: Mit akartok még tőlem?

H.: Én jó uram! Én emberem!
Nekem te kellesz! Jaj, úgy félek!
Maradj velem! Maradj velem!

G.: Te vagy az én szép tündérialmom,
Még most is érted ver szívem!
Kívánom, légy boldog Johannel,
Csak ne lássam, hogy könnyezel.
Ó, miért is kellett visszajönnöm?
Hol annyi sok más sírba szállt,
És miért nem tudtam megtalálni
A megváltó, kegyes halált?

Te vagy az én szép tündérialmom!
Még most is érted ver szívem!
De ezt a vérző, beteg szívet,
Jobb, ha magammal elviszem.
Johann sietett, én lekéstem...
És erről senki sem tehet.
A háború – e legnagyobb bűn –
Gyalázta meg az életet!

Isten veled örökre, kedves!

H.: Ó-ó, ó-ó, az nem lehet!

- J.: Gustav, Gustav! – Így nem mehetsz el!
Dönteni kell, hogy kit szeret!
Én lemondok miattad róla!
- H.: Lemondasz rólam? Nem! Igen!
Melyik távozzon? Melyik maradjon?
Ké legyen az én szívem!
- Te kellesz! Ő kell! Két férfi, egy nő!
Két férfi, egy nő! Haha-haha!
Egyik az uram, másik a férjem;
Egyik a férjem, másik: apa!
- G.: Heléne!
- H.: Jaj!
- J.: Heléne!
- H.: Jaj!
- G.: Heléne!
- J.: Mi történt veled?
- H.: Neked is lesz, nekem is lesz,
És neked is lesz gyermeked!
- J.: Enyém a gyermek!
- H.: Tiéd a gyermek!
- J.: Tiéd a gyermek!
- G.: Kettőtöké!
- H.: Tiéd a gyermek! Hol az a gyermek?
Hahaha-haha! - Még senkié!
- G.: Heléne!
- H.: Jaj, jaj!
- J.: Heléne!

- H.: Jaj, jaj!
Hallgassatok, mert felébred ő!
Csicsijja, tente, csicsijja, tente...
Alszik az édes kis csecsemő.
Álmodjál, édes, álmodjál, kedves!
Angyalkák nevetnek rád...
Ne láss, ha pólyádra hullik a könnyem;
Mosolyra nyíljon a szád!
- G.: Heléne!
- H.: Jaj, jaj!
- J.: Heléne!
- H.: Jaj, jaj!
Felébred kisgyermekem...
Amíg ő alszik, amíg ő szunnyad,
Mindenütt mély csend legyen!
Ne bántsátok egy kisgyermek álmát!
Aludni, álmodni jó...
Annyira gyöngé még ez a kis gyermek,
Megöli a durva szó...
- J.: Heléne!
- H.: Ó, jaj! Elszállt az álom!
Hol van az én gyermekem?
- G.: Mennem kell innen, mert amit látok,
Józanul nem nézhetem.
- H.: Gustav, te nem mehetsz! Hahaha, látod:
Nincs nekem semmi bajom!
Csak ez a bolond szív ne zakatolna,
Ne fájna olyan nagyon!
- J.: Jó, akkor én megyek!
- H.: Johann, te sem mész!

J.: Heléne, válassz! Így nem mehet!

H.: Legyetek egymáshoz jók, mint két testvér!
Maradjatok ti, és én megyek!

Gustav érdeme ez a kis hajlék.
Tiétek most is. Rátok hagyom.
Hiszen én nem vagyok e házban senki!
Semmihez nincsen jogom!

Gustav szívéhez kötött a sorsom:
Övé volt az én szívem.
Átkozott háború elvitte tőlem,
Feldúlva az életem.

Átkozott háború, kicsordult könnyek,
Zokogó árvák, bús özvegyek,
Üres hajlékok, elhagyott szívek,
Álmatlan éjek, csúf reggelek,
Könnyázott párnák, szálló fohászok,
Elcsukló hangok, halk sóhajok,
Kísértő árnyak, vad, kósza hírek,
Sikoltó vágyak, ravatalok...

Átkozott háború, átkozott könnyek,
Átkozott szívek, gyötrő magány;
Csúfos botlások, csúfos bukások,
Szennyek a lélek kristályfalán...
Tehetetlenség, vergődő lelkek,
Üreges, merev, hideg szemek,
Névtelen „hősök”, elnémult ajkak,
Véres, halálos, üszkös sebek...

Átkozott háború, átkozott érdek,
Mákonyos, bűvös, hazug szavak,
Amikor mindig, minden korszakban
A harcmezőkön vért ontanak!
Átkozott háború! A szó is átok!
Legyen átkozott minden babér!

Átkozott legyen az okozója,
Annak szívéből hulljon a vér!

G.: Átkozott háború!

J.: A szó is átok!

G.: Nem adott nekem senki babért!

H.: Nem én sikoltok, nem én kiáltok!

G.: Fizetnem kell! De miért?

H.: Nem én sikoltok, nem én kiáltok:
Ezrek és ezrek ajka sikolt;
Az élők hangja, a holtak ajka,
Akiiket sorsuk így megrabolt!

J.: Bízzuk a sorsra, melyikünk menjen!

G.: Bízzuk a sorsra? Balga öcsém...
Ostoba ötlet! Ha én maradnék,
A te gyermeked, nem az enyém!

J.: Szeretlek, bátyám! Tettetemet bánom!
Legyen tiétek az a gyerek!
Én visszaadom néked az asszonyt,
Én leszek, aki messze megyek!

G.: Te vagy az apja, tiéd a gyermek,
Így az anya is tiéd legyen!
Én búcsúzom hát ettől a háztól,
Ne törődjetek többé velem! (*A ház felé.*)

Isten veled, kis hajlékom, boldogságom fészke,
Szívemhez nőtt, drága kistanyám!
Legyen boldog az az asszony, akit úgy szerettem!
Nincsen szükség többé itt reám,
Csókolgasson, simogasson a nap meleg fénye,
Mintha én is itt lennék veled!

Kis ajtódon, ablakodon ne engedd be többé
A bánatot és a könnyeket!

Isten veled, kicsi kertem, kedves kisvirágok!
Nem terem itt számomra öröm.

Viruljatok továbbra is úgy, ahogyan eddig,
Amikor én messze költözöm.

Isten veled, kicsi szegfű, büszke, piros rózsá!
Továbbra is illatozzatok,
Amikor én bús szívemmel, e súlyos teherrel
Ki tudja, hogy merre ballagok...

J.: Dehogyan is ballagsz, én édes bátyám!
Döntsön Heléne, hogy kit akar!
Én belenyugszom, bárhogyan is választ!
Heléne, jöjj, és dönts el hamar!

H.: Nem én sikoltok, nem én kiáltok...

J.: Heléne, kedves, tiéd a szó!

H.: Enyém a gyermek, tiéd a gyermek...

G.: Öcsém, az ötlet naiv, bohó!

H.: Enyém a gyermek! Tiéd a gyermek!

G.: Johann! Mi történt? Jaj, Istenem!

H.: Nem én sikoltok, nem én kiáltok!

G.: Értem, Heléne! Mindegy nekem...

H.: Olyan ez, mint a mesékben:
Volt két fiú, meg egy lány,
De az a lány nem tudta, hogy
Kit szeressen igazán.
Úgy szerette mind a kettőt,
Talán jobban, mint magát,
Így nem tudta, hogy melyiknek
Adja „igen” válaszát...

Volt két férfi és egy asszony...
Olyan ez, mint egy mese.
Ám az asszony nem tudta, hogy
Hová húzzon a szíve...
Úgy szerette mind a kettőt...
Egyre késett válasza.
Gustav, Johann? Johann, Gustav?
Hahahaha! Hahaha!

J.: Nos, melyikünket választod?

H.: Hahahaha! - Nem tudom!
Van-e asszonyi bölcsesség?
Mi lehet a válaszom?
Gustav, Johann – két testvérke...
Mind a kettőt szeretem!
Hahahaha... A szívemet
Most kétfelé téphetem...

Legyen tiéd egyik fele,
Másik fele a tiéd...

G.: Heléne, ez nem megoldás!
Értelmetlen e beszéd!

J.: Heléne, ez nem megoldás!

H.: Nem tudom! Ó, nem tudom!
Öröm is és bánat is lesz
Az én gyarló válaszom.

J.: Húzzunk sorsot! Neki mindegy!

H.: Nem! Nem mindegy! Ám legyen!
Így is, úgy is fel van dülva,
Szét van tépve életem.

J.: Itt van két fehér papírlap.
Hol a tinta és a toll?

Egy „igen” és egy „nem” szócska
Íródjon a toll alól! (*Tintáért bemegy.*)

G.: Ostobaság! Ostobaság!
Gyermek vagy még, én öcsém...
Ilyen súlyos feleletet
Két papírra bízzak én?

Játszhatunk-e, mikor szívünk
A robbanásig feszül?
Amikor a keserűség
Háborúzik itt belül?

Melyik húzza az „igen” szót?
És melyiké lesz a „nem”?

H.: Ostobaság! Ostobaság!
Mind a kettőt szeretem!

J.: (*Tintát hoz.*) Jöjj, Heléne! Te írd rája!
Egyik „igen”, másik „nem”,
És azután tudni fogja
Mindegyik, hogy mit tegyen.
Jöjj, Heléne, vár a tinta,
Vár a toll és a papír...

H.: Jaj, mit tegyek? Úgy reszketek...
A lábam is alig bír... (*Nézi a papírt.*)
Az egyik: Gustav, a másik: Johann.
Az egyik: „igen”, a másik: „nem”.
Ki tudja azt, hogy egy gyöngye asszony
Ilyen esetben mit is tegyen?
Mit írjak erre? Mit írjak arra?
Melyik Gustav, és melyik Johann?
Ez a szegény szív, ez a beteg szív
Így is, meg úgy is vészbe rohan!
Nem én sikoltok! Enyémm a gyermek!
Mit írjak? Ó, jaj! – Igen... igen...

Gustav a férjem... Johann a férjem...

Ezerszer: igen! Ezerszer: nem!

Választ akartok? Itt van a válasz! (*Ír.*)

Nézzétek, szépen írja a toll...

Ó, jaj! A fejem! Ó, jaj, a szívem!

Bennem két fájó szív zakatol!

Itt van az egyik, itt van a másik...

Befejeződik hát a mese.

Vérezett a tinta, amikor írtam.

Ki lesz a szívem szerelmese?

Ott van a válasz, én két hű férjem!

Rajtatok a sor, válasszatok!

Enyém a gyermek...! Húzzatok sorsot!

Nem én sikoltok... Szívem dobog...

J.: Válassz hát, testvérem!

G.: Nincsen erőm hozzá!

Az a kicsi papír vesztemet okozná.

H.: Mindegy, hogy melyiket, húzzátok csak bátran!

G.: Ezerszer könnyebb volt a véres csatákban.

H.: Legyen! A végére kell járni! (*Húzza.*)

G.: Mindegy nekem.

Lássuk a sorsot, miként döntött! (*Olvas.*)

Heléne! Enyém a „nem”!

Hát vége! Elszállt a remény is...

Nos, hát örökre elmegyek. (*Indul.*)

H.: Hahahaha! Ó, jaj, mit tettem?

Johann! Ott a papír neked!

J.: Nem értem! Erre „nem” van írva!

Gustav! Gustav! Hát hová mész?

G.: Az én papiromon „nem” szó van.

- J.: Itt is az van... Megáll az ész!
- H.: Enyém a gyermek! Enyém a gyermek!
 Befejeződik hát a mese...
 Most már tudjátok, ki lesz a szívem,
 Összetört szívem szerelmese.
 Ó, jaj, a szívem! Nem én akartam!
 Nem így akartam! Enyém a „nem”!
 Ti vagytok mégis, Johann és Gustav,
 Ti vagytok az én két gyermekem! *(Rózsákat tépi.)*
- Te vagy a bűnös! Megsebeztél...
 Pusztuljon hát minden szírom!
 Nem kell a fény és nem kell az illat!
 „Nem” szó áll minden papíron.
 Nemet ír minden vérző tinta,
 Nemet int a rózsalevél.
 Pusztuljatok hát, rózsaszirmok,
 Mikor a szív már nem remél!
- Nemet írtam két kis papírra.
 Úgy fáj nekem mind a két „nem”,
 A virágok, a rózsák súgták,
 Ők akarták, hogy így legyen!
 Pusztuljatok, álnok virágok!
 Pusztuljatok! Haha-haha!
 Jaj, megöli a gyermekemet
 A holt virágok illata...
- Haha-haha... Haha... *(Szívéhez kap, összeszik.)*
- G.: Heléne! Jaj! *(Heléne fejét a karjára emeli.)*
- J.: Heléne! Jaj!
- G.: Csak még egy szót, én asszonyom!
- J.: Nem lélekzik?!

- G.: Megállt a szíve!
Lehullt egy szép rózsaszírom.
- J.: Meghalt?
- G.: Nem tép többé virágot...
- J.: Az nem lehet! Én nem hiszem!
Ébredj, Heléne! Ébredj, drágám!
Ne vidd el a gyermekem!
- G.: Hol van az Isten, hogy segítsen?
Heléném, én asszonyom!
- J.: Én, én vagyok a bűnös ebben!
Csak magam vádolhatom!
Én öltem meg minden virágot!
Én öltem meg kegyetlenül!
Gustav! A gyermekem! Nem látod?
Nézd, egy angyal amott repül!
Én öltem meg minden virágot:
Az asszonyom, a gyermekem!
Ott száll egy angyal! Segítsetek!
- Hozzátok vissza őt nekem! (*Ordítva elrohan.*)
Én öltem meg minden virágot:
Az asszonyom! A gyermekem! (*Kintről.*)
Ott száll egy angyal! Segítsetek!
Hozzátok vissza őt nekem!
- G.: (*Virágokat tép és Helénére hinti.*)
Heléne! Kicsi feleségem!
Én nem hagylak el már soha!
Ringassa álomba lelkünket
Egy lány, virágos nyoszolya.
Heléne! Kicsi feleségem!
Sokáig tűrtük a borút.
Elég volt! Most én fejezem be
A legcsúfosabb háborút!

(Pisztolyt vesz elő. A földre ülve Heléne fejét ölébe veszi.)

Heléne! Kicsi feleségem!
Én örökké veled leszek,
És szeretni fogom szívemből
Azt az ártatlan gyermeket!
Milyen szép vagy! Mintha aludnál...
Aludj, lehullott csillagom!
Nem igaz semmi sem a földön!
Hogy élek, azt is álmodom.

Milyen üres, sivár lett minden,
És milyen árva lett szívem...
De a te lelked már nem érzi...
Álmodj! Álmodj csak, kedvesem!
Milyen derűs az ég felettünk!
Mintha sosem lenne ború...
Heléne! Kicsi feleségem! *(Mellének süti pisztolyát.)*
Nekünk... nincs többé... háború...
(Lassan Helénére borul.)

Függöny.

Baleset ellen védekezz!

avagy

Nehéz előadónak lenni

Vígjáték egy felvonásban, egy színben

Szereplők:

Előadó	(E.)
Hajnal	(Haj.)
Hangyás	(H.)
Kajtató	(Ka.)
Kupica	(Ku.)
Lébenka Nándor	(L.)
Makai	(M.)
Cirokné	(C.)
Csendesné	(Cs.)
Bölcskeiné	(B.)

(Előadóterem. Bal oldalon az előadó asztala, előtte széksorok. Jobb oldalon ajtó. A széksorok és az ajtó között legalább egyharmada a színnel üres legyen. A háttér falán jobbra: „Munkatársaid épségére is ügyelj!”, balra: „Mindenkit érhet baleset!” feliratú táblák.)

- C.: *(Szeméttápra söpri a szemetet, és a közvetlenül az ajtó előtt álló vödörbe szórja. Közben énekel.)* „Földön, égen zeng az új dal: Ifjúság! Ifjúság! Ifjúság!”
- Ka.: *(A hivatali segédszemélyzet kétágú létrán állva a háttér közepére egy „Baleset ellen védekezz!” feliratú táblát igyekszik felszögelni. Ciroknéhoz.)* Ifjúság, ifjúság! Hol van az már magától?
- C.: Tán nem teccik, hogy danolok?
- Ka.: No, de pont az ifjúságot? Mit akar maga egyáltalán az ifjúságtól?
- C.: *(Vállait vonogatva.)* Én ugyan semmit sem akarok attul, de olyan jó muzsikája van ennek a nótának! Vagy nem? Mi a véleménye Kajtató elvtársnak?
- Ka.: Hát ami igaz, az igaz! Tényleg jó muzsikája van!
- C.: Na láttya! *(Tovább énekel.)* „Milliónyi szív dobogja ritmusát, ritmusát, ritmusát.”
- Ka.: *(Ciroknével együtt énekel.)* „Nincs oly erő, mely legyőzné, ki a népért küzd, / És dalolja a jövőnek himnuszát: Ifjúság! Ifjúság!” *(Cirokné felé néz, és a kalapáccsal az ujjára üt.)* Jaj! *(Eldobja a kalapáccsot, és az ujját szopogatja.)* Ajaj!
- C.: Jujuju! Mi történt?
- Ka.: *(Dühösen.)* „Ifjúság! Ifjúság!” közben jól az ujjamra ütöttem.

- C.: No hiszen! Jól is nézünk ki, ha pont a balesetvédelmi előadás előtt tarancsérozza össze magát!
- Ka.: *(A felerősített táblát igazítva.)* No azért „tarancsért” nem csinállok. Még egyet felszögelek, és készen is vagyok. *(Lefelé indul a létráról.)*
- C.: *(Tovább énekel.)* „Ifjúság! Ifjúság! Ifjúság!”
- Ka.: *(Az utolsó előtti létrafokra lép, ami eltörik. A földön elterülve.)* Ajajajaj!
- C.: *(Sikolt, és Kajtatóhoz rohan.)* Ó, jaj! Meg ne haljon, Kajtató elvtárs! *(Feltámoogatja Kajtatót.)*
- Ka.: *(Nyögdécselve áll fel.)* Auh! Euh! Hu!
- C.: *(Siránkozva.)* Ó, te magasságos, mennybéli megváltó...
- Ka.: *(Közhévág.)* He! Micsodaaa?
- C.: *(Nyel egyet.)* Szóval... Izé... Ugye megmondtam?
- Ka.: *(Nyög.)* Óáh! Mit mondott meg?
- C.: Hát a izét... a tarancsérozást.
- Ka.: *(Dühösen.)* Azt hát... Meg a mennybéli megváltó, magasságos...
- C.: Hagyja abba, Kajtató elvtárs! Most meg maga kezdi? Inkább nézte volna meg a szerszámját!
- Ka.: *(Felveszi a kalapácsot, és nézegeti.)* Ennek nincsen semmi baja!
- C.: A lajtornyát nézte volna meg mielőtt fõmászott rája... Osztt így lesz a balesemény.
- Ka.: *(Nézi az eltört létrafokot.)* Igaza van, Cirok elvtársnő! De nem is mászok rá többet! *(Félretesz a létrát.)* Na még ezt

felrakom, és végeztem. *(Az asztalt a bal oldali falhoz tolja. Az első sorból kiemeli egy széket, és az asztal mellé állítja. Az asztalról felemeli a táblát, melynek felirata: „Tartsuk be az előírt balesetvédelmi szabályokat!” Fellép a székre, onnan az asztalra, és a táblát felszögeli.)*

C.: *(Seprőjére támaszkodva nézi a műveletet.)* Vigyázzon, Kajtató elvtárs, nehogy megen melléje üssön!

Ka.: Ne féljen, Cirok elvtársnő! Tudok én vigyázni magamra – ha akarok. *(Lelép a székre, aminek az ülőlapja beszakad, és Mind a két lábával beleszorul.)*

C.: *(Sikít.)* Hűűű! Na ott van, mán megen!

H.: *(Ebben a pillanatban belép. Kajtatót meglátva, óriási habotára fakad.)* Nahát! Hahaha! Kajtató... Hahaha... No de ilyen! Hahaha... *(Közben amint előre lép, nem veszi észre a vödört. Belelép, és nagy csörömpöléssel felbukfencezik.)*

Ka.: *(Két lába még mindig a székbe van szorulva. Az asztalnak támaszkodva, most ő nevet Hangyáson.)* Hehehe... Úgy kellett! Hehehe... minek... minek... hihhi... miért örült a más bajának. Ju-hu-hu-u-u!

C.: *(Összecsapva tenyereit, Hangyás felé.)* Ó, jaj! Te... magasságos... izé... jaj, menybéli... égszakadás, földindulás, árvíz!

H.: *(A földön fekve, igyekszik a lábára szorult vödört lerúgni. Hosszas kínlódás után a vödör nagy csörömpöléssel a sarokba repül.)* No, a cudar mindenségit nekil! *(Feltápászkodik.)*

C.: *(Segít Hangyásnak.)* Ó, te, te, te... *(Hirtelen kimondja.)* Istenkém! *(Tjedten a szájára üt.)* Jaj, már nem is tudom, hogy mit beszélek. Nagyon megütötte magát, Hangyás elvtárs?

- H.: Úgy, úgy! Csak sopánkodjon! Mi a fenének rakja azt a vacak csöbröt az ember lába alá?
- C.: E mán igaz, de Hangyás elvtárs is megnézhetné, hogy hová lép.
- H.: Hogyan is néztem volna, mikor...
- Ka.: *(Közbevág.)* ...mikor itt kínlódom ezzel a nyavalyás székkal, akkor maguk külön értekezletet tartanak. Inkább jöjjenek segíteni!
- C.: *(Cirokné és Hangyás odarohannak.)* Hát persze!
- H.: Hát persze, hogy persze...
- Ka.: *(Az asztal szélén ül, és lábaival a széket emelgeti.)* Fogják meg és húzzák le rólam ezt a kalodát!
- H.: *(Belekapaszkodik a szék lábába.)* Na most! Hórukk! *(Ránt egy nagyot, de a szék nem enged.)*
- C.: Na maj' én is segítek! *(Ő is megfogja a szék lábát.)* Na most, egyszerre!
- H.: Várjon, majd én dirigálok... Hórukk! *(Az asztal, amibe Kajtató belekapaszkodik, előbbre csúszik, de a szék nem enged.)* Kajtató elvtárs, fogja jól azt az asztalt! Megpróbáljuk még egyszer. *(Ciroknéhez.)* Na, most! Hóóórukk! *(A székkal együtt Cirokné és Hangyás a földre ülnek.)*
- Ka.: *(Szintén lehuppan, és a földön ül.)* Na végre!
- L.: *(Belép.)* Mi van itt, kérem? Maguk MHK-znak⁶? Hát nem itt lesz a balesetvédelmi előadás?

⁶ „Munkára, Harcra Kész” – Központilag szervezett sportmozgalom az '50-'60-as években – a szerk.

- C.: *(Kajlató és a másik kettő is gyorsan felállnak.)* Itten lesz az, csak... csak...
- H.: *(Közbevág.)* Csak üljön le, kedves Lébenka elvtárs! De nézze meg jól azt a széket, amelyikre leül, mert esetleg úgy járhat, mint... *(Felveszi törött széket, és indul)* ...szóval ez a szék rossz!
- L.: *(Az első sorban jól megnézi egy széket, majd óvatosan leül.)* Talán csak elbír?
- C.: *(A személtápat és seprőt kezébe véve a vödör után hajol.)* Na, gyere te is, nehogy még valami balesetet okozzál! *(Felveszi és kimegy.)*
- Ka.: *(Kalapáccsal a kezében a létrához megy.)* Na, akkor itt az ideje, hogy te is eltűnj innen, te... te fő balesetokozó! *(Vállára veszi, és elmegy.)*
- L.: *(Fejcsóválva néz a távozókat után.)* Ezek bediliztek. Úgy látom, az agyukra ment a balesetvédelmi előadás.
- Cs.: *(Belép. Halkan köszön.)* Szabadság!
- L.: Erőt, egészséget!
- CS.: *(Állandóan halkan beszél.)* Tessék mondani, itt lesz megtartva a balesetvédelmi oktatás?
- L.: Hát, ha az Előadó elvtársat nem éri időközben valamilyen baleset, akkor itt.
- Cs.: *(Lassan előbbre jön.)* Ó, nagyom köszönöm, kedves elvtárs!
- L.: *(A mellette álló széket megpacsolja.)* Tessék ide ülni mellém!
- Cs.: Ó, nagyon köszönöm, kedves elvtárs! *(Leül Lébenka mellé.)*

- M.: *(Vigyorogva belép. Beszéd közben állandóan vigyorog, mint általában a nagyothallók. Kissé orrhangon.)* Jó napot kívánok, jó napot!
- L.: Nagyszerű! Lassan majd csak összejövünk. *(A mellette lévő székre mutat.)* Üljön ide az első sorba, úgyis rosszul hall.
- M.: *(Leül Lébenka mellé.)* Á! Hogy van, hogy van?
- L.: Nagyszerűen! *(Csendesnére mutat.)* Csak jól lehetek, mikor egy ilyen csendes, szolid elvtársnő mellett ülök.
- M.: *(Kezével tölcsért csinál a füléhez.)* Á! Az igen! A csülök nagyon finom. Én is nagyon szeretem.
- L.: *(Kiabál.)* Nem csülök, hanem ülök!
- M.: *(Bólogat.)* Á értem már! Hülök... Igen... Én is, ha meghülök, akkor ajjaj!
- L.: *(Ordít.)* Se nem csülök, se nem hülök, hanem ülök. Itt ülök!
- M.: Á! Értem! Én is fütyülök.
- L.: *(Üvölt.)* Nem fütyülök, hanem itt ülök!
- C.: *(Berohan.)* Jaj, csak valami baleset történt mán megest. Mi ez a kajabálás?
- L.: *(Nyel egyet.)* Semmi, csak diskurálgatok Makai elvtárrsal. *(Makaihoz.)* Igaz-e, Makai elvtárs?
- M.: Hát úgy üresen én is fütyülök a bablevesre, de ha egy kis csülök van benne...
- L.: *(Csendesnéhez.)* Ezt a szerencsétlent baleset fogja érni, és belefullad a bablevesbe.

- C.: *(Lébenka mögé ülve.)* De jó témájuk van. Bableves csülökkel... Nem mondom.
- Ka.: *(Bejön, és egy vízes tűzoltókészüléket hoz, amit asztalra helyez.)*
Na, én is leülök már. *(Köszön, és leül.)*
- H.: *(Bölcskeínél belépnek.)* Legyenek üdvözölve! Majd csak összegyűlünk. *(Hangyas Cirokné mögé ül, Bölskeiné pedig Cirokné mellé.)*
- L.: *(Bölskeinéhez.)* Hát hol is hagytuk abba?
- M.: *(Lébenkához fülelve.)* Mi van a babba'?
- L.: *(Dühösen.)* Most már hagyjon nekem békét, mert dühös leszek és... és összetöröm!
- M.: *(Mosolyogva.)* Á, az így nagyon finom, a füstölt köröm...
- L.: *(Ordít.)* Én ebbe beleőrülök!
- M.: *(Rendületlen nyugalommal.)* Mit tehetünk, ha nincsen csülök?
- E.: *(Kézait dörzsölgetve belép.)* Üdvözlöm az elvtársakat! *(Körülnéz.)* Nem mondom, elég kevesen vagyunk!
- H.: *(Ülve körülnéz.)* Hát bizony fele se jött el.
- E.: *(Leül az asztalhoz.)* Pedig már jóval túl vagyunk az időn. Mit gondolnak, megkezdjük?
- L.: Kezdjük hát! Már nemigen jönnek.
- B.: Bizony kezdjük, hogy minél előbb hazamehessünk!
- E.: Hát nem bánom. Mindenekelőtt – kedves elvtársak – meg kell jegyeznem azt, hogy igen szomorú ez a lemorzsolódás. Nem győzöm eléggé hangsúlyozni, hogy mennyire fontosak ezek az előadások. Minden elvtársnőnek és elvtársnak saját érdekük, mert ahogyan ez a tábla is mondja,

(*A táblára mutat.*) „Mindenkit érhet baleset!” Különösen pedig nálunk: az Útburkolatfelforgató és Téglakupacokat Halmazó Vállalat élenjáró üzemében. Ismételten le kell szögezni azt, hogy a balesetelhárítási előadások azért is nagyon fontosak, mert nemcsak itt az üzemekben, hanem a mindennapi életünkben, otthonunkban is számtalan olyan anyaggal, tárggyal van dolgunk, melyek, ha nem tanulunk volna meg azok helyes kezelését, igen sok esetben balesetet idézhettek volna elő. Most pedig szeretnék visszakérdezni valamit a legutóbbi előadás anyagából. (*Zsebéből kis noteszt vesz elő, és lapozgatja. A hallgatók egymásra nézgetnek és fészkelődnek helyeiken.*) Na, lássuk csak, az anyagmozgatással kapcsolatban... Lébenka Nándor elvtárs! Meg tudná-e mondani, hogyan kell a vasúti kocsikat helyesen tolni?

- L.: (*Köhécselve feláll.*) Hát azt... kérem... úgy, hogy...
- E.: Tessék leülni! (*A többiek felé.*) Kedves elvtársak! Mondtam már, hogy nem kell felállni, amikor felelnek. (*Lébenka felé.*) Nos, Lébenka elvtárs?
- L.: Hát... hát... aztat... a vasúti kocsikat... aztat úgy kell tolni, hogy... szóval, hogy odébb menjen. (*Nagyot fúj.*)
- E.: (*Mosolyogva.*) Jó, jó, de hogyan kell odaállni, megfogni?
- L.: (*Előre nyújtja a kezét, és hol kinyitja, hol ökölbe szorítja.*) Hát úgy! Olyan jó erősen... neki... bele...
- E.: (*A többiek felé.*) Nos? Ki tudna erre szabatos választ adni?
- B.: (*Magolva fújja.*) Csilléket, kocsikat és hasonló anyagszállító eszközöket soha ne toljunk kifeszített, merev karokkal, hanem azokat behajlítva, rugalmasan kell tartani.

- E.: Várjunk csak egy pillanatra! Nos, Lébenka elvtárs, mit gondol, miért kell így tolni?
- L.: *(Behajlítja a karjait, mintha valamit tolna, közben erősen töprengve nézegeti hol az egyik, hol a másik karját. Kis idő múlva felcsillanó szemekkel.)* Á, tudom már! Az ember úgy tesz, mintha tolná, de közben hagyja, hogy a többiek erőlködjenek! *(Bólogat.)* Hát, igen... Mindig lehet újat tanulni ezeken a tanfolyamokon. *(A hallgatók nevetnek.)*
- E.: Több komolyságot, elvtársak! Egy kicsit több komolyságot kérek! *(Bölcskei felé.)* Kedves Bölcskei Elvtársnő, legyen szíves megmagyarázni Lébenka elvtársnak!
- B.: A mereven tartott karokat egy egész csekély ütés is könnyen eltörheti.
- E.: *(Lébenkához.)* Nos? Hallotta ezt, Lébenka elvtárs?
- L.: Nem is megyek ezentúl olyan helyre, ahol tolni kell valamit. Nahát! Ki hitte volna, hogy ilyen veszélyes lehet egy olyan kocsitologatás. *(Derűtlenség.)*
- E.: *(Ceruájával kopogtat az asztalon.)* Több komolyságot, elvtársak! Több komolyságot! *(Ismét a noteszában lapoz.)* Na lássunk egy másik kérdést! Iparvasúti, keskenyvágányú kocsit, szóval csillét, hogyan tolna, Lébenka elvtárs?
- L.: Nem lehetne most már másokat is kérdezni?
- E.: Még csak erre az egy kérdésre feleljen! Nos, hogyan tolná?
- L.: *(Nagyot nyelve.)* Hát jó... azt a... aztat a... keskenyiparú vágányt... vagyis aztat a csilleiparú kocsit... szóval aztat úgy tolnám, mint a... mint a... szóval görbe kézzel. *(Fúj egy nagyot.)*
- E.: Nagyon jó! Tovább!

- L.: Tovább hát!
- E.: Mi az a „tovább hát”?
- L.: Hát, hogy tovább tolnám.
- E.: Jó, jó, de hogyan? Lassan vagy gyorsan? Erről beszéljen!
- L.: *(Kétségbeesetten néz körül.)* Szóval... hát jó gyorsan megtolnám, aztán én is felugranék rája.
- E.: Puff neki! Ezt jól megmondtá. És mit csinálna, ha hirtelen meg kellene állni? Mondjuk, valaki szórakozottságból a kocsi elé lépne.
- L.: No, akkor nyilván elütném, merthogy olyan gyorsan nem lehet megállni. Pláne, ha az a kocsi jól meg is van pakolva.
- E.: Bölcskei elvtársnő, legyen szíves segíteni Lébenka elvtársnak!
- B.: *(Fújja.)* Iparvasúti kocsin személyeknek utazni tilos. A kocsikat csak lépésben és csak tolvá szabad mozgatni. Húzni szintén tilos, mert ebből is baleset keletkezhét.
- E.: Hallja ezt, Lébenka elvtárs?
- L.: Hallom, hallom... csak azt nem értem, honnan tudja Bölcskei elvtársnő ilyen jól, mikor ő irodában dolgozik? Ott nem kell csilléket toligálni.
- E.: Ez igaz, viszont Bölcskei elvtársnő lelkiismeretesen megtanulja az anyagot. Ezért nem is fogja sohasem baleset érní.
- L.: No-no, Előadó elvtárs! Én pedig azt mondom, ha a tollszárak meg a ceruzák olyan súlyosak lennének, mint a pajszerék, akkor az irodákban minden beosztott sántikálva mászkálna.

- E.: No lám, milyen nagyszerűen belejött.
- L.: *(Mellét kidiüllesztve.)* Ja, kérem, van itt munkásöntudat. Ami pedig igaz, az igaz! Hát nem igaz?
- E.: Rendben van minden, Lébenka Nándor elvtárs! *(Noteszában lapozva.)* Most pedig halljunk valakit, aki még nem felelt.
- H.: *(Lebújik a szék mögé.)*
- E.: *(Végignézi a hallgatókon.)* Mintha kevesebben lennénk. Nem ment ki valaki?
- H.: *(Lassan felemelkedik a szék mögül.)*
- E.: No, nézd csak! Hát maga mit bujkál?
- H.: Én a... ö... e... Én nem bujkáltam... csak a... a cipőfűzőmet kötöttem meg... a cipőmadzagot... Hehehe... a madzagot.
- E.: Már azt hittem, hogy fél a feleléstől.
- H.: *(Ijedten.)* Mármint én? Hehehe... Mármint, hogy én félnek... Hehehe...
- Haj.: *(Libegve belép.)* Szabadság! Bocsánat, Előadó elvtárs, de nem tudtam előbb jönni, mert egy kis zavar keletkezett az elektromos vonalon.
- E.: Rendben van, kérem. Tessék leülni!
- Haj.: Köszönöm szépen! *(Leül.)*
- E.: Nos, Hangyás elvtárs, ha nem fél, akkor legyen szíves megmondani...
- H.: *(Eddig nevetett, de most hirtelen elkomolyodik, és csuklani kezd.)*
- E.: Mi az, Hangyás elvtárs? Mi történt?

- H.: Eszembe jutott a... az anyósom...
- E.: Most ne gondoljon az anyósára, hanem arra, amit felelni fog. A kérdés az: mit cselekszik akkor, ha a gyárudvaron egy olyan aknafedelet lát, ami nincsen rendesen a helyére téve?
- H.: Nincsen rendesen a helyén?
- E.: Úgy, ahogyan mondja!
- H.: És valaki ráléphet? Ajaj!
- E.: No? No? Látom, hogy kezd gondolkozni. Nos, mit tesz ilyen esetben?
- H.: Akkor... akkor... gyorsan elbújok a közelben.
- E.: *(Meghökkenve.)* Micsodaaa? Mi a fenének bújna el?
- H.: Onnan figyelném azt a peches palit, aki rálépne, és belepottyanna a csatornába. Van fogalma az Előadó elvtársnak, hogy milyen jól lehetne röhögni? *(Derűltsg.)*
- E.: *(Ceruájával kopog.)* Több komolyságot, elvtársak! Több komolyságot! Szóval, Hangyás elvtárs, ezt tenné? És arra nem gondol, hogy ebből súlyos baleset származhatna? Hogy az illető muki a lábát is eltörhetné?
- H.: *(Nagyot nyel.)* A lábát?
- E.: Igen. Vagy a kezét. Esetleg a nyakát. Akkor pedig halál lehet a vége. És Hangyás elvtárs ezen jól nevetne. Ugye milyen nevetséges lenne?
- H.: *(Még nagyobb nyel.)* Nem... nem lenne nevetséges. Én erre nem is gondoltam...
- E.: Hát erre kell gondolni, és akkor nem fog elbújni, hanem szépen odamegy ahhoz az aknafedőhöz, és a helyére

igazítja. *(A többek felé.)* Kedves elvtársak! Ez a balesetelhárítási tanfolyam éppen azt célozza, hogy megelőzzük a baleseteket, és megszüntessük azokat a rendellenességeket, amiből komoly bajok lehetnének. *(Noteszában lapoz kis ideig, majd felnézve.)* No, Hajnal elvtárs, legyen szíves az elektromosság veszélyeiről beszélni!

Haj.: *(Határozottan.)* Üzemeinkben számtalan helyen látunk villanydrótokat, kapcsolókat, csatlakozót, foglalatot és egyéb elektromos berendezést. Bár üzemeinkben gondoskodnak arról, hogy az elektromos berendezések megfeleljenek az előírásoknak, mégis szükséges, hogy a legfontosabb tudnivalókat megismerjük. Ezek a következők: 1.) Elektromos berendezéskehez csak hozzáértő szakember nyúlhat, de csakis az erre kijelölt, felelős személy engedélyével!

2.) Gépek, motorok be- és kikapcsolását csak az ezzel megbízott személy végezheti!

3.) Az összes vezetékek, felszerelések hibátlanok legyenek! A hibásodást azonnal jelenteni kell!

4.) Minden elektromos gépet, készüléket földelni kell! A földelés épségét legalább hetenként ellenőrizték a vele dolgozók!

5.) Szerelési munkáknál, nedves helyen, kazánoknál stb. csak huszonnégy voltos világítást és elektromos kéziszerszámokat szabad használni!

6.) Háztartási, vagy laboratóriumi felszerelések vezetékeinek gumiszigetelésűeknek kell lenniük! Foglalatok, csatlakozók jól szigetelő anyagokból – porcelán, bakelit – legyenek!

7.) Olyan helyiségekben, ahol robbanékony gázok keletkezhetnek, nem szabad szikrát keltő elektromos berendezéseket – motor, csengő – elhelyezni, és az égőket is kettős burával kell ellátni! Ilyen helyiségekben csak felsőbb engedéllyel szabad égőt cserélni, vagy javítási munkálatokat végezni!

8.) Veszélyes villanszerelési munkálatoknál figyelmeztető táblákat tesznek ki. A figyelmeztetéseket be kell tartani és a táblákat a legszigorúbban tilos eltávolítani!

E.: *(Kézait dörzsölve.)* Hát ez igen! Örül az ember lelke, amikor ilyen nagyszerű feleletet hallhat. De kedves Hajnal elvtárs, volna egy észrevételem.

Haj.: Kifejejtettem valamit talán?

E.: Nem, hanem arról van szó, hogy csodálkozom önön, aki ilyen nagyszerűen tisztában van az elektromos dolgokkal, hogy már legalább fél éve hivatalosan is és privátim is felhívtam a figyelmét arra, hogy az Anyagrozsdásító Üzem északkeleti oldalán egy csatlakozó doboznak nincsen feltevé a fedele, de ön, mint az elektromosberendezések felelőse, még a mai napig sem intézkedett. Pedig könnyen hozzáérhet valaki a csupasz drótokhoz, és abból súlyos baleset adódhatna elő.

Haj.: Jó, kérem, majd intézkedem!

E.: Ugyan, kérem! Hányszor hallottam már ezt a kijelentést, és még mindig nem intézkedett.

Haj.: El lesz intézve! Mondtam már, hogy el lesz intézve!

E.: Az a baj, hogy mondta. Sőt, hogy már éppen elégszer mondta, de még mindig...

- Haj.: *(Dühösen.)* Hát... hát... kérem ez különben is... Eh! *(Felugrik.)* Nem bírom ezt a szekatúrát! *(Kiroban.)*
- E.: *(Utána néz.)* No nézd csak! Még a végén ő sértődik meg, mintha legalábbis nem lenne igazam. Elvégre én vagyok a balesetelhárítási felelős. *(Legyint, majd a noteszában lapoz ismét.)* Hát akkor térjünk rá a következő pontra. Halljunk valamit az „Üzem egészségvédelmi és egészségügyi óvintézkedés” anyagából. Legyen szíves, Bölscei elvtársnő, a dolgozók egyéni egészségvédelmi kötelezettségeiről beszélni valamit!
- B.: *(Magolva.)* A dolgozók is kötelesek egyéni egészségvédelmünkben részt venni azáltal, hogy a számukra előírt üzemegészségügyi és balesetvédelmi szabályokat betartják. A fő szempontok a következők: A betegség megelőzésének legfőbb alapja az egyéni tisztálkodás. Ez vonatkozik a munkaruhára, melyet részben az üzem, részben a dolgozó köteles tisztán tartani. Szennyes vegyi anyagokkal átitatott alsó fehérneműk és a felső ruházatba beszívódott vegyi anyagok mind bőrbántalmakat, bőrgennyesedéseket okozhatnak. Naponta többször mossunk kezet, de étkezés előtt feltétlenül! Fontos, hogy az öltözőszekrényét is mindenki tisztán tartsa!
- E.: Jó! Nagyon jó! Köszönöm, elég! Na látják, elvtársak, így kell felelni! Hát miért nem megy a többieknel is így?
- H.: Ja, neki könnyű. Ő irodában dolgozik. Ott meg úgysem csinálnak semmit, hát bemagolhatja.
- E.: Nono, Hangyás elvtárs! Maguk, akik üzemekben dolgoznak, mind azt hiszik, hogy az irodákba üdülni járnak a dolgozók. Hát ez, kérem, egy teljesen hibás felfogás. Higgyék

el, hogy ott minden beosztottnak megvan a maga munkája. Sokszor még több is, mint amennyi elég.

H.: *(Legyint.)* Tudom. Annyira dolgoznak, hogy a múltkor is húsz forinttal kevesebbet számoltak el nekem, mint amennyi járt volna.

E.: De utólag megkapta. Vagy nem?

H.: Megkaptam... megkaptam...

E.: Ugyan, kérem! Nem kell kicsinyeskedni! Maga talán soha nem hibázott még a munkájában?

H.: Hát... hát ami azt illeti...

E.: No lám! Akkor kár beszélni róla... De most térjünk vissza a tárgyra, mert soha nem végzünk! *(Noteszába lapoz.)* No, Hangyás elvtárs, látom, hogy kritizálni jól tud, de vajon meg tudná-e mondani, hogy mi a teendő, ha mondjuk kint dolgozik a gyár egyik zugában egy mukival, és az hirtelen összeesik?

H.: Csak úgy ukk-mukk-fukk?

E.: Igen. Egyszerűen végignyúlik a földön.

H.: *(Föhláll, és két karjával végigmutat a padlón.)* Így hosszában?

E.: Mindegy. Keresztben, vagy hosszában. Tény, hogy fekszik a földön, és nem mozdul.

H.: Nem mozduuul? – Akkor annak kampec!

E.: Miért lenne kampec?

H.: Hát azért, mert... mert bizonyosan megütötte a guta!

- Ku.: *(Belép. Haja a szemébe lóg. Kabátja egy lyukkal félre van gombolva. Erősen ittas.) Szabadság! Szabad-szabadság! Hukk. (Erősen imbolyogva áll a színpadon hagyott részén.)*
- L.: No nézd csak! A Kupica!
- E.: Hát maga hogyan néz ki? Mi történt magával?
- Ku.: Baleset ért engem, kérem... hukk... Engem, kérem szépen... hukk... baleset ért...
- E.: *(Csodálkozva.)* Baleset?
- Ku.: No igen! Mit... hukk... mit csodálkozik ezen? Engem, kérem, nem érhet... hukk... baleset? Oda nézzen! *(A megfelelő táblára mutatva.)* Oda is az van írva, hogy... hogy... hukk... hogy: „Mindenkit érhet... hukk... baleset!”
- E.: Ilyen későn jön az előadásra? Hiszen maga délelőtti műszakban volt, és csak két óráig dolgozott?
- Ku.: Az volt a baj. Azért... hukk... késtem el.
- E.: Érthetetlen.
- Ku.: Kedves... hukk... kedves Előadó elvtárs, maga... hukk... maga... Szóval tessék ide figyelni! Én, kérem szépen... hukk... kettőig dolgoztam. Ez... hukk... ez igaz. A tanfolyam pedig négy órakor kezdődik... Ez is... hukk... ez is igaz. Na már most mi a fenét csináltam volna kettőtől négy óráig? Valahol csak... hukk... el kellett tölteni az időt. Nem igaz...? Hukk...
- E.: De most már öt óra van!
- Ku.: Hát kérem ez az a bizonyos... hukk... baleset.
- E.: Én úgy látom, jobb lenne, ha hazamenne, Kupica elvtárs.

- Ku.: Dehogy megyek, kérem! Örülök, hogy... hukk... hogy ide találtam... Vagy azt tetszik gondolni, hogy... hukk... hogy olyan egyszerű volt ez a dolog? Az is valami... az a... hukk... egy órai késés? A miskolci gyors sokkal többet is szokott... hukk... késni. Vagy még... hukk... erről nem hallott az Előadó elvtárs?
- E.: Rendben van, kérem. Ha megígéri, hogy nem zavarja az előadást, akkor maradhat.
- Ku.: Én kérem nem sok vizet zavarok. Most is... hukk... pálinkát zavartam. *(Leül Hangyás mögé.)*
- E.: Nos, Hangyás elvtárs, hol is hagytuk abba?
- H.: *(Kupica mögött, a szín szabad részén a földre mutat.)* Szóval itt fekszik az illető muki... izé... pasas.
- Ku.: *(Feláll, és nézi az üres padlót.)* Ez bolond. Én itt nem látok senkit... No várjuk csak, majd én ide fekszem. *(Végyönyölik a padlón.)*
- E.: *(Erélyesen.)* Ne bolondozzon, Kupica elvtárs!
- L.: Hagyja csak, Előadó elvtárs! Ő lesz a kísérleti nyúl.
- E.: Igaza van... Ez a nap úgyis az ördögé!
- H.: *(Kupica fölött állva.)* Szóval itt fekszik, így végig... *(Mutatja.)* ...hosszában.
- E.: Ez rendben van, de mi a további teendő?
- H.: A további teendő... az a további teendő, hogy... hogy... szóval izé...
- E.: Most már nem kell beszélni, hanem csinálja! Élessze fel!
- H.: *(Belerág Kupica lábába.)* Hé, Kupica, keljen fel!

- Ku.: *(Felül.)*
- E.: Miért ült fel, Kupica elvtárs?
- Ku.: *(Hangyásra mutat.)* Hát ő mondta!
- E.: Ne törődjön azzal, hogy ő mit mond! Amíg én nem szólok, addig maradjon fekvve, mint egy darab fa.
- Ku.: *(Visszafekszik.)* Rendben van, többet nem mozdulok. Ez a... hukk... ez a Hangyás beszélhet nekem, amit akar!
- E.: Tessék, Hangyás elvtárs, folytassa!
- H.: *(Ismét Kupica talpába rúg.)* Hé, Kupica! *(Csend.)* Hé, Kupica, mi a bajod? *(Csend.)* Kupica, állj fel, ne vacakolj! *(Tanácsztalanul nézegeti, vállait vonogatja, majd többször megkeveri. Hirtelen ötlettel.)* Kelj fel, Kupica, fizetek egy féldecit! *(Csend.)*
- L.: No lám, milyen nagyszerű médium lett belőle.
- H.: *(Idegesen dobant a lábával.)* Na, mi lesz! Gyerünk, felállni! *(Csend.)* Te, Kupica, az apád krisztusát! Ha nem kelsz fel, hát összetöröm a csontjaidat!
- E.: No hiszen! Szép kis elsősegélyt adna, ha a sérült csontjait össze akarja törni!
- H.: Hát mit tegyek, ha nem akar felállni?
- E.: Az a baj, hogy nem tudja. Pedig tudni kéne, mert tanultuk már, hogy mi a teendő ilyen esetekben. *(Bölcskeihez.)* Kedves Bölcskei elvtársnő! Legyen szíves segíteni Hangyás elvtársnak!
- B.: *(Feláll, és Kupica mellé lép.)* Először is meg kell állapítani, hogy milyen természetű a sérülése. Ha csonttörés vagy nyílt seb van a sérülten, akkor először is azokat kell ellátni. Ütőeres vagy visszeres vérzéseknél szorítókötést kell

alkalmazni a szív és a seb között; szivárgó vérzéseknél egyszerű nyomókötetést. Csonttöréseknél a törött végtag alakját megváltoztatja. A törött testrész mozgatása nagy fájdalmat okoz, tehát a végtagot igyekezzünk a sérült lefektetésével vagy ültetésével nyugalomba helyezni. Ebben az esetben a feltevés szerint ájulásról lehet szó. *(Lehajol Kupicához.)* Ájult egyéneknél először is a szorító ruhadarabokat megoldjuk. Kigomboljuk az ingnyakat, meglazítjuk a nadrágszíjat. *(Mikor Kupica hasán motoz, az nagyot rúg a levegőbe úgy, hogy Hangyást majdnem felrúgja, közben röhög.)*

E.: Mondtam már, Kupica elvtárs, hogy maradjon nyugodtan!

Ku.: *(Felül.)* Előadó elvtárs, nyugodtan tudna maradni, ha Bölcskei elvtársnő a nadrágszíját huzigálná?

E.: *(Rákiabál.)* Maradjon fekve!

Ku.: Hukk... *(Hanyatt vágja magát.)*

E.: Tessék, Hangyás elvtárs, maga végezze el azokat a műveleteket, amiket Bölcskei elvtársnő mond!

B.: Tehát meglazítjuk a nadrágszíját.

H.: *(Igyekszik elvégezni, de Kupica röhög, és rugdalózik.)* Te, Kupica, ne rugdalózzál, mert bízisten visszarúgok! *(Csaknem dulakodnak, amíg végül sikerül. Hangyás feláll, és a homlokát törölgeti.)* No, az ántiját! Ki hitte volna, hogy ilyen nehéz dolgoz legyen egy elsősegély?

B.: Mikor ezzel megvagyunk, akkor megnézzük...

H.: Micsodaaa? *(Szaporán pislog.)* Hát én nem akarom megnézni neki! Ha maga kíváncsi rá, akkor csak nézze meg!

Ku.: *(Felül.)* Mit akarnak maguk megnézni?

- E.: Mondtam már, Kupica elvtárs, hogy maradjon nyugodtan!
- Ku.: De mikor ezek meg akarják nézni...hukk...
- E.: Hadd nézzék!
- Ku.: De én...én...
- E.: *(Rákiált.)* Nem érti, hogy feküdjön le?
- Ku.: Ajaj! *(Lefekszik.)* Hát csak nézzék!
- B.: ...megnézzük, hogy az ájult ember arca halvány, sápadt-e, vagy piros.
- E.: Tessék, Hangyás elvtárs! Nézze meg!
- H.: *(Kupica arca fölé hajol, majd felegyenesedik.)* Ez kérem... ez kérem pálinkaszagú!
- E.: Tegyük fel, hogy sápadt.
- B.: ...akkor úgy helyezzük el a sérültet, hogy a feje kissé lelógjon, lábait felemelt helyzetbe hozzuk... *(Egy széket fektet Kupica mellé.)* ...és alsó végtagjait bokától fölfelé a törzs irányába masszírozzuk, dörzsöljük. *(Hangyásához.)* Hangyás elvtárs, legyen szíves fölemelni Kupica elvtárs lábait, amíg én a széket alája tolom! *(A szék ülőkéjével és támlájával a föld felé néz, úgy, hogy a támla háta fölfelé részletesen áll. Erre hegyezik lábait fölfelé Kupicát.)*
- E.: Tessék, Hangyás elvtárs, lássuk, hogyan megy az a masszírozás!
- H.: *(Óvatosan közeledik Kupica lábaihoz.)* Én csinálom, csak ki ne rúgja a fogaimat. *(Megfogja Kupica jobb lábát bokánál, és úgy tesz, mintha pumpálna.)*

- B.: Mit csinál, Hangyás elvtárs? Nem úgy kell! Ide nézzen!
(*Megfogja Kupica bal bokáját, a nadrág szárát feltolja térdig, harisnyáját bokáig legyűri, és masszírozni kezdi a lábat.*) Látja? Így kell ezt csinálni! (*Kajtatóra néz.*) Kajtató elvtárs, legyen szíves egy kis vizet hozni!
- Ka.: (*Felugrik.*) Hú, ezt el is felejtettem. (*Kimegy.*)
- H.: Minek az a víz?
- B.: (*Masszírozva.*) Majd meglátja. De ne bámuljon, hanem csinálja, mert sohasem fogja megtanulni.
- H.: (*Szabaddá teszi Kupica másik lábát, és rettenetesen ügyetlenül masszírozni kezdi.*) Mi az, hogy sohasem tanulom meg? Máris úgy csinálom, mint egy specialista.
- Ku.: (*Keservesen nyög.*) Uah, oáh, hukk...
- Ka.: (*Belép. Tálcán egy üveg vizet és poharat hoz.*) Itt a víz! (*Az asztalra helyezi, és a helyére ül.*)
- B.: (*Magolva.*) Az élesztési eljáráshoz tartozik, hogy a sérült arcát gyengén ütögetjük. (*Lehajol, és ütögetni kezdi Kupica arcát.*)
- E.: Mondtam már, elvtársnő, hogy csak a szöveget tessék mondani. A gyakorlati részt hagyjuk Hangyás elvtársnak. Tessék, Hangyás elvtárs!
- H.: (*Lehajol, és Kupicát jól pofon üti.*) Nesze! Fogsz még rugdalózni?
- Ku.: (*Páros lábbal nagyot rúg.*) Jaj!
- E.: (*Kiabál.*) Mit csinál, maga szerencsétlen?
- H.: Hát ütögetek.
- B.: (*Mutatja.*) Így, szép finoman...

- H.: *(Letérdel Kupica fejénél. Kezeit keresztbe teszi, mint a mohamedánok és bókolva meghajol.) Szálem alejkum... (Megcsókolja Kupica arcát.) Szálem... hogy a fene egye meg azt a pálinkaszagú pofádat! (Gyengéden ütögetni kezdi.)*
- B.: *Úgy, úgy! (Az asztalhoz lép és a pohárba vizet önt, amit Kupicához visz.)* Továbbá az arcát és csupasz mellét fröcsköljük egy kis hideg vízzel. *(Kezére vizet lötytyint, és Kupica arcára, mellére fröcsköli, majd a pohár vizet Hangyásnak adja.)* Tessék Hangyás elvtárs, a víz. Csinálja maga is!
- H.: *(Átvesszi a poharat. Először tanácstalanul nézi hol a poharat, hol pedig Kupicát. Önt a tenyerére, és nézi, hogy a víz a földre folyik.)* Á! Így nem lesz ez jó. Kifolyik a kezemből a víz.
- B.: Az éppen elég, ami a kezén marad!
- H.: *(Ügyetlenül rázza a kezét Kupica arca előtt.)*
- B.: ...Minden balesetnél, természetesen az a legfontosabb, hogy értesítjük a hivatalos elsősegélynyújtókat, vagy az orvost.
- H.: *(Egy ideig próbálgatja a spriccelést, majd hol a pohárra néz, hol Kupicára, aztán az egész pohár vizet Kupica arcára önti.)* Nesze! Ne mondd, hogy sajnálom!
- Ku.: *(Ordítva felugrik.)* Segítség! Árvíz! Én nem leszek tovább... hukk... médium! *(Indul a helyére, de a megoldott nadrág félig lecsúszik. Kétségbeesetten kapkodja vissza. A hallgatók nevetnek.)*
- E.: *(Ordít.)* Ez rettenetes! Kész cirkusz, amit itt művelnek! Hangyás elvtárs, maga megőrült? Miért kellett az egész vizet ráönteni?
- H.: *(Flegmával.)* Nem akartam elaprózni az élesztgetést. Egyszerre akartam magához téríteni – és lám, sikerült is!

- Ku.: *(A legbátulsó székre ül, ami darabokra törik alatta. Derültség.)*
- H.: Nahát, hogy milyen peched van neked, Kupica.
- Ku.: *(Feláll a földről, és kefére indul, közben bömböl.)* Én megyek haza a... hukk... a mamához!
- H.: *(Elkapja Kupica kabátját.)* Maradj még, pajtás! Nemsokára úgys vége a tanfolyamnak, és akkor én is veled megyek.
- Ku.: Tényleg? No akkor... hukk... Akkor megvárlak. *(Leül.)*
- B.: *(Előadóhoz.)* Hátra volna még a piros arcú ájulás. Elmondjam?
- E.: Mit tudom én... Már engem is az ájulás kerülget.
- H.: Oda se neki, Előadó elvtárs! Mi majd felélesszük magát is!
- Ku.: Úgy van! Csak egész nyugodtan... hukk... tessék elájulni. *(Mellére bökk.)* Majd mi... hukk... majd mi észhez térítjük! *(Feláll, és Hangyásboz megy.)* Igaz-e, komám? Hukk...
- E.: *(Az asztalt veri és kiabál.)* A mindenségit maguknak! Most már elég legyen! Nem engemet kell észhez téríteni, hanem az olyan hallgatókat, mint maga is, Kupica elvtárs!
- Ku.: *(Megszéppen.)* Bocsánat, kedves Előadó elvtárs... hukk... bocsánat... én...
- E.: *(Még jobban kiabál.)* Ez nem állapot! Tűrhetetlen, ami itt folyik!
- Ku.: *(Hangyásboz.)* Jaj, komám, mit tegyek?
- H.: Ájulj el gyorsan, de pirosan!
- Ku.: Jó, jó, de hogyan kell pirosan elájulni?
- H.: Ne törődj vele, csak feküdj le!

- Ku.: *(Az előbbi helyén gyorsan lefekszik.)*
- E.: *(Ordít.)* Hát még mindig nem volt elég? Rettenetes! Ezt nem lehet idegekkel bírni!
- Ku.: *(Felül.)* Bocsánat, Előadó elvtárs! Én most pirosan vagyok elájulva. Inkább... hukk... inkább öntsenek le még egy pohár vízzel, csak ne kiabáljon! *(Lefekszik.)*
- H.: *(Bölcskeinéhez, sürgetően.)* Folytassa gyorsan, elvtársnő!
- B.: *(Előadóhoz.)* Folytassuk, Előadó elvtárs?
- E.: *(Zsebkendőjével homlokát törölgetve legyint.)* Nekem már mindegy... Nekem már teljesen mindegy, hogy mit csinálnak...
- H.: *(Sürgetve.)* Csak csináljuk, elvtársnő! Gyerünk, gyorsan!
- B.: *(Automatikusan.)* ...Ha a sérült arca piros, akkor ülő helyzetben kell elhelyezni, és a fejére hideg vizes borogatást teszünk. Legyen szíves, Hangyás elvtárs, a sérültet a hóna alatt fogva megemelni!
- H.: No gyere, komám! *(Megemeli Kupicát.)*
- B.: *(A széket úgy helyezi el, hogy Kupica félig ülő helyzetben a szék részsütosan álló támlájának támaszkodik. Ezután elővesz egy zsebkendőt, és összehajtogatva, szárazon Kupica fejére helyezi.)* ...A zsebkendőt én nem vizezem most be, de így kell a vizes ruhát a sérültre helyezni. Természetesen ebben az esetben is azonnal értesítjük az orvost.
- Ku.: Kedves elvtársnő! Egész nyugodtan vizezze be azt a rongyot... Hukk... Az előbbi víz is egész jól tett nekem!
- B.: Nem vizezünk be most már semmit, hanem menjünk szépen a helyünkre, mert ezzel be is fejeztük. *(Helyére ül.)*

- H.: No, egykomám, auf! *(Felsegíti Kupicát, aki leül a széksorban. A törött széket félre állítja, azt a széket pedig, amit a bemutatáshoz használtak beállítja a sorba, és ő is leül.)*
- Haj.: *(Belép.)* Nnna! Ez is megvolna!
- E.: Hát maga hol járt, Hajnal elvtárs? Csak nem sértődött meg az előbb?
- Haj.: Engedje meg, Előadó elvtárs, hogy önkritikát gyakorolhassak! Önnek teljesen igaza volt, mikor figyelmeztetett arra a nyitott osztódobozra. Valóban, könnyen okozhatott volna balesetet, és ez elsősorban is nekem lett volna nagyon kellemetlen. Hát azért mentem el, hogy azt a nyomorult fedelet felszereljem. De hiába menetem...
- E.: Ezt nem értem.
- Haj.: Ugyanis, már fel volt szerelve.
- E.: *(Meglepődve.)* De hiszen tegnap is szabadon volt még.
- Haj.: Az lehetséges. De én mondtam, hogy intézkedem, és sürgtettem is állandóan. Nem is tudom, hogy mikor szerelték föl.
- E.: Akkor nincs semmi baj. *(Kezet nyújt.)* Így nekem kell elnézést kérni!
- Haj.: *(Kezet fog.)* Én nem haragszom. Elvégre ön sem tudhatta, hogy közben megcsinálták. Különben is mindannyiunk kötelessége, hogy megtegyük az észrevételeket, ha valahol rendellenességet fedezünk fel. *(Leül.)*
- E.: *(Kis ideig a homlokát törölgeti, majd zsebkendőjét eltéve.)* Na kérem, még néhány kérdés a tűzvédelem anyagából. *(Noteszában lapoz.)* Kedves Makai elvtárs! Mi a teendője, ha valahol a gyár területén tüzet észlel?

- M.: *(Nem hallja a kérdést, mert mikor az Előadó a noteszban lapozott, ő is, mint a legtöbb hallgató, igyekezett mindenfelé nézni, csak éppen az Előadóra nem.)*
- L.: *(Oldalba böki Makait, és az Előadó felé mutogat.)*
- M.: *(Ebből megérti, hogy tőle akar az Előadó valamit. Kezével tölcseért csinál a füléhez.)* Tessék?
- E.: Azt kérdezem, mit tesz akkor, ha tegyük fel, a munkahelyén kisebb tűz keletkezik?
- M.: Kicsoda következik?
- E.: *(Hangosabban.)* Mit tesz akkor, ha kisebb tüzet lát az üzemben?
- M.: *(Mosolyogva.)* Értem, értem! Tűzkövet nem szabad árulni az üzemben. *(Hirtelen elkomolyodva.)* De kérem, én nem árultam! A Kropecsák árult. Ő szerzett valakitől.
- E.: *(Ordít.)* Hagyja a Kropecsákot, meg tűzkövet! Maga mindig másról beszél!
- M.: *(Tjedten.)* De kérem, nekem nincs is öngyújtóm. Tessék ide nézni! *(Egy doboz gyufát vesz elő a zsebéből.)* Én gyufát használok. *(Lébenka felé.)* Ugye maga is tudja, Lébenka elvtárs?
- E.: *(Lemondóan legyint.)* Reménytelen eset. Magával nem lehet beszélni.
- M.: *(Bólogat.)* Bizony nem lehet megélni. Kicsi a kereset.
- E.: *(Sóhajt, majd Csendesnéhez.)* Legyen szíves, Csendes elvtársnő, felelni: mit tenne ön, ha tüzesetet észlelné?
- Cs.: *(Halkan.)* Jaj, én úgy félek a tűztől... Egyszer a retikülömben meggyulladt egy skatulya gyufa, akkor is elájultam...
- E.: No hiszen... Cirok elvtársnő! Talán ön tudna erre felelni?

- C.: Jaj, csak tűzről ne beszéljünk, mert máris borsódzik a hátam. Eccer, fiatal koromban a hajamat sütöttem spirituszos vassal, oszt a spiritusz zsupsz, kidőlt. A szomszédok gyűttek oltani. De én aztat már nem is láttam, mivelhogy elveszejtettem az öntudományomat.
- E.: Jó, köszönöm, köszönöm, de ez nem tartozik ide! Lébenka elvtárs, talán ön tudna erre felelni?
- L.: Én...? De kérem, már megint én?
- E.: Mi az, hogy megint? Hiszen ma még egy értelmes feleletet sem hallottam magától.
- L.: Az lehetséges, de mégiscsak kérdezett már tőlem.
- E.: Nem kell megijedni. Majd segíték... Tehát térjünk vissza a tűzhöz!
- L.: És mekkora az a tűz? Kicsi? Nagy?
- E.: Hát mondjuk, mint az a szék, amin ül.
- L.: *(Felugrik, és ijedten nézegeti a széket, közben nadrágját az ülepén simogatja.)* Úgy? Szóval ekkora az a tűz. *(Lassan leül.)* Szóval ilyen székforma nagyságú?
- E.: Nos, mi a teendője, ha a gyár területén akkora tüzet vesz észre?
- L.: Akkor... akkor... szólok a... szólok...
- E.: Csak bátran, ki vele!
- L.: ...szólok a... a... a...
- E.: *(Igyekszik segíteni.)* A tű... a tű...
- L.: ...a tű... a tű...
- E.: Mondja ki gyorsan!

- L.: Hát a TÜKER-nek⁷.
- E.: *(Kiabál.)* Őrület! Őrület! A TÜKER-nek semmi köze a tűzhez!
- L.: *(Rosszallóan.)* Ejnye, ejnye! Már az Előadó elvtárs is így gondolkozik, akár csak a TÜKER-nél. Így nem is csoda, ha nem tudok fát szerezni.
- E.: *(Dühösen.)* Hagyjuk békében a TÜKER-t!
- L.: Hát jó, én hagyhatom, de a feleségem, megint vakarózhat a télen, ha nem lesz elegendő fája a begyűjtáshoz...
- E.: *(Dühösen.)* Most már elég legyen! Ez nem tartozik ide!
- L.: Maga kezdte, és még maga idegeskedik?
- E.: Nahát! Hallottak már ilyent? Még hogy én kezdtem!?
- L.: Hát melyikünk kezdte a tűtüzést? Én vagy az Előadó elvtárs?
- E.: Maga szerencsétlen! Én csak segíteni akartam magának. A tűtüzéssel a tűzoltókat akartam eszébe juttatni.
- L.: Gondolja, Előadó elvtárs, hogy a tűzoltók szereznének fát a feleségemnek?
- E.: *(Epésen.)* Én nem ismerem a maga feleségét, de ha elég szemrevaló, akkor lehetséges. Történtek már hasonló csodák az életben...
- L.: Ó, ha velem is történne ilyen csoda!
- E.: *(Az összeshez.)* Kérem, már a múlt alkalommal megmondtam, ha valaki tűzesetet venne észre a gyár területén, az azonnal értesítse a tűzoltókat a 222-es telefonszámon.

⁷ Tüzelő és Építőanyag Kereskedelmi Vállalat – a szerk.

Ezt erősen ki is hangsúlyoztam, és illő lett volna megjegyezni! Most pedig, Cirok elvtársnő, legyen szíves megmondani, hogy milyenek voltak azok a tűzoltókészülékek, amiket eddig bemutattam maguknak!

C.: Azok, kérem... azok olyanok vótak, amikkel tüzet lehetett ojtani.

E.: Ejnye, ejnye! *(Az asztalon álló tűzoltókészülékre mutatva.)* Mit gondol, elvtársnő, ezzel a készülékkel nem lehet tüzet oltani? Mert ez is egy tűzoltókészülék.

C.: Én, kérem, nem tudom... ámbátor könnyen lehetséges, hogy ezzel is lehetséges.

Ku.: *(Feláll.)* Tyühűűű! Mi az, hogy lehetséges? *(Mellét döngötte.)* Ez az én... hukk... Ez az én specialitásom!

H.: *(Visszarántja Kupicát.)* Csitt! Csitt! Maradj csöndben!

E.: Na, Kajtató elvtárs, magát még nem hallottam ma. Melyek voltak azok a tűzoltókészülékek, amiket eddig megismertünk?

Ka.: Hát négyféle volt. *(Az ujjain számolva.)* Egyszer volt a gázzal oltó, aztán volt a porral oltó, volt még a habbal oltó, meg a... meg a kénsav havazó...

E.: Nem kénsav, hanem szénsav-hó oltó.

Ka.: *(Fejét vakarva.)* Azaz, éppen, hogy azt akartam mondani...

E.: Szó volt már erről... *(Az előtte álló készülékekre mutat.)* ...a vízzel oltó készülékről is. Meg tudná-e mondani, hogy mire kell vigyázni, ha ezzel olt valaki?

Ka.: Arra kell vigyázni... erre... arra...

E.: Nos, mi van az elektromossággal?

- Ka.: *(Észbe kapva.)* Ja! Tudom már! Ahol villanydrótok vannak csupaszon, vagy valamilyen, olyan valami, ami villannyal megyen, akkor arra kell vigyázni, hogy a készülékből kispriccelő víz ne érintkezzen a villannyal, mert hogy a villany fölszalad a vízen az oltókészülékig, és agyoncsapja akkor az oltóját, vagyis, hogy aztat, aki fogja az oltómasinát.
- E.: Hát igen. Valahogy így. Látom, hogy Kajtató elvtárs megértette, amit mondtam erről, ha nem is tudja olyan szabatosan kifejezni magát.
- Ka.: *(Kidüllesztett mellé néz végig a többi hallgatókon.)* No, lám, no lám!
- Ku.: *(Feláll, és az asztalhoz megy.)*
- E.: Mit óhajt, Kupica elvtárs?
- Ku.: *(Kézébe veszi az asztalról a készüléket.)* Majd én bemutatom az elvtársaknak azt a... hukk... ezt a készüléket. *(A színpad szabad térségében megáll, és dülögélve a hallgatók felé fordul.)*
- E.: Hozza vissza, Kupica elvtárs! Úgysem ért hozzá!
- Ku.: Már hogyan értene! Itt van ez a... hukk... ez a izé... *(Tapogatja, nyomkodja a szelepet.)* Ezt a nyavalyát... ezt a izét... hukk... srófot... Szóval ezt a vacakot itt.
- E.: *(Feláll, és Kupica felé indul.)* Mondom, hogy hozza vissza, mert úgysem tud vele bánni!
- Ku.: Dehogynem... csak... csak... hukk... úgy látom, hogy be van rozsdásodva. *(Ebben a pillanatban működni kezd a készülék, és a kilövellő vízszugár a hallgatókra zúdul.)*
- E.: *(Az asztal mögé ugrik, és lebújik.)* Ugye megmondtam, maga szerencsétlen! *(A székeken ülők nagy visítózásokkal a székek*

mögé bújnak. Egyike a támla mögé kuporog, másik a széke ülőkéjét tartja maga elé, mint egy pajzsot. Van, aki a széke alá basal stb. Teljes felfordulás.)

Ku.: *(Kétségbeesetten forgolódik az állandóan működő készülékkel. Saját magát teljesen összelocsolja, amint forgatja és a tenyerével befogni igyekszik. Esetleg a nézőtér felé is juthat egy kis víz. Amint így bajlódik, nagyokat tátogatva ordít.)* Jahahaj! Juhuhuj!

E.: *(Az asztal alatt ordít.)* Zárja el! Zárja el! *(A színen levők összevissza kiabálnak.)* Tűz van! Segítség! – Fogják meg! – Árvíz! – Végünk van! – Mentők! – TÜKER! – Patyolat! *(Stb.)*

Függöny.

Vége.

A szerzőről

Csikós István Attila, a versíró – ahogy költő helyett hivatkozott magára – 1912. augusztus 2-án született Miskolcon. Édesapja Csikós József (1888-?), hortobágyi csikós, majd péksegéd, később pék; édesanyja Meskó Anna (1890-?) cseléd, majd háztartásbeli. Két testvére lehetett: egy nővére és egy három hónaposan elhalálozott húga. A kis Attila édesanyja korán meghalt, ezután az apjával felköltöztek Budapestre, Angyalföldre. József újra-

házasodott, elvett egy sváb asszonyt, akivel három gyermeket nemzettek: Bendegúzt, Ménrótot és Gertrúdot. A legendárium szerint egy cigányasszony megjósolta a mostohaanyának, hogy a kis Attila, „Tilike” nem éri meg a tíz éves kort. Nem tudni, hogy a jóslat büvörében történt-e, de annyi bizonyos, hogy a fiút ezután jelentősen elhanyagolták. Attila az elemi és polgári iskola befejezése után 1929-ben tanoncként elszegődött Bodor Lajos drogista üzletébe. A patika fölött lakott, és munka mellett elvégezte a Székesfővárosi Drogista Szakiskola képzését, ahol 1932-ben drogista segédi oklevelet szerzett. Ez idő alatt a 208. sz. Szent László cserkészcsapat tagja volt. Első verseit a *Miskolci Reggeli Hírlap* és a *Magyar Cserkész* folyóiratban jelentette meg 1928-32 között.

1933-ban otthagyta a drogista segédi munkáját, és több rövid állás után 1934 októberében – annak ellenére, hogy bal veséjét nem sokkal előtte kivették – megkezdte katonai szolgálatát a 4. honvéd gyalogezredben, amit 1936 szeptemberében felcser tizedesként be is fejezett. Ezután rövidebb állásai voltak a fémiparban – ráadásul

újra behívták katonának 1938 szeptember-december között –, míg végül 1939 januárjában meg nem találta a helyét a Fővárosi Gáz-műveknél laboránsként. Nyolc év együtt járás után 1938-ban feleségül vette Halmai (Hán) Magdolnát (1910-1990), akivel két fiúk született: Attila Ferenc (1940-) és Béla (1943-1992).

1938 és 1942 között több alkalommal behívták a seregbe pár hónapos szolgálatra. A frontra '42 októbere és '43 májusa között vezényelték. A háború alatt néhány versét leköszölte a *Függetlenség* c. propagandalap. 1943-ban *Donmenti dalok* címen kiadott egy kötetet a háború alatt írt verseiből. A 2. Magyar Hadsereg tragédiájakor ő is a Don-kanyarnál harcolt. A századából mindössze ketten maradtak életben. 1945 január elsején, Budapest ostromakor hadifogságba került, és a Kaszpi-tenger partjánál lévő 379. mahacskalai fogolytáborba vitték, ahonnan két és fél év múlva, 1947 július elsején térhetett haza.

Csikós visszatért az Óbudai Gázgyárba, ahol előbb laboránsként, majd segédművezetőként, később művezetőként dolgozott. 1953-ban gőzkazánfűtő, '54-ben gőzgépkezelő, '60-ban víz- és csatornamű kezelő képesítést szerzett. A Gázgyárból ment aztán nyugdíjba 1972-ben, bár egészen a haláláig még ezután is folytatta a munkát. A '60-as években a gyár saját folyóiratában, a *Gázláng – A munka vörös zászló érdemrenddel kitüntetett Fővárosi Gázművek ipari lapja*. c. újságban jelentette meg verseit, legtöbbször „Vox Humana” jelige alatt.

Az ital és a nők iránti vonzalma megterhelte Csikós kapcsolatait. A hadifogság utáni kicsapongó életvitele miatt 1952-ben elvált tőle a felesége. '54-ben elvette a nála 22 évvel idősebb özvegyasszonyt, Miriovszky Annát (1890-1976). A gyár dolgozóiként a Gázgyári lakótelepen éltek. 22 év házasság után Anna 1976-ban elhunyt, két évre rá Attila harmadjára is megnősült: elvett egy nyugdíjas klubban megismert idős kiskunhalasi nőt, Ternyák Erzsébetet (?-?). Több, inkább drámainak szánt öngyilkossági kísérlet után egy veszekedés

alkalmával sósavat ivott, sérüléseibe 1983. szeptember 1-jén behalt. A Farkasréti temetőben lett eltemetve, de hamvait 2002-ben áthelyezték a Tolnai temetőbe.

Közel 1600 versen kívül öt színdarabot, egy elbeszélő költeményt, számos dalszöveget is írt. Egyetlen kiadott kötete mellett 48 írása dokumentáltan megjelent valamely folyóiratban. Néhány költeményét rendezvényeken is elszavalták. Munkái nagy részét saját maga számára kötetekbe rendezte, de életműve mindeddig nem került kiadásra.

Tartalom

Előszó a sorozathoz	5
Az új titkár	13
I. felvonás	15
II. felvonás.....	45
III. felvonás	81
Szeretni szép	105
I. felvonás	107
II. felvonás.....	137
III. felvonás	165
Főpróba	179
Hazatérés	203
Baleset ellen védekezz!	235
A szerzőről.....	269